

آه ای جان پرکن آس ساعه پیش را
آس که ز دل خیزد بار و ج بیا میزد
آس باده انگری مر است جیسی را
آس باده بجز یکدم دل را نکند ختم
آس قطره زین ساغر کار نکند چون زر
آس حالت اگر باشد اغلب یسخر باشد
آس زمار که یار بد از دوسه نفر میبد
آس زنجیر دل را آس ساعه پیش را
آس که ز دل خیزد بار و ج بیا میزد
آس باده انگری مر است جیسی را
آس باده بجز یکدم دل را نکند ختم
آس قطره زین ساغر کار نکند چون زر
آس حالت اگر باشد اغلب یسخر باشد
آس زمار که یار بد از دوسه نفر میبد

گر زخم خوری پدید روز جسم دگر بچو
ز ستم چکند و صفت و ستم گل و نسیر

بدرید ای حریفان بکشید یار مارا
بمن آوری یک دم صدم گریز پادشاه

مسئله
ایوان مولوی
ردی

و گراو بود عده گوید که دم دگر بیا هم	همه وعده که باشد بشر پیدا و شمارا
بترانه های شیرین بهانه های نکس	یکشید سوخته خانه سبب خوش لقار
دم گرم سخت دار که بچا و آفتاب	بزرگه بر آتش و به بشت و او جوار
بیمار کی و شادی چون نگار من در آمد	بنشین نظاره میکنی تو جماعت خدا را
چو جمال او بتابد چه بود جمال خجاست	رخ بچو آفتابش بخت چو اغما را

برویدل سبک و زمین پاسبان	
برهان سلام و خدمت تو حقیقش بهار	

کفایت ندارد بیا بان	فراست ندارد دل و جان ما
بجای نقش و نقش	که است زین نقشها آن ما
چو دره به بینی بریده سر	که غلطان شود و شومیدان ما
ازو پرس ازو پرس اسرار ما	که زبش نوی سر نهان ما
چه بود که یکش پیکش	شود و بی با نهان ما

قزیشیہ جمال ڈائری وانا
اسماچہ لودھرا قزیشیہ

فرستید صحت شد اشتکار
مردم از امر خود

2

نست کتاب

سین

۱۰۰

1

گهر باران آں جگر عثمان
برونست از حد امكان
پريشان تراستايں پريشان
ميان هواي كشتگان
بگلزار وصلت سيران
چال شه نشاء و ملباي

چہ پو دے کہ منہ چہ پدید آئے سے
چہ گویم چہ دانم کہ ایس داستان
چگونہ زخم و دم کہ ہر دم زدن
چہ کہاں چہ بانہاں بہم سپہ زند
چہ جائے سراسے بہشت و فلک
صلح حق و دین نماید ترا

میں

ذرات دو کون مشہود پیدا
 ناز سایہ پدید گشت اشیا
 ہم ہر بندہ گشت پیدا
 بنمود ہزار سرو بالا
 آں موج چہ بود عین ویا
 پس کُل باشد سر اسراجزا
 اشیا چہ بود ظلال اسما

خورشید بخت چو گشت پمیدا
مریخ کو چو سایه انگشت
هم فزده بهر گشت موجود
بشکفت شفتایت حقایق
آں لجه چه بود عین آں منج
هر جزو که بود عین کل شد
اجزا چه بود مطا هر کل

پوده و دیگر نزن جز پوده و دلدار ما
آن هزاران یوسف شیرین و شیرین
مست از دست کرده و در دمانشای برید
عزیز پنهان مست آن شیرین و خوشنوا
دلیان شمع و شمع و شمع و شمع
دلیان شمع و شمع و شمع و شمع

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

الشيخ محمد بن عبد الله
ابن محمد بن عبد الله

شیرازی را بسیار زیاده و در هر یک از اینها

بہارِ شریعت ہے
القصہ ایم اندلسی

سپوین از قوس پیکل مپولت جواد
 چو کردند گردی بسنگ آفرودام را
 جان غارت را چو دزد و شبیا غلام را
 زان کوش چو چو زرد و زلف غلام را
 تشنه او را دم از میان دل او دل
 وقت آمد بسجود و تارگذاری دام را
 وقت آمد بسجود و تارگذاری دام را
 به لیم نزل بر بدن کن هم فلقان را
 به لیم نزل بر بدن کن هم فلقان را
 به لیم نزل بر بدن کن هم فلقان را

ایضا

ماشخ نموش خوشتر در یا بچشش خوشتر

ایضا مندر رحمه الله

ماں سے طیب عاشقان سوائی میری چو ما

ایضا صدی من حزن انشائی من بکا

تجربتی سوچی بالوالا من مقلتی عین الولا

اصیدیل او صدف فاکل فی جودنا المفری

فالوت دیف جالغ لانت کفرها مستفا

قولوا اصحاب الحی رفقاً لا رباب الله ورا

من لیل یمن لعل علی العرش استوا

خاموشش باقی را بجز از ماطق اکرام خو

خاموشش من ایجا بر سن کل مکرو علفا

در سبش مانند مرداں بر بهوانه گام را

رو بدیرا نیست کن فیم نفس را هم نام را

با کلید عشق حق زو تر فرو کن بام را

اسے طائران قدس را عشق و دوا
 در علقہ سوداے درد و جان را احدا
 کوہ از غمت بشکافند و ان غم بزل اربابا

ویدان شمس و یمن و یمنی

یک قطره منی بافت از فضلت ایضا

آغاز عالم غنچه با بیان عالم دلوله

خفته و شکوفه با گداز آرام از ازل الی

فشیخ آتش شمع سحر دولت عشق

فشیخ آتش شمع سحر دولت عشق

فشیخ آتش شمع سحر دولت عشق

فشیخ آتش شمع سحر دولت عشق

فشیخ آتش شمع سحر دولت عشق

فشیخ آتش شمع سحر دولت عشق

فشیخ آتش شمع سحر دولت عشق

فشیخ آتش شمع سحر دولت عشق

جان سال در دیشاں حسین
 چوں من تو تر ز تار چو گل شکر الی
 عشق اسرار ترقه دولت تویم با جوش
 او صد سیدیل در ده واکر ده است لایا
 ایجا نیست سن کن تا بدید عالم سن لادن
 جان از دغالی کن تا بدید عالم سن لادن
 پیل صورت نشسته سخن بخت با غلبه
 پیل سخن نشسته سخن بخت با غلبه
 سر غلبه

بسم الله الرحمن الرحيم

آه ای جان پر کن آس سافریش را
ز آن سینه که ز دل خیزد بارج بیاورد
آس باد آهنگری مرآت عیسی را
خجسته از آن باد چها آزیں باد
آس باد سحر یکدم دل را نکند خرم
یک نظره زین سافر کار تو کند چون زر
این حالت اگر باشد اغلب بسحر باشد
ز نهار که یار بد از دوسوه نفریب

آس از نزل را آس بسپردین را
مخو کند جوشش مشخمشه ایس را
وین باد منموری مرآت عیسی را
نهان کنی آس خرم را هرگز نشی این را
هرگز نکشد غم را هرگز نکشد کین را
جانم فدا باد این سافر زریں را
آه که بر آندازد او بستر و بالین را
نهان کنی از رستی مرعده سلطین را

گر زخم خوری ببرد و زخم دگر بچو
زستم چکند در صفت و سته گل نسیر

بر ویدای حریفان بکشید یار مارا
بمن آرد یک دم صنم گیر پادما

سلسلہ
دیوان مولوی
رحمہ

دیگر او بعدہ گوید کہ دم و گد میاں تم	ہر دم وعدہ کر باشد بشر پیدا و شہا
بہتر نہائے شیریں بہانہ نگار نگین	بکشد سب کو خانہ منسوب خوش قمار
دم گرم سخت دارد کہ پچا کوئی آفتاب	بزدگرہ پر آتش و بہشت دوا و ہوا
بہار کی و شادی چون گلارین در آند	بنشین نظارہ میکنی عجب شایب خدا
چو جمال او بتابد چہ بود جمال خجماں	بچہ چو آفتابش بکشد چہ اغماں را

ہر دایہ دل سب کو ہمین و بس ہرین	
یہاں سلام و خدمت تو حقیقتی ہے ہمارا	

کتاب سے شمار و بیابان ما	فراز سے مدار دول و جان ما
جہاں بجا نقش و صورت گد	کہ است زین نقشہا آن ما
چو درہ بہ بینی بریدہ سرے	کہ غلطان شو و سوسیدان ما
ازو پیرس ازو پیرس سر را	کز و بشنوی سر نہان ما
چہ بود کہ یک گشتش پدید شد	شنودی نہانہائے خان ما

کز شید چال و آینه والا
 کز شید صفت شد آشکارا
 کز شید چو بود زمین ازین
 کز شید چو بود زمین ازین
 کز شید چو بود زمین ازین
 کز شید چو بود زمین ازین

چه بودی که سوخته پدید آمدی
 چه گویم چه دانم که این داستان
 چگونه زخم دم که هر دم زدن
 چه کیمیا که باز این بهم سپردند
 چه بانه سرای بهشت و فلک
 صانع حق و مبین نماید ترا
 گهر بار از آن کجسر حمان
 بروشت از حد امکان
 پریشان تراست این پریشان
 میان هوای کتمان
 بگذارد وصلت سیران
 جمال شهنشاه و سلطان

و منه ایمن

خورشید رخت چه گشت پیدا
 نه رخ کو چو سایه انگشت
 بهم زده مهر گشت موجود
 بهشت شتاین حقایق
 آن چه بود بین آن موج
 بر جزو که بود بین کل شد
 آن چه بود بین آن موج
 بر جزو که بود بین کل شد
 آن چه بود بین آن موج
 بر جزو که بود بین کل شد

کز شید چو بود زمین ازین
 کز شید چو بود زمین ازین
 کز شید چو بود زمین ازین
 کز شید چو بود زمین ازین
 کز شید چو بود زمین ازین
 کز شید چو بود زمین ازین

کز شید چو بود زمین ازین
 کز شید چو بود زمین ازین
 کز شید چو بود زمین ازین
 کز شید چو بود زمین ازین
 کز شید چو بود زمین ازین
 کز شید چو بود زمین ازین

ایستادند ازین بیدار بیدار
 چه کردند از گریه بسنگ آفریدم را
 جان فداست را بود و گشت این قمار
 زان تشنه بجای زنده زنده بیاغدم را
 عشق آورادم دل را باین دل آوردل
 وقت آمد که بر او ناکداری دام را
 سپهر نذر بر من کن هم عشقان فنا
 در کائنات شگفتی دور ما کن غم را

ایضا

عاشق غمخوش خوشتر دریا بجوشش خوشتر
 کایده در غمخوشی گوید ترانست منها
 ایضاً مندر ترجمه الی

ماں سے طیب عاشقان سوائی میری بچو ما
 یاصدا چھ نئی مستدک لولا کس
 اسے یوسف صد تخمین بھتیجی بدستی چو من
 اصغر قندی من درن ایسے رہی من بجا
 ایشتم یعقوب معنی اشکے رواں میں یوسف
 تجرخی موعی بالواسن تعلق من الولا
 مدد مصرو صد گرتاں درج است اندر یوسف
 اصیب بیل اوصف فاکل فی جوت الفری
 اسباب عشرت راست شد ہر چہ اسم بچہ شہ
 ہرگز میننی در جہاں مظلوم ترین عاشقان
 قالدہ شہ مصطفیٰ طالع را نفس کر نہا جمعا
 گرہ و و فرما ہے بود ہم عاقبت دادے بود
 قولو الا صاحب لکھی رنقا لار باب المہیا
 فسن لرب محسن عل عطیہ العرش ہوتا

لسا عاشقان قدس را عشق دودا لیا
 در علقہ شود سے تودو عانیال را حالیا
 کوہ از غمت بشافہ دال قبل ازین

ویرا انفس التھانی موعی موعی

یک نظر غمخیز بافتار فضلت انفس لیا
 آغاز عالم غمخیز با بیان عالم دلوہ
 شہتے و شکست با کلام آرام باز دوا لیا
 توشش آتش عشق کسرا دلش عشق
 توفیق آمل در عشق کائناتش دایں لیا
 فان حال آمل در دشتاں بسین

غاموشش باقی را بچو از مناطق الکرامہ

ما نفسم من ایجا بر من کل مکروہ

اسچہ سرور بزم زنداں لوش کن انچا مرا
 در پیش مانند مرواں ہر ہوانہ گام را
 تا تو در ہستی مقیمی جملہ نفسی جملہ نام
 رو بدیر یافت کن نفسم را ہم نام را
 ہام خانہ چوں حجابست از جمال آفتاب
 با کلام عشق حق زو تر فرو کن بام را

ہر وقتہ لعلیں بجال در دشتاں بسین
 چوں مستور تر دوا چوں گل شکر لیا
 عشق اسرار فدا است لہو نام بچہ شہ
 اوصد بیل درود و اکرامہ است لیا
 آجیا است لعلین سخن کجایہ معلم من لکدن
 جان از دوا کجای کن تا بر دایہ لیا
 پیل موعی شہ سخن انچا لیا تفصیل لیا
 پیل شہ سخن تفصیل لیا

جی

ومن كلامه ايضاً رحمه الله

گوہر کنی خجھرہ از گھرہ ہندی نمبرہ را سلطان کنی ہے ہر افشا باش اس سلطان را

آبشکنده هر چه درم چوں گل لب خندان ما

چوں دولت بشمار او ویدی بسپار بدو دم شمار می را

چو آئین محفل بینی تو کیو گیل جلالا
چو آتش و تو قصار تو آنروز و تو قصار
تو که باس و تو قصار تو آنروز و تو قصار
بیایا و بیخوار و سست میرایا
خوش باش

سبک دلی کس کی موت چکان
 چپ دلی کس کی موت چکان
 سبک دلی کس کی موت چکان
 چپ دلی کس کی موت چکان

چپ دلی کس کی موت چکان
 سبک دلی کس کی موت چکان
 چپ دلی کس کی موت چکان
 سبک دلی کس کی موت چکان

چپ دلی کس کی موت چکان
 سبک دلی کس کی موت چکان
 چپ دلی کس کی موت چکان
 سبک دلی کس کی موت چکان

چپ دلی کس کی موت چکان
 سبک دلی کس کی موت چکان
 چپ دلی کس کی موت چکان
 سبک دلی کس کی موت چکان

چپ دلی کس کی موت چکان
 سبک دلی کس کی موت چکان
 چپ دلی کس کی موت چکان
 سبک دلی کس کی موت چکان

چپ دلی کس کی موت چکان
 سبک دلی کس کی موت چکان
 چپ دلی کس کی موت چکان
 سبک دلی کس کی موت چکان

چپ دلی کس کی موت چکان
 سبک دلی کس کی موت چکان
 چپ دلی کس کی موت چکان
 سبک دلی کس کی موت چکان

چو بخت جان بخت نماند و بخت را
 چو بخت جان بخت نماند و بخت را
 چو بخت جان بخت نماند و بخت را
 چو بخت جان بخت نماند و بخت را

ز تن خلقی ششم شل آب در دهنم
 ز تن خلقی ششم شل آب در دهنم
 ز تن خلقی ششم شل آب در دهنم
 ز تن خلقی ششم شل آب در دهنم

که شوی محو آن شکر چو لبین در لوبیا

در خواری میزین میزین غنائیتها
 در خواری میزین میزین غنائیتها
 در خواری میزین میزین غنائیتها
 در خواری میزین میزین غنائیتها

تو شادی کن شمس الدین تهریزی از عشق
 تو شادی کن شمس الدین تهریزی از عشق
 تو شادی کن شمس الدین تهریزی از عشق
 تو شادی کن شمس الدین تهریزی از عشق

چو بخت جان بخت نماند و بخت را
 چو بخت جان بخت نماند و بخت را
 چو بخت جان بخت نماند و بخت را
 چو بخت جان بخت نماند و بخت را

و من غم افکاره

سوخا غم سودای جسون را
 سوخا غم سودای جسون را
 سوخا غم سودای جسون را
 سوخا غم سودای جسون را

مجلس شورای اسلامی
تاریخ: ۱۳۵۷/۱۰/۱۵

برای این که

کتابخانه

تاریخ و مکان
روز و شب

١٠٠

الحمد لله

31

المكتبة
الاسلامية
في دار السلام

5001

کہ از حد برد تہذیب و قسوت
کہ چوں آیت نماند راه چما
کہ تا حیرت شود لایسوس
کنوں واقف شود علم دروا
ستون آسمان سے ستوا
فنا شو کم طلب این سرفروا
کہ بر نائے نہ بینی این بے دروا

چو گرد و مست برو سے صبر برانیم
چنانچہ پیچود و سرست سازیم
چنان پیر و چنان عالم فنا بہ
کنوں عالم شود کہ عشق جہاں داد
درون فناء دل او بہ بیند
تو درخ و داں خود آگاہی ز عالم
چنان اندر صفات حق فرو فرود

و الشجره ماني و الدود نخت ماني
من كان له عشق الجلس مثله
من كان له عقل الياء و ايامه
من كان له...

فخس کرم نیارم شج کرون
ز رشک و غیرت هر خام دوان

زائ دل ماقولیت در بر ما
گل ما بید است و سگ ما
که بگرد بگرد شکری
ناکه عرشے است اصل جو ہر
لے نیم دم مستطیر

دل بگذاشته است دلبر را
 لب همیشه بهان گلشن کریم
 زهره دارد و حواش طبعی
 مایه پرتی پریم منور فلک
 نه بخندد نه بشکند عالم

کس کی پس اپنی پیٹری میں
 قلم استغنی شوق فی خدمت الہا
 یاد ہر روز صدی پس اشق ہری
 مال الصبر فی الدنیا انسا کہ انسا
 غننے کہ کہ مودی غننت علی الجیدی
 کہ کہ ہر کہ سننا
 شہید

اس کا شمار سائنس و فطرت میں ہوتا ہے۔

دین کلامہ الیہما

مختار الکتاب فی التفسیر
مختار الکتاب فی التفسیر
مختار الکتاب فی التفسیر

چو بخت بد از تو رسد چو بخت بد از تو رسد
 چو بخت بد از تو رسد چو بخت بد از تو رسد
 چو بخت بد از تو رسد چو بخت بد از تو رسد
 چو بخت بد از تو رسد چو بخت بد از تو رسد

ز هر که بگریزد دست یسج دیار را
 راکند بسیکه پرده خشم و صفرا را
 بر آفتابین بر افلاک شمس تیریزی

به خضر خضر پیار سے هیچ جوڑا را
 بشتاب فتناب اولیستان تستانی را
 پر کن ز جگر سپید شریانی را

احسنه مندی چو یار و شمع گل سے خار و
 کاسد کند این صبا صد خمر لعبانی را
 پنهان نتوان کردن مستی و حرابی را

ایتم چو کشت ایجان سر سبز در میدان
 چو رعد غامش چو تپنده این شش
 در صبر و فنا بیکش طوطی خطابی را

آه که آن صدمه سر می دهد بار مرا
 پشش همچون شکش که در گفتم را
 به کمال کمال کمال کمال کمال کمال

به کمال کمال کمال کمال کمال کمال
 به کمال کمال کمال کمال کمال کمال
 به کمال کمال کمال کمال کمال کمال

دله ایمن
 ای میرا کب بکشان چشمه روان را
 به چشمه ها کشاند ز هر شکوفه بوستان را
 به کمال کمال کمال کمال کمال کمال

کاندش
 کاندش
 کاندش
 کاندش
 کاندش

۱۶

بسم الله الرحمن الرحيم

یہاں
انگار عاشق شعیب
رشتا شعیب من الیہا

الاولى في القبول
الاولى في القبول

فہمک اس من ایام

حاشیہ کیل

المستحقين
المحتاجين

تتمتع بالعلم

بسن اولی لادت بودیم پاسه که بان وز غلظت رطوبتا از بهر شکر طایفه
ما صوفیان را ایمیم طویل خواست نامیم
پاشنده دار یارب این کاسه را و خوانده

جانا قبول گرداں این عشق چو سے مارا
 بنده او مرید تقیم بر گیر موئے مارا
 شمس غور و پیاله در ده منے چو لاله
 تا گل سجود آرو سپهائے روئے مارا
 مخمور مست گرداں امر و زخم مارا
 رشک بهشت گرداں امر و زخم مارا
 ماکان نر و پیسم دشمن کجاست زربا
 معشوق طراز گشتم گردن وراز گشتم
 سے آپ زندگانی مارا ز لعل و سلطنت
 سرخوے ماندانی از لطیف باد و آبجو
 سر کعبے بریزی ماسیر و پر زگر دیم
 بنده او مرید تقیم بر گیر موئے مارا
 تا گل سجود آرو سپهائے روئے مارا
 رشک بهشت گرداں امر و زخم مارا
 ماکان نر و پیسم دشمن کجاست زربا
 معشوق طراز گشتم گردن وراز گشتم
 سے آپ زندگانی مارا ز لعل و سلطنت
 سرخوے ماندانی از لطیف باد و آبجو
 سر کعبے بریزی ماسیر و پر زگر دیم
 زبیرا نگون زماوی در سر کردوئے مارا

بس کن کہ تلخ گرد و دنیا بر اہل دنیا
گرم بشنودند خاکہ این گفت و گوئے مارا

ساتھی المدامہ رحمۃ علیہ الصلاۃ
اعلاہ عز و جلال و محبت فقید

ایکھا منہ
تھے خدا وادی من احسن الجلا
ایکھینے اللہ سے من طاب الہی
یستحق ما سئل
لما تھو اک
وہی

یہاں سے بندہ فریاد کر رہا ہے

مفتی محمد رفیع الرحمن صاحب مدظلہ العالی

میں نے خود پیش کیا اور فرزندِ خود دیدوار
میں نے خود پیش کیا اور فرزندِ خود دیدوار

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

[illegible]

این همه من از آن کج و درازان است
 و بگویم خسته و سوزان در دلم
 چنانچه که از آن رخ چون در دلم
 شیشه زان که در این دل شکست
 است چون شعله است تفتان
 ببال را از آن شعله و تفتان
 هیچ دم هرگز نماند از این شعله و تفتان
 از این شعله و تفتان که در دلم
 چنانچه که از آن رخ چون در دلم
 شیشه زان که در این دل شکست
 است چون شعله است تفتان
 ببال را از آن شعله و تفتان
 هیچ دم هرگز نماند از این شعله و تفتان

شنی جنون او خوشتر با من بود
 ای است خود خویش به دست خود
 چون که نهفته لب گزیده غم گزیده را
 طبل زند بدست خود باز دل میدرا
 ومن کلامه رحمه الله
 گفتش خدمت رسان ز تو این همه پاره
 کا و تپانیش زر کند مر سنگهاست خارها
 بگو کردم که این طفل لم ساکن شود
 مع لرا شیر و ماه را ز گریه لبش دران
 یصلت بوده آخر داول طالع
 چند رانی در غریب این دل آواره را
 من خمش کردم و لیکن از پی دفع خمار
 ساقی سرت گردان تر گس خماره را

من ناداشت بدم کار در آوردم را
 ش خورشید زل پرورش جان و جهان
 شطرنج فلک مات مرا بر دوز را
 بستم تو گشته ام به بختین
 ن غریب مرا که در غریب و جهان
 طوطی اندیشه او بهیچو شکر خوردم را
 به صفت کل لشکر بخت و سپهر و در را
 ای ملک آن تخت ترا سخته این در را
 بحر محیا را بخورم باشد در خوردم را
 فردی تو چون بخت از تنگی فردم را

این همه من از آن کج و درازان است
 و بگویم خسته و سوزان در دلم
 چنانچه که از آن رخ چون در دلم
 شیشه زان که در این دل شکست
 است چون شعله است تفتان
 ببال را از آن شعله و تفتان
 هیچ دم هرگز نماند از این شعله و تفتان
 از این شعله و تفتان که در دلم
 چنانچه که از آن رخ چون در دلم
 شیشه زان که در این دل شکست
 است چون شعله است تفتان
 ببال را از آن شعله و تفتان
 هیچ دم هرگز نماند از این شعله و تفتان

دیوان مولوی روم
 عشق و کافور و قشایر و آفرین
 اسب سخن پیش را که در این کار کردن
 گرچه که خود سر به جان آید که در
 ایضا است

کدر گزیده هر دین فانی تو از
من ازین فانی تو فانی از تو

ای تو فانی بی من آن روز قیامت را
ای تو فانی بی من آن روز قیامت را

من بر سر دیوارم از این علامت را
بازی است که در گوش تو نشود در گذر

تا زیر و زبر گردن زبرد زبری را
هر خط ز سرخ کناد و حجری را
غم نیست اگر ره بود لاشه خری را
کے آهوی عاقل طبلد شیر زبری را
کا زوی چو خورشید نیست دیگر را
کا و راست کند چشم کثری کز تگری را
نشان دل جهان داوان هر خرقی را

وز بهر زبردستی و دولت دبی آمد
اکسیر خدائے است بدان آمده اینجا
جانهای چو عیسی بسوی جرج برآید
یا عقل نذاریم یکے ذره و گر نه
یے عقل جو سایه پستاید و دست دیم
رو حاجب آنچه شوا اینچو چو ابرو
ای پاک دلال با جزا و عشق مبارید

ای تو فانی تو فانی تو فانی تو
در کش قدیمی با من بگذر علامت را
چون دیدم خدای تو فروت گزین را

فاموشش که او خود یکشد عاشق خود را
تا چند کشی دامن هر بهینهر سے را

دیوان مولوی روم

که سزا نیست سلح را بجز از تیغ زانرا
چکند عورت سکین سپر و گرز و سازا
که وی از رنگ کشیدن شکسته است
که بد آنجا ست جاری بگی امن مان
سوئی آن دور سفر کن چو کنی دور زانرا
چو چنان صید بیای چنی سو و و زیانرا

بفروشید کمان و زره و تیغ و سازا
چکند بند صورت کمر عشق حذارا
چو میان نیست کمر را بکجا بند و آخ
تو بر انسا به بند سر که شجر را کن ماحضر
بنظر بخش نظر کن زایش بلبله تر کن
سوختی چون بشابی تو چو خورشید تباری

ومن غرنا فکاره
باینسیر الخیار روح القلب
اجتناب روحی و حدی بالحقا
انت روح اللہ فی اوصاف
انت کشف الغطا بجر العطب
انت عشاق عذرا کمالا
تو عشاق عذرا کمالا
تو عشاق عذرا کمالا
تو عشاق عذرا کمالا

ای تو فانی بی من آن روز قیامت را
ای تو فانی بی من آن روز قیامت را
ای تو فانی بی من آن روز قیامت را
ای تو فانی بی من آن روز قیامت را

خسته به پیروز کل سخن
 جگر کجایان دولت پاینده
 زینت بر نشان دورا علقه کدر
 حلقه دو صد خلق به پاینده
 روز و صالت به پاینده
 هیچ مبارکت از پاینده
 عاشق ز غمت دلت خنده
 میل لبست آن که ناله
 به سخن دلت چند طایفه
 دم در آن ناله است
 و مگر آن که ناله
 سبب کجایان
 به نیت و ناله
 و مگر آن که ناله

لیت ابو نادر آدم پیری به
 هجره نار هوسا قهره
 خده نار بطیفه نار ناله
 مطفئ آتشی نارین راس
 و من در ره ابکاره

گرنه تپی باندی پیشتر این جو بهیا
 ختم که در ایداده نیت است ختم از پا به
 هست تپی خار هانیت در دو کل
 با طلب آتشین روی چو آتش بدین
 بر رخ او پرده نیت جز که سوزان
 آهوی آن ز کشت صید کند چو کمان شیر

مفر تهر زبان شمس حق به زبان
 تویی تپه عشق است با تو کن این تو بهیا
 چند نهانداری آن خنده را
 بنده کند روی تو به شاهر

دیوان مولوی روم
 چندان برآمدن نامها چندان برآمدن نامها
 تبار کم از تبار هر منگدی من زنگها
 بر مرکب عشق تو دل میراند وین برکش
 زان هر قدمی بکنده و زانوی آن حافظها
 بنام تو فعل و نیت بر کوی هر غلظت
 بیا این تبارت و این تبارت
 کاین دولت و این دولت
 ایضا است
 این نشیند آینه سحر مارا
 تا حرم درگاه است حشر مارا
 یون رخ زنداند و دیدن کیم
 اسد و قمر بنگد و در قمر مارا
 سحر و سحر

ویمانه آب و گل چون گلستان
این عرصه کجا شایسته دیدن
صدیقم نشود و غیره در تالانش این دوست
کو کوشش کن این سوهم گور خدا را
که نقد دست تو چون گلستان
آخ تو چو پنداری این گلستان
دلنگ همیدند کجاست که انصاف
دل بند با دانه کن بجای
دل نیست کم از این نعمت

کویوسف تا پند این کرد فرما را
لقمه نتوان کردن کان شکم مارا
کا دست است آمد شکست در مارا
صد کنج فدای باد این سیم و زر مارا
نوری که ملک سازد چشم و نظر مارا
سورتم دستان کنایش آن نستان
تو نقمه شیرین شود در خدمت آید
بے پای طواف آریم گرد و آن شایه
چون در شده سیم ما از سینه سیمیش
در رنگ کجا آید و نقش کجا گنج

فرمود که نور من مانده مصباح است
مصباح و نه حاجت گفت سینه و بصر مارا

بیار زانکه قرین را سو سے قرین کنده
به پیش روح نشین زانکه بهر شست ترا
که گوش تیز بچشم خدا سے بین کنده
کز ان خیال و کمان جانب نقش کنده
بسیره و کل و یحیای و یاسمین کنده
بنوشش لعنت و دشنام و دشمنان کنده
که آن بلطف و ناهائے آفرین کنده
آب حیوان باید مر روح نوازے

دیوان مولوی روم
دل جز زمین بوسه آن جان گما
ولم علی المد فقامه
یاد از غار عشق جگر خوار مارا
یاد از غار تنه ای خوابه بیدار مارا
قطره لبی که جگر نوازے
لطف لولی که جگر نوازے
آب لولی که جگر نوازے
و اند لولی که جگر نوازے
صفت سرور لولی که جگر نوازے

و لعلها نور اللهم قد

و اما را که دیوانه سور و دیوانه

و در دمی خدام بد بر بالاس

و زین شیدا قوطی زین با شکر

و زین دمی و زین شاه قوش

و زین دمی و زین شاه قوش

مهر بدست روح تو کز و شکافند خلعتها
مگر و یا غفرانی کز و شویند زلتها
و یا گنجینه رحمت کز و پوشند خلعتها
که در تو سرنگون آید تا آنها فکر تنها
از و افتاده یعقوبان بدام جاده و لعلها

شب قدرت جسم تو کز و یا بسند و لعلها
مگر تو نمیدانی که طالعها در و باشد
مگر تو لوح محفوظی که درس غیب و گیرند
و یا آن روح بچونی کز نهیها جمله بیلی
عجایب یوسفی چون مکر عکس اوست و خد

و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش

و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش

و خورلف خود رسن ساز و چه با نشان بر اندازد

کشد نشان در بر رحمت را نداشتان ز حیرتها

بدست عشق دست آور و جهان بپوشش را
بیاد نشی در جهان بسوزانیدش را
نداند مجرب دل دمی خود و جانشش را
در سیه پای پایان خنیشش را
که شیر اندی چاره مران آهوشش را
فرود آمد عقل قبال و میو سیدش را
پدره بریزد یان را قول بلی گویشش را

خوش است این عشق در جام شناسا کشش را
چون درستی هستی و درستی باشدش را
خدیو روح شمس الدین که از بسیاری فست
چو جاش دید این غلم چو قوابه شد اشکته
اگر چه شیر گهری تو دلامی ترس ز آن آهو
چو آن تیغ حیات آگینه زمر مرگ اگر بود
در آن روز یک در عالم است آمدن از چو

و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش

و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش
و زین دمی و زین شاه قوش

و اما را که دیوانه سور و دیوانه

و در دمی خدام بد بر بالاس

و زین شیدا قوطی زین با شکر

و زین دمی و زین شاه قوش

و زین دمی و زین شاه قوش

چون نداری خلاص شو
 چنانچه چال چوچون را
 در ده آن جابجاست
 باده خواران بیخود
 کیمیای عشق بدو دارد
 صد هزاران طریق قانون را

بگو شکرت و دشمنی را
 اگر کل در سرست نشوئے
 اگر چه دشمن با جان ندارد
 بیایه شمس تبریزی ز تبریز

شش تنی در بارون را
 در وقت دار مار مارا
 و منب

بد آتخ نورده دیدار مارا

چرا باشد دل و دلسوز مارا
 که خورشید را فروشد ابر آمد
 تو مادر مرده را بشنون می آموز
 بدوزان خرقه مارا بدوزان
 همه کس بر عدد و پیروز خواهد
 همه کس بخت گنج اندوز جوید

اے جان و قوام جلی جلی
 دیوان مولوی هم
 جان بخش و روان کن ده نهان
 با تو زنیان چه باک داریم
 اے سود کن همه دنیا نهان
 فریاد ز تیر ما سے غرق مات
 در لعل تیران شکر نهان دی

ولیکن عشق رنج اندوز مارا

از برائے صلاح مجنون را
 از برائے علاج باخبری
 باز خوان اے حکیم فسون را
 در فلک و زنبید افیون را

بکناده بد آن دیو نهان
 بکناده بد آن دیو نهان
 گز انکه ز در میان
 بکناده بد آن دیو نهان
 بکناده بد آن دیو نهان
 بکناده بد آن دیو نهان
 بکناده بد آن دیو نهان

یوسفی از قاضی و زندان چارچوبین
 سوی زهر قهر اسرار شکرین
 از یوسفی مس خود از دربار
 کاوینا شد از تو سپین یار
 از صفت کله کله احمی
 یقول ملک ببال شکرین
 در صفات دل گری در سفر
 چون لب لعل صلا سے میزند

پس زنده بکیت این کمانها
 ورتوز کمان ما بروئے
 بگذر فنا نهائے دنیا
 بنیر ارشدیم ما از آهنا
 جانے کہ فنا و در شکر ریز
 کے گنج در دلش نہا ہا

آن کاہ قدم ترا زمین شد
 کے یاد کند ز آسمانها

ایکے ہنگام در راحت جانے مرا
 ایکے تلمخے فقر کنج روانے مرا
 آنچه نیرداست دم غفلت بدست
 از تو بجا نم رسید قبلہ زانے
 گر گرم لایزال عرضه کند ملکها
 پیش نہد ہر چہ است کنج نہانے
 سجدہ کنم من جان رو بہ منجاک
 گویم ازینہا ہمہ عشق فلاںے مرا
 از کرم من بن باز بینگرم در وجود
 کے بغیر یہ شہاد ولت فانی مرا
 از مدد لطف تو این گشتم از انک
 گوید سلطان غیب ستانے مرا

پیر شدم از غمت یک چو تیریز را
 نام برم باز گشت جملہ جوانی مرا

گر تو عود می سوا این مجربیا
 در بر اندت ز بام از در بیا

دیوان مولوی روم

اب
 آجاک عشق نداری زار و آفت
 بجز کرم عشق و غم و غصہ و غم
 ز آفتاب غم بار زور و زور
 ز آفتاب غم بار زور و زور

ز آفتاب غم بار زور و زور
 ز آفتاب غم بار زور و زور
 ز آفتاب غم بار زور و زور
 ز آفتاب غم بار زور و زور

الحمد لله رب العالمین
والمصطفیٰ ابی القاسم
وآلہ الطیبین
وآلہ الطاهرین

بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله رب العالمین
والمصطفیٰ ابی القاسم
وآلہ الطیبین

لباس حروف دریدم سخن را کردم
تو چون به نه نه مر تر قیاست بخت

کو همه لطف که در روی تو دیدم بهشت
گر چه از شمع تو میسوخت چو پروانه و لم
شب پیش رخ چون ماه تو چادر نمی بست
جان ز ذوق تو چو گریه لب خود میبلید
سینه چون خانه ز زور پر از شعله بود
دام شب بد و جانهاے خلائق بر بود
آنکه جانهاے کبوتر به در حکم و بند
اندر آن دم مر از اطلیدم به شب

البشر و ایا قوم بد افتخار
افر جواد جاء منقذ الرضا
قال لا تا سوا علی ما فاتکم
ذامناخ اوقعو العر استن

و من بعد و در عالم بشیرین
که باقی بر داند فاذا وقت انقذ
نیت ملک میاید که در هزار نکند
و دایم خاضع و عابد و کاتبان

بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله رب العالمین
والمصطفیٰ ابی القاسم
وآلہ الطیبین

و دیوان مولوی روم
اگر خجل شده زین و شرمسار قیاس
نیشده که همان کامیاب است بایند
بر اسکی عشق شمشاد کایما رخسار
چو منور خنک شود دانه مغزین نشده
چو جگر سوزنده است امید و اندیش
بهر ایام با بخت خوش سودیش

کدام شاد و امیری که او گدای نیست
 کدام حسن و جمالی که آن سخن نیست
 تزیین باد و بودم اگر کسی تو نیست
 و قیام و ایستادم اگر کسی تو نیست
 به تو نشنیدم که تو را نیست
 به تو نشنیدم که تو را نیست
 به تو نشنیدم که تو را نیست
 به تو نشنیدم که تو را نیست

چو گویدیت چه خواهی تو بگو ای کز
 تو بر آسمانها بکشا طریق و مذبح
 چو قیامت رسیده ای چه کنی صراع
 محبت اگر بماند جهان و موقوف
 بر شاعلی موالحق شده در قیامت
 که نامزد روح مطلق چو شد او بگل
 که بقرب کل بگرد همه جز و ما مقرب
 سو جانان نرین سو جستان تبر
 سوی بحر و چو ماهی و بصید و زشاهی
 چو طریق بسته بود دست و طمع گسته بود
 چو صحرای در شنیدی چو قلم بسرد ویدی
 زلف چنین شربابی ز دم چنین خطابی
 ز غنائی حق برسته ز نیاز خو و جسته
 بکش آبر ازین گل تو که جان آفتابی
 صلوات بر تو آرم که فروده باد و مرت
 دو جهان ز رفح صورت چو قیامت چشم

کدام شاد و امیری که او گدای نیست
 کدام حسن و جمالی که آن سخن نیست
 تزیین باد و بودم اگر کسی تو نیست
 و قیام و ایستادم اگر کسی تو نیست
 به تو نشنیدم که تو را نیست
 به تو نشنیدم که تو را نیست
 به تو نشنیدم که تو را نیست
 به تو نشنیدم که تو را نیست

دیوان پهلوی روم

حرف التاء

جهان چه دارد و در کف که آن عطای
 سزای بنده بدر چه او سزای تو نیست
 که خاک بر سر جا که خاک پائے تو نیست
 چه نامبارک مرغی که در هوا تو نیست
 باشنا ز بهر چونکه آشنای تو نیست
 چه گوهری تو که کسر الکف بهای تو نیست
 سزای آنکه زید پیرخ تو زین تبر است
 نثار خاک تو خواهم بپردی دل و جان
 مبارکست هوا تو بر همه مرغان
 بیان موج حوادث بر آنکه فنا دست

ایضا
 امروزش به پایا صد زلفت و جانت
 ز یکار شاه جوان امروزش به جانت
 چو این چو این باشد خندان چو این
 چو این چو این باشد این یار است
 شهر که در پیش این بر این بد
 آنکه من چو این چو این بهر تو است
 چون گفت او در دل آسمان است
 دانست جان زبانی که هر یک است
 و آنکه تو چو این چو این بهر تو است
 و آنکه تو چو این چو این بهر تو است
 و آنکه تو چو این چو این بهر تو است

ایضا
 امروزش به پایا صد زلفت و جانت
 ز یکار شاه جوان امروزش به جانت
 چو این چو این باشد خندان چو این
 چو این چو این باشد این یار است
 شهر که در پیش این بر این بد
 آنکه من چو این چو این بهر تو است
 چون گفت او در دل آسمان است
 دانست جان زبانی که هر یک است
 و آنکه تو چو این چو این بهر تو است
 و آنکه تو چو این چو این بهر تو است
 و آنکه تو چو این چو این بهر تو است

مایه
 کوه غفراری جو بنند چلای
 پیلای آبی قیامت سین خلیج
 که رعد فوج صور زدند در موان
 از آن فاجعه دینیم قامت شی
 خوش کن سخن شکر مینیسند

آن فنی کی کیا تو دیا جو خطا آیت
آن فنی کی کہ جو دی با کجا آیت
آن فنی کی که با شکر آیت
آن فنی کی که با خودی آیت

خامش کہ تا بگوید حیرت و بے زبان او
خود چیست آن زبانها اگر از زبان زبان

بر عاشقان قریضه بود جستجوی دوست
خود او دست جلد طالب ما بهیو سپاهیا
گاهی بجوی دوست چو آب انار گیم
بر کنش ما نهاده دمان او بد مدسه
با دوست نرفته که اید دست دوست
نقصیرهای ما خوش و اندیشه ریگ

خاموش باش تا صفت خویش خود کند
گوہائے ہوسے سر ز تو کو ہائے ہوس دست

و ان نفی کی جو نفی میں بجائے آیدت
 ان نفی کی جو نفی یا کرکارہ میگند
 و ان نفی کی جو زیادہ یا کم آیدت
 ان نفی کی جو نفی یا جو حرفان افزہ
 و ان نفی کی جو نفی ہی پر یا آیدت
 جملہ قرابت از طب و از نسبت
 شواہد کہ قرابت آیدت
 نسبت

براست عاشق نوکن سید روز برات
چو طوطیان خبرمند دست آوردند
بیا که نور سومات خاک را آراست
بهان چو خضر بنم پوش دانی نیست

ز کوه لعل عطا کن رسید وقت زنگ
ز درخت کوه بر وی صد هزار نبات
شکوفه نور حق است درخت چو شکوفه
که جوش کرد خاک و درخت آبجاست

طایب خواست
 حلقه ناکوار است از طلب گوشت
 نری گوشت از کفی زهر گوشت
 حلقه پیر ایدیت از طلب گوشت
 در نه هم او پایجو نثار ایدیت
 عاشق تو یار شو عاشق قهر یار نه
 عاشق زار ایدیت
 تا که نثار نازک عاشق زار ایدیت
 خیره

خون سول قی اناس دلی گشت
 خون دلی گشت اناس دلی گشت
 خون دلی گشت اناس دلی گشت
 خون دلی گشت اناس دلی گشت
 خون دلی گشت اناس دلی گشت
 خون دلی گشت اناس دلی گشت
 خون دلی گشت اناس دلی گشت
 خون دلی گشت اناس دلی گشت
 خون دلی گشت اناس دلی گشت
 خون دلی گشت اناس دلی گشت

خنجر و شمشیر شمشیرین از تبریز چون آمد
 از نه و از ستاره با باد غار آیدت

جهان و کار جهان سرسبز اگر باد است
 بیدار بود و محمد نگر که چون باقی است
 زیاده بولوب و بنس او نمی بینی
 نبود باد دم عیسی و دعای عزیز
 اگر چه باد سخن بگذرد سخن باقیست
 نسیم باد جهان همچو برگ میل نرم
 تو با خبر نشوی گر کنم بس فریاد
 اگر تو بجز به بینی و موج بر تو زند
 یقین شود که نه باد است ملک باد

اگر تو بجز به بینی و موج بر تو زند
 یقین شود که نه باد است ملک باد

تا نلقی که ز خون آه پس پیش است
 خود جز در آتو چنین کاسد به خصم عدان
 آوی دزد دزد دزد و کنون پیشتر است
 که جهان طالب نیز و فر دکان زرد است

من
 بخاکت گفتم که روی ماه است
 که بر لب سلامت بود و زیادت
 شمشیر دزد بدین شهر است
 دل جان فادایان چه تو با کن
 نه از گوشت و نه از پخته است
 چوین از پیشین شمشیر زنده است
 که بر لب سلامت بود و زیادت
 شمشیر دزد بدین شهر است
 دل جان فادایان چه تو با کن
 نه از گوشت و نه از پخته است
 چوین از پیشین شمشیر زنده است

که بر لب سلامت بود و زیادت
 شمشیر دزد بدین شهر است
 دل جان فادایان چه تو با کن
 نه از گوشت و نه از پخته است
 چوین از پیشین شمشیر زنده است

کبریا که عزت پند و شرفش در دل آید
 چو شمع تابان در میان شب آید
 ای شادای عشق که در دل آید
 بیکدیگر در میان شب آید
 چو شمع تابان در میان شب آید
 بیکدیگر در میان شب آید
 چو شمع تابان در میان شب آید
 بیکدیگر در میان شب آید

درین فراق چو عمری بختو بگذشت
 بوقت مرگ اگر نیز بخت بدست
 غزل را مکن ازین پس صلاح دین را
 از آنکه خلعت نور از غزل فروست بدست

سه روز شد که نگارین من و گرگون است
 شکر ترش نبود آن شکر ترش چو نعت
 بنچشمه که در آن آب زندگانی بود
 سب و بروم و دیدم که چشمه فروست
 بروغنه که در و صد هزار گل میرست
 بجای میوه و گل غار و سنگ نداشت
 فسون بخوانم و بر روی آن پری بدم
 آزاد که کار پری خوان همیشه داشت
 پری من افسوسها زبون نشینش رفت
 که کارا و ز فسون و فسانه بیروست
 بیابا که مرا به تو زندگانی نیست
 بین بین که مرا بدین چشمه چو نعت
 خدای بخت و گیر و بیا و و ببرد
 که کارا و نه بهیروزان عقل موز و نعت

و منم ایضا
 و منم ایضا
 و منم ایضا
 و منم ایضا

دیوان محمدرضا
 مگو ز دانه فی التا غیر ز قات
 بجای بادیه در ده قون فزون
 که آمد موسی جانم میمقتات
 شرباب از خون عظم باشد
 که شیران را از قیادت نیست
 نگریم که در دهم نه فزون انگر
 که من از فی مستم نه را بنات
 چو بمانم که در عید زنده گیرم
 نگریم که در دهم نه فزون انگر
 میوشان و مهنای بازار اعم
 نگریم که در دهم نه فزون انگر
 نگریم که در دهم نه فزون انگر
 نگریم که در دهم نه فزون انگر

ز عین خار به بینی شکوفه های عیب
 ز عین سنگ به بینی که کج فار و نعت
 ای عید غلام تو ای جان شده قربا
 تازنده شود قربان پیش لب خندا
 چون قند و شکر آید پیش تو کی باید
 بر قند و شکر خند و آن گل سخندانست

نگریم که در دهم نه فزون انگر
 نگریم که در دهم نه فزون انگر
 نگریم که در دهم نه فزون انگر
 نگریم که در دهم نه فزون انگر
 نگریم که در دهم نه فزون انگر
 نگریم که در دهم نه فزون انگر
 نگریم که در دهم نه فزون انگر
 نگریم که در دهم نه فزون انگر

و منم ایضا

عشق اگر محرم است چیست آن شام
 دیدن پیمان کار صبر و قناعت
 قتل اگر قافیه است کون خط منزه است
 دوی که در منزهات ملک در پنهان
 شمشیر اگر آن خط گواه میسر است
 ای گل و گلزار با یکت گاه شما
 مست گواه میسرتی و قوی دهم

هر که بر غم و ترشش پیر است
 نیت عاشق و زانو لایت نیست
 جان خمور چون نگوید شکر
 باد که حد و غایت نیست

سرخ دلم باز پریدن گرفت
 طوطی جان قند چریدن گرفت
 اشتد دیوانه سمرت من
 سلسله عقل دریدن گرفت
 جرعه آن باد که بی زینهار
 بر سر و بر دیده دویدن گرفت
 باز درینجوی روان کشت آب
 بر لب جو سبزه دیدن گرفت
 باد صبا باز و زان شد بیابان
 برگل و گلزار و زیدن گرفت
 عشق فروشید نیل بهیبه مرا
 سوخت دشت باز خریدن گرفت
 عشق چو دل را بسوخت خویش خود
 دل ز همه خلق رسیدن گرفت

بس کن زیراک حجاب سخن
 پرده بگر و تو نیندن گرفت

یوسف کنایم رو چو با هم گو است
 هیچکس از آفتاب خط گواهی نخواست
 مهر و بلندم راست نشانی هم
 راس تراز قد مهر و نیت نشانی است

خلق خوب آید بجان بسازد کس
 فراق دوست اگر اندک اندک نیست
 راز که میگوید به پندار
 زبون به پندار به پندار

هر نفس از این نیت و خوشی تو نیست
 نوز کی میسر میکند کی میسر د
 عالم چون آب بوی میاید و درک
 دیوانه بوی دم

و سن لطیف اشعاره
 بهر چه میگوید و نیت
 بهر چه میگوید و نیت
 بهر چه میگوید و نیت

و آن باد به طلب که با تو است
 باقی تو به تنگ ننگ توست
 غاوش شود پاسبان پیش
 چونستی دین کتاب است
 و منه ترجمه الله

و منه ایضا

جانم آن خط نمکین تو باشم شاد است
 غیر پیودن باد بهوس تو باد است
 زانکه کار تو یقین کار که ایجاد است
 کاسمان همچو زمین زانچه است معلوم
 نه که امروز خماران ترا میعاد است
 هر که شیرین ترا دل شده چون فریاد است
 ای که رویت چو گل زلف تو چون شاد است
 تقدیری که نه نقد غم شست آن گشت
 کار او دارد که موخته کار تو است
 آسمان از زمین زانچه است معلوم
 روی بنما و خمار دو جهان را بشکن
 خسروان خاک کفش را بختاناج کنند

باز به سیدم ز خانه دست
 بجز مستان زبالا نیست
 دست تو بیند آسمان در فلک است
 بای و در بیا بهم دستی کن

دیوان مولوی دم

مینهد بر دل خود دست دل من که غموش
 این چه وقت سخن است و چه که فریاد است

این ره که من آدمم که امل است
 یک لحظه ز کوسه یار دوری
 اندر همه ده اگر کسی هست
 صغوه نه کجا رهد که سیرغ
 آواره میا دلا در مینوس
 تا با زروم که کار خام است
 در مذهب عاشقان حرام است
 والله که اشارتی تمام است
 پاسته این شکر دامت
 آنجا بنشین که خوش مقام است

چونکه سیرغ تو از افراشت
 زبیر زبیرت خرابات
 خب بگویند شست و تو بپشت
 پیر خرابات چون آن سوزید
 بزمی تمام آمو از ابرام جنت
 دست جی نیست شوق نیست
 خدیف پادشاهان خب نیست
 آنکه سر از پای نه اندک است کجاست

و منه

بنفایان گویند که تو با دگر
 بر آن زینب زانای نه تو نیز
 چنانکه در سینه دگر بر آن
 بدانکه در سینه زانای نه تو نیز

ایضا من
 بختک خاین من نیست
 بختک خاین من نیست
 بدو خال آبی که بکند دلیا است
 که در مردم طریقه میزدانست
 تو لوسی و تر به جز آب است

کام من اینست که کاریم نیست
 در تنک این موج چه خوش نگر
 بلب بجز تو مقیم مقیم
 باد هات از کوه سکونت برد
 ملک جهان گیر چون آفتاب
 بر سر کوی تو مرا خانه گیر
 همچو شکر با گلت آمیختم
 خویش من آنست که از عشق آید

دیو اولوی روم
 دست بخت خودم از دلی خوب است
 چه جایست بس ایستغان تسبیح
 خدایه خلیل که در پیشانی
 ز سر گاه و در سبک رویی باری
 بجز بدینت ارهاشود بستان

چیت فزون از دو جهان شهر عشق
 بهتر ازین شهر و دیاریم نیست

ستیزه کن که ز خوبان ستیزه شیرین آ
 وفا طبع نکند زانکه جو خوبان را
 هزار وعده ده آنکه خلافت کن همه را
 ز دوست غیر تواند دهان من حلوا
 بهانه کن که بتنازه بهانه آیین است
 طبیعت او سرشتش عادتش دوست
 که آن شراب که از دهان آتش است
 بجان پاک عزیزان که چو زهر است

بجز بدینت ارهاشود بستان
 بختک خاین من نیست
 بختک خاین من نیست
 بدو خال آبی که بکند دلیا است
 که در مردم طریقه میزدانست
 تو لوسی و تر به جز آب است

چون گوی گفت کس کشای بنیاد
 سوسه چوین صیقل ناکه می پاید
 درین تو بیدم گم که می پاید

و من کلامه

روشنی می بین کنک شب بخت
 آمدن کار اگر در د جهان است
 درین تو بیدم گم که می پاید

بگر بکنتم چیت که جهان نبرد کس
 گفتیم که در اینو به شهرم که بیاید
 اے مزد که آن غمزه غماز مر جبت
 دستار بود از سر مردان بگر و برد
 چون آهوازان شیریدم به بیاید
 اینجان گران چون بسکی دید پیرید

پنهان شدیم چیت چو صد بار مرایافت
 آنکس که در اینو به شهرم که بیاید
 معی بخت که آن طره طر مرایافت
 دستار سر و گوشه دستار مرایافت
 این شیر زده صید بکهار مرایافت
 کار ظل گران سنگ بکهار مرایافت

چون گوی گفت کس کشای بنیاد
 سوسه چوین صیقل ناکه می پاید
 درین تو بیدم گم که می پاید

امروز نه گوش است نه هوش است نه گفتار
 کان اصل هر اندیشه و گفتار مرایافت

آمده ام که تا بخود گوش کشانمت
 گل چه بود که طالع می ناطق امر کل تو یے
 صید منی شکار من گر چه ز دام بسته
 زخم پذیرد پیش رو چون سپهر شجاعی
 از حد خاک تا لبشیر چند هزار منزلت

بیخود و بیدایت کنم در دل خود نشانت
 گردگری ندانمت چون تو منی بدانت
 جانب دام باز رو و در ز روی بدانت
 گوش بفرزه مد ما چون خامنت
 شهر بشهر در ره است بر سر خامنت

این لکن اگر بنوشتم ترا صد لکن است
 نین گذر کن که صفت را در این لکن است
 که در تو شمشیر ذی زده دهن است
 در جهان فتنه بی بود در دهن است
 فتنه جو بکن فتنه افکن است
 بس کن آخر چوین گفت را پیر است

و من

صلای بزم سادات اثر با لایت
 که در هاست تم طلقه قربا لایت
 صلا پیهره و نشیندن که در دوش است
 صلا سیاه زلفین اگر که قنایت است

نیت

لیا تم زبیل ما ز شکم
 هزارت بود نام و فغان ز نوا
 یادت بام داده و بدست ز نوا
 رفیقین یاد میدادم ز نوا

وله الف

آن روح را که عشق شوق زینت
 ناپوده به کبودن او غیر عارضیت
 گویند عشق چیست بگذر از این
 هر کوزه ای که از دست افتاد
 عاشق شوقش است دو عالم بر مدار
 هیچ الطاف شاه بسوی بند نیست
 عشق است عاشقت که باقیست تا بید

دیوان مولوی دم

زبست نیست بروست تخته ملک
 هزار دل صفا اندرون دل مات
 خیانت های حیات آفرین بود اینجا
 زرد بان درون هر نفس معراجم
 هزار ساله زانوسوی نفی و اثبات است
 شتاب کن که بناخیر ما بس فالت
 از آنکه شاه حقایق نه شاه شتات
 بناها پر از خون نگر که آیات
 در آن هوا که خداوند شمس زیت
 نلاف چرخ چرخ است و مساوات

بنامی رخ که باغ و گلتم از زو است
 بشنیدم از هوا تو آواز طبل باز
 یعقوب دارد آسفها همیر نم
 بالقد که شهر بیتی مرا جس میشود
 زمین هم با من است غما و دم گشت
 جانم ملول گشت ز فرعون و ظلم او
 دسبج با چراغ هم گشت گرد شهر
 گفتم که یامی نشو و بسته ایم ما
 بکشی لب که قند فرا دم از زو است
 باز آمدم که ساعد سلطانم از زو است
 دیدار خوب یوسف کفانم از زو است
 آوارگی کوه و بیابانم از زو است
 شیر خدا و رستم دستانم از زو است
 آن نور که موسی عمرانم از زو است
 که دیو و دلو لم وانم از زو است
 گفت آنکه یافت می نشود آتم از زو است

دل به جز این سینه چه شایسته
 آن که بیجا زانو و بیهوش خزان
 گلزار عشق را بداد ز تو بهانیت
 آن گل که از بهار بود دیا و خار
 آن می که از عصیر بود بختیاریت
 تا که ناکامی مشوق موده را
 جان زانرا بگریه او زانرا نیست
 بفرق قلب زان تو از غایتی
 این که ناکامی گشت کوشتی
 اندیشه را با کشتن دل ده شوم
 چون بود این که نقش و نگار نیست
 و من عطر المصطفی

چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات

کار ندارم جز او کار که دو کارم است
طوطی گو یا شدم چون نسکر شام است
پیر ملک بر زخم چون پر و بالم از دست
جان و دلم ساکت چون کند دل جانم
بر مثل گلستان رنگ زرم حسن است
خانه چشمم چرا سجد که خلق شد
در رخ مهر کس که نیست داغ غلامی او
دست بدست جز او کس پارد و دلم
چونکه تو مغلس شدی سنگ دل بر روی
شاه مرا خوانده است چون دهم پیش

لاف زخم لاف لاف زانکه زیدارم است
بلبل گو یا شدم چون گل گلزارم است
سر فلک بر زخم چون سر و دستارم است
قافله ام اینست قافله سالارم است
بر مثل آفتاب تیغ گهر بایم است
زانکه بر وز و لبش در و دیوارم است
گر پدر من بود دشمن اغیارم است
زانکه طیب غم این دل بیارم است
باید ز من خواه زانکه محزون و بیمارم است
منکار و چون شوم چون همه قدارم است

گفت خمش چند چند لاف بود گفت تو
من حکیم ای عزیز گفتن بسیارم است

بله آنکه خور دی سحری باده که نوشت
بی روح آمده نادر و از ان هم بخش آخر

بله پیش آنکه بگویم سخن را ز بگوشت
که بیک جریه پیر و همه طاری و هوشت

چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات
چون زینت پوشی سبکات

دیوان مولوی دوم
بهر بخش گشتم تبار زنده کند
نوی آن سنگ گو یا بیان در دست
ز پیش آب و گل من بیدیدم در دست
خود بگفتن من سجد که کن این شد
بجو در در آن سجد مانند تابید
پادشاهت اگر این شوره خاکم
نی قول نمایی که در گذشت
ایاد و دیده بر زخمش دین بقی
فکر بای پادشاهان دلم گذشت
و من
باید بیاید که گلزار دیدار است
باید بیاید که دلدار سید است
باید

ای موده که تو زین جان بویست
 دیو که عشق زنده دلا مرد و شوینست
 ارمن دوسه عشق شوقه بیان عشق
 دیو مر از عشق تم گفت که نیت
 اول بد که عشق نه اول است
 هر سو نظر کن که از نسوی سوینست
 با تو میاید آن زیر که تو سوار
 از فارسان جمله چون و گوینست
 آن عشق میفرزش قیامت همکنند
 زبان باد که در تو دم و سوینست
 زانی زبان میاید نیک که الکن است

ببازید یکبار همه جان و جهان
 بر آن درشت نخسید که اونا ز غماید
 همه شهر بشورید که آوازه در افتد
 چهره ز راست چهره در آچین و ز قبا
 بخورشید بازید که خوش تیغ کشیده
 بر آن یار بگریید که از یار بریده است
 که دیوانه دگر باز در زنجیر بریده است
 مگر نامه اعمال ز آفاق بریده است
 بگوید دیوها و دگر هیچ مگویند
 چه جائے دل و عقل است که جان ریدند

دیوان مولیادوم
 زان می گاه که کنایان سرکش
 پس کن چو زنده است ازین خوی
 باری مر از عشق آن از و نیت
 منته ایضا

این خانه که پیوسته در و چنگ چنان است
 این صورت چیت اگر خانه که به است
 فی الجمله هر آنکس که درین خانه رست
 چون روزه قیامت که کسیر سر کش نیست
 این خانه چنانست و هم آنجا است که چنانست
 اجزای جهانست نشانے ز بهاندار
 شامت در آستانه مشین خانه در و درو
 سوگند بجان تو که جز دیدن رویت
 از خواجهد پرسید که این خانه چه خانه است
 وین نور خدا چیست اگر دیر نمانست
 سلطان زمین هست سلیمان زمانه است
 از ذوق ندانی که خلاصت خانه است
 نه زیرونه بالاونه شش سوز میانه است
 مارا رخ چو ماه نشان بخش نشان است
 تار یک کند آنکه در اجاش ستانه است
 گر ملک جهانست فوسنت و فاما

نقشه جهان که جانها جانب است
 خاک طراز زین جانها شفا زاید است
 دل نشان زین جانها شفا زاید است
 از زمین تا آسمانها شفا زاید است
 سینه چون آینه با سینه که شفا زاید است
 از دل تا پا که آینه با پا که شفا زاید است
 از کف تا پستان که آینه با پستان که شفا زاید است
 از پستان تا ران که آینه با ران که شفا زاید است
 از ران تا زانو که آینه با زانو که شفا زاید است
 از زانو تا پایی که آینه با پایی که شفا زاید است
 از پایی تا کف پا که آینه با کف پا که شفا زاید است
 از کف پا تا انگشت که آینه با انگشت که شفا زاید است
 از انگشت تا نوک که آینه با نوک که شفا زاید است
 از نوک تا ریش که آینه با ریش که شفا زاید است
 از ریش تا کلاه که آینه با کلاه که شفا زاید است
 از کلاه تا کمر که آینه با کمر که شفا زاید است
 از کمر تا زین که آینه با زین که شفا زاید است
 از زین تا سوار که آینه با سوار که شفا زاید است
 از سوار تا جهان که آینه با جهان که شفا زاید است

بدرستی که نوبت به جنت است
 بیخون شکست که بیایان است
 چه که در کمال است از دست
 دامن سوار گشته و دست از دست
 در زینتی و سکه سلطنت از دست
 فرعون دار لاف عدلی از دست
 و آنکه قهر و بیعتی عزت از دست
 اندر تمام شر که طاعت جلال است
 الا الله و ذلالت رحمت از دست
 وین کلامه

هر که خواهی شناسی شناس
 چونکه طبعت خود کند ناشر بندش از ناس
 پس ترا آینه کرد و این دل آینه چنانک
 هر دمی در و نماید رو آن کاو کمالست

چند گوی که چه چاره او مراد تان
 چند باشد غم آنست که ز جان غم ببرد
 گر تو عاشق شده عشق تو بر جان پس
 اینقدر عقل نداری که بینی آخر
 گر نه اندر تق ازرق زیبارو است
 چونکه از دور دلت همچو زمان میلزد
 آتش دیده مردان تق غیب سوخت
 شمس تبریز اگر نیست میقیم اندر چشم
 چشمه شهنشاه از ویرین هر دینان چیست
 از جهان برون نیاید به جانان از دست
 ز نار نار بریده و ایمانت از دست

دیوان مولوی روم

قدس الله سره
 یار و آید سرم جلیان دست است
 دیده غلبه میکند نیست غلط است
 گاه به هر خوش شود که همه آتش شود
 تقیید با سنجیب یار مرا خوش دوست
 نقش قفا که نیست با کف
 پشت ندارد و خوش آید از دست
 دوست را که خوار سر بود از دست
 میزداری که گشت ازین پادشاه
 ایندوس عشق ایوان پادشاه
 در کل خضار و مغز پادشاه
 هر که بید نام در طلب است
 هر که بویسل و آن در طلب است

پس در دهن بزرگ دو شاخ چو پیا از دهان
بهر گشت اوجان ابد گریزند
جان پیردن را حق زود ادا
تا بداند دل آن حق پر ز ادا
شیشه بر دل گشت پیر توان شد

و کم ایضا

مفخر تبریزیان شمس حق آگه بود
کز غم عشق تنم بر صفت شو مست
حلقه آن جدا و سلسله جان کیت
زلف چلیپا و شش آنت ایمان کیت

عاشقان در جستجو از نیش نیست
دیده جان بوییده جزا و نیست
این جهان و آن جهان یک گاه است
در حقیقت کفر دین در کیش نیست
ای دست عیسی دم از دوزخ می

در دل با صورتیت العجب این نقش کیت
پنهان بودهای خوش از سوتان کیت
دل چینی بر بهمان باش را و میهمان
بنده او شو که او داند همان کیت
غم چکند کسی داند غم از کجاست
شاد اید گشت آنکند شادان کیت
عوض دل بیکران گم شده و در کجاست
آندل دریا صفت سینه تابان کیت
آندم کاین و تسان با تو در گونش ند
پس تو بدانی که این حلقه آن کیت

دیوان مولوی روم

نقد سخن را همان سکه سلطان مجوی
کای زر کامل عیار نقد تو از کان کیت

مگر ایندم سز ز لعلین تو از زان شد است
که چنین مشکتری همی ارزان شده است
مگر از چهره تو باد صبا پرده ربود
که هزاران قمر از غیب نشان شده است
آفتاب تحت امروز همانا که تباقت
که هزاران دل از لعل بد نشان شده است
عاشق آخر چه روتا با بد دل نهند
چو کسی کز کرمش تن بهگی جان شده است

من غلام آسمانم در زایش نیست
گر بگوئی پس و من نه پس مر
در یکو شیشه شیشه را کبر
دست بکشاد من خود را کبر
مر هم این شیشه را باین نیست
که نه بود او چنین درویش نیست
خیزد و بیدار جلدت بیدار نیست
که نه بود او چنین درویش نیست

و من کلام
عشق کسانست که ناله میکنند
از نوبت آن که ناله میکنند

عشق تو که است بهار دل
 یک بویت زنده دل
 نه پدید کا و نه پدید
 ناز غدا کا و نه پدید
 بشنوا ز قول خدا است زیم
 گریه طفل چه بسته گواره

افغان ده که باغی که عشق او
 سم و آب خجانی که حدیث بهر گشته
 ز افغان بلج را که زردار و زده
 تا طوطیان شوند و شکار شکار کنند
 دل به بجان دیده تیر از شمشیر
 کایتزای خاک زندن زینت از کنند

وله قدس الله سره
 مشرب بهشتین کی سلا دادید
 دوشی بهشت بر قفسه دولت دادید
 چون شکلی که دل اغشته این شیر نوشید
 که طریقه یطیغ و نوک مقدارید
 دایه یحیدین چوم و بود آخر نمیکند
 دیوانه ای سوزنا بدیدم

گر دیش این سایه خنجر خورشید حقیقت
 نه چو حجم که دیش سحر استار شود

یکخانه پیرستان ستان نورسیدند
 دیوانگان بند می زنجیر با بریدند
 بس حس میا طکر دندنا نشند ایشان
 گوئی قضا دبل ز دیوانگ بل شنیدند
 جا نهاس جمله ستان دله دل پریشان
 تا که نفس شکستند چون مرغ بر پریدند
 ستان بسو شکستند بر خیمه ها نشنند
 یارب چه باده خور دند با دشت لعل چیدند
 سن وی زده بریدم قومی چنین بیم
 من خویش را کشیدم ایشان مر کشیدند
 آنرا که جان گزید بر آسمان نشیند
 اورا که که بنید جزد دید که دیدند

یک ساقی عیان شد آشوب آسمان شد
 می تلخ از آزمان شد خیکش از آن دیدند

آنانکه بر براق بصیرت سفر کنند
 بی ابروی غبار و آینه نظر کنند
 بر پاسبان طبعیت نهشتند
 شاهان روح چون سرازین کی بر کنند
 اجزای پایمده درین گور ها تنگ
 کوه و عشق تا سرازین گور بر کنند
 مس است شهوت تو و اکیه نور عشق
 از نور عشق مس وجود تو و گرسند

که اسیران و صند ز من خلد نایاب
 دست و پا من چو گل و جان من خید
 که بر پرده و لبش نشسته این سخن را
 که جان نه خاند نایب که زاده و ضلیه
 چون مس و قلب نیکو بین باز را
 چون یوسف بدید کرب را

بیا که کف کوی می چید
 زینت کرب که خار می چید
 بیا که کف کوی می چید
 زینت کرب که خار می چید

شمس تبریز در آید چو بسان عذر نماید
دیدم روح طرب را چرخش بسیارید

آب زیند را هزارین که نگار میرسد
 راه دہید یار را آئندہ چہ چار را
 خاک شدہ آسمان غفلت و غما
 یتر روانہ میرود دوسوے نشانہ میرود
 باغ سلام میکند سرو قیام میکند
 خلوتیان آسمان تاج شراب میخورند
 مژدہ دہید باغ را بوی بہار میرسد
 کز رخ نور بخش النور شراب میرسد
 عنبر و مشک میدمد سخن یار میرسد
 ماچہ نشتر ایم بس شدہ زنگار میرسد
 سیرہ پیادہ میدود غنچہ سوار میرسد
 روح خراب شد عقل خامہ میرسد

چون برسی بکوئے ما فاشتی است کوما
ز آنکہ زگفت گوئے ما گرد و غبار میرسد

همه را بیا و مودم ز تو خوشترم نیامد
سرخندنها کشادم ز هزار خم چشیدم
چه عجب که در دل من گُل و یاسمین پژو
دو سه روز شایبیت با چو شدم و چاکر

چو فرو شدم بدریا چو تو گوهرم نیامد
چو شراب سرکش تو لب سرم نیامد
که سمنبر لطیف چو تو در برم نیامد
بچایان نماد شایسته که چو چاکر نیامد

دیوان مولوی محمد

پرتو فتادی از آفتابش در دوزخ می‌گردد
ایمیر در دوزخ است و شمشیر یک
شکسته می‌کند و یک می‌شستد
بر آنکه در کوفت ایوب وار می‌گردد
بر آنکه در زندان پیران می‌شستد
بر آنکه در بام یک خط خفته و در شکست
میرد و در دوزخ می‌گردد

[illegible]

دل من کار تو دارد دل کار تو دارد
چو نیکیست در دست تو
خدا و ملائکت به در و در تو
الهی مهر تو دارد و در کار تو دارد
خدا خود و فرشتش به در و در تو
مردم سر بر سر کار تو دارد
مسلطه مستقیم تو دارد
دل نصد صفای که سر دارد تو دارد

نخبط است سخنهای آن زن
منودی بتو آوازهها که او سپرد
منودی بتو کاوش شیر اچسان گیرد
منودی که چگونه شکار را شکار کرد

تو پندار که تا به غم دستار تو دارد
بر آنجا که زمانه کشایان در گمان
تو پندار که به روزی سر باز تو دارد
تو از آن روز که زادی داشت و داد

دیوان مولوی روم

همیشه دار که در شهر دوسه طارند
که تند بیکه از سر به بردارند
دوسه رندند که بشت یار دل میزنند
که فلک را بیکه عریده در پیخ آرد
سرد هانند که تا سر نهدی سر نهند
ساقیانند که انگور نمی افشارند
یار آن صورت غیبند که جان کس است
همچو چشم خوش او خیره کش عیارند
صورت آن دلی دشمن صورتها اند
دو جهانند و لے از دو جهان بزارند
همچو شیران بدر اند و بخت نهند
دشمن بیکه گرند و حقیقت یار اند
خود فروشانند بیکه با دگر می درنگند
لیک چون دانگی متفق و یک کارند
همچو خورشید به روز نظر می بخشند
مثل ماه و ستاره همه شب سیارند
دلبرانند که دل برند پد به برشان
سروانند که بیرون ز سر و دستارند

مردی کن و از حدتشان مردم شو
ز آنکه این مردم تو بیکه همه مردم خوانند

بیکه در روزی دل طار تو دارد
بن جیج گویا به خور و از ناز تو
همه دواست و غلبه دل بجای تو دارد
تو شش خلق تو زین نیش از تو
که نه شش عطار و غم بیدار تو دارد
و منته رحمة الله

چون درخت شبنم که جلایین
بهر جا خطیب بخواند بر در
بایدم ادب و عین ایجاب
مرد جان باید چو اولیای

دلازد که بخت بد که از دلها خیزد
 بیکان که از عطران و سرسبز چرخ
 بیکان که از عطران و سرسبز چرخ
 بیکان که از عطران و سرسبز چرخ

عالمی بخشیده بهر بنده خدا
 کیست آن کاندرد و عالم کین کند
 گر بفرجه چاه نام او بری
 قهر چه را صد علیین کند
 کافر و کلاه عشق او زند
 کفر او را جمله نور دین کند
 غار عاشق در ره عاشق نهان
 تا که جمله غار را نسوین کند
 تو بیندالی که هر که مرغ اوست
 از سعادت بهیضه باز دین کند

دل گردون غل کند چو نه نماند
 چو رسید بر غمزه ات همه قدامت نشود
 چو تو دلدار شکی و د جهان جلد دل شود
 چو جهان را تو دل دبی همه دلباهان شود
 ز خیال نگار من چو بخند دهبهار من
 رخ او گل نشان شود نظرم گلستان شود
 رخ یا تو رخوان رخ زارم چو زعفران
 رخ او چون چنین بود رخ عاشق چنان
 همه گرگان بن شده همه دزد او چو پاسبان
 چه بردوزد زین کله چو خدا پاسبان شود
 ز رفیقان گلستان دم از زخم خارین
 که رفیق سلاح کش مددکار وان شود
 خمش ایدل که اگر کسی بود از صدق و طلب
 جهت صدق طالبان خشیها بیان شود

این دوزخ که در دین است
 این دوزخ که در دین است
 این دوزخ که در دین است
 این دوزخ که در دین است

دیوان مولوی روم
 اگر در نه یکتا از آن باشد که در
 دله فی الحقیقه و المعرفه
 یسبحانیم من دینش زرد
 از گل و زعفران حکایت کرد
 چون همدگر عاشق و در
 بود مشتاق ناز و عاشق کرد
 این دوزخ که در دین است
 این دوزخ که در دین است
 این دوزخ که در دین است
 این دوزخ که در دین است

این داور قدر دانسته از آن باده
 این داور قدر دانسته از آن باده
 این داور قدر دانسته از آن باده
 این داور قدر دانسته از آن باده

این جالوت باز الطالوت
 تن ز دل ز ادیکشاه دست
 باز در دل سیکه دست نهان
 جنبش کرد از سوار بود
 شمس تبریز آفتاب است
 نیست شطرنج ثنائی تو فکر کنی

با تو گل پر ز مهره چو نرد

ای تو منج رفته کجایید کجایید
 معشوق تو همسایه دیوار بدیوار
 مگر صورت به صورت معشوق بینید
 صد بار ازین راه بدانخانه رفتید
 آن خانه لطفست نشانهش کفایت
 یکدسته گل کو اگر آن باغ بدیدید
 با اینهمه که رنج شما گنج شما باد
 معشوق هم اینجا است بیاید بیاید
 در بادیه سرگشته شما در پیه بویاید
 هم خوابه و هم بنده و هم قیاس
 یکبار ازین خانه بدان با هم
 از صاحب آسخانه نشانی بجایید
 یک گوهر جان کو اگر از بحر خداید
 افسوس که بر رنج شما پره ده

این داور قدر دانسته از آن باده
 این داور قدر دانسته از آن باده
 این داور قدر دانسته از آن باده
 این داور قدر دانسته از آن باده

دیوان مولوی روم
 دیوان مولوی روم
 دیوان مولوی روم
 دیوان مولوی روم

این داور قدر دانسته از آن باده
 این داور قدر دانسته از آن باده
 این داور قدر دانسته از آن باده
 این داور قدر دانسته از آن باده

فی الجہۃ والہستق

چندین سال نماند و غم کشید
چندین سال نماند و غم کشید
چندین سال نماند و غم کشید
چندین سال نماند و غم کشید
چندین سال نماند و غم کشید
چندین سال نماند و غم کشید
چندین سال نماند و غم کشید
چندین سال نماند و غم کشید
چندین سال نماند و غم کشید
چندین سال نماند و غم کشید

خامش که در فصاحت عمر عزیز بود
در روز غمخوشتان چندے چریڈا
اسے شمس حق تیریزد گفتنم کشیدی
روزی دو در غمخوشتی دم در کشید باید

غزل المصاحب

جان پیش تو ہر ساعت میریزد و میوید
از بہر کیے جان کس چون با تو سخن گوید
ہر جا کہ نہی پائے از سر خاک بر وید
از بہر کیے سر کس دست از تو کجا شوید
روزی کہ پیرد جان از لذت بوسے تو
جان داند و جان داند کز دست چہ
یکدم کہ خار تو از مغز نشود ساکن
صند نوچہ بر آرد سر ہر موہی موید
من خانہ تہی کردم کز رخت تو پرواز
میکاہم تا عنقت افزاید و افزوید
جام ز پے عنقت شمس الحق تیریزی
بے پائے چو شیتہا در بحر ہی پوید

این بندہ آوارہ باز آمد و باز آمد
دیوان مولوی روم

ہا نوید نباشی کہ تر ایا بر براند
گرت امر و ز براند نہ کہ فروات بخواند
در اگر بر تو بندد و صبر کن آنجا
بسر صبر تیرا و بسر صد نشاند
نہ کہ فصاحت بجز چو ہر شیش برود
نہ کہ کشتہ خود را کشتہ آہنگاہ کشاند
و گر او بر تو بندد و بہد در ہا و گذرا
رہ پنهان بکشاید کہ کس آئراہ نداند

چون شمس پیش تو در روز گداز آمد
چون شمس پیش تو در روز گداز آمد
چون شمس پیش تو در روز گداز آمد
چون شمس پیش تو در روز گداز آمد
چون شمس پیش تو در روز گداز آمد
چون شمس پیش تو در روز گداز آمد
چون شمس پیش تو در روز گداز آمد
چون شمس پیش تو در روز گداز آمد
چون شمس پیش تو در روز گداز آمد
چون شمس پیش تو در روز گداز آمد

کاز آگداز آمد و محرم راز آمد
زہر آب ز دست و کز ذوق کم راز آمد
ای تو انشای دیوان بکاوند
کس دور و جان عالم و العبد بکاوند
کے بیدار ویش را چہ کسک فرزند
کے بیدار ویش را چہ کسک فرزند
کے بیدار ویش را چہ کسک فرزند
کے بیدار ویش را چہ کسک فرزند
کے بیدار ویش را چہ کسک فرزند
کے بیدار ویش را چہ کسک فرزند

پیدا کنند که چوینند مایه دلت که چوینند
چنین بر میسریند ز دولت که چوینند
چو اسکان که ز دولت که در دلم چوینند
چو بر دلم چوینند ز دولت که چوینند
چو بر دلم چوینند ز دولت که چوینند
چو بر دلم چوینند ز دولت که چوینند
چو بر دلم چوینند ز دولت که چوینند
چو بر دلم چوینند ز دولت که چوینند

ایدل چو ورین چو یل پس آب میجو یل
تا چند صلا گو یل هنگام نماز آمد

یار چو اشتران مرا باز بهار میکند
جان و تنم بخت او شیشه جان او
شست ویم چو با بیان جانب شست
آنکه قطار را بر آریز فلک چو اشتران
سعد میزند دل زنده شده آنزد دل
آنکه خمیر دانه را علت میوه میکند
راز دل درخت را بر سر دار میکند

لطف بهار بشکند رنج خار بهار را
گر چه چغاوی کنون سوسه خار میکند

ملولان همه رفتند در خانه بنیدید
بموانج در آید چو از آل سولید
چو او ماه شکاف دشما بر چو آید
ملولان بچه رفتید که مر دانه و رنیه
بر عین قیل ملولان همه جمع بنیدید
رخ ماه بوسید چو بر بام بلیدید
چو او چیت و طریقت چو بلیدید
چو فرهاد و چو شیدا و دس کوه کندید

دیوان مولوی روم
مثنی زانه پیش چوینند
مثنی زانه پیش چوینند
مثنی زانه پیش چوینند
مثنی زانه پیش چوینند
مثنی زانه پیش چوینند
مثنی زانه پیش چوینند
مثنی زانه پیش چوینند
مثنی زانه پیش چوینند

فی السکون الذوق
در عشق زنده بایک زنده
در عشق زنده بایک زنده
در عشق زنده بایک زنده
در عشق زنده بایک زنده
در عشق زنده بایک زنده
در عشق زنده بایک زنده
در عشق زنده بایک زنده

مناسبات

بهد از سمل گلی کاشو با یکی نذر
 یا تو بنویسد پیوسته یا بود و آن نداشت
 منکر بنایش بنگارند و عسلو
 یک خط آن عسلو یک خط از نهانند
 چون از نهانست قلاب نهانند
 کا و تو و خالیر و آنکه نهانند
 یک گوهری و بیجا و نهانند
 کف که دو کف زمین و نهانند

دلجم سجود تو خواهد سحر چه سود کند
 بشیرم خم چو خشی بصر چه سود کند
 چو برگ و میوه نباشد شجر چه سود کند
 جهان مثال درختی است برگ میوه
 شجر چو روز قیامت دراز گشت و
 چو روح من تو نباشی ز روح مثال
 هر خط حله آید و آنکه باصل داشت
 اگر چه ز نهان باشد در عالمی رفته

ز شمس مغر تریز آنکه نور نیافت
 وجود تیره او را در چه سود کند

جز لطف جز خلاوت خود از شکوه آید
 جز زنگه های لکشت از بوستان چه نیز آید
 جز طالع مبارک از مشتری چه بینی
 از دیدن جماله کا و حسن آفریند
 ما یم و شور و شستی و می پرستی
 مستی تو مست تر شوبه زیر و زبر تو
 چیز ز ماست باقی مردانه باشی
 چون گل ردیم بیرون زینجا هار تو
 ایشه صلح دین تو بیرون مشور و شور
 جز لوت و شش گردن خود از قمر چه آید
 جز بزرگ و جز شکوه از رخا چه آید
 جز نقد های روشن از کان آید
 بالند یک نظر کن کا و نهان چه آید
 زینسان که ما شد ستم از مادر چه آید
 بخویش و بخیر شو خود از خبر چه آید
 در ده می روانی زین مختصر چه آید
 مجنون شویم مجنون زین خواب خور چه آید
 بنما فرشتگان را تو که ز بشر چه آید

دیوان مولوی روم
 تانیش خزان از عالمی جانت
 هر خط تو پرست اندر کان قلاب
 زود ز شانه خویش سر از کمان رها
 هر چه صدف ز ساق قطره بود و بود
 در جگر چه پیدا را غواش کاشانند

در جگر چه پیدا را غواش کاشانند
 در دوزن خون جویند آن شای
 در عالم جان آید سیاه نسان
 در چشمی دل پاشانند
 در جگر چه پیدا را غواش کاشانند
 در دوزن خون جویند آن شای
 در عالم جان آید سیاه نسان
 در چشمی دل پاشانند

خوشی که گشت را دم او جان بپوشد
 گریه و زاری را در آب جانت آید
 دل پاکش از آتش و آب جانت آید
 بهشت بلند دارد که آن عشق شمع
 شامان بگریه و آه را بیکش
 با چون شمع نخل زین است و آفتاب
 شب بیتی شمع بر چو عطر ابریش

کدام لب که از دلو سے جان نیايد
 کدام دل که در روان نشان نمی آيد

دین جهان کهن جان تو چرا بر وید
 بدست خویش چو در شمع خود فشانی خاک
 شکسته قرن نگر صد هزار ذوالقرنین
 دهمان دوست باب فاکه میشود
 دوسه قدم بسو بکس عشق کس نگذاشت
 ورے عرش هزاران هزار ابوالوا
 چو هر دمی مددی ز انجهان نمی آید
 نه آنکه صورت تو نوعیان نمی آید
 قرین یس است که صاحبقران نمی آید
 که دیدش می جان در دهمان نمی آید
 که صد سلامش از آن باغبان نمی آید
 ز غرت و عظمت در گمان نمی آید

چون بلبل جوی گلزار بیکش
 و مننه ایضا

دیوان مولوی موم

بهر دمی در درونت ستاره ناید
 در گمراهی اثر سے ز آسمان نمی آید

این عشق جمله عاقل و بیدار بیکش
 مہمان او شدیم که مہمان ہی خورد
 چون یوسفی بدید چو گرگان ہمید
 مادل نہادہ ایم کہ دلدار یے کند
 بے تیغ می بر دسر و دار بیکش
 یار کے شدید کہ او یار بیکش
 چون مؤمنی بدید چو کفار بیکش
 یار گشتہ بر رحم و ہنجا بیکش

فیه الشوق
 بی تو بسری نشو بادگر سعی نشو
 بر پر کف عشق تبار بجوی نشو
 اشک دامن بر حرمی اندم فتراز نشو
 در نہ کے راز دلم فتراز نشو
 یکسر موزن من نیست کہ اندم فتراز نشو
 آب حیاتے بندہ ہا ہر سے نشو
 صیت صلا از خود و فتراز نشو
 می پاد در بقیہ بو دبال پر سے نشو
 بیست و فتراز اگر با نالہ نشو
 تا تو دم دغی تو دم سے نشو
 زانہ دل کا نشو زین ابدا نشو
 تباہات تر سد و فتراز نشو

علم تو چو مشرق الی عالم مغرب
شوی آسمان دیدگاه آسمان نماند
ره آسمان در دشت پرستی ز کجایان
در قیامت تو قوی شدی ز دنیا نماند
نورین جهان این سر ز کجایان نماند
پود و پوده را بی تو جهان نماند
دل نشان ایست و دامن نماند
تو ز بام آفت بخوی که نادان نماند
تو ز لوح دل نه خوان تمام یمن نماند
منگ تو در بام که بی زبان نماند

در غزلم جبر و قدرت است ازین دو بگذر
چو کار زار کند شاه روم باشد
چگونه باشم خرم چگونه باشم شاد

جهان عقل چو روم و جهان طبع چو
میان هر دو فداه است کارزار و دنیا
شما و هر چه مراد شماست در عالم
من و طریق خداوندیست و ایجاد
با اختلاف و دشمنیست این طریق
چو اختلاف مقرر ز نشورش اصداد
و یک ملک مقرر نصیبه خرد است
که امن و خوف نداند کلوخ و سنگد
چراغ عقل درین خانه نور می زند
ز پیچ پیچ که دارد لقب باعی یاد
فرشته رست بعلم و بهیمن رست بجهل
درین میان یتنازع بجا ندم و دم
گه می کشدش علم سوئے عیبتین
گهیش جهل بپستی که هر چه بادا باد

بله عاشقان بگویند چو جسم و جان نماند
دل و جان بآب حکمت نغیا با نشوید
دلتنان بخرخ پر و چو بدن گران نماند
هاله تار و ان بمرست سو خاکدان نماند
جز عشق هر چه بینی همه جاودان نماند

فیه الارشاد
مانه زان عتیم که ساهم گزند
دیوان مولوی روم

و نه زان مخلصان که بپلا غم گیرند
ما زان سوختگانیم که از لذت عشق
آب جوان ببلند میست از بر گیرند
چو بماند زدن هر خانه که از اندر گیرند
از فیاض صفیان جلوه در گیرند

ما بیدار که خاک غرائضان شکست
از بنیادین مایه از سبب پیچید
در این سوزن چو کشته جلوه جانیست
در این سوزن چو کشته جلوه جانیست
در این سوزن چو کشته جلوه جانیست

مجلس ششم

بیکه دست می خالص بیان نوشتند
آب ماییم بهر جا که بگر دو چرخه
پس این پرده ازرق صنم مهری
ز احترامات دزد تریح و خوست بپند
تو دورای و دودلی و دل آهنا

بیکه دست و گریز چم کافر گیرند
عود ماییم بهر سو که محسوس گیرند
که ز نور رخسار انجم همه زیور گیرند
اگر او را سحر سے گوشه چادر گیرند
که دل خود بپند و دل دلبهر گیرند

خمش اسفل عطار که درین مجلس عشق
حلقه زهره تبانت همه تسخر گیرند

چون بیا در چو نشد و چون میرود
چون همه ره خاک با خون میرود
گر چه باد بیا که گلگون میرود
جان فرعون لیقار و ن میرود
کام لطیف و پاک موزون میرود
دین و گرجان سوکام و ن میرود

دیوان مولوی روم

صاف جانها سو که گردون میرود
چشم دل بکشی و دور جانها نگه
جامه برکش چون که در رایش وی
لاله خون آلود میر وید ز خاک
جان عرشی سو عیسه میکشد
سو آن دل جان من پر میرند
ز آنکه اندل و ن حق چیزه سخا

وله الهف

بدر دهم کفن را بر سر گویا
ازین مده مارا بخت من بخراید
بگو که مده زنده چو از دیار بپایید
که گوید بهیند یکدیشتر بپایید
ز ملاکت نکریم تو ملاکت نکراید
که ز تخی تو جان را هم طمشت نکراید
بخوان که ز کبریت بهل از بهر ذوق
که تو بر کوه و پای کوه دی و گراید

بسم

۵۶
نشد
دل من تیره جلوا بر آتش سودا
همچو ناله گدازان که تنگ تو دارد
که نهی جان لطیفه که فغان تو دارد
بد و صد بام پر آید

دیوان مولوی روم
 پتو فیاض تن بود یک لفظ خفا سے لوداد
 فیض شایا و ال اعمال
 درخت و برگ یک بید فضاں این گنج
 رخسار و چهر چو کارخی تر لعل کان روید
 شمع و نور و خوش و میا بخوان نشین
 کرد آب و جود و انکه در
 چرخ

[illegible]

بدیدم پوپا نویسته افتاد
 ز صورت تو حکایت کنی یاد
 که هر یک زبیکه تو ترسید
 دلم نزار که داشت پیر سر
 ز سر خیم توشت آن همه گاه
 نشسته ام دل عشق کال پیر
 دیوان بولوی دوم

بن مقدس فدا و سکه یاد
 همان پوپا نویسته افتاد
 ز صورت تو حکایت کنی یاد
 که هر یک زبیکه تو ترسید
 دلم نزار که داشت پیر سر
 ز سر خیم توشت آن همه گاه
 نشسته ام دل عشق کال پیر
 دیوان بولوی دوم

الله الله که همه زوچنین جان آید
 مصطفی باز بیا مد همه ایمان آید
 همه جمعیت از آن زلف پریشان
 هر که دل دارد آینه کند آن دل را
 آینه هدیه بدان یوسف کنان آید
 گرفت ساغر زرین هر سبکباز
 شاده جام شراب ز مار کوع و سحر
 و گرنیارم گفتن که در میان چه بود
 نه منی آتش دل را و فغانها پرود
 کدام کوه که باد تو اش چو که نر بود
 و گر کهم همه در آتش تو ام که دود
 ز عشق این عدم آمد جهان جان آید
 زهی عدم که چو آید از وجود افزود
 مثال احمد رسل میان کبر و یهود

هر چه آید اگر مرده بود جان یابد
 بکشد اندر خزینه همه خلعت پوشید
 و دستها را همه در دامن خورشید برید
 رسید ساقی جان تا خمار و خواب بود
 ز به صبح مبارک ز به صبح غرور
 شرابانی و دولت ندیم سلطان
 شراب را تو نه بینی دست لبی
 عقیق و زاهد ثنابت قدم بدم چو کوه
 اگر کهم هم ز آواز تو صدا دارم
 وجود تو چو بدیدم شدم ز شرم علم
 بهر کجا عدم آید وجود گم گردد
 مثال جان بزرگه نهان کج جهان

یکجای شراب و گرمی و آن
 بگشت بگردنی و بگردانی
 همه چشمت ز خیم عشق تو چون باد
 بیاد عشق تو ز دریم هم بدیدم
 ز است جمله دلایت تراست جمله
 کلون و سنگت داند بهار از آن

باز شبیه با شکسته منجیب
 عاشقان با یکدیگر منجیب
 زان شبیه با شکسته منجیب
 عاشقان با یکدیگر منجیب

ساز قطار حریفان مینماید
چون در چرخ بازیگر باشد
تا در پیشگاه پادشاه
در دین مایه نماند
چون در چرخ بازیگر باشد
تا در پیشگاه پادشاه
در دین مایه نماند

ایضا

چون در چرخ بازیگر باشد
تا در پیشگاه پادشاه
در دین مایه نماند
چون در چرخ بازیگر باشد
تا در پیشگاه پادشاه
در دین مایه نماند

روز و شب را از میان برداشتنند
زنگ معشوقان و رنگ عاشقان
چون بهار سردی حق رسید
هم شب قدر آشکارا شد چو عبید
نفس کل در هر چه دارد نقش گل
رافضی انگشت بر دندان گرفت
خیز و شرزان خنک ترا میشت
من دهان بستم تو باقی را بدان

هر نورش بریزی تنم
شیع وارش با شرم آیم

اگر دی بنواز و مرا نگار چه شد
اگر به پیش من آید خیال یا که چو
نکار غمزه اویم به تیر غمزه جادو
نکار خاک ز اسکم چو گل دگر هر چه شد
گر این درخت بخندد از آن بها چه شد
حیات نوبذیر تن تزار چه شد
مهرم بهر بخواند که است شکار چه شد
اگر بومصل کشاید دمنه کنار چه شد

دیوان مولوی دوم
آیا نموده و فایده کن جفا کشاید
شمال دل هر دو فایده باشد
نساورد و مکر و ان کن فضا کشاید
تو کان قیدیانی نبات تلخ نه کشاید
گویی تلخ غمزه را که کشاید
غمت که کاشی کن کشاید
ممنوع است از بهر ملک کشاید
دل ز عالم چون خیالت از او کشاید
بیان این دو سارا من کشاید
بند اندر خانه بصوفیان کشاید
خود شراب به شهابی که کشاید

ومن

کدام که کاه کاه ادم چو که بزود
کدام که کاه کاه است پیش یاد ادم
کدام که کاه کاه است پیش یاد ادم
کدام که کاه کاه است پیش یاد ادم

ولم یلف

کے باشد کاین قفس پن گردد
این زهر کشنده انکبین باشد
آن ماه دو هفتہ در کنار آید
و آن یوسف مصر الصلا گوید
بر ما خورشید سایہ اندازد
ہر ذرہ شمال آفتاب آید
از خوبی و لہر ان و مہر ویا
آن یار کہ جان جملہ مخموران

میان باغ گل سخن ناپسند دارد
کہ کونستید دہان مرا چو بود دارد
بہار غنچہ ہمہ سستہ لیک پن گل
کہ ہر یکے گلچن خونزداد و سہو دارد
چو سال سال نشاط دارد و روز

دیوان مولوی روم

شش تبریز دست ماگیرد
دلہا فارس غزما و من گردد

رہ بعد خاک شدن یازیان بود یا سو
ہنقد خاک شدن کار عاشقان باشد
شود دے ہمہ خاک شود دے ہمہ آ
شود دے ہمہ بار و شود دے لخیار
ہنقد خاک شوم بگرم چہ خواہد
کہ راہ بند شکستن خدا نشان
شود دے ہمہ آتش شود دے ہمہ
شود دے ہمہ بار و شود دے ہمہ

تنگ مراد کے کہ عشق خود دارد
چرا مقیم باشند چو با جیس گل
کہ یکہ نیانی باقی ماہ ر و دارد
ہزار جان تقدس فدا سے انجامے
کہ او جیس با امر شرع بود دارد
کہ او جیس کہ با بدہ قوی
کہ او جیس کہ با بدہ قوی

کہ او جیس کہ با بدہ قوی
کہ او جیس کہ با بدہ قوی
کہ او جیس کہ با بدہ قوی
کہ او جیس کہ با بدہ قوی

کدام خانه فروخت مدینه است
 چو بگذر انباشت این گمان باشد
 ز چاه پویش جان چرخ افغان باشد
 دیوان چویشی زینب زلف افغان باشد
 که با دوست تو در جلاسلان باشد
 فی معالی الحسبیه

هزار بار چمن را بسوخت باز است
 چه عشق دارد با ما چه جستجو دارد
 وجود ما و وجود چمن بد و زنده است
 زهی وجود ظریف و لطیف کا و دارد
 بگیرد امن لطفش که ناگهان بگیرد
 و لے مکش تو چو تیرش که از کمان بگیرد
 چه نقشه ها که باز د چه جله ها که بسازد
 بنقش حاضر باشد ز راه جان بگیرد
 ز لاکمکش سخوانی نشان دهد بکانت
 چو در مکانش بجوی بلامکان بگیرد
 در آسمانش چو مه زاب تنها بد
 در آبی آسمان بگیرد
 گریز پای چو با دم ز عشق گل گل کاو
 زیم باد خزانے ز بوستان بگیرد
 چنان گریزد از تو که گزویی نقشش
 ز لوح نقش پیر دل نشان بگیرد

بروز مرگ چو تابوت من و آن باشد
 گمان مبر که مراد این جهان باشد
 خنازه ام چو به بینی مگو فراق فراق
 مرا وصال و ملاقات آرزمان باشد
 مرا بگور سپاری مگو و داغ و داغ
 که گور پرده جمعیت جهان باشد
 فروشدن چو بدیدی بر آمدن ننگ
 غروب شمس و قمر را چو از یان با

ایضا من
 صوفی چو بیدار شد ساقی تو را داد
 منتهی اگر خواب شد منتهی

شده عشق بجای که عشق نبرد
 رسید عقل چو به که عقل نبرد
 چو از پشت نیا بد از انباشت
 هزار جان و دل عقل گسیخته بیند
 دیوان مولوی دم

چو عشق با تو نباشد روزش زنند
 چو یار چشم زارت دست بال کشند
 و به هر سر کوی تو چو یک و اند
 هر آنکه مالش دارد از آستان غایت
 غلام خفتن ایدم که هیچ خفته ماند
 چو در درونه قیام می یافت و نه

این آهوشن آهوشن است
 کا دانه دیهان بیرون هم دارد
 رفت اندل سودا سودا کرد دارد
 کا دانه رازین سودا سودا کرد دارد
 گریانود عاشق بیاراد دل پود
 در سر بود عاشق سر کا کرد دارد
 در عشق دو عالم را من نبرد کرد دارد
 امروزش پیچم کام کاه کرد دارد
 امروزم عشق است زود آمد کرد دارد

چشم خوشست محمور شد چشم جهان تبار شد
 چون زلف تو زنجیر شد دیوانگی باچار شد
 کس نشود و منون کس چون واقف اسرار شد
 ایضا هارزان بها چون غارت بلغار شد
 جان خانه گل دفته بین نوبت دیدار شد
 ایجان چه دغم میدی امین وقع تو لیلار شد
 چون شد چهار شب تنق نههار و انار شد
 تو صافی من در ده ام صاف دردی نوار شد
 کز طعم آن خوش گشت کز قاصد دلم بهار شد
 خورشید اگر در گور شدان گور از پر نور شد
 گر عیش اول پیر شد عیدش تو تو فیر شد
 ای طرب شیرین نفس عبرت بگر تو زینس
 ما سویم و توها گاهی عصا که از دها
 علت شک ما کو قه چشت ز شک اشو قه
 هر بار فکر می و ز دست می پی پی
 ایس برون آ از افق اسن انشبتی
 کز رحمت از تو برده ام پند امین ده ام
 نه نپ بدونه در دسر سر به زوم دیار بر
 از وصل همچون روز تو ز جبر عالم سوز تو
 وز عشق مکر موز تو بس ساده دل تیار شد

فیه التریغیب

دیوان مولوی روم

امروز لب نوبت حلوا س دگر دار
 امروز قد سروت بالا س دگر دار
 دانه که از د عالم غوغا س دگر دار
 امروز جمال تو سیما س دگر دار
 امروز گل علت از شاخ دگر رستا
 امروز نمید انم قننه زچ پهلونا ست

با بسک
 اگر ساخته بی زانند شایچه
 غلط فوری تو بای دیو جلا چوب
 به خند و لب بای آ که بای دوت
 به خند و لب بای آ که بای دوت
 زین کا دیوان پیری آ که بای دوت
 پیری نهفته درگاه گل زنده
 به خند و لب بای آ که بای دوت
 به خند و لب بای آ که بای دوت

این آهوشن آهوشن است
 کا دانه دیهان بیرون هم دارد
 رفت اندل سودا سودا کرد دارد
 کا دانه رازین سودا سودا کرد دارد
 گریانود عاشق بیاراد دل پود
 در سر بود عاشق سر کا کرد دارد
 در عشق دو عالم را من نبرد کرد دارد
 امروزش پیچم کام کاه کرد دارد
 امروزم عشق است زود آمد کرد دارد

انتقل بباشی مردانش
 با آنکه بی خط و مثل ز نظر
 من رانده آنم گشت
 گامی سپردند که چشم
 در یاد دل زلفش چشم
 ز نظر اندیشه صد گونه
 آن عشق عجیب با هم
 آن عشق عجیب با هم
 آن عشق عجیب با هم

بمیر شوی و سامان از مرصع کبر خالی
 آنکه سر بر آری از کبریا چه باشد
 بس کن که تو چو کوهی در کوه کان زربو
 که را اگر نیاری اندر صد اچ باشد

به بندگان صفاجرمی صفامد هید
 چومی دهید بدیشان جدا جدا مد هید
 در اینچنین قدیمی چنین علم بود
 بدوستان خدا جز می خدا مد هید
 بر نهنگان ره عشق را قباد مد هید
 بر نهنگان ره عشق را قباد مد هید
 چو سیح باد صبا بی گد و نشان سید
 بجانشان خبر از وعده صبا مد هید
 شراب حاضر و مشوق مست عاشق
 بهانه رانه پذیرم بهانه تا مد هید
 شراب ز آتش و مازاده ایم از آتش
 اگر حرف شناسید جز ما مد هید
 بر آس زخم چنین غازیان بود مرهم
 کس که زخم ندارد بدو دوامد هید

چو تاج و مخمر بر شمس دین آمد
 نقاس هر دو جهان جز بدان لقامد هید
 اید دست شکست بر یا آنکه شکست سازد
 خوبی فخر بهتر یا آنکه فخر سازد
 اے باغ تویی خوشتر یا گلشن در تو
 یا آنکه بر آرد گل صد زنگ تر سازد

خاموش
 جانم چو لب آید با نسب باشد
 در ساق جانم دل او را طرا باشد
 یارم چو لب آید در آتش پیکر آید
 صاحب نظر باشد با روح قرین باشد
 آن دیده کزین دیوانه ایان در کیند
 افکاره باشد او را با همی باشد
 جانم چو لب آید با نسب باشد
 در ساق جانم دل او را طرا باشد
 یارم چو لب آید در آتش پیکر آید
 صاحب نظر باشد با روح قرین باشد
 آن دیده کزین دیوانه ایان در کیند
 افکاره باشد او را با همی باشد

دیوانه بولی دوم
 و احوال
 آنکه درون دلش بطلی باشد
 چون دل نکشاید و آتش با سبب باشد
 و بود در دل عشق تا دلبهریانی
 وقت که آید با همی باشد
 جانم چو لب آید با نسب باشد
 در ساق جانم دل او را طرا باشد
 یارم چو لب آید در آتش پیکر آید
 صاحب نظر باشد با روح قرین باشد
 آن دیده کزین دیوانه ایان در کیند
 افکاره باشد او را با همی باشد

عاشق بختیارے آن یار قیامت مبارک
 عینہ بیکندہ قیامت مبارک
 عینہ بیکندہ قیامت مبارک
 عینہ بیکندہ قیامت مبارک
 عینہ بیکندہ قیامت مبارک
 عینہ بیکندہ قیامت مبارک
 عینہ بیکندہ قیامت مبارک
 عینہ بیکندہ قیامت مبارک
 عینہ بیکندہ قیامت مبارک
 عینہ بیکندہ قیامت مبارک

خاموش کن و ہر جا اسرار کن پیدا
 در جح سبک روحان ہم بولہ ہے باشد

آن ماہ کا وز خوبی برجہ میدواند
 سوے شمانوش او بر رویندہ سطر
 نقشش زر عفرانت و نقش سرجا
 سبخی و عشق و نفی ما از کجا و خلقی
 بیدست و پا چو گولی سو و نیم غلطی
 چون این طرف دویم چو گانش حلقہ
 ہر سو کہ مست ہستم چو گان او پرستم
 گر ز آنکہ تو مولی با تحفگان بندہ سر
 آہنجا کہ شمس دینم پیدا شود ز تیریز

اے عاشقان شمار اینجام میرساند
 خط خوان کہ بہت اینجا کاین سطر خواند
 ہر حرف آتشی نو در دل ہی نشانند
 ایک او گرفتہ خلق مارا ہی کشانند
 چو کان زلف مارا این سو ہی دواند
 سو خودم کشانند این سر گیو کہ دواند
 در عین نیست ہستم تا حکم خود برانند
 زیر آفسر دگانرا ہم خواب دارانند
 بالند کہ در دو عالم بیدرود زمانند

فی آہنار اطلب

عاشق شدہ ایدل سعوات مبارکباد
 از ہر دو جهان بگندرتہار و و تنہا تو

از جا و مکان رستی آسخت مبارکباد
 تا ملک ملک گوید تنہا مبارکباد

دیوان مولوی دوم
 چشم ہی پر گزان باز پیر
 دل مجید ہما دلداری پیر
 این بہار ز سبک سلیمان ہی پیر
 این بلبل ز نواحی گلزار پیر
 جانے تجھ بجائے در زانکہ غلطی
 بفرش تویش اگر خیر پیر
 ان گوش افکار خبر نوش پیر
 ان چشم اکلبار بیدار پیر
 از سبب اکلبار بیدار پیر
 از سبب اکلبار بیدار پیر
 از سبب اکلبار بیدار پیر
 از سبب اکلبار بیدار پیر
 از سبب اکلبار بیدار پیر
 از سبب اکلبار بیدار پیر
 از سبب اکلبار بیدار پیر
 از سبب اکلبار بیدار پیر
 از سبب اکلبار بیدار پیر
 از سبب اکلبار بیدار پیر

۲۵
الاختیار مارا الاشیاء مارا
کونجاہ پیر مارا کونجاہ مارا
دودا سب مارا دودا کونجاہ
نہید قدیم مارا کونجاہ
ہرگز غلام خود را کونجاہ
یہا چیت ایکہ مارا کونجاہ
شیریت پور دم صندوق
صندوق در زندہ استہا کونجاہ
صندوق سی پور
ایکہ

آب حیات آدمی کی حالت آس
بر حوالہ لے لے دو دو چائی کی یاد
کیے است عشق کی کین ہر اک
کاری نیاد انکوں کی بازی یاد
روز کیا تو غم و حسد
منہ

دیوان مجاہدی دوم

ایضاً گفتار نیک گفتار نیک

از سر و بر آب و سبزه آباد تو می آید
و زمانه مران را کی می آید تو می آید
هرگز تو دیگر ز ما عارفان تو می آید

تہی برون نوم از ہستی

فناش و هیچ گو که صفات بشتر گر نیست
زیرا صفات خالق جبار میرسد

در خواهش است لایبش خورشید حجاب
فناوش کاین حجاب ز کفها میرسد

در تخیل حکیم سنایی غزنوی

گفت کسے خواجہ سنائی مجھ
قالب خاک کی زمین باز داد
ماہ وجودش بدر آمد زایر
پرتو خورشید جدا شد ز تن
صافی انگور بجای از رفت
شد ہنگی جان مثل آفتاب
مغز چو نغز است چہ غم پوست بد
پوست بہل دست بر آن مغز زک
گر دپے دزدی انبان نرک
مرگ چین خواجہ نہ کاریت خود
روح بلیجے بفلک واسپرد
آب حیاتش بدر آمد نہ دورد
ہر چہ ز خورشید جدا شد فرد
چونکہ اجل خوشه تن را فشر د
جان شدہ زامردہ نہاید پشرد
مغز ہمیسہ و اگریش پوست مرد
یابشو قفہ آن نرک و گرد
خرقہ پوشید و سر موسر د

فی کمال الانسانیت

نے دیدہ ہر دے را دیداری نماید
نے خیریں راشہ دیداری نماید

آن ناله چنین دادم که گویا زخمی بود
در گشتن این ایستادم و باز ایستادم

۹۶
 این پیرزاد خوش که در پیش می برد
 در آن غام را پیرزاد خوش می برد
 در آن باده داد و در آن خوش می برد
 در آن یک بیدان نشاء پیرزاد خوش می برد
 در آن عشق جان را از آن می که از پیش
 می برد و قرار و توبه و آرام می برد
 تمامست نیت از هر نظر
 در هر چه

دین محمدی یکبار

شمس الحق تبریزی اندیشہ چو باد خوش

جان تازه کند کاواز صحرائے توآید

بروہ ماہی مقدس بنی سلام پید
بجاشقان فخرم زمیں پیام برید

بروز وصل چو برقم شباق چو ابر
ازین دو حال متوش بگو کدام برید

خداے خضم شاکر بیتین بخورشید
زماہ و شمع و ستاره و چراغ نام برید

سیاہ کاسہ شویہ از رطب عشق
بسوسے خوال کرم دیگہاے غلم

نشان دهم که شما آتش از کجا آید ز برق نعل نهشت شاه خوشتر خام ببرد

حیات مابد آسنا اگر چه مُردہ بتر

ہزار بند جو عشق زیا سے جان بکشتا
مرا دو دست گرفتہ تان مقام برید

مزلو ح عشق نوشیتیم این غزل ہمارا

لیثتس مغز قمریہ ازین غلام بریدہ

جانا بیار بادہ کہ ایام میرود تلخی غم لذت آن جام میرود

بابا جام التشنین خویلا زور و تادی
و سواس و غم خورد و سوایام پیر

شاهان و پادشاهان
نشاندهنده

مجلس شورای اسلامی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
کتابخانه ملی
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
کتابخانه آیت الله العظمی بروجردی
کتابخانه آیت الله العظمی خرمینی
کتابخانه آیت الله العظمی قزوینی
کتابخانه آیت الله العظمی تهرانی
کتابخانه آیت الله العظمی تبریزی
کتابخانه آیت الله العظمی قمی
کتابخانه آیت الله العظمی مشهدی
کتابخانه آیت الله العظمی شیرازی
کتابخانه آیت الله العظمی همدانی
کتابخانه آیت الله العظمی کرمانی
کتابخانه آیت الله العظمی اصفهانی
کتابخانه آیت الله العظمی تبریزی
کتابخانه آیت الله العظمی مشهدی
کتابخانه آیت الله العظمی شیرازی
کتابخانه آیت الله العظمی همدانی
کتابخانه آیت الله العظمی کرمانی
کتابخانه آیت الله العظمی اصفهانی

[illegible]

پیشانی

(Handwritten signature)

۶۷
در خدمت پادشاه بنشیند و بر سر مبارک
آن شکر چاره نویسد و ده تا زنجیر
بپوشد و در غرن تاش گیسو بپوشد
بالش چوخی بپایند از مجلس روزی
اندک بیخود شد و پیش شاه نشیند
تا ماه میگذرد و با سواران
نادر و افغانان شود و در
جنگ بکشد

آن شیر خویش بر ما حمل کند چو آه
ما را بدین فریب تا بدین می دواند

جام شکست ایجان پهلویش خل دارد
گر نشکند این جام من غصه نیا تمام
جایست زن فانی جانت می باقی
شبهات کجا گرد آن کاورخ شهبند
شادی و فرح بخند دل را که درم باشد
از آبیات او آنکس که کشد گردن
جز صورت عشق حق هر چیز که می بینم
خورشید بهر بنج مسعود و بهی باشد

چندان مثلش گفتم از کابل و از ناقص

وزعنايت بشيلى صمدگونه مثل دارد

امشب عجبست ایجان گز خواب ہی یا
ایمان خوش است نہار محب امشب

آن چشم کجا چید کاو چون تو شہی یابد
کان یار بہانہ جو بر تو گنہے یابد

[illegible]

ایمان شایان است و مخلص است و الهی نکر
نور شید و دست که از کلام بیایند
خاک و خاکست که از انعام نکر
نور شید و دست که از کلام بیایند
خاک و خاکست که از انعام نکر

نگفتت مرو سجا که بملات کنند
نگفتت که بد اسوس دلم مره آ
نگفتت خبریات طر فستنانند
چو تو سلیم دلم را چو لغد بر بایند
بسه شال خمیرت دراز و کر کنند
تو اعتماد کن بر کمال دانش خویش
هزار مرغ عجیب از گل تو بر سازند
چو در کشاکش احکام را صیت بنید

نفي الشكر والامتنان

لطف نمادگان صنم خوش نقاد کرد
تشیع میزنی که جفا کرد آن نگار
عشق شکر بس است اگر او شکنداد
بنامی خانه که از و نیت پر چراغ
چون روح در نظاره فنا گشت

مردان سفر کس که در فغان چو
بسیار پادشاهان و پادشاهان
اول کجاست دانه و آخر دشت
نور شید و دست که از کلام بیایند
خاک و خاکست که از انعام نکر

دیوان مولوی روم
پیکان آسمان که با سر را دارند
مار کشتن کشتن بنموت می دارند
روحانیان در عشق می بینند

سوز و غم و سعادتی چو باغ
ماسای وادری که از انعام نکر
نور شید و دست که از کلام بیایند
خاک و خاکست که از انعام نکر

آن بایزاده عظم و شریف
بیشیده لطف آدم و مراد

و شمس

عاشق کسب عشق و شریف
بیشیده لطف آدم و مراد

از آفتاب آب گل با چو دل شد است
خود چرخ کیست تا دل با آن طرف رود
لب خشک بود و چشم تراز در دافرا
رفتند و آمدند بقصد و دیگران
بیرون ز چار طبع بود طبع عاشقی

اجزای با چو دل نه پر چرخ می پرند
آن جسم و جان و دل مقبره و نایبند
آکنون ز فر و صل نه خشکند و نه ترند
دو آب و گل چو آب گل خود مکدرند
از چار و پنج و هفت دو صد ساله ترند

من وارداته فی وارداته

باز آفتاب دولت بر آسمان برآمد
باز از رضا رضوان در ها خلد و شد
باز آن شهبه در آمد کا و قبله شهبانت
سرکشگان سودا جمله سوار گشتند
آمدند ای بچون نه از دور و نه بیرون
گوی که آن چه سویت است و بخت
آنسو که میوه را این چنگی رسیده است
باور و باش تا در دانت نماید

باز آرزو می جاها از راه جا برآمد
هر روم و خاک گردن در حوض کوثر آمد
باز آن چه برآمد که ز ماه برتر آمد
کانشاه یک سواره در قلب لشکر آمد
نیچ راست نه پیش از برابر آمد
گوی که کجای روم رود آنسو که این سر آمد
آنسو که سنگهارا اوصاف گوهر آمد
آنسو که بنید آنکس که زور و مضطر آمد

دیوان بلوی روم

از کمال تحشیش تا خیراهی دور
این عالم چون قیامت پایا بهر برگ
چون آتش عشق آید این قیامت دور
شس الهی بتریزی دم خرم و دم دور
تیران هر صبرست زان میری دور

و ایضا

از آنکه عشق تو بنیاد عیانت کرد
از آنکه عشق تو بنیاد عیانت کرد
از آنکه عشق تو بنیاد عیانت کرد
از آنکه عشق تو بنیاد عیانت کرد
از آنکه عشق تو بنیاد عیانت کرد
از آنکه عشق تو بنیاد عیانت کرد
از آنکه عشق تو بنیاد عیانت کرد
از آنکه عشق تو بنیاد عیانت کرد

ملایم

چون تو شش کند خفاق خیزد
 تو خون تکرار بریزی
 در دانه گنای پیش آری
 چون نازد و دوشد طلاق خیزد
 جیت از افان خیزد
 یار گدازد و غم خیزد

ز دست کونه ناید هوا سے سر بلند
 ملا متی نکشی رو سلامتی گزین
 نه عشق در اے غلطی است این سجود
 بزور عشق بروی تو گوی نین میدان
 چو جمله سوخته شد شاد باش خوش
 در آمد آتش عشق و لبوخت هر چه جزا
 چنانکه اندر پنیر علی حیدر کند
 دینخ پرده هستی خدای بر کند

فی المحاضرة

جان جهان چو روی تو دور و جهان گنج
 گرتوستم کنی بجان ارتوستم را بود
 چون همه سو تو رست کیست و رو به بود
 چون همه رو گرفته بود و اگر کجا بود
 آنکه بدید و تو در نظرش چه سر شد
 گنج که در زمین بود ماه که در ماه بود
 با تو برهنه خوشترم جامه زن بر و کم
 تا که کنار لطف تو جان مرا قبا بود
 هر که حدیث جان کند ما و تو نمایش
 عشق تو چون زمره گریه از آردا بود
 هر که رخ چین بود شاه غلام او شود
 گر چه که بنده بود خاصه که در هوا بود
 این دل پاره پاره را پیش خیال تو هم
 اگر سخن از وفا کند گویم کاین فابود
 چون در مابعد از غم خانه شرع او شود
 شاهد من رخس بود ز کس او گوا بود
 از تیر نه شمس دین چونکه مرا نعم بید
 جز بتریز و شمس من جمله وجود را بود

بیا طلب از روایق خیزد
 بیا طلب از مذاق خیزد
 بیا طلب از ذوق دارد
 بیا طلب از طوب مشکن اورا

دیوان مولوی روم

این چنانچه
 این چنانچه
 این چنانچه
 این چنانچه

و من

چون تو شش کند خفاق خیزد
 تو خون تکرار بریزی
 در دانه گنای پیش آری
 چون نازد و دوشد طلاق خیزد
 جیت از افان خیزد
 یار گدازد و غم خیزد

چون زینت است سیمای چرخ
چون زینت است سیمای چرخ
چون زینت است سیمای چرخ
چون زینت است سیمای چرخ

چون زینت است سیمای چرخ
چون زینت است سیمای چرخ
چون زینت است سیمای چرخ
چون زینت است سیمای چرخ

به از صوری اندر زمانه چیز نیست
آیا بخوبیش فرو رفته در غم کارے
چو غنکوت زدوده لعل اندیشه
چو تو گوئی گفت تو گفت او باشد

بیان حکمت اگر چه چرخ
بیان حکمت اگر چه چرخ
بیان حکمت اگر چه چرخ
بیان حکمت اگر چه چرخ

فے شکر الورد

میرسد یوسف مهری همه اقرار مید
جان بد آن عشق سپارید و همه شوی
حج رندان حریفان همه بکننگ شدیم
تا که از کفر و ایمان نماز سرے
اول این سوختن کاغذ الفتح و ریابید
در کیمین است خردینگر و ایچوست
هر چه جنس است برین آتش عشاق
آتش عشق و جنون چون بزند بناموس
خاهنار بگذارد و در آن مخلقه روید

دیوان مولوی دوم

بکن بزمی که آن چاب کند
نورینال که کشف چاب پنداری
یغنیش که بزمی که آن چاب کند
نشان زایت حقیت ایمان فنا
و سلفی قیام آن چاب کند
ز شمس یزید ز پادشاه قضا
مراغه ایست که جان از کانی چاب کند

الرد از غم وینا بعد توانی کرد
نشاط و عیش بیان غنای توانی کرد
الرباب بیاضت بزمی که آن چاب کند
مهر که در دست در آن صفای توانی کرد

۴
گویند ای خاکیست و خاکیست
کے خاک در آن کے خاک اندر کا
نہ زبیدی بجا گوهر
این زاده ایمان نرگیاں در و گرا
یمن تیری مگر پرده شب خاک
لاشعرا غیب کون سننا شد

والقائم

این دل خسته و حال تو فرمان آید
عاشقان نقش خیال تو عینِ خیال آید
آبِ آسیل که زنده دیده گیان آید
شکسته زنده خوشنوقت که برین آید

دیوانی نظم

تاجان است گویند و جهان را
بست بر شان رخ خورشید گر کشید
بزد و قامت دریا تو ایان آید
شیر گز نه بود در عالم علوی
نت بدین کشید گردان آید

مجلس شورای اسلامی

درون بحر معانی نگذرد آن گهر
 مگر که درد و غم عشق سوزند در تو
 اگر بحسب تفکر فردی سر را
 مقربان فلک افتد کنسب تو
 زمناات هوس گر بر بونی گاه
 و لیکن این صفت هر وان چالا
 چو عارفان میرزا خلق و گوشت نشین
 بدین صفت که تو در بند جامه نه
 چرا تو خدمت آن پادشاه نمی کنی
 که قدر و قیمت خود را بهمانوی کرد
 بدر داد و غم دل را و اتوانی کرد
 گذشتهاست بقا را فضا توانی کرد
 اگر به پیر بقا افتد اتوانی کرد
 نزول در حرم کبریا توانی کرد
 توانا زمین جهانی کجا توانی کرد
 مگر که خوسه خود از خلق و اتوانی کرد
 چگونه ر و دل اندر خدا توانی کرد
 که پادشاهی از آن پادشاه توانی کرد

نے الواجب

بیگاہ شد بیگاہ شد خورشید اند چاشد
ساقی بسو جام رو پایسان برام و
ای شاد آتش رخ کنج بدینج آرد
چون غرق دیریند و در پاشن سرمه نهد

فولادشکری صاحبزاد
نوروز خان صاحبزاد
سید محمد علی صاحبزاد
سید محمد علی صاحبزاد

قدسیان سنت بدین
شیخ نوخواں گندویا ہے
اکبر و ابی بن سلمان

سلام و خدمت کردم اگر گفتند
میبرسم چو بیدار چو بیدار

والضیاع

کر ز عشق گریزان نشود
باید کرد زود و پشیمان نشود
والخدمت همه بجان نشود
بر سر سینه شمشیر بپوشان نشود

نگار کعبه جانست اگر ببیدایند
که جان وی است با عالم اگر شما ببید
هزار نکته نوشته است عشق بر رویم
چه ساغر است که هر دم بجاقتان آید
که عشق باغ تماشا است اگر لعل شود
چو آب و نان همه با هیان ز بحر بود
چو مرغ و قفسم بهر شمس تریزی

بهر طرف بگردید رو بگردایند
که جان جمله جهانهاست اگر شما جانید
ز خون من که اگر عاشقید برخوایند
شما کنید چنین ساغر که مر دایند
هواش مرکب زیت اگر فرومایند
چو ماهیید چو عاشق لب نایند
ز دشمنی قفسم بکنید و برمایند

فیه العشق والهجته والارادة

اگر مرا تو نخواهی دلم ترا نکند ارد
هزار عاشق خواهی بجان دل نکند
ز عشق عاشق مفسد عجب قدیلمان
عجب مدار زمرده که از خدا طلبند جان
عجب مدار ز کوری که نور دید و بگوید
ز بس دعا که بگردم دعا شده او جوید

تو هم بصلح گریایی اگر خدا بگمارد
که تا سعادت و دولت که بتخت آید
که آنچه رشک شهنشاد گدا میدارد
عجب مدار ز تشنه که دل آب بپارد
ویا ز چشم سیر که اشک غم بت بارود
که هر که بنیدر رویم دعا بخواطر آرد

دیوان مولوی روم

یکده کننده و دمسلمان شود
رو بدیل ایل دس بکسیگر
قطره بدیر یاده و مریان شود
چینش هر زنده باصل خود است
هر چه بود بدیل که آن نشود
جان دل از غم نیل و مس شود

ممنعت دلم و جانان شود
فاد که هرگز زده عاشق آید
عاقبت الام کلستان شود
ناظره زبند کن و جمع با آید
داده ضمیر پویشان شود
ساقی و ایوان شود

زانکه زنده فخر از غرور زکات می رسد
 رحمت است کما که زنده فخر از غرور زکات می رسد
 جنبه است کما که زنده فخر از غرور زکات می رسد
 در ظلمات است کما که زنده فخر از غرور زکات می رسد
 کاتب حیات خضر در ظلمات می رسد

دمن

چه پادشاه است که از خاک پادشاه نشا
 برده برگزیده و مرده حیات دهد
 چو باد را فسرانده ز باد آب کند
 نظر مکن جهان خوار کاخ جهان نیست
 ز کیمیا عجب آید که ز کدوس را
 کس که بے قلم و آلتی به تجا نه
 هزار پیل و مجنون بر آماجاست
 گراهنست دل نوز تخمیش گری
 ز دوستان چو پیری بریر خاک و ی
 نه مار آمد و پشت و بار مساخت
 درون گورتن خود تو این مان بگر
 چو سینه باز شکافی در و نه نمی هیچ

اسد درین خاک حریفان هم می کنند
 یاده عشق علی که دو همه افتادند
 سیادت من دامن تو نمودم
 دیوان لوی روم

تو دیده داد و دمک کمان سیدیه
 من عمارت نینچیم سر کعبه
 اسد خراب از تنه تو هرگز نیاید
 دختران دامن چون ماه پیش ده کی

والیضامنه

پنبه ز گوش و در کن بانگ نکات سیر
 آب میاه در مر و کاتب حیات میر

دل خندانند و چو نیالانند
 چه چون باز نظر از عجز نه دختانند
 سر و رخسار دیگر دندنه افشانند
 ششخندانند تر از قطره میا

مهر و محبت بود و خدایا چه
 ز جهان نازد دل آید چه
 این زمان چه حکایت از زمان
 پیش از اندم که زمانه
 رحمتی که ز نالت جان
 ز آب چون لب هر چو لب

و ایضا
 چرخ کس چو باشد تلمیذ
 سر عشق و خون شد سر
 مد و خوش بخت
 سر جگر شد سر
 چشمه عشق
 دیوان مولوی روم

تن ز دم یکدم لغره زان میگوید
 فیه الحقایق و المعارف الذائمه

پیش از ان کاند به جهان باغ و درو
 مابعد از ان لاف نال حق نیزیم
 پیش از ان کاین نقش از آب گل
 جهان خداست ساقی که راه چادر میرد
 ساقی این معجزان آب گل دست کن
 یادمان مابعد ایستاقی از نه فاش شد
 آسجده دهم زمین چون گنج ماگنور بود

فیه کمال الشوق

و اسی آندل که بد و از نوشانی نرسد
 سیه آفریز که بے نور جالت گردد
 راس آندل که در عشق تو در آتش نرسد
 سخن عشق چو بیدر دلود بر بندهد
 یم دل نشود حامله ز انوار سحر
 مرده آن تن که بد و دولت جانرسد
 هیچ از مطیع تو کاسه و خوانی نرسد
 همچو ز سر رخ شود دیکت نرسد
 جز بگوشی هوس و جز بربانی نرسد
 تا امانت ز نهانی به نهانی نرسد

نظر عشق دیدش همه جاندار باشد
 فلک کس که در حق کس طاعت
 فلک اندم که بنیات غیالت
 بفر چون مرگ و دشت
 نظر کس که بی یک غلط باشد
 سحر شکل دورش زان و اندر
 ز درون قوت فروش
 ز تو زمین بود و فلک
 ز تو ملک شد و ملک
 ز تو ملک شد و ملک

ومن

ما عدیث باثبات که شادی آن باشد
 ما قویث باثبات که جان آن باشد
 فخط

ران از کجاست خفاست ریت یاران کند
 هر که تاهان کرد تو در پیش او نشان کند
 وید و دوانش فو نه غیرش نشان کند
 ایضا

سرتا تخت و تاجت و سلطان
 و گرسن ست خود ختم هم ان
 که قصد ملک من دار چو و قافان
 بمیرد پیش من ستم چو و دستان
 برم از آسمان مهره چو و کیون من
 اگر خواهند تا د انم هم اوتاوان
 امیر گوی و چو گام چو دل میدان
 سر راه است و من مجنون مجنبا نیند رنجی هم
 مرا هر دم سر شد چو بر خوان من باشد
 اینک آن جو هر که چرخ سبز گردان کند
 اینک آن چو کان روحانی که در سیدارو
 اینک آن گو که روح معرفت کشته او
 هر که از دس خرقه پوشند بر کند خرقه
 خار و گل پیش یکے آمد که دوزخ کار

ستم سر زبانی که در کس سر سبز کند
 هر که از تو چو خاک بر آن آب بید
 که چو شیشه رازل خام بیداند
 کف و غار از کف ازل غار بیداند
 همه گلهای نهانی یکے خیزد زبانی
 نوید و چاکر و شوی یکے بیداند
 چو سپهر یکے حکم با تو گوی
 چو سوزی یکے دل اقرار بیداند
 و مننه ایضا

در عشق ماه و ربان صد واد و بیداند
 و چو طبع عاشقان از آن یکے بیداند
 ایضا

چہ بیکشتنید یا سحر
 از یارب سن بکار باد
 بیازد و جام کسے که خلاف
 بر بار ز جعد است
 این بار قدح لبالب
 بیاورد و جام کسے که خلاف

ایدل اگر بدلیسیل تورستین است
 گر کعبه است و زمزم و رحمت است
 تا هست هوش فکرت تا رفت کبر طلق
 زینہا چو فرد گشتی آنگاہ مرو گشتی
 خاموش کن کہ آمد شاه غنی معنی
 فے الوجد والسرور الجمع

دگر بارہ سرستان زمینی در سجود آمد
 سر اندازان و جانان از ان گربارہ بخت آمد
 بدین اجزا سے خاکی را کہ چا تازہ پذیر
 ندارد رنگ عالم و یکتابہ دیدہ
 نصیب تن ازین رنگ نصیب چا ازین
 بسوز ایدل کہ تا خامی نیابد و از او
 ز صفت بگنجت شامندہ و خود دور آمد

ہم راست پشوا زن از خود برید باید
 چون پردہ گشت دل اور ہم درید باید
 از غدر و از ندامت گفت شنید باید
 زینہا چو در گذشتی اور اگر زید باید
 این رخت بے نوالی آج کاشت باید

مگر آن مطرب جانہا ز پردہ در سرود آمد
 و جو اندر فخر رفت و فضا اندر وجود آمد
 ہمہ خاکیش پاکی شد زینا ہا جملہ سود آمد
 چو نور از جام رنگ میرا برین سرخ کرد آمد
 از یار از آتش مطبخ نصیب بگد آمد
 کجا دیدی کہ بے آتش کسیر کجود آمد
 حجاب رو چون ہوش ز چشم خلق خود آمد

دیوان مولوی روم
 چون بزم رفت فاضل آمد
 تو گفتی بنسبہ و عجب قضا
 کہ بندہ بربندہ اقرب آمد

ومن

ومن

گفت کہ دل من از دین غریب آمد
 گفت کہ دل من از دین غریب آمد
 گفت کہ دل من از دین غریب آمد
 گفت کہ دل من از دین غریب آمد
 گفت کہ دل من از دین غریب آمد
 گفت کہ دل من از دین غریب آمد
 گفت کہ دل من از دین غریب آمد
 گفت کہ دل من از دین غریب آمد

بر شکی

که چو دعای رسول سکو سامیرود
 که گنگستان جان چو صبا میرود
 سنبل و گل میدمد جوسه وفا میرود
 تن بفتا میرود دل به بقا میرود
 که چو دین داری پیر می شود
 گاه ز پستان ابر شیر گرم میدهد
 بر اثر دل بر و ناتوانی درون
 دل مثل روز نست خانه بد و روشن

دایم دلدار را با دل و جان ماجر است
 پوست برو نیست انگه پیش تما میرود

حاجت به طلب نیست شما مید شما مید
 کس غیر شما نیست کجا مید کجا مید
 زیر که شما خانه دم غم خدا مید
 در عین بقا مید و تمبر از فنا مید
 جبریل امینید و رسولان سما مید
 ز انکار ز آینه بصیرت بزداید
 خود را بخود از قوت آینه نماید

ومن

چو کعبه کبریا کفر نور محمد رسید
 نور زین سحر شمع جیب قیام رسید
 سحر زین سحر گفت لوح مجروح رسید
 سحر زین سحر گفت لوح مجروح رسید

جل

قیامت بشود کجا چو زکریا
 همه چون نقش دیو بر دیوار می آید
 که نقش بند بارین دیوار می آید
 گنجی در کوهست یاران چو یار می آید
 گنجی در کوهست یاران چو یار می آید

بهر صلاح دل بین با همه بدید بایست
که چو خورشید عجب ز سحر بیدار
و منته

نشان دین طرب به با بایست
که در دل و دماغ ز نشاط و از سستی
چو وصل و کشتا پیکر را باز آید
که بتو دل سخن در شکار باز آید

طیلس قیامت زنده صور شمر می روند
ساتی پیرنگ دلاف ریخت شراب از
بیز که دوران است شاه جهان آن
باز سلیمان روح گفت صلا صوح
رغم حسودان وین کور یه لولین
از پله تا طهرمان فضل ز دم بردن

وقت شد ایام دگان حشر موعد رسید
رقص جل کرد فاف عیش مجد رسید
چون نظرش جان است عمر موعد رسید
فتنه بلقیس اصع مود رسید
کحل دل و دیده را چشم مود رسید
خیز و بگو مطربا عشرت سر مود رسید

چنگ املی کا دار شکر است
چو ملک حسن بگو بهنم
بود که سست و لکن ز تو در باز آید
بستش چنان برود که بعد از
ز جگر عید که آن جا باز آید

فیه الوجد والذوق

دیوان مولوی روم

چو سحرگاه ز گلشن بت عیار بر آمد
ز دود و دود و دود و دود و دود و دود
ز رخ ماه نشان ز لطیفه جمالش
غم چون در و در و در و در و در و در
ز پس ظلم رسیده همه امید برید
تن و جان از پس پیری ز وصالش

چه بسی نغمه متان که ز گلزار بر آمد
دو هزاران گل خندان ز دل خار بر آمد
همه را بخت فزون شد همه کار بر آمد
بکف شخته و صلت بسر دار بر آمد
مثل دولت تابان دل بیدار بر آمد
همه را بعد کساده چه خریدار بر آمد

این زمان از اینست غم اگر در
بهر آن قبح پر شکر باز آید
سوال که دم زنی که خیزد با شکی
که جان من ز زنی تو زار باز آید
بگفتش چو بماندی تو زنده با شکی
چه عذر آری چون آن جا باز آید

و منته
همان بیدم و قفس نزار
همان در جهان آتش نزار
دین قرض زین بالا نزار
که اندر درون باور نزار
لی با شتابانده شود نزار
که در کف عطا نزار

ہر کس شکر کے بکریہ ادا پہن
 سوسے شکر کے کیا بیان شکر دہ
 نگر بطولان کیا پر وبال میرند
 تونند باریک مصلح سفر دہ
 تونند باریک مصلح سفر دہ
 تونند باریک مصلح سفر دہ
 تونند باریک مصلح سفر دہ

زب سے علقے کان دواسے ندارد
 عجز پیچھے تھا سے ندارد
 ز جاناں رہ جانفرا سے ندارد
 کہ آن سلطنت نہتا سے ندارد
 کہ منکر شہی کا وعطاس ندارد
 چہ رہ دیدہ گان بلا سے ندارد
 براو گشت ترسان براو گشت لرزان
 نمودہ جمالے ولے زیر چادر
 کسے جان دہد در پیش کر سعادت
 چہ شاہان کہ از عشق صد ملک دند
 چہ تقصیر کردہ است این عشق باتو
 بیک در دہرزد نو پارا کیشد سی

ہر کس شکر کے بکریہ ادا پہن
 سوسے شکر کے کیا بیان شکر دہ
 نگر بطولان کیا پر وبال میرند
 تونند باریک مصلح سفر دہ
 تونند باریک مصلح سفر دہ
 تونند باریک مصلح سفر دہ
 تونند باریک مصلح سفر دہ

فی العشق المجتہد والحضور

دیوان مولوی دوم

معجز چار بنی در رخ خوبت موجود
 حسن تو یوسف مصری زبانتا و د
 عاشقات چو خیل بند رقیبت نمود
 زانکہ دندان بنی میکند سنگ جھو
 بایا نذر طلبش تا تو بیای مقصود
 تا میر شودت صحبت سلطان مجود
 ایکہ بر سر کو تو خورشید فلک وہ سجود
 لعل تو عیسے ثانی و خطت خضر و دم
 سر کویت عرفانت و سرایت کبہ
 گر تحمل کنم از جور رقیبت چہ عجب
 اشک سرخ در رخ زرب و شک غم
 ساہا بر در دل چو یاز سے عیش

ہر کس شکر کے بکریہ ادا پہن
 سوسے شکر کے کیا بیان شکر دہ
 نگر بطولان کیا پر وبال میرند
 تونند باریک مصلح سفر دہ
 تونند باریک مصلح سفر دہ
 تونند باریک مصلح سفر دہ
 تونند باریک مصلح سفر دہ

بیان عاشقان می بیست و یک
 ہر کس شکر کے بکریہ ادا پہن
 سوسے شکر کے کیا بیان شکر دہ
 نگر بطولان کیا پر وبال میرند
 تونند باریک مصلح سفر دہ
 تونند باریک مصلح سفر دہ
 تونند باریک مصلح سفر دہ
 تونند باریک مصلح سفر دہ

این چو کزین بزم بختان فکد
 جگر است که کزین عشق غذا دارد
 جانها را که خنجر عشق برید
 می پاشد آن کشته را بر آب و بار
 چو کجاست که خنجر عشق برید
 چو کجاست که خنجر عشق برید
 چو کجاست که خنجر عشق برید

آهوسه بیساخت آنجا بر مثال از دوا
 دیدم آنجا پیر مرد طرفه زد و جلوه
 دیدم آن آهونگار جانان پیر خست

کاسه خورشید و سوز مرده در تن شکست
 چونکه ساغرهای متان نیک با تو فیر بود

نان پاره ز من بستان جان پاره نخواهد
 آنرا که منم خرقه عیان نشود هرگز
 آنرا که منم منصب معزول کجا گردد
 آن قبله نشناختان ویران نشود هرگز
 از اشک شود ساقی این دیده لیکن
 بیمار شود عاشق آما بهی میسرد
 خاموش کن و چندین غمخواره که چنین
 آن نفس که شد آمرانه نخواهد شد
 وقت آنشد که ز خورشید صیبا برسد
 سوسه زنگی شب از روم تو برسد

خشک گرد و دو جهان لاف زدی ببرد
 یا کجاست که خنجر عشق برید
 گرز باریان گل لاله ده بجای گری
 چو کجاست که خنجر عشق برید
 چو کجاست که خنجر عشق برید
 چو کجاست که خنجر عشق برید

دیوان مولوی ارم

دل تم شیشه چون بقیای برسد
 دوش در تو بیدیدم صلاح بدین
 گستر و سیاه دولت چو بکار برسد
 فدایم اریا الوهم و النقص

گویند که در سقین شکی دو کار دارد
 گرز آن دیو که کم نشمارد یار دارد
 و از قلم پیاده از لوده و بنا لوده
 کاین یکسره دارد و آن کاسه خوار دارد
 در شام اگر قلم به تیغی یک دارد
 عاشق ز صید جان که خنجر عشق دارد
 تو غم و دیم ز خورشید و شمشاد
 و الهه که پندهم زده که کار دارد
 گر طاعت

عقل اینک ان باید علم و ادب بیند
عقل اینک ان باید علم و ادب بیند
عقل اینک ان باید علم و ادب بیند
عقل اینک ان باید علم و ادب بیند
عقل اینک ان باید علم و ادب بیند
عقل اینک ان باید علم و ادب بیند
عقل اینک ان باید علم و ادب بیند
عقل اینک ان باید علم و ادب بیند
عقل اینک ان باید علم و ادب بیند
عقل اینک ان باید علم و ادب بیند

گر طاعت کم دارم تو طاعت خیرین
ای کوزه گر صورت مفروش اکوزه
تو وقف کنی خود را در وقف یک مروه
تو نیز سیار یا تیا را رشوی ما را
آنرا که تویی طاعت از خوف امان دارد
کوزه چکند آنکس که آب آن ارد
من وقف کس بهایم که و جابجا دارد
زیر که زجان جان تو زیان دارد
شمس الحق تیریزی خورشید وجود آمد
کآن چرخ چه چرخ است آن کجا سیران

آنجکه رو تو کند نور رخ خور نکند
هر که بید رخ تو جانب گلشن نزود
چون رسد طره تو مشک که دم نزنند
تا بان حسن که در هفت فلک غایت
تو به کردم که نگویم من از آن تو شکن
قیمت فهم منت این نبود قیمت عشق
گر چه با خاک برابر کن را و قالب ما
خاک ما را بد و صدر روح برابر نکند
و آنچه زلف تو کند شورش محشر نکند
هر که داند لب تو قصه ساغر نکند
چون رسد پرتو تو عقل و گهر نکند
جز که آهنگ لخته لاغر نکند
هر که ببیند شکستن تو به دیگر نکند
جز که گوهر صما قیمت گوهر نکند

در وجود مسعود
در وجود مسعود
در وجود مسعود
در وجود مسعود
در وجود مسعود
در وجود مسعود
در وجود مسعود
در وجود مسعود
در وجود مسعود
در وجود مسعود

خیزد خلیفه کسب گدازد
 حیدر زان فکرت چون ملک
 دولت نایبان گنجین ملک
 پرورش آفرین یار ملک
 می کش از چنین یار ملک
 سر کین بر کس کز سوسه
 نقد است میر دست بید
 ز دو کین یابی ز کس یابی
 ز دو کین یابی ز کس یابی

آنکس که بهی حتم دی من بچرخ او
 از دست کمر کرد آن بگرفت مراد بر
 از مرگ چو از مرگ کاو آبجیات آمد
 امروز سلیمانم کا گشته نیم دادی
 از حد چو بند در دم در عشق سفر کرد
 وقت که می نوشتم تا برق زنده بشوم
 وقت که در نام چون صبح در بخالم
 امروز چون تنگ گل بر ره گذرم آمد
 زان تاج نکور و یان یاره و کرم آمد
 وز طعنه چو از ترسم چون او سپرم آمد
 وان تاج ملوکانه بر فرق سرم آمد
 یارب چه سعادتها کز این سفرم آمد
 وقت که بر پریم چون بان پریم آمد
 وقت که بر غم چون شیر نرم آمد

بند خنده و بزم پرورده در دیده
 سر کین از زلف و لطف جلد و سر
 سر زلف و لطف از زلف و لطف
 سر زلف و لطف از زلف و لطف
 سر زلف و لطف از زلف و لطف
 سر زلف و لطف از زلف و لطف
 سر زلف و لطف از زلف و لطف
 سر زلف و لطف از زلف و لطف

دیوان مولوی دوم

بینی دو جاندا زایر دند مرا جاندا
 جای که جهان آسجایس محترم آمد

چشم تو ناز میکند ناز جهان تندرست
 چشم تو ناز میکند لعل تو داد میدهد
 لعل عطار و اندام مستی بیکرانه ام
 سلطنت است سروری خوبی بند پری
 چرخ سجود میکند خرقه کبود میکند
 حسن و نمک ترا بود ناز و دگر گراست
 کشتن و حشر نندگان لاجرم نفاست
 گر نبود ز خوان تورا تبه از کجاست
 بو که میان کشمش هدیه باشا رسد
 چرخ زنان چو صفویان چونکه ز تو رسد

نماز شام چو تو زیند در زبان آید
 بیند دین ره حسن و عیوب بکشد
 بر پیش در که در لوح را فرشته جواب
 بنو هکله بکشد که کلام را با یاد
 به الامکان بسوختم غزاله و حاشا

نماز شام چو تو زیند در زبان آید
 بیند دین ره حسن و عیوب بکشد
 بر پیش در که در لوح را فرشته جواب
 بنو هکله بکشد که کلام را با یاد
 به الامکان بسوختم غزاله و حاشا
 چو شهادت چو در و صفات نشان که بیند
 به از صورت و نقش جهان از او فریاد
 به تو جواب نقش جهان از او فریاد
 به تو جواب نقش جهان از او فریاد
 به تو جواب نقش جهان از او فریاد
 به تو جواب نقش جهان از او فریاد
 به تو جواب نقش جهان از او فریاد
 به تو جواب نقش جهان از او فریاد
 به تو جواب نقش جهان از او فریاد

فرزاد

دولہ ایضا
در خانه نشینیت عیار کرداد
مستوق قمر و شکر بار کرداد
پس از رخسار دیدن غریب کین
بجز پرده بیان طاقت نداشت کرد
گفتی بجز بات دیگر کار ندادم
دیوان لوی دم

فرو د آتش من آبرو خبر میرید
خداے داد شمار یکے نظر که میرید
در آشنای و از منگرید چنین
هنر از حاجت و خاندان نظر در اید
همی سپرد بسوے آسمان و ان شای
همی سپرد به اجزای جان و فتنه
هنر چو بے هنرے آمد اندرین دگای
هنر از شیر ترانده اند چه بود کای

چو شب خطیب با هست اندرین منبر
اگر نه فهم تباه است از چه در شمرید
عاشقانه که با خبر میرید
از فرشته گذشته اند بجان
تو گمان میری که شیران نیز
بدو و شاه جان با استقبال
پیش مستوق چون شکر میرید
دور از ایشان که چون بشنیرید
چون سگان از برون در میرید
چون که عشاق در سفر میرید

خداوند چو از آن شیر و هید میباید
آنگون چو سگان بیل بر دار کرداد
هم در رخ تو زان که روز قیامت
در ثبت حسن تو غم مار که دارد
باغنه نمازه آن یکد فاداد
از شبیه این عالم غدار که دارد
ای طرب شیرین دم خنجر و کار
ای روی و دیو که چنین با کوی دارد

بہر شادی شاد از غم غم
 ز دست و کشت از غم غم
 مرا صد چہ را انجمن صیبت
 ز نفس سیر کند عاشق فداوار
 بہینہ خلعت خوشی چون تابید
 گمان بگرہ سربا بہا دارد
 عیاش از بوی بی مہلے عیاش دارد
 عشقش آید بچہ بین ہر

بازار بنان از تو خرابست کساوت
 بازار کہ دار دہل بازار کہ دارد
 امروز سو و تو کس اسر سرنیت
 دستار کہ دارد دسرو تار کہ دارد
 شمس الحق پتریز کہ نقد آمد و پیدا
 از پار کہ گوید غم پیر ار کہ دارد

از بہر خدا عشق و گریار مہارید
 در مجلس جان فکر و گر کار مہارید
 گرہ بانگ نیاید ز شہابوسے نیاید
 در دل نظر فاختہ آتا مہارید
 آن خارش دل مشرف جان سختی
 با غیرت اور سوے اغیار مہارید
 ہر سو سہبایخت و فکر مجواید
 ہر گم شدہ را سرور و سالار مہارید
 یا قوت کرم قوت شہا باز نگیرد
 خود را کہ دلفش علف خوار مہارید
 العزۃ للہ جمیعاً چو شنیدید
 خاطر بسوے بہت و دستار مہارید
 گر زلف بچسباند و کہ جیب کشاید
 گلگونہ اورا بجز از خار مہارید

مہا بدل نظر سے کن کہ دل تر ادا دارد
 ہر روز و شب من ہر تہا ادا دارد
 ز شادی و ز فرج در بہان نیگیند
 و لے کہ چون تو دلا رام خوش تھا وارد
 ہر کہ زلف بچسباند و کہ جیب کشاید
 گلگونہ اورا بجز از خار مہارید

بہر شادی شاد از غم غم
 ز دست و کشت از غم غم
 مرا صد چہ را انجمن صیبت
 ز نفس سیر کند عاشق فداوار
 بہینہ خلعت خوشی چون تابید
 گمان بگرہ سربا بہا دارد
 عیاش از بوی بی مہلے عیاش دارد
 عشقش آید بچہ بین ہر

دیوان مولوی روم
 از انکساریہ قونیش نقلہ دارد

شعبہ

دل بگویم چرا بهیچون نکرده
 پشیمان دل بگویم چرا نکرده
 دل بگویم چرا بهیچون نکرده
 پشیمان دل بگویم چرا نکرده

سقیمم بر بهم برخوان و مینوش
 که هر دم عیش دیگر میتوان کرد
 وگر ساغرند آری میبیاور
 دهان را همچو ساغر میتوان کرد
 بیا اے مادر عشرت بجانم
 که جان را بر تو مادر میتوان کرد

وگر در راه تو نامحرمانند
 ترا از جام چادر میتوان کرد

بر دلبر ما هیچکس را مفرز آید
 مانده آونیت کسے ترا از غم آید
 ورنه شمار را غل و عین ده است
 آن آینه پاک آید معیوب شمایند
 بسته است مگر وزن اینجانه دنیا
 خوردن بر آمد بهل بر بام بر آید
 ر وزن چو کشاده بود خانه چو کویت
 آگه چو بود دید ترا خان و ز انجام
 تسلیم شده در خم چو گان آلهی
 در خم جهان همچو عصیرید گرفتار
 چون گوی بنطید که خوش سیر و با
 گر در طرب شادی و اگر زایل آید
 چون نیک بوشید ازین خم بدر آید

در عشق تقایید شب و روز و خبر نیست
 ادراک شمار که شما نور تقایید

زانکه جز زلف تو نشسته
 نمک چمن و جمال تو که در شکست
 در بهان تو بفرگنده ملک و نه کرد
 بین عشق باش که گنجی است بیکار

دیوان مولوی دهم
 وصف آن گنج جهان که در زلف تو

با دماغی بخت که خجاست
 بیکل یار که در این خجاست

گاه که بیاورد ز داوید خود
 گاه که بیاورد ز داوید خود
 گاه که بیاورد ز داوید خود
 گاه که بیاورد ز داوید خود

خجرا ز ماهی دامیم بیاشد
 ز پیا پیش دریا دیم بیاشد
 دوزخ فلک دم حق ماهی بیاشد
 جبر است چو دایه ماهی بیاشد
 بایمید ز غایت گد گد بیاشد
 میله بود و رحمت نسل بیاشد
 و زن ماهی که داند کان بیاشد
 پایش رسد و خوش فتن بیاشد
 گوئی ز بس غایت ماهی بیاشد
 و آن جگر لاله نایت ادا و بیاشد
 به خنید ز گوی زشت بیاشد

گاه چو کشتی بر دم پیر سر دریا بسفر
 بهشت بهشت ابدی نظر آتش نشد
 هر که در آید بصفیق یافت مان تلفش
 بهر پیر جمیل بدم ششصد پر بودم
 گاه مرا سنگ کند بند و بر لنگر خود
 تا چو خوش است ایندل می کندش نظر
 تیغ بدیدم بکفتن سوختم آن بهر خود
 چونکه رسیدم بر اوتا چکنم من پر خود
 حارس آن گوهر جان بودم روزان شبان
 دزدنگ در پیا گهر فارغم از گوهر خود

آمد بهار خرم و رحمت شمار شد
 گلزار پر گره شد و جویار پر زره
 اشکوفه لب کشا و دهنگام بوسه گشت
 هر چوب در خجل چون بزم میگشت
 زنده شدند بار و در گشت گان و
 اصحاب کعب باز خواب ندر آمدند
 سوسن چو ذوالفقار علی آیدار شد
 صحرای پر از بخت و کده لاله زار شد
 یکتا دسر و دست که وقت کنار شد
 گره و دو دست سبکچوب مار شد
 تا منک قیامت بے اعتبار شد
 چون لطف و رحمت بخش خدا یار غار شد

بر بند این دهبان و بیپای باد میش
 کنه باد گفت راه نظر خیر بخار شد

دیوان مولوی دوم
 درون ترکین کن تا دل بخت
 خدمت شمس دین است سیمه قد و بلند
 که دوسه زمین تیر زشتک بدست
 در ملح شمس الدین هم از کیم

ایمان بر کفر تو است شاه چه کن باشد
 یسیر غلبه بیا پیش تو کن باشد
 ابیتولن ایمان خاک پیسته کفران
 بر آتش تو بر دو دانه شمشیر باشد
 جانز صفت ایمان نند و بخانق
 دل آتفه غایت به جانفشان باشد
 ایمان دینی نین دیون نفع و فرزند
 دانه و دانه این اوجها فرزند باشد

سنا بحر و امسک

نکه جهان غریب تو مرا یار دیگر

نکه در بیان توام بید و سلا دیگر

نکه زینت رحمت تو بر عالم گل گداز است

نکه زینت دستت و یار دیگر

نکه هر سنگ تو زینت یوسف دارد

نکه هر مری غیبی تو یار دیگر

نکه هر مری غیبی تو یار دیگر

کار و بار سجت بیدار شدن نگر
میوه شیرین بیمار شدن نگر
لطف آن گلهای خجانش نگر
باز گر و دسوا سرش نگر
بعد ازین سیری ایشانش نگر
گر ندیدی عشق را کارش نگر

سر بر آزار مستی و بیدار شدن
اندر آدر باغ بے پایاں دل
شناختن سیر رخسارش بیدین
چند بینی صورت نقش جهان
حرص بین در طبع حیوان دنیا
حرص سیری صنعت عشق وین

تو مرا یار و مستقر و غفار دیگر
تو مرا زینت و دامن گداز دیگر
تو مرا زینت و دامن گداز دیگر
تو مرا زینت و دامن گداز دیگر
تو مرا زینت و دامن گداز دیگر
تو مرا زینت و دامن گداز دیگر

گر ندیدی عشق رنگ آمیز را
رنگ دسے عاشق زارش نگر

دیوان مولوی غلام

سگ خویش را با کن که کند شکار دیگر
منشین ز پاشے یکدم که باند کار دیگر
بشنو ازین محاسب عدد و شمار دیگر
نفس کن را بکشتا بنگار دیگر
نه ماند بچش الا هو س قمار دیگر
نه چور و شنی که هر شب کشد اوتبار دیگر

همه صید با بکر دی همه میر با دیگر
همه غوطه با بخور دی همه کار با دیگر
همه نقشها شمر دی بویک دی سیری
تو بے سیمبران را بکنار در گرفت
خسک آن قمار بازی که با هر چه بود
تو برگ و زندگانی را با جزا و ندانی

عارض چون تو را در چو کجا
چون در تنگدانه شد از گداز
چون در مهر و شاد خانه گداز
ایضا من

کین با بکر و امیر و سلطان یکجا
نخ و خنجر و خنجر و خنجر یکجا
چو در دست تو با بکر و امیر یکجا
چو در دست تو با بکر و امیر یکجا
چو در دست تو با بکر و امیر یکجا
چو در دست تو با بکر و امیر یکجا

۱۱

چون غلام تو کل گرانم / چون شوق نام تو باده کنگارم
چون شوق نام تو باده کنگارم / چون شوق نام تو باده کنگارم
چون شوق نام تو باده کنگارم / چون شوق نام تو باده کنگارم
چون شوق نام تو باده کنگارم / چون شوق نام تو باده کنگارم

شاد زمانے کی بندم دهن / بش نوم از روح کلا سے دگر
عیش جہان گرد و بر من حرام / بنیم من بیت حرام سے دگر

وہ
دیوان مولوی م

مہ تو یار نزار و جزا تو یار گیر / رہش کنار نزار و از و کنار گیر
جہان شکاں گہے دان بہر طرف / در آچو شیر و بجز شیر نہ شکار گیر
ہوئے نفس مہار است و خلق چو شتر / بغیر آن شتر ست را مہار گیر
وجود جملہ غبار است و تابش از دست / بجاہ پشت میا و در رہ غبار گیر
بر آن ز پیش جہان را کہ مار گنج تو است / تو اش سخن چو طاوس کیر مار گیر
بخت دست بدان ارچہ چشم تو بست / ز گلشن از پے گل گیر و خار گیر

چو خلق بر کف دست نہند چون سیاب / ز عشق بر کف سیاب رشتو تھرا گیر

کرم در آئی و دم بدہ بادہ بیا و غم بہر / ایدل جان بہر طرف چشم چراغ ہر سحر
ہم طرب نہ شستہ ہم طلب نہ شستہ / ہم عرصات گشتہ پر ز نبات و شکر
خیز کہ رہتیز شدہ و ز نبات ریز شدہ / باخروم ستیز شدہ بین بر باد از دغیر

کہ ہاں شوق نام تو باده کنگارم / کہ ہاں شوق نام تو باده کنگارم
کہ ہاں شوق نام تو باده کنگارم / کہ ہاں شوق نام تو باده کنگارم
کہ ہاں شوق نام تو باده کنگارم / کہ ہاں شوق نام تو باده کنگارم
کہ ہاں شوق نام تو باده کنگارم / کہ ہاں شوق نام تو باده کنگارم

لمردان

بیدار تو بیدار جان از تو
بیدار تو بیدار جان از تو
بیدار تو بیدار جان از تو
بیدار تو بیدار جان از تو
بیدار تو بیدار جان از تو
بیدار تو بیدار جان از تو
بیدار تو بیدار جان از تو
بیدار تو بیدار جان از تو
بیدار تو بیدار جان از تو
بیدار تو بیدار جان از تو

بگردان ساقیا آتجام دیگر
بجان تو که امروزم بیانی
اگر بگذره رحمت هست برین
خلاصم ده خلاصم ده خلاصی
اگر امروز در بهمن به بندی
مراد دست اندیشه بسیار
می خام از نگردانی تو ساقی
بگیر این دلن اگر چه دادم
بده جان مرا آرام دیگر
که صبرم نیست تا ایام دیگر
مکن تاخیر تا هنگام دیگر
که سخت افتاده ام در دلم دیگر
در افیم هر دمی از بام دیگر
که اندیشه است خون آشام دیگر
مر از رحمت دهر صد خام دیگر
گر و کن زود بستان دلم دیگر

بنده نام غلام دوردنوشان
نمی خواهم خدا یا نام دیگر

عشق جانست و عشق تو جانتر
کافر بهای زلف کافر تو
جان سپردن به عشق آسانست
همه جهان خوان لطف تواند
لطف در مان و از تو در مان تر
کنش ز ایمان جمله ایمان تر
وز پئے عشق تست آسان تر
لیک این بنده هست بهمان تر

دیوان مولوی تم
بچیک وفاد مهربان
کز غم نه زنی بخت
دانی تو یقین و چون ندانی
کز غم نه زنی بخت
دانی تو یقین و چون ندانی
کز غم نه زنی بخت
دانی تو یقین و چون ندانی
کز غم نه زنی بخت
دانی تو یقین و چون ندانی

بخت خراب نقشه بسیار
می خورم و می خورم بسیار
بخت خراب نقشه بسیار
می خورم و می خورم بسیار
بخت خراب نقشه بسیار
می خورم و می خورم بسیار
بخت خراب نقشه بسیار
می خورم و می خورم بسیار
بخت خراب نقشه بسیار
می خورم و می خورم بسیار

چونکے بختیاریں
 چو بختیاریں بختیاریں
 چو بختیاریں بختیاریں
 چو بختیاریں بختیاریں

از تو تیرم اگر نیوشم
 استیزه گریست و ابالیت
 خامش کن و از دلش ترسان
 کز باغ خداست این سمن ار

داد چهار و بے بدستم آن نگار
 باز آن جاروب رازانش بخت
 کردم از حیرت سجود پیش او
 آه بے ساجد سجودے چون بود
 گردنک را پیش کردم تنش
 تیغ تا او پیش زد سر پیش شد
 من چرخ و هر سرم همچون فیل
 شمع های بر شد از سرهای من
 شرق و مغرب چیت اندامگان
 اے مزاجت سر دکتا سه دلت

گفت ازین دریا بر انگیزان غبار
 گفت کز آتش تو جاروبے برآر
 گفت کساجد سجود خوش برآر
 گفت بچون باشد و بے خار خا
 ساجدی را سر برآز و الفقار
 تا برست از گردنم سر صد غبار
 هر طرف اندر گرفته از شداد
 شرق تا مغرب گرفته از قطار
 گلشنی تاریک و حامی نگار
 اندرین گرما تها که این قسار

چاک دایه عکس و زنگ
 جان بارید بیک درنگ
 روزنیت و قصه اسم کوشت
 اسے شب و روز از حدش سر
 شام شمس الدین بربطی مرا

دیوان مولوی دم
 دست میدار و شمار اندر شمار
 در و بعد ذوق و در و دوا
 آید مردم رسول از طرف شهریار
 بانج و مل دست باقی دستیار
 دست زنا مثل گل نفس کن مل
 سجده کنان کو گل طرف بزرگوار
 کم ازینم بوش کو ازین کل گوش
 فتح ازین دوش سانی و تو دین
 ای کم و دین سانی و تو دین
 بادہ منصورین سلطان و دل بقرار
 بنوا ازین دست ترده سعاد
 بخت صفاد صفاد که تو ای قیاد

مستوی امروز دست فزون آرد
دیده بخون پیوستم من امروز
بستم داد این دوست زبانی
بهر دو دست فزون من امروز
بیدارم بیکم یک فرست
نقاری کند را بوم من امروز
بیدارم بوم اقبال تا زمان
بیدارم بوم من امروز
بندی دبر او بستم من امروز
بندی آن زلف من امروز
که چون مای دین من امروز

پرده گردون بدر لغت جنت بخور
آب بن بر جگر خویش در کنار

هر چه بر صاحب حال باشد آون خیال
گرد و آخر وصال چونکه در آید نگار

سیرخ کوه قاف رسیدن گرفت باز
مرغ دلم ز سینه پریدن گرفت باز
چشمی که غرقه بود بخون در شقاق
آنجشم رو سے صبح بیدیدن گرفت باز
وندان عیش کند باز هجر تر نشرو
امروز قند وصل گزیدن گرفت باز
خاتون روح خانه نشین از سران
چادر کشان ز عشق دودیدن گرفت باز
نظاره خلیل کن آخر که شهید و شیر
از اصبعین خویش نمیدن گرفت باز
آمدل که توبه کرد و ز عشقش ستیز شد
افسون و مکد و دست شنیدن گرفت باز

تیر نیز را کرامت شمس حقت داد
گوش مرا بخویش کشیدن گرفت باز

چنان متم چنان ستم من امروز
که از چنبر برون جستم من امروز
بجان بر آسمان عشق رفتم
بصورت گردین پستم من امروز
گر فتم گوش عقل و گفتم اس عقل
برون رو کرد تو دارستم من امروز

بمان ای دل خسته بیدار
روز سے دوستی انداخته است
گر خوار و گرد غریب
ز انسوست تاجاد ملک عزاز
بمان ای دل خسته بیدار
روز سے دوستی انداخته است
گر خوار و گرد غریب
ز انسوست تاجاد ملک عزاز

ومن کلامه
بایتم فدا جان جان باز

دیوان بوی قلم
گستاخ و دیار و جگر
میست است که جان پاک بار
باشدن خاکسار زباز
ز انظار بهر باخ و آریب
ز انظار بهر باخ و آریب
ز انظار بهر باخ و آریب
ز انظار بهر باخ و آریب
ز انظار بهر باخ و آریب
ز انظار بهر باخ و آریب
ز انظار بهر باخ و آریب
ز انظار بهر باخ و آریب

اے ساقی خوب بند بویہ
ز بجز دوسرے خمار بنیہ
بکشتی خستہ قرار بنیہ
اے حسن تو دایم جان پکان
درمانده کچے شکار بنیہ
مغذ و دم دار اگر بکفتم
در حالت اضطراب بنیہ

بکشتای پر سخن کر آنسو کے
بے پروا باشد ہمیشہ پرواز

قشر سخت آنچہ گفستیم
از پوست که یافت مغز آنداز

ساقی روحانیان روح شدم شیر خیز
تا کہ بیند خلق و لیدہ رستخیز
دوش مرا شاه خواند بر سر من حکم راند
در تن من خون نمائد خون ل زبیر
بادل و جان یا غیم بیدار چاییزم
باطن من صید شاه طاهرین گریز
کشتہ شوم هر دم پیش تو چو جدی
مهر نهادن ز من و تو زدن تیغ تیز
نشته ترم من ز ریگت که بویکرید
چا بگر مرده ریگ ساقی جان در تنیز
تامی دل خورده ام ترک جگر کرده ام
چونکہ روم در محد زان قدم کن چنیز

شش خن و دین تباب برین تیر زیان
تا کہ زلف تو ز سوز و پردہ پیشین

اے خفته بیا دیار بر خیز
می آید آن نگار بر خیز
ز نهار دہ خلیق آمد
بر خیز تو نہ ہمار بر خیز
جان بخش ہزار عیسی آمد
اے مرده بمرگ پار بر خیز

ز انجیر کہ بندہ داد
پسین قدح و بیار خیز
جان پیش کہ دل شکستہ کرد
اے با سبک دوا و بنیہ

دیوان مولیٰ حم

نور الهد مرقدہ

مال باے آئند زینیا پیرس
آنچہ رفت ز عشق آدور پیرس
زیر و بالا از عشق پر نور پیرس
راست تو زان قد و زان پیرس
گو ہر شکم تکر از رنگ عشق

از صفای هیچ آئندیا پیرس
در میان خون پایا پیرس
پیم از سودا و از صغیر پیرس
صد ہر زمان مرغ دل پر کنده پیرس
نور کوہ قاف از غشا پیرس
صد ہر است و بلا عشق آوست پیرس
در نگاہ روز و از فر پیرس

چند کہنی

چندین بی ایمل نقش خود و دلش
خیزد بیکدیگر باز کردیت
ببین که کجاست زانچه
چندین بی ایمل نقش خود و دلش

چندین بی ایمل نقش خود و دلش
خیزد بیکدیگر باز کردیت
ببین که کجاست زانچه
چندین بی ایمل نقش خود و دلش

خیال دوست بیاورد و سوسن جا
که گیر باده قاصد و خاص نام مترس
بگفتش مهر روزه است و روزگفت نموش
که نشکندی جان روزه صیام مترس

سکوبش بر آنکه شد زخم خور و دیش
ز آنکه حوالی غسل نیش زبان و گیس
رگ و دیت گشتان مار بود و در و نهان
بعد و است چو شب جمع و دوم
کان زمره سه مهادیده مار بر کنی
ماه دو هفته مهادیده مار بر کنی
بتیو جهان چه فن ندر نیو بگونه تن
جان جهان علام تو یا جهان کنی
نصرت رشتان تو فتح و طغرتا توئی
هست از حاکمیت گزیده اذکر فرس
شمس تو معنوی بود آن ز که منطوی
صدده آفتاب نور تو است مقفین
چرخ میان آب تو برد و دان بهیند
عقل بر طبیعت عرصه بر دمی محس
ذره بندره طعمه ها صف ز پیش تو
سجده کنان و دم زمان بر امید هر
دست چنین چنین کند لطف که من بهان
خاک که نور میخورد فقر و زنیات
آنجبه بهار مید هاز دم خود بخار و نس
ز آنکه جهان چه سحر عاشق عصا موسو
خاک که نور میخورد فقر و زنیات
باز کند و بان خود و سرش سیک

چندین بی ایمل نقش خود و دلش
خیزد بیکدیگر باز کردیت
ببین که کجاست زانچه
چندین بی ایمل نقش خود و دلش

دیوان مولوی دم

چندین بی ایمل نقش خود و دلش
خیزد بیکدیگر باز کردیت
ببین که کجاست زانچه
چندین بی ایمل نقش خود و دلش

دست نهاد بر کلمه گفت صیغون
و نش می که باشد و بر سر کما
ناله کند ناله ی یکدم زانچه
ناله کند ناله ی یکدم زانچه
ناله کند ناله ی یکدم زانچه
ناله کند ناله ی یکدم زانچه

اینها شکر
 زنجی که بجان از دهنم تار و پودش
 پس مشکبانی دارد زینا و تودش
 در شام و روز و صبح و پیش
 هر قطره هر ساعت صید از تودش
 آن دولت علم را آن بیت خرم
 آن دی شگفت در جلا کز تودش
 آن بادیه می نازد در غلای تو
 مگر و نه و از دود خوار تودش

دل همگی کباب شب سوسن شراب من
 باده منت و هم کزین خنده ز خاک
 نیست رو آبی بر لب نیل و براس
 آب حیات میکشد باز کشتا از ورس
 گفتم کبابی پر قوت دل بگفتش
 گفت شراب گر خوری از کف هر نحو
 گفتمم اگر بیایمیت من حکیم شرابا
 خامش باش استفا کاین من نجات
 چشم و دل آن میم رودن از غلای تو
 غلط است از غلای تو پادشاه تودش
 گفتم دل یکین اندر غلای تو

آب حیات از شرف خود رسد به علف
 زین سبب است محنتی آب حیات در غلس

آنگه بخت از کفم بار در بگیریش
 گر چه گذشت عمرن باز ز سر بگیریش
 باز روانند از بهر تان بهر بگیریش
 چون برسم بکوسه و حلقه در بگیریش
 تا زخم چو ز بر دیر سر ز بگیریش
 گر چو کمر شدم چو ز بر دیر بگیریش
 بند قاش میفش بند کمر بگیریش
 کرد سفر بخوابش راه سفر بگیریش
 دام و گر نهاده ام تا که بگیریش
 آنکه بدل سیرش در دل جا پذیریش
 دل بگذاخت چون شکا باز من خون
 راه یرم بسوا و شب بچرخ رو او
 در و دم تیر شده چه من چو ز رشده
 زیر و ز بر شدم چه من چو ز رشده
 تا بسحر بیا بش چو شکر بجایش
 خواب شد است ز گشتن خود در نیم از

ویدان مولوی نام
 بایکد شود پادشاه نشین
 شش خلق تیر می و شش
 آنکس از دود زار تودش
 و من اشعاره

گر لب و شکند رخ شکیرش
 در رخس طغند کین شکیرش
 گر فلک مجده بود در شکیرش
 در شام و روز و صبح شکیرش
 زانچه غلای تو شکیرش
 شاه و خورشید شکیرش
 هر چه شکیرش

مددست بر سر است بر سر است بر سر است
 مددست بر سر است بر سر است بر سر است
 مددست بر سر است بر سر است بر سر است
 مددست بر سر است بر سر است بر سر است

اگر عطار در پی دایره و نقطه او
 آن جمالی که فرشته نبود و محرم او
 کار بار ملکافی که زبردست شدند

می شمرم من ازین نوع و شودم ز فلک
 که ازینها بگذر چتر و گر میرسدش
 بهیانت محبت پیش با طریقت و شکرش

هر آنکه از فقر کار آید بیابان
 همه دیده او در راهش همه صدرا و گلش
 بهین تو طوف پاک را امیر سمنانی

بے کوران در دهنینا از کشتن و مینا
 بنی خست و نشن پنج و چار شش
 چو امین خاکی و ستم ازیر عاشق تو ستم

دلا تا چند پریشانی بگو باشش تبریزی
 بنده سر تو چو تیریزی بگو باشش تبریزی

هر دم از یاد این جان باب خودی بود
 در سینه خود ازین دستان گذشت

همچو پر کار روانست بهر میرشد
 گونندار و سر دینار بشیر میرشد
 نکند و ر بکند زیر و زبر میرشد

دیوان مولوی روم
 خدایا من را از این دنیا بگردان
 ز یاد تو سر از این دنیا بگردان

و من

نغمی اچشم چرخ
 نغمی اچشم چرخ
 مسلمانان کجا شناده
 سری دیدم چرخ انداز
 همه نانش کبر سر زان
 چرخ نازک دست او چرخ
 بوقت گشت شب بیدار
 ز درویش شکسته چرخ

و منه ايضا

اگر گم کرد و این بیدار از آن دلدار جویدش
 و گر این بلبل جانم تیر و ناگهان از تن
 و گر سرست دل و زنده بر سنگین
 و گر چهار عشق او شود یاوه ازین مجلس
 و گر در دوزخ نذوق بدهد دور عشق
 بت بیدار و پرفتن که بیداری ریخت او
 چه رسیدم بکودک ز پیری من انا تدلیر
 بگفتم بهر بابا شد توئی سرگشت اگر
 نه به گوهر که در بارانور خویش بر دارد

و گماند در عاشق بکوی یار جویدش
 ز هر خار که بر سیدش ازان گلزار جویدش
 بیخانه روید آندم و زان خار جویدش
 بدیش ز گس چهار آن عیار جویدش
 میان طره مشکین آن طرار جویدش
 چنین خفته نیایدش که بیدار جویدش
 اشارت کرد آن پیرم که در اسرار جویدش
 منم در پاچه گوهر بدر یا بار جویدش
 مسلمانان مسلمانان دمان نوار جویدش

سرفراز و زینبیر جیبت
 چرخ نیاید چرخ
 سکه سکه در دین عشق آیدش
 همه نازک دست او چرخ

دیوان مولوی دم

امداد از گوش مشتاقان نهانش
 و له ايضا

چو بوسف شمس تبریزی بازار صفا آمد
 مرا خوان حفا را گودر آن بازار جویدش

بشارت را که میجویم بهانش
 کجاست او میان حاضرانش
 نمی بینم میان حاضرانش
 درین مجلس بهیم نشانش

جان من است ادبی نه بدیش
 آن من است ادبی بکشدش
 آب من است اذنان من است
 مثل ناز و باغ آیدش

سرخی پیش بهتری بیدش
 ثقلت او نه است او
 دل است او پیش کینش
 شکر دوزخ و دوزخ سودا
 هر که زلف او در سر سودا
 سر کتد اینجا سر بهر بیدش

اے خواجہ نوفا غلامی
چون چیم کے زینت و سادہ
جانت جهان و جان
سر دینت جهان نو دیدہ
جاریوب نہان شدہ
چون چیم کے زینت و سادہ
اے خواجہ نوفا غلامی

عشق کہ نہان آتشکار است
خون پر دست گشت در دجانی
چون آتش شوی در دجانی
میں مات فتنہ جو فتنہ عاش
منہ است نہ ز نہان ماند

دیوان مولوی روم

الہامی کل سرہ فاش
گر میدزدی ز زندگان و دزد
اسے دزد کن شب چو بخت
اما قضا است مات من مات
ہم کا قضا است عاش من عاش
فانہ کہ ز شب خبر نداد
ہنس کہ بر دزد توردہ خفاش

ز انسوی چو بگد شمش پنج ز نش گشتم
تا ساخته اقدام در پاتو ایچوش نم
نے بس کن و نے بس کن خود را ہلہ خرس کن
کاین نیست قرآتے کن فہم کند اخفش

مانوجہ بشب ز نیم خاموش
باتو خبر دماغ ہر خام
شب آمد و جوش خلق بنشت
بکچہ سماع گوش کریم
چون گشت شکا شیر جانے
بالقش حدیث روح کم گوی
تا صبح وصال در رسیدن
از یاد و تقاے یا میخواب

اے فتنہ بہر دے فزولت
امشب تبر است عشق از دوش

ومن کلامہ
مخامد من نیست پوتی دوش
یانی یاد دم کا سیرک و بنوش
مق شدم در شراب عقل برادر
گفت خدا اول با زینا ہم ہوش

عقل

ومن

دست که تو سوز چو داری دوان
چو نشسته توباشد که باشد ستایش
چو بخارگر دویس از ارگرد
دکان تو بویید لب تهنه اش
توی باغ گلشن توی رود پشته

دیوان مولوی شمس
کمن دل چو آینه ان از نظای
بید و دیاری باند و خاری
عجب چو داری برون عشق
نما از سراد چو سایه برون
چو دو چو پلوت ز سایه چاش

چو یکدم ز بند جال و جال
عجب میزدی ز جان و جان
ز نور تو باشد تجا و تجا
بجان سبزه و شش از لعل و لعل

کس که قول پند از در قول قتل
کس که کلاه از شاه حلقه و قاس
کس که زنده در گنجی یا کار یا تیار
کس که بی فغان یا بی فغان
کس که در دل یا بی فغان

مغفل و خرد در جنون فت نیاید برون
این دل مخون مست بند برید جوت
کرم کن آتش رنگ چند گریزی چو
چشم کشاش چو تهنه تو زمین
بجمله سر رفت دیکت نکه ز حد رفت
با سرستان پیچ پیچ مگوز و نوش
جلوه کن یا هر چند کنی رو پوش
گوش کشا سوچرخ ای شده چشم پوش

بشنو از جان سلام تا برهی از کلام
بنگر در نقش کن تا برهی از نقش

قرین مر دو مرغ خندان و چشم لکش
سلیمانا بدست تمام که چشم جمله خوبان
هر آیین و اندا کشاوی گنج اسما
چو لب احمد بر خواندش نقل و پیچ
سکو تو جان بشا بدوش شمع که ره یاب
شراب کس کیما و سنه مخمور عشق را
با قبال بغیا یا بکش جان از قابل کن
اسیر درد و حسرت را بده پیغام لا تا
بدان هاروت و ماروت و بوجو جان یا بابل
همه دیوان و پیران را بفرستد سلاسل
مثال سخن عطینان محرم و سایل کش
چو بر خواند و لا الضالین او را در دلا
چو تو رشید ترا جوید چو ماهش و مغان
دقیقه دانی و فن را بدیش فکر و فل کش
قبول خلعت خود را بسو نفس قابل کش
قتل حسن و عشقت را ازین قتل قابل کش

چو یکدم ز بند جال و جال
عجب میزدی ز جان و جان
ز نور تو باشد تجا و تجا
بجان سبزه و شش از لعل و لعل
کلمه روح الصدوق

سایه باران چنان کنی غالی منور
 بکشت طلعت تو شدینخ از نویش
 آه منخه که بر سوت زهر لعل است
 سایه باران باز و مبلز گوهر خویش
 منخ دل از دود تو خجسته است
 بهر شخت و دیا کشت از منخ خویش
 منخ دل از دود تو خجسته است
 بهر شخت و دیا کشت از منخ خویش
 منخ دل از دود تو خجسته است
 بهر شخت و دیا کشت از منخ خویش

ایضاً منده
 بایجان خنجم بود و بیکی
 هیچ نگذاشت شبیه گری
 دست و دلم بهر تو ای صدم
 دیوان مولوی دم

باز در آمد طیب از در بخور خویش
 بار دیگر آن حبیب فت بر آن ضرب
 شربت او چون ربود گشت فنا از وجود
 نوش و رایش نیست در بودش اینم
 این شب هجران دراز با تو بگویم چرا
 غفلت هر دیکه از رخ خود رحمت است
 شک که خورشید عشق رفت بر جل
 شک که موسی برست از به فرعون
 باز سیل جان رسید و دیو پر جمع شد

ساقی اگر بایست تا کنم این را تمام
 با ده گویا بنه بر لب منور خویش

تو منی من تو ام اید دست من بر خویش
 سر و پا گم کن از فتنه بی پایت
 آنکه چون سایه جلالت ز شخص تو نم

جان ز نیم لب است نه ز لب گشت
 ممکن از کار تو دست یکبار تو
 خشک لبم در تو چو قری گویش
 عشق کلام آتش است و کلام دلش
 چاکری ادخس است و کلام دلش
 جان من جان عشق ز بهری گویش
 جان من جان عشق ز بهری گویش
 جان من جان عشق ز بهری گویش
 جان من جان عشق ز بهری گویش
 جان من جان عشق ز بهری گویش

سایه آن غل لب
 سایه آن غل لب
 سایه آن غل لب
 سایه آن غل لب
 سایه آن غل لب
 سایه آن غل لب
 سایه آن غل لب
 سایه آن غل لب
 سایه آن غل لب
 سایه آن غل لب

و مننه رحمة الله

که در دامن شمع اندر صید ماهی
که در دود کون بخند زدن غلازل

دله قزل

باز تو دایم بر دوش سلطان قوش
باز کن دیم قوش نال پیر جان قوش

باز سوادست برسد دامن رایک
باز سرگردون زیم تیره لوتوش

باز سرگردون زیم تیره لوتوش
باز سرگردون زیم تیره لوتوش

باز هر دو ده گویان در حلقه مناش
و آنکه بود محرم تا حشر نجاش
تا کفر به پیش آرد صد گوهر باش
آتش فتد اندر مبرهم زندا کاش
آنجا چو زند کوششش آنجا چو بود باش
بیدست بر چوکان گوی از سر سدا

هنگام صبح آید مرغ سحر خوانش
هر جان که بود محرم بیدار کنش آندم
میگو سخن رسته در کوش دل آهسته
یک برق ز عشق شده بر چرخ زندا گه
آنجا که عنایت با خنجر دلا یتها
آنجا که نظر باشد هر کار چو ز باشد

باز سوادست برسد دامن رایک
باز سرگردون زیم تیره لوتوش
باز سرگردون زیم تیره لوتوش
باز سرگردون زیم تیره لوتوش

شمس الحق تبریزی کا و هر دل بیدار
می آرد وی آرد تا حضرت سلطان

بدو شکانه اول تمام شد کارش
خراب کرد خراب است بیکارش
چنان فتاده که خواهی بیا و بردارش
ز شعله ها تو بسوزی ز سوز اسرارش
که سیل سیل و انست اشک بارش
ز اشک بنده بینی بو قش قش

تمام اوست که فانی شده آثارش
مرا دلیت خراب خراب ره عشق
بگو عشق بیا که فتاده می خواهی
سیاه پیش در دوش بدین که تیرم
و اگر بگیرد آتش بسوزد من آ
حدیث موسی و ننگ عصا و چنم آ

دیوان مولوی روم
شکسته سن باغچه بن دندان
باز سرگردون زیم تیره لوتوش
باز سرگردون زیم تیره لوتوش

باز سرگردون زیم تیره لوتوش
باز سرگردون زیم تیره لوتوش
باز سرگردون زیم تیره لوتوش
باز سرگردون زیم تیره لوتوش

بازو بکشد که چنانچه در دنیا خوش
 بهر زان خاقد من سبب گرفتار خوش
 پیش من اگر خوش نام باشد خوش
 چون تو اوم میسر خوش گشت خوش
 ندان رسید با عشق ز عالم باز نش
 و من کلامه

بغضی او که روان گریز پایسے مرا
 حریف مرغ و فاکر دوانه و دواش
 بسے بهانه روانه نمود تا نزد
 کشید جانبی قبال کام و ناکامش
 دوا نخواهد آنکس که درد او بشناخت
 نشان نماند آنرا که بشود و تماشش

ز پدیدان تفکر چو در رسید نشانش
 مراست ملک سلمان چو نقد گشت عیاش
 پیری و دیوندا ندر تختگاه بلینش
 که نخفت اول برست بصیرت نشانش
 زبان جمله مرغان بدانند و بصیرت
 که هیچ مرغ نماد بفرم خوش نشانش
 نشان سکه او پس بهر درست که نقدا
 و یک نقد نیایی چو تو بری سوگوش
 گوی که حلقه زندان بے نشان تو بینی
 که عشق پیش در آید در آ و در میباید
 ز تیرا بود آن دل که بر پرید از آنوا
 و گرنه که پست ز مردان که بر کشید کاش
 ز شمس مفر تیر ز باد و گشت وظیفه

چگونه بنده نه باشد بهر مے دل و جانش
 چگونگی غلط کرده در صفت با خوش
 مست گمان برده عاقبت کار خوش
 هاست گمان برده عاقبت کار خوش
 در هوس گلرخان مست ز رخ گشته
 های گریه می رود چو گلزار خوش

دیوان مولوی روم
 گرفت هر عشق رنگ سگند
 عشق زنده کبابی در لذت کارش
 بداند که عشق چو غبار است و چو خون در دواش
 و یک نفس غبار تن است آغازش
 غبار جان بود و میر سدر گلستان
 که زده ذره بر قفس ملک است اندازش
 بهمان تود دود و دانه گلزارش
 تود زان چو کند آنکه دید خیارش
 مگر که غیرت بر خط و دست میخیزد
 تود زان چو کند آنکه دید خیارش

ببین شکرستان بر دینیت کی اندازد
 تو را چه چرا که در دین تو بر آید
 کثرم داریند از دین تو بر آید

یگیت که چو بخت می زند گداز
 که این بختی در آرد و در بخت
 یگیت که چو بخت می زند گداز
 که این بختی در آرد و در بخت

ایضا

من گفتم ز ذوق دشمنش
 یار بیان می بست یارانش

تو ز کجا آمدی ای بر و سیاه ترش
 هر که خورده صبح روز بود و شب گیر
 تو کجا دیده لبه حلوای ترش
 هر که ترش بنشین و آنکه زانش گریخت
 جنس رو و سوختن ترش و دیانتش
 غوره که در سایه مانده ستایش

آن سقراطی که از بادیه
 بهر دانه نمیزد و دشمنش
 بلکه از عشق شربت دامنش
 آن سقراطی که از بادیه

خامش همت منده خواهد ترش نیست یک
 که که قاصد کنند مردم دانا ترش

بیار باد که تا مار ویم بر سر عیشش
 بنام عیش بریدند ناف مستی ما
 زمرگ عیش شنیدم پیام مرگ آمد
 پیوست عیش چه باشد بر روشن عیش
 دمی چو جان مجرور ویم در عیشش
 که عیش صورت چو حلقه است بر درش
 وجود چون در خود را پیش ده ز بیم

دیوان مولوی دم
 زوختن ترش چو آبش
 خاک آدمی بر عیشش چو آبش
 تا بجهنم کشند با کاش
 گوهر چشم دل سول خاش
 حلقه گوش ساز عیشش
 نه تو کی در آفتاب نشانی
 نه بنده نیست خفا دلش
 نه تو کی در آفتاب نشانی
 نه بنده نیست خفا دلش

خاک آدمی بر عیشش
 تا بجهنم کشند با کاش
 گوهر چشم دل سول خاش
 حلقه گوش ساز عیشش
 نه تو کی در آفتاب نشانی
 نه بنده نیست خفا دلش
 نه تو کی در آفتاب نشانی
 نه بنده نیست خفا دلش

[illegible]

کہ باز مائدہ عشق لب و دہان سماع

دیوان مولوی روم

گویند شاه عشق ندارد و قادر و غ
گویند بهر عشق تو خود را چه میکشی
گویند اشک چشم تو در عشق بهیبه است
گویند آنکسان که ز ستمند از خیال
گویند که آنکسان ز رفتن راه را
گویند بنده را نکشاید و چشم دل
گویند آن کس که یو در سر زشت نما

زنگه بود و این دو با بر سر که در شرف
 گپه دراز که در دشت تیره که که که
 و در عطف علی اندام گویند ما عطف
 بکار اگر شود بهمان ن گشتی فوج اندریم
 گشتی فوج که بود و عطف را فوج و عطف
 کان از دریم اوقت چشم
 عطف دست راست

انکلیں نہ مہر بود
 بجایا پیر است غم چرخ
 ماضی روشن تر ماضی
 شدن عارفان ماضی
 از دیو کوز یا پیش در آئین
 با بود میره در فکین
 شاکر تو قدس کنان بید و خفا
 بخت و نصیب

عشق تو جان من در عشق تو جان من
 عشق تو جان من در عشق تو جان من
 عشق تو جان من در عشق تو جان من
 عشق تو جان من در عشق تو جان من

بحر لبش تو جاس در گنجینم
 که هست وضع یمن عشق بر کفان
 منم کما نچه نداشت شمس تبریزی
 فدا ده آتش او در دکان این دکان

جان دسر تو که بگوئی بقاق
 در کرم و حسن چرای تو طاق
 دس چو خورشید تو بخش کند
 روز و صبا که ندارد فراق
 دل ز بهر بر گنسم از بهر تو
 بهر وفا که تو بندهم لطاق
 که تو مرا گویی ر و صبر کن
 باشد تکلیف بامال لطاق
 غت بود و حیر و فراق و عیب
 خاصه فرقی ز پس اعتناق
 آن پدر و مادر عفت روح
 هر دو توئی چون شوم اندر تو عاق
 در تنق سینه عشاق تو
 ماه رخان قندلبان سیم ساق

از آن کوه قاف آمد عشق عشق
 باز بر آید ز جان نعره و مهبها عشق
 بر آرد عشق سرینال تنگ
 تا شکند ز ورق عقل بدربا عشق
 نه کشاده است فقر جانب و کپالک
 در شکم طویرین سینه سینا عشق

و منته ابا العبد سبانه
 فرغیت جان شکریار من الطریق
 شمع نازده گوی و کبیر عالم عشق
 علامه سانی خوشنویس شکار عشوه او

دیوان مولوی نام

که انگشت پیش است دیاده فریق
 لبش مثل چرخ در و زبون آید
 زماشقی در زمینی زری گینه فریق
 شاد و چه مراد شاد از بد و بد
 من و سارا سانی و طاهر عشق
 میا سارا و طاهر که در معادن روح

در افکند زرش صد هزار عشق
 کمال عشق در زمین است عشق
 با قلم غلام و دهن و دهن عشق
 با قلم غلام و دهن و دهن عشق
 که در دهن و دهن و دهن عشق
 که در دهن و دهن و دهن عشق

۱۱

11

در گفتن و خاموشی ایسا سلام علیک
منصور تر گوید بر دار سلام علیک
محتاج تر گوید ناچار سلام علیک
در زیر زبان گوید بیمار سلام علیک
در روز شدم و گفتم سالار سلام علیک
پدر مالک خود پدر دم در زار سلام علیک
آن خط که پایا ر دم در زار سلام علیک
اسے موزن شب خوش باد امار سلام علیک

ہر اول روزیاجان صد بار سلام علیک
 داود ترزا گوید بر سخت فدیہ کم
 مشتاق ترزا گوید بسطع سلام از چا
 شہا با چو سلام تو با بطل و علم گویند
 من ترکم و سہرتم متناہ سلج بستم
 گویم من دیوانہ پیوستہ جیلانہ
 آن خط کہ بیرونم عالم تر سلام پید
 چون صنع و نشان او دار و دہرہ رہنا

بیس سیل سخن را ندیدم پس قاری عبد بخواندم
از کار فروماندم اسے کار سلام علیک

خواب گنج کو وار و چرا شود و لذت گنج
کجاست مت ترا اینچنین خرابی ننگ
زر و آینه دل در عشق بردار و رنگ
تلفات نهان میان موش و پلنگ

بنیاد اگر چه جهان را خراب کردی و جنگ
جهان شکست تو یار شکستگان باشی
کنار و پوسه روی رخسارت اگر باید
تعلقه است عجب نگار بدین دے

ایام خوش جهان را بدی چو از شهر بالایی
 خوش گریه ای بوی چو بویان جهان را
 اگر صیقلی بکین چو بویان جهان را
 اشارت میکند چو بویان جهان را
 خوش نمیدانم و فراموش کردم چو بویان جهان را

سنگ جگر آمدن بجان بعض
 عشق بدو نشین و صبح
 و لکھ ایضا
 رین شای عشق را به چشم
 سوزن ز جگر به گنجینه دوزخ
 راه دور و سنگان و گنج
 مرگ کبر و دانت ای شین

برخیز ز خواب و ساز کن جنگ	اے مطرب مد عذار گل رنگ
نے خواب گدانت عشق و گھر	نے نام گدانت عشق و گھر
بدرد خرد هزار خسرت	بیکر بخت ادب هزار فرسنگ
اندیشہ و دل بخشم با ہم	استاره و مہر رشک و جنگ
اے عشق ہزار نام خوش کام	فرہنگ وہ ہزار فرسنگ
بے صورت و با ہزار صورت	صورت دہ ترک رومی و رنگ

بکشا سر خویش را و گریہ
 تاسر نہد ہزار سہ رنگ

تو یہ سفر گیر و با پائے گنگ	صبر فر وافتد در چاہ تنگ
جز من و ساقی بنامد کے	چو کند آن چرخ در نگاہ رنگ
عقل چو این دید بر وخت و رفت	با دل دیوانہ کہ دید است جنگ
مد خرابات کے را بود	کا در ہذا صند روز نام و رنگ
ہر کہ نہ اندیشہ دلا رام ساخت	کشتہ بر ساخت ز پشت ہنگ
عشق بر اور در ہر سنگ آب	عشق ترا شید ز آئینہ رنگ

دینار بی پاداد و دینے دم زن
 شب بد چون آغوش
 دیو نو و چم او در آدرک پیاہنگ
 پوکر و انطافہ و استم و گداز رنگ
 پوکر و انطافہ و استم و گداز رنگ
 پوکر و انطافہ و استم و گداز رنگ
 پوکر و انطافہ و استم و گداز رنگ

دیوان مولوی دم
 گریہ و نای تراش و پیش
 باتش چون آئینہ ز رنگ رنگ
 دست را بہ چشم خود نہ گوی چشم
 چشم بکشا خیرہ رنگ رنگ رنگ
 و منہ

مهر افشان گم گشتم در کجایم
 فاش کن دشته را بین آن پیر
 فیضی تو لاله مانی پیران فاک

مهر افشان گم گشتم در کجایم
 فاش کن دشته را بین آن پیر
 فیضی تو لاله مانی پیران فاک

مهر افشان گم گشتم در کجایم
 فاش کن دشته را بین آن پیر
 فیضی تو لاله مانی پیران فاک

مهر افشان گم گشتم در کجایم
 فاش کن دشته را بین آن پیر
 فیضی تو لاله مانی پیران فاک

مهر افشان گم گشتم در کجایم
 فاش کن دشته را بین آن پیر
 فیضی تو لاله مانی پیران فاک

مهر افشان گم گشتم در کجایم
 فاش کن دشته را بین آن پیر
 فیضی تو لاله مانی پیران فاک

مهر افشان گم گشتم در کجایم
 فاش کن دشته را بین آن پیر
 فیضی تو لاله مانی پیران فاک

مهر افشان گم گشتم در کجایم
 فاش کن دشته را بین آن پیر
 فیضی تو لاله مانی پیران فاک

مهر افشان گم گشتم در کجایم
 فاش کن دشته را بین آن پیر
 فیضی تو لاله مانی پیران فاک

مهر افشان گم گشتم در کجایم
 فاش کن دشته را بین آن پیر
 فیضی تو لاله مانی پیران فاک

کے

چشمہ و سبزہ مقام شوخی در و بجا
یاسج ازیشان بکوی تام بگیر لال
چهره چون زعفران اشک زلال
نزد چرامی شود تا بکند و صفال
اشک تم میکند بر صفحہ خد و حال
و جہک بدر تمام بر بجگ حلال
تدر کہم لایری انت لطیف الغیال
ہر نظر ریاضی بے سخنہ شرح حال
خون ہزاران شفق طبع و احوال
صورت او چون قمر فاست چون ہلال
گفت کہ بار و من شب بود اینک حال

شند چو این لولیان حرم ذوالجلال
 اهل جهان عینکوت صید همه ترنگس
 وز دنها خانه را نشاند و عمارت کیت
 اشک چرا مید و دنیا باشد آتش
 نه روی عشق آئینه است سیاهی مشهور
 یا فرجی و مونس یا قمر الجلس
 نسکن قلب لوری نسک هم با هو
 سر بر آن آفتاب ز پس کوه و سنا
 بیخ کشید آفتاب خون شفق را بر سیت
 چشم کشا عشق را فلک جان بدین
 چشم بر خواب بود گفت شایان شب است

[illegible]

دیوان لکھنؤی موم
میرزا حسن علی خان
والہ مصفا

والمسلمون
مؤمنين بالله وبرسوله
والذين هم على الهدى
والذين هم على الصراط المستقيم

جملہ سوال و جواب زو ست منم چون ربا
میزندم اوشتاب زخمه کیمنی بنال

29

از غور و جان بابا باغ و پیر و پیران
از دق و غنچه و لاله و زلف و زلف
نیکو گشت گشت و گشت و گشت
نیکو گشت گشت و گشت و گشت
از غور و جان بابا باغ و پیر و پیران
از دق و غنچه و لاله و زلف و زلف
نیکو گشت گشت و گشت و گشت
نیکو گشت گشت و گشت و گشت

۷۲

باده آمد که سحر سحر بیاورم / سحر سحر بیاورم / سحر سحر بیاورم
 مانی آمد خبری است غم و درد / مانی آمد خبری است غم و درد / مانی آمد خبری است غم و درد
 سحر سحر بیاورم / سحر سحر بیاورم / سحر سحر بیاورم

چون خانه هر مومن از عشق تو دیران شد / هر لحظه ازین شورش بام و در این دل
 شمس الحق تیریزی تابنده چو خورشید است
 در تالش خورشیدش همچو سحر است ایندل

هر شب بر سحر ترا من بدعا بخوانم / تامل بچشید ما ترا من ز خدا بخوانم
 تماشای از سجود من تسبیح من / خود بشنای من جو من چونکه ترا بخوانم
 در پیس افتاب سایه بدم ضیاء طلب / پاک چو سایه نور بچم چونکه ضیاء بخوانم
 آهینم عشق تو خواسته رنگ آبینه / تالش در خم میوزم چونکه صفا بخوانم

سو تو چو شافتیم جان قدم نیافتم / پاک ز جا بر دیم چون ز تو جا بخوانم
 دل عجب دیش چه خورده است که منخورم / یا نکلان که دیده است که من شوم
 هر چه امروز بریزم شکستم تاوان نیست / هر چه امروز بریزم شکستم تاوان نیست
 بوسه او هر نفسی از لب من می آید / تاشکایت نک جان که ز جانانم
 گریه تو لب خد بر لب من مست می / آرمون کن که نه کمتر ز من انگورم
 ساقیا آب در انداز مرا تا گردن / یک اندیشه چو زبور بود من روم

چون کم من چه کم من که بوسه بدم / که این تو سگ بدم که این تو سگ بدم
 که این تو سگ بدم که این تو سگ بدم / که این تو سگ بدم که این تو سگ بدم
 که این تو سگ بدم که این تو سگ بدم / که این تو سگ بدم که این تو سگ بدم
 که این تو سگ بدم که این تو سگ بدم / که این تو سگ بدم که این تو سگ بدم

جان موسی است روان تو تو تو
 شمس تیریزی مشهور تاز تو تو تو
 منکه بعباده شمس چو قمر مشهورم
 و من انالله الیه راجعون

بیدار که بین ز بیدار او
 بین بیدار که بین ز بیدار او
 میان بیدار که بین ز بیدار او
 و که بیدار که بین ز بیدار او

کسیکه چاره بسکت زند نمازی نیست
 ازین نماند بجز که آزار است
 ازین نماز غرض آن بود که من با تو
 و گر نه این چه نمازی بود که من با تو

اشارتیکه نمودی بشس تبریز
 نظر بجانب ما کن غفور غفار

حکیمیم و زبیداد رسیدیم
 سبکها کهین را و غم بے سروین را
 طبیبان نصیمیم که شاگردیم
 پسرید از آنها که دیدند نشانها
 رسیدند طبیبان ز ره دور غیبان
 سر غصه بگویم هم از غصه برویم
 طبیبان آهیم و ز کس مزخو اهییم
 حکیمان خبریم که فار و ره نگیریم

زبیداد رسیدیم و زبیداد رسیدیم
 سبکها کهین را و غم بے سروین را
 طبیبان نصیمیم که شاگردیم
 پسرید از آنها که دیدند نشانها
 رسیدند طبیبان ز ره دور غیبان
 سر غصه بگویم هم از غصه برویم
 طبیبان آهیم و ز کس مزخو اهییم
 حکیمان خبریم که فار و ره نگیریم

درختی آتش میزدند آنکه
 درختی آتش میزدند آنکه
 درختی آتش میزدند آنکه
 درختی آتش میزدند آنکه

دیوان مولوی دم
 دیوان مولوی دم
 دیوان مولوی دم
 دیوان مولوی دم

که ای صفا

آتش بداد و دود از کف آتش بداد
چون که آتش بداد و دود از کف آتش بداد
چون که آتش بداد و دود از کف آتش بداد

بواقبت غم عشقم کشتان کشتان ببرد
شسته ام که امیر تیران پشیده است
جهان عشق زبیر لواء سلطان است
جوار مغر آفاق شمس تیریزی
بهشت عدن بود هم بد آنجور روم

دفع مده دفع مده می نروم تا بخورم
دعه مکن وعده مکن مشتری وعده ام
چرخ ز استینزه من خیره و سرگشته شود
لاف زخم لاف که تورا ست کنی لا مرا
بر همه کان گرز فلک زهر بار و پنه
هر کسکه راست کسی هر جگر پراشو
جمله سپر با جهان با خلل از زخم بود
آندل آواره من گرز سفر باز رسد
سرکه نشانی چینی کانش مارا کیشی

چون کشتان بداد و دود از کف آتش بداد
چون که آتش بداد و دود از کف آتش بداد
چون که آتش بداد و دود از کف آتش بداد

دیوان مولوی روم

چون که آتش بداد و دود از کف آتش بداد
چون که آتش بداد و دود از کف آتش بداد
چون که آتش بداد و دود از کف آتش بداد

دمن

کمن یولاد بر یولاد
کمن یولاد بر یولاد
کمن یولاد بر یولاد

درین بر قیامت منم ای دل من جاندار دیده میگردی
 تو ای که زنی از من زدن و زانم
 در شادی روی تو از غم منم
 که غم بخورد و تو غم باند که منم
 در اجم و در غم که در منم
 اینجاری که در من امانه ازین چارم
 که تنم که در منم و در غم که در منم
 او نقش تو است لیکن از غم که در منم
 برین دول و در غم که در منم

و جان از دها را بر دیدم
 جهان داند که تماشای اویم
 جهان داند که بیرون ز بهام
 بسا شیران که غریزند بر من
 بسے من دیده را سر می کشیدم
 و لیک آنرا که طوفان ببارد
 مگر از قهر طوفان بر آرم
 طریق عشق را آباد کردم
 بدادم ملک او داد کردم
 نقصور بهر استیضا و کردم
 چو روبه عاجز و متعادل کردم
 بسے من قطار ارشاد کردم
 فرو شد گرچه من فریاد کردم
 چنانکه نیست را ایجاد کردم

فرا مو ششم مکن یارب رحمت
 اگر غیر تر من یا در کردم

مهر خنده که بهوشم در کار تو بهشیارم
 من صید جگر خسته تو شیر جگر خوارم
 سوگندیدن یک جان کن غیر تو بزارم
 گوئی بدعا او شد چو تو شیشه یارم
 مرغ خفته و شمش آما بس که و بیدارم
 از قند تو می نوشم با بند تو میکوشم
 جان من و جان تو گوئی یکی که بوده است
 رفتم بر در ویشی گفتا که خدایارت
 اسے برده تو دستارم هم سوگوشت
 دیدم همه عالم را نقش گرما به

دیوان مولوی دم
 این چندین کتون تصنیف است

وله رحمه الله

چون سپرد او در پیچ
 از دین او جانست
 از ساعه او جانست
 از دین او جانست
 از ساعه او جانست
 از دین او جانست
 از ساعه او جانست

یارک اسیر عشق و فراق
 دلجو و دلبر و دلخوار
 دلجو و دلبر و دلخوار
 دلجو و دلبر و دلخوار

از شیرۀ او من شیر دلم
 میگفت که تو در چنگ منی
 من چنگ تو ام بر هر رگ من
 حاصل از تو ز من دل بر نه کنی

این شکل که من دارم ایخواجه کرامت
 در آتش اشتاقی هم جهم و هم شهم
 در عشق سلیکامن همدم مرغام
 بین واقعه مدوشتم باهوشتم و بیوشتم
 ایخواجه چه مرغ من نه یکم و نه بزم
 زان رنگ چوبیرنگم زان طره چو نگم
 هم خنم و هم شیرم هم عظم و هم پیرم
 هم شمس شکریزم هم خطه تبریزم
 هم ساقی و هم متمم هم مشهور و پنهانم

این همه با کلام من نیست
 سر زبانت و دوش سبیل یار زار
 گفت چو زبان منی عشق مرده چو
 سن جگر این چنین جگر عاشقانست

دیوان مولوی دم

من بیکان پریم یکم از اینها شدم

و من

گنج خیز زنان پچون فکرم
 کمال زنان پچون فکرم

من زان ویم نه مشرکم
 چون دیدم را بخیرید مرا
 آن کان نگ زان بانگو
 بیشتر است یقین در بدین جهان
 بدید یقین این است رضا
 آن کا و لقا داده است رضا
 قاضی گذشت روزی ملک

五

دشمن خود را بشناس

یار بادہ کہ اندر خمار خادرم
یار جام شرابے کہ رشک غنیمت
یارے کہ امین میم مثال قبح
استخوان ہ بخونم نظر چہ اداری

خدا اگر نست مرا آن چنین گردانم
بجان عشق کہ از غیر عشق بیزارم
کہ ہر چہ در شکم رفت پاک بپارم
بروح شاہ عزیزم اگر بتن غوارم

و من قدر
بلد قیوم گردانی و حالت
روی از چرخ چرخانی
روستای کجاست و چرخ
زیر چرخ از کفایت
گفتن خوش باین

فرمان مولوی دم

ماکی را از کافه بیجا اندر دیدم
گفتم لیکن چو تویی ازین بابا فزاید
گردیدن و او بدیدم یقین نمودم
ما ندیدم برویم اگر در خاکم
شاه با مات چو بکات که ازین دم
در و ن در فیکم و بس ازین دم
نیامد به صورتی که

عزمت کی دنیاش کہ خدمت پر کم
 این دو خانه او و منزل یقین ملکیت
 جان در مانید چو بزرگزم
 طاعت پر آینه صافی است بر دین
 ماز در مان ببریدم و دولت دردم
 پر فک در مان جهان بود

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 ربنا ورب كل شيء
 فالله ربنا ورب كل شيء
 فالله ربنا ورب كل شيء

کشتی نوحیم در طوفان روح
 راه حق تنگست چون سم اینها
 اختر بانیست در دور و قمر
 هست عالیت در سر کا
 روز خرم گاه ما گوی خوش
 لاجرم بیدست و پامیر ویم
 مانند مثال رشته نیکامیر ویم
 لاجرم فوق تریا میرویم
 از علی تار با علی میرویم
 گزیده کوری بین که دنیا میرویم

زین سخن خاموش کن با من بیا

بین که ما از رشک ما میرویم

نوش خوشی تو و لے من نهر چندانم
 ز خوشدلی و طرب ر جهان نیکم
 درخت اگر نه بدی پایگل مراحتی
 همیشه دامن شادی کشیدی شوخ
 شکری لبی لب را بکام شیرین کرد
 چنانکه پیش جنونم عقول حیرانند
 سرده ماندن کانی بریر سایه بود
 بخواب دوش کر ایدید ام منیدام
 و لے ز چشم جهان هجور و ح پنهانم
 کزین شکوفه گل حسرت گلستانم
 کشد کنون کف شادی بخوشین ما
 که غرقه گشت شکند از آفتابم
 من از سر دگی این عقول حیرانم
 ندید شعله آفتاب تا با نم

دیوان مولوی روم

که نه دوزخ و نه بهشت
 این نعم دیدم در ده پادشاهم
 چون عدم در شدم فانی ز نام
 یکم هزاران بودم عدست با نام
 پادشاه طاس طاس ز وجودم خلاص
 پادشاه نام فانی با نام
 چون بر از عدم تا با نام
 پادشاه نام فانی با نام

وله روح المصدر

من اگر

دین غیر تو نفس بود
 من زدم و دلفاق و زدیوم
 من ایمنی پویشتر دلم
 من شکر در گذران کیترم
 من طاق شد ز بختی توین
 من دگر بت ایفرم

و من

چه نزدیک است جان تو بجانم
 که هر چه جزایم که اندیشه بدانم
 این نزدیکتر دارم نشانم
 میان نزدیک و دگر در نشانم
 بدو دیتی یا اندر میانه

من اگر پر غم اگر خند انم
 بوسه پائے ملک تاج من است
 رنگ شاخ گل و برگ منت
 گر خرابست جهان و در سمور
 روز و شب غرقه شیر و شکرم
 جز که برخاک درش نشینم
 نظری هست ملک ابر من
 عاشق دولت آن سلطانم
 اگر م تلج دهی نستانم
 در گل یاسمن و در سجانم
 من خراب ویم این سید انم
 ز آنکه من بلبل این ستانم
 جز که در جان و دوش نشانم
 گر چه با خاک زمین یکسانم

دیوان مولوی دم

زربا خاک در آسختنم
 باش در کوره روم در کانم

بهتم شد بلند و تند بیرم
 تو دمانم گرفته که خموش
 ز آن ز عالم ربود ام حلقه
 پیر مار از سر جوان کرده است
 جز پیش تو من نمی میرم
 تو دمان گیر و من جهان گیرم
 که بدست تو است زنجیرم
 چون کشاد من از کمان تو است
 لاجرم هم جوان و هم پیرم
 راست رو خضم دوز چون تیرم

من شوی گاو کندر نیانم
 بیان خاندان من چون شونم
 با منیت سر و چون زاده ام
 چنان زیم که دران چوبس غر
 درم تو سابق چون ستانم
 جانم با من تجارت
 که بدی بهر جانے صد جہانم
 درین خانه زارات مرده بیند
 پیشه که است انجانده نام
 یک کف خاک گوید استخوانم
 یک کف خاک گوید استخوانم
 شوی تیران و تار عشق آید
 که چشم از زنده جاودانم

١٤٦

ازده ام که سر زخمی من ز زخمی زده ام
در تو بگویم که سر زخمی من ز زخمی زده ام
ازده ام که سر زخمی من ز زخمی زده ام
در تو بگویم که سر زخمی من ز زخمی زده ام
ازده ام که سر زخمی من ز زخمی زده ام
در تو بگویم که سر زخمی من ز زخمی زده ام
ازده ام که سر زخمی من ز زخمی زده ام
در تو بگویم که سر زخمی من ز زخمی زده ام

چوبه تبریز رسد جان سوخته شمس افق و دیم
همه اسرار سخن را به نهایت برسانم

هله رفیقیم و گرانی ز جالت برویم
چون که مارا و ترا اندر خورشید باشد
آن خیال رخ خوبت که مرنبده است
و آن شکر خنده خوبت که شکر بنده است
چون که تو بر جوهریم تو باز آیم
هر کجا بر دواصلی بسوخته و صل آید
هر چه داریم هم از غره جلالات برویم
شمس تبریز شنو خدمت دار از صبا

گر شمال است و صبا هم ز شمال برویم

ازین بند و زین بند
قلب پیر و جوان
با قبال جوان توان
باز و بسته
دست و پا
ازین بند و زین بند
قلب پیر و جوان
با قبال جوان توان
باز و بسته
دست و پا

ازده ام که سر زخمی من ز زخمی زده ام
در تو بگویم که سر زخمی من ز زخمی زده ام
ازده ام که سر زخمی من ز زخمی زده ام
در تو بگویم که سر زخمی من ز زخمی زده ام
ازده ام که سر زخمی من ز زخمی زده ام
در تو بگویم که سر زخمی من ز زخمی زده ام
ازده ام که سر زخمی من ز زخمی زده ام
در تو بگویم که سر زخمی من ز زخمی زده ام

دیوان لوی دم
ازین بند و زین بند
قلب پیر و جوان
با قبال جوان توان
باز و بسته
دست و پا

ازین بند و زین بند
قلب پیر و جوان
با قبال جوان توان
باز و بسته
دست و پا

باز این که در چشم من خطه ای بر نظر آید
 و چشم من در چشم تو در نظر آید
 و چشم من در چشم تو در نظر آید
 و چشم من در چشم تو در نظر آید

باز این که در چشم من خطه ای بر نظر آید
 و چشم من در چشم تو در نظر آید
 و چشم من در چشم تو در نظر آید
 و چشم من در چشم تو در نظر آید

باز این که در چشم من خطه ای بر نظر آید
 و چشم من در چشم تو در نظر آید
 و چشم من در چشم تو در نظر آید
 و چشم من در چشم تو در نظر آید

باز این که در چشم من خطه ای بر نظر آید
 و چشم من در چشم تو در نظر آید
 و چشم من در چشم تو در نظر آید
 و چشم من در چشم تو در نظر آید

دیو دلی از زلف تو ما شادانم
 یون پندیر دل افشانه ندانم
 دیو دلی از زلف تو ما شادانم
 یون پندیر دل افشانه ندانم
 دیو دلی از زلف تو ما شادانم
 یون پندیر دل افشانه ندانم

چکنم نام و نشا ترا چو ز تو کم نشود کس
 چو تویی شادی عیدم چه کو بخت سعید
 نه بدرم نه بدوزم نه بسازم نه بنوم
 چه کس آید آنرا که خریدار تو باشی
 چو مراد یو بودی طریقم یاد تو بود
 چو جبر تو در آیم بجز آج آب حیاتم
 بخدا یا ز سفیدم که بشا هست ایدم
 چو بسازیم چو عیدم چو بسوزیم چو عودم
 چو ز تو بزم نه بیا بد مشش الحق والدین
 بفرزدوزمه او بفکک جهد و بهادرم
 مستیم بد آنسانکه ره خانه ندانیم
 جز حالت شوریده و دیوانه ندانیم
 در شاخ بجز حالت متبانه ندانیم
 بادام خوشیم اسه پس از دانه ندانیم

و همه در حلقه الهی
 نذر در دست سبک
 که بود و نشد تو هم
 سارایا تو هم

دیوانه مولوی را هم
 من کمال خیانت از لبه خوشی با جان
 من به عالم کسب چه اشتیاق
 من غرق تو در غل غل برستم
 در دل کجاست چه بخت سیاه
 در لب من آواره در بحر جودم

امروزها خولیش زیگانه ندانیم
 در عشق تو از عافیه و غل برستم
 در بلخ بجز عکس رخ دوست نبینم
 گفتند و پندام بے دانه نهانت

من خطی بیایم من خطی بیایم
 من خطی بیایم من خطی بیایم
 من خطی بیایم من خطی بیایم
 من خطی بیایم من خطی بیایم

تعارف نامہ

اے روتن ترش کہ کالہ گرائنت پونخرا
 برقت و بگدشت سمرانہ آسمان
 در سے کہ عشق وافر اموش کس شود
 مالا ف میز نیم و تو انکار می کنی
 دعوے عشق و آنکہ ناموس تنگ نام
 آہن را بالی جذب رفیقان کشید خرا

بگدز خمر کہ باز خریدار فارغیم
 کز ذوق عشق از سر و دستار فارغیم
 از سبب بی نیاز و زنگار فارغیم
 ز اقرار ہر دو عالم و ز انکار فارغیم
 مانگ را خریدہ از عار فارغیم
 ورنہ درین طریق ز کفار فارغیم

یا نورِ روسے مغھز تبریز شمس دین
از شمس چرخ گنبد دوارہ فارغیم

صورتگر و نقاشم هر خط تیرے سازم
 صد نقش بر انگیزم بار و ج بر آمیزم
 توسا فی خماری یا دشمن هوشیار می
 جهان ریخته شد با تو و آمیخته شد با تو
 هر خون که در من روید یا خاک تو میگوید
 در خانه آب و گل بے منت خراشید

رہے کہ ان کی دست و پاؤں
 زناک کو سے تو ان ایسا طرار کھ
 زنگس و گل ہو گئے
 زنا قبا نہ ہتھاب بگڑو دوم

پور و دل نشین شاه دلفانم
 پور و دایال پورم شوق پورم
 جند فلک مشتخیزانم
 به سعادت پورم
 به تحقیق پورم اگر مجازم
 و قوم مرا عاشق شود محمود
 پورم

بودا با کبریا
 لب شوم از تر که در منجی
 چو دریا سپهر است و عشقیا
 پدید آید عشق مرا گفت من
 چو ناز را بگذاردی همبند
 من از بیایسته خود را بپند
 خوش

تا مندا و اطمنانی ایجان نامم
بلخ حاکم و تاجران نامم
سازگار و مکتب تو عطف بایتم
یا چو بیکس یکبار ز تو خاشاکم
چون دلدارم زینم چو پیرایتم
چو زردان نعس من از کینه دوزتم

خوش باش و زمانه باز باخشی
که تا بر اے سماع تو چنگ ساز کنم

گفتم که عهد بستم و ز عهد بد برستم
یاری چو شهید و شیرم هم دانش گیرم
خود و دانش نگیرد الا شکسته دست
تا من بلند اویم پستم کند بدو عس
آن حلقه زلفش پیچیده کرد حلقم
آمد خیال مستش مستانه حلا آورد
من خشک از آن شدستم تا خوش بازو

اے آب زندگانی با تو کجاست مردن
در سایه تو پنهان جستم ز مرگ جستم

خوش بنوشتم تو اگر ز بهر نخی و جام
عاشق بدینیم عاشق آن دستم
استخوانی که زخانت کردم همچو سگ
پخته و خام ترا گر نپندیرم خام
شایق دانیم شایق بند و دادم
گرین آنرا قدح خاص ندانم خام

چو زردان نعس من از کینه دوزتم
چو زردان نعس من از کینه دوزتم
چو زردان نعس من از کینه دوزتم
چو زردان نعس من از کینه دوزتم

دیوان مولوی دم
کلام و ناکام بود لذت آن ناکام
بهر رشک تو می آید و رشک تو من
نه بتقلید از دیده و نه پیغمبر
ایضا منته

بیاکام و زنده مار اشکاریم
سرفراز و سر عالم ندایم
بیاکام و زنده مار اشکاریم
سرفراز و سر عالم ندایم
بیاکام و زنده مار اشکاریم
سرفراز و سر عالم ندایم
بیاکام و زنده مار اشکاریم
سرفراز و سر عالم ندایم

باز آن قدر که ما کشیده ایم
پی فرعون سرکش از دهایم
بست خون مروان بریزیم
چون خورشید و قمر نزدیک دوریم
چو ماهی است وقت خاموشی شمشیریم
بوقت گفت ماه بے غباریم

بجز عشق بجز عشق و گر کار نداریم
بجز مهر بجز عشق در کجاییم
بیایید بیایید که ما دوست براریم
که امر در همه روز خمیریم و شماریم
که ما با ده پرستیم نه پیمان شماریم
چه دانید چه دانید که ما در چه شماریم
نیستیم درین خاکستان مانده بجهنم
برایم برین چرخ که ما مرد حصاریم

بگویند که ما را از این دنیا ببرد
بگویند که ما را از این دنیا ببرد
بگویند که ما را از این دنیا ببرد
بگویند که ما را از این دنیا ببرد

اصفهان

خاستن کج از نشو و نما
تا نواب بخواند و نوازش
بیکای پیکان در شادمانی
بیش و خوشتر و شادتر
و گفت از سیم چون در سیم
مست و مست و مست و مست
اسکندر شاه جهان ناخوش
بایست نشین بجان ناخوش

شکر که ناداشت و اراده بخت تو
شمس حق این عشق تو نشد بخون
چونکه بجان آمدیم زو و بجان آمدیم
تیغ و کفن و برغل بهرمان آمدیم
جز نمک نشکند شورش بریز را
فخر زمین در غمت شورش زان آمدیم

اندر دو کون جانا بیتو طرب یدم
گفتند سوز آتش باشد نصیب کافر
من بروی چه دل بس گوش جانم
بر بنده ناگهانی کردی شاد رحمت
ایستای گزیده مانندت و دیده
ز آن باده که عصیش اندر چرخ
چندین بریز باده که ز خود شوم بیا
ایش و اسه قمر تو و گشتد وی تو
اسه عشق بے تباهی آ منظر الهی
فولاد پار هاسیم آهین رباست عشقت

دیوان لوی دم

از پندیدم از بد و اندک
استه است مرا از نامم تو ای پند
یا من ایتم نهضت یاراه
چون سر و چرخ از من گذار
ایمان خود میداد من شکم که گریه
تو مکره غازی از بر پیرم

باز پانی عشق من زید و زید گریه
باز پانی عشق من زید و زید گریه
باز پانی عشق من زید و زید گریه
باز پانی عشق من زید و زید گریه

ومن

ما که فرسودستند ز کوان داریم
ما که فرسودستند ز کوان داریم
ما که فرسودستند ز کوان داریم
ما که فرسودستند ز کوان داریم

مر

دست و پا و در آن سر که جولان اریم
سجده رخ تابنده ز سبحان اریم
که کف شغسته جوهر انسان اریم
چه غم از زربود چون داذ کان اریم
چند یعقوب لاشفته بکشان اریم
شش تبریز شهنشاه همه مرد است
ما از آن قطب جهان حجت و بهمان اریم

نه آن خنجر کف دارم که برین بگریزم
نه از تیشه دیون گردهم نه از سکا بگریزم
نشایم چه که آتش را که از نجا بگریزم
چو غارم تنگ تار من یار غار بگریزم
بنویم مشک تار سی گرا تا تا بگریزم
مزد چون سیر بخند گرا ز دستا بگریزم
کجا یامد دگر بارش اگر این بگریزم

رگ پیچود در آند جله خون مجو ششم
آتش دولت مانیت خورشید ویا
هفت دریا بر ما خرده یک قطره بود
چه کم از سرنو و چون که سراسر جانیم
در چه حبس جان اگر چه رهین لویم
شش تبریز شهنشاه همه مرد است

دله نور اعدم قدح
منم آن عشق که جزین کاندام
کیر انگل که غایتی بجز کاندام
دل غیر لویم بوی غیر تو بویم
گل هر یلایم بوی غیر تو بویم
چو لوی چم و دینام و دینم و دینام
دیوان لوی دم

عالمی و این شمشیر کجاست
سختن باطنی که کجاست
پس که بیدار بونی خبر کجاست
سرس از چون کجاست
چون بیدار بونی خبر کجاست
سرس از چون کجاست
چون بیدار بونی خبر کجاست

که مستغفار بودم که در خای بودم
 ز انکار دست نشستم که بکند
 ز غم تو بکردن بودیم که بکند
 ز غم تو بکردن بودیم که بکند
 ز غم تو بکردن بودیم که بکند
 ز غم تو بکردن بودیم که بکند

ز اندیشه چاره دل بود بار بار
 چاکریست چاره کار بشیریم
 بنای کرم را بسازد و بسازد
 سر زدن آنگونه را بسازد و بسازد
 سر زدن آنگونه را بسازد و بسازد

اید ریخاکه شب مدینه از هم ببریم
 باطن ما چو فکتابی بامتنعی است
 کوزدهاوان تو صور را در شهر شربت
 شربت از کوزه نروید بود از جادوگر
 از دهنده نظر از چه که نظر محجوب است
 که ز تمیز جادوات چون بختیم
 گرچه دل را ز نقاب جلالت نیست
 چون سلیمان اگر اقبال جندی بر سر
 از کانی که فرستد بر ما آخویشد
 در سایه که فرستد بر ما آخویشد
 زان بهار یکد خزانے نبود در او

جان چور و زاست و تن ما چو شب با بیان
 واسطه روز و شب خویش مثال سحریم
 طرب این غزل زن کنز یار تو بودیم
 از هر گلی بریدم و ز خار تو بودیم

من تائب قدیم من یار تو بودیم
 بهر صلاح الدین را می دوستی را
 منکبوتی گوید ز اغیار تو بودیم
 و من کلامه ره جاده

از کوزه نروید بود از جادوگر
 از کوزه نروید بود از جادوگر
 از کوزه نروید بود از جادوگر
 از کوزه نروید بود از جادوگر
 از کوزه نروید بود از جادوگر
 از کوزه نروید بود از جادوگر

در قربانت فدا قدا یا کجا دیم
 همه میستم و خرامم فداست
 با قداموش بیارام و دایم
 همه کردی کشیم که مادا دایم

و من

از نامتو معلول که ماست شایم
 از رشک غیرت که دیوار شایم
 روین که افکنم ز جان پاک درین
 یعنی که رشک طلفت مایم فایم

برما بزن که ماز شعاعش منوریم
 در سوزمان چو سیرم تا بهج نفسیم
 در امتحان ماکه مس قلب یا زیم
 با جمله ما خوشیم و لے با تو خوشتریم
 تو ترسی و لطیفه دماز تو ترتریم
 در ماکه در وفا سے تو چون مرم

نوریکه در زجا به و شکوه تافته است
 پس گرم و سهر و شدتن زین ده جو
 چون شیشه فلک را ز آتش شد است
 خوش خوش بیا و اصل خنثی را بزم ام
 ای مطرب آن ترانه سرباز گویدین
 اندر فکن ز باگ و ش خوش صدا

در این تو دیارک شو از بهر دیدما
 و نه تو دور با ش که ماست با تو دیم
 آتش هده سے نه ایم که فردا شود دیم

آندم که از مسیح تو میراث برده

در کوسه ما بدم که چو سرناسه مضطیم

گوش خود بر دم شش تابی طریقی
 دل صد پاره خود را بنوازش داد
 همه را بزرنگی کن که درین فرا
 لاجرم از دم این باده لطیفه
 مرزه بخش که مایه مرزه اعدا
 لاجرم مست و طربناک قوی

ساقیا ماز تر یا بزمین افتادیم
 دل رنجور طنبور نوایی دارد
 ساقیا زین همه بگذریده آن شمر
 دل بیا یافت ازین باده عجایب
 همه را غرق کن باز در بان این اعدا
 از درون شسته یاریم و بر دین بیدار

دیوان مولوی دم
 مانا ابد جوان و دلا را می بینم
 اینجا در کسین شدت که هر کس
 فاقیت عجز و پیر و پیر و پیر
 چا و چو و چو و چو و چو و چو
 آدم تراش که زود روی شادیم

از غفلت و وجود اندر اندیم
 شکل کف و پیر و شکل کف و پیر
 سر عقل مانند و در شقی مرتدیم
 کف مانند و پیر که با طفل اجدادیم
 با چون غفلت کنیم که در نوا

شکست که نیک بایست
 بیک خلق نچند چیدیم
 چون بیل آمد او از رنج
 بخت فاشات بر خاک
 اندک که بید شد ازین
 بمانند الامر بید شد
 چون بخت بدین نیک
 چو بخت بدین نیک

نوگواه باش خواج که ز تو بویه کردم
 بجان نظیرت بشارت شیر گیت
 بلب شکر فشانست بضمیر غیبانت
 بساعت صباحت لثیامت هست
 به اینده مقلد تو بگو بسا قی خود
 به تادوی نباشند کهن و نوی نباشند

بشکت جام تو به چو شراب عشق خورد
 که بگرده دهن تو به زردم دگر نه کردم
 که نه سخره بهام نه زبون سخن دردم
 که سبیل آسمان بافر تو در نوردم
 چو کسی ترش در آید دهنش در دردم
 که در مقام عشرت من از اینجی دردم

و من استیضحا
 سعاد از غلبه باله

من ازین خوش باشم همه گوشه نشین باشم
 که نه بایلم نه طوطی همه قند و شلخ دردم

از شهر تو رفیقیم و ترا سیر ندیدیم
 در سایه سهر و تو تنها سیر نختیم
 بر تابه سودا است تو گشتیم جوای
 گشتیم بوی برانه سودا تو چو لعل
 چون سایه گدشتیم بهر پایکی ذپاک
 ما بر ملک خوان تو انگشت زدیم

از شلخ درخت تو چنین خام فیدیم
 در باغ تو از بیم گهیان نه چیدیم
 تا سوخته گشتیم و لیکن پزیدیم
 چون ما را بخرتنگ چاه خریدیم
 اکنون بهو محویم نه پاک و پلیدیم
 در وقت و در سوز پس انگشت گزیدیم

در گهر است بهر سر آن بزم نیدارم
 مرا گوی طریقی آن کس به باغ نیدارم
 مرا گوی است بهر سر آن بزم نیدارم
 ز شاخ دیبا جوین زارم سر غم ز نیدارم
 بهر یار دلدارم خوش و غم نیدارم
 در اقدام یاک خوش و غم نیدارم

در حق دزدی زخم اندازم
 تو دزد دزدی زخم اندازم
 در این مناج روز دزدی زخم اندازم
 در این مناج روز دزدی زخم اندازم
 در این مناج روز دزدی زخم اندازم
 در این مناج روز دزدی زخم اندازم

۱۲۴
 منی تو من این یو کلمه منی
 به کی از ویرانی که کشته کشاید من
 که دانه نام من دانه نام من
 منی تو من این یو کلمه منی
 به کی از ویرانی که کشته کشاید من
 که دانه نام من دانه نام من

ز عشق این حرف بشنیدم خموشی راه نودویدم
بگو عشقا که من یاد دوست لا اولم نمیدارم

فمنظمات العالم

از بت بخیر من خبر میسر دم
شکر اندر شکر اندر شکر اندر شکر است
هر دم از گلشن او طر فکلی میبکشد
خیره از عشق تو ام که هوش هر نفس
آن یک ز روشم کاش میبیند
و آن گدگر بد در آستانه او بنشیند
وز لب چون شکر و شکر میسرم
شکر می در و منبت و دگر میسرم
هر زمان تازه گل از شاخ نرغی سدا
عاشق سوخته خیره سر میسرم
وین دگر مت که از و نظر میسرم
که در ار باز نشد بانگ دگر میسرم

دیوانی لکھی و

و آن یکے بر سر آشاک سرک بنهادہ

کہ زخا کش صفت چانور سے میسریم

بخورم عشق یاده چو بیار خود رسیدم
ز انزل معال بودم خوش و خوب صبا بودم
دو هزار شیخ حالی هزار دل مریدند
که هر آنچه می شنیدم بدو چشم خود دیدم
بگزید ز انجم اکنون که گزیده را گزیدم
چو خود پوشش من از دل و جان میسر دهم

با قدسیان اسلامین من به بیایم و من
 سوختی دم ز لاله زدن من دم ز لاله بود
 رسید به خرم به چو بیایم به چو بیایم
 آید از من زنده چون بار به بیایم
 چو آنکه در آن از جا بنگد و بیل
 ماحالی بود و حال آن از جا بنگد و بیل
 که چو دم خیل بر بار بود و دم
 که چو دم خیل بر بار بود و دم

من باو شاه که شورم خیل بر اردو زدم
کدیا تو هم گمید که برود کدیا تو زدم
نفس است که کدیا تو من کدیا تو زدم
من بیلوان عالمم سیر رویا زدم

نوشته شده است در روز دوشنبه
 و اندکین فاصله از بیابان
 بیابان بیابان بیابان
 بیابان بیابان بیابان

آباغبان آباغبان برین درین باغ راناسیت و شفاورنم

گفتی بیا انیس دین بنشین بر الوساوب

من پادشاه عالم که پیش کنش انورنم

روزی فکر من نیت همه شب منم

از کجا آمده ام آمدنم بهر چه بود

مانده ام سخت عجب که چه سبب سخت

جان که از عالم علویت یقین آمدنم

مرغ باغ ملکوتیم نیم از عالم خاک

ای خوش آرزو که پرواز کنم نایردنم

کیست در گوش که او بشنود آوازم

کیست در دیده که از دیده برویند

تا تحقیق مرا منزل وره نمانی

می وصلم بچنان تا در زندان ابد

من بخون نادم اینجا که بخون بازورنم

که چرا غافل از احوال دل نویشتنم

بلکجا میروم آخر نمانا بے وطنم

یا چه بوده است مراد و این ساقونم

رخت خود باز برآرم که بهمانجا فکنم

دوسر روز قفس ساخته اندازیدم

باید سر کوشش پروا بے نیرنم

یا کدام است سخن میکند اندرونم

یا چه حالت نگوی که منش پیرنم

یکدم آرام بگیرم نفسی دم نزنم

از سر عریده متنازه بزم و رشکنم

آنکه آوردم را باز برد و وطنم

خاک نشسته ام بر زمین
 خاک نشسته ام بر زمین
 خاک نشسته ام بر زمین
 خاک نشسته ام بر زمین

دیوان مولوی دهم

ایمن بی اندوه تو هم به نیکو بیارنم
 یقین بود چه شرف خاک بود چه مالک
 یا در هم زمین و طرف بیکدیارنم
 عالم این خاک بود اگر کفر است و وفا
 در دل کفر آمده ام تا که بیاورنم
 آنکه موزون جهان عاشق بود و ظلم

دعوت فی آیت و ذکر کبریائی تو
 فلسفم دهم تو هم تو هم تو هم
 من یحیی طبع منیدم فی جبهه دوا
 من یحیی دهم تو هم تا که بیاورنم
 و مله الحسن

چون بلبل

۱۴۹
 چو بلبلم در بلوغ دل تنگست اگر چه
 چون گشتم از تنگش نام بیداریداروم
 چو بلبلم در بلوغ دل تنگست اگر چه
 چون گشتم از تنگش نام بیداریداروم
 چو بلبلم در بلوغ دل تنگست اگر چه
 چون گشتم از تنگش نام بیداریداروم

با شمس تبریزی اگر بخوای و همدستان شدم
 چون شمس اندر شش جهته باید که انواری کنم
 چه تدبیر مسلمانان که من در اندیشم
 نه شتر قیم نه عزیزیم نه علویم نه سفلیم
 نه از پندم نه از چندیم نه از بلخار سفیدی
 نشاخم بے نشان باشد مکاتم الامکا
 دوئی را چون برون کردم و لایحی و دما
 اگر در عمر خو و روز دمی بنویز آوردما
 نه ترسانه یهودم من نه گبر و نه مسلم
 نه زار کان طبعیم نه از افلاک و انجم
 نه از ملک عراقیم نه از خاک شمس
 نه تن شش جان با که من خود جاجانم
 یکی بدیم یکی جویم یکی دهم یکی خوانم
 از آن روز و از آن ساعت پشیمانم پشیمانم

الا سئ شمس تبریزی چنان مستم درین عالم
 که جز مستی و سرمستی دگر چیزه نمیدانم
 باز در اسرار روم جانب دلاروم
 لغوه بیل شنوم در گل و گلزار روم
 این با من کی با منی چندی
 از چای طبع مختلف بر کبکبایم
 این با من کی با منی چندی
 از چای طبع مختلف بر کبکبایم
 این با من کی با منی چندی
 از چای طبع مختلف بر کبکبایم

بچه‌های گریه‌گر و گریه‌های بی‌خواب
 بچه‌های گریه‌گر و گریه‌های بی‌خواب
 بچه‌های گریه‌گر و گریه‌های بی‌خواب
 بچه‌های گریه‌گر و گریه‌های بی‌خواب

مانند طفل اندر شکم تن و تن در شکم تن
 در غرقه تن پاره با بوم بوم بوم
 باز ابدان رصوم مشهور و ز آورده ام
 هم در و چار ان منم هم منم چنان منم
 برداشتم گرو فغان منست هرگز ایگدا
 از آب آتش منم و ز باد منم تنم
 من شمس تبریزی نیم من نور پاکم سپهر
 ز بهار اگر بپای مرا با کس گلو من دیده ام
 بدو آتم عالم قدس ز دست بدستم
 دل من شکن اگر نه قوج و شیشه شکستم
 کف صد پای بر نه من زان شیشه شکستم
 می من نیست ز شیشه ز چهره و شیشه شکستم
 که سر غصه بریدم ز غم و غصه بریدم
 من بیچاره کجا می نه بیالانه به پشتم
 بخور ایدل می جا و نجیب این فارغ
 دل من منت بیالان من باندی پستی

دیوان مولوی هم
 برادر دست که به شهاب برادر دیدم
 بیار نقل که ما نقل غوره ایتم تمام
 بیار باده ایتم که زاده ایتم ز دیدم
 بکن سلام که ایتم که ایتم که ایتم
 بپای گم که ایتم که ایتم که ایتم
 جواب گوید آن نیم که کوشش توید
 که با نورشانی توید و توید
 ز غم و غم و غم و غم و غم و غم
 در آئی و در آئی و در آئی و در آئی
 دل آرزو بخار و غم و غم و غم
 دل آرزو بخار و غم و غم و غم
 دل آرزو بخار و غم و غم و غم
 دل آرزو بخار و غم و غم و غم

دیوان مولوی هم
 برادر دست که به شهاب برادر دیدم
 بیار نقل که ما نقل غوره ایتم تمام
 بیار باده ایتم که زاده ایتم ز دیدم
 بکن سلام که ایتم که ایتم که ایتم
 بپای گم که ایتم که ایتم که ایتم
 جواب گوید آن نیم که کوشش توید
 که با نورشانی توید و توید
 ز غم و غم و غم و غم و غم و غم
 در آئی و در آئی و در آئی و در آئی
 دل آرزو بخار و غم و غم و غم
 دل آرزو بخار و غم و غم و غم
 دل آرزو بخار و غم و غم و غم
 دل آرزو بخار و غم و غم و غم

[illegible]

بیاراشک و چومشتاق گرد و این نشان

کہ روئے ماہ نہ عینیم تا دین گردیم

ام شفقہ نگویم کہ دیوانہ شدیم

معذرت بسیار اگر جام شکستیم

صد بار کثرت و صد بار شکر

ماہم کہ جاوید بخور ویم و شستیم

انگشت زنان جمله که از پروردگار مستقیم

از دست شدیم بین پاچه زدیم

ما کا فر عشیقہ کرا این بت نہ پرستیم

ما ابو العجب انتم نه بالا ونه پستيم

مستقیم بد افسانکه ندانیم که هستیم

جز قصہ شمس الحق تبریز گوید

از ماه گوشت که خورشید پرستیم

سیران بلائیم کس نیست چنین عاشق پیچا رہ کرم

از اوّل امروز چو آشفته و مستقیم

آن بادہ کہ داوی تو داین عقل کما را

امروز سر زلف تو منانه گرفتیم

رندان خرابات بخوروند و بختند

وقتست که خوابان همه از پیرو درآیند.

نودست بنه برگه خواجه حکیم

هر چند پرستیدن بت مایه کفر است

الہمہ کنج آمدولیتی ہمی رنج

ماموش کہتا ہستی او کہ دتخلے

جزء قصه الشمس الحمر

مجلس شورای اسلامی

وہی ہے جس نے

من و من و من

والله اعلم بالصواب

وليدان مولوی دم
سجده

مستحق

زین العابدین

١٠٠

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

مجلس

10

[illegible]

مناقی آنکه هر نغایند به
سختی آنیک بگردد و شایسته
آن جباران قدر است که
و له ایچک

ببیند و در آن من با ایچک
ببیند و در آن من با ایچک
ببیند و در آن من با ایچک
ببیند و در آن من با ایچک

چون آفتاب ز ادم بخد که کیقبابوم
من اگر چه سیب پستم ز درخت این
مختار نقاب ز رخ که رخ تو هست رخ
چو دولت ز سنگ باشد بنهم کلخ برب
ز عذار ز عفرانی کرد و فلا که گویم
اگرم خود پر سد دل من ز شکر ترسد
بر رافضی چگونه زنی قحافه لافم
پور باب از دنیا لم چو کما چو زود فتم

زبان خموش کردم که کیب ارم
دل تو بسوزد از من ز دل کیب گویم
من اگر مت و اگر هوشیارم
بیخیال رخ آن جان جهان
بند صورت آنم که ازو
من و بیکار شدن این عجبت

دیوان مولوی

کلمه در طبعم که زنی در دلم
تلخ کنی تلخ شوم لطف کنی لطف شوم
اصل تو خوش است ای صمیم شکست تو
هر چه نهانی پسرم آینه در کف تو
تو بخت سر و چین من بخت سیاه تو

دیده ام از قون
دیده ام از قون
دیده ام از قون
دیده ام از قون
دیده ام از قون
دیده ام از قون
دیده ام از قون
دیده ام از قون

این پیغام که دل خال خال دارد
 امروزم را بیدار بیدار دارد
 بیا پیغام که خود از یاد دارد
 دلم را بیدار بیدار دارد
 دلم را بیدار بیدار دارد
 دلم را بیدار بیدار دارد

سنة الف

لطف صلاح دل و دین تافت سیل دل من
 شمع دلست او بجهان من کیم اورا کسم

تا عاشق آن یارم بیکارم و باکارم
 مانند مهریم با ماه فلک خشم
 جبر خون ل عاشق آن شیرینا شد
 بیمارم و میدانی چون فاخته میخوانی
 اقرار کن خواهی من با تو میگویم
 من مرده نمیشوم من خاکی خاکی

اے منکر محمد می نفس الحق تبریزی

ز اقرار چو تو کوری بیزارم بیزارم

ای با من پنهان ز من از دل میکشم
 هر جا که بینم حاضری از دور و ناظر
 که همچو باز آتشبار دست تو سر میزنم
 گر غایبی هر دم چرا آسیت دل من
 دوری زنن لیک از دلم و پیش رویت
 تو کعبه هر جا روم نقد مقامت میکنم
 شب خانه روشن میشو چون یاد نامت میکنم
 که چون کیو تنه پر زنان آهنگ با میکنم
 در حاضری من چرا و رسیدن دانت میکنم
 زانو زن و زبده همچون مهر پیا میکنم

بیا تا به یارم و باز از یاد دارم
 بیا تا به یارم و باز از یاد دارم
 بیا تا به یارم و باز از یاد دارم
 بیا تا به یارم و باز از یاد دارم

بیا تا به یارم و باز از یاد دارم
 بیا تا به یارم و باز از یاد دارم
 بیا تا به یارم و باز از یاد دارم
 بیا تا به یارم و باز از یاد دارم

چنانچه نودن نوزفات بر سر دم
 بچا نودن خود زینجالت با نودم
 بچا نودن خود زینجالت با نودم
 بچا نودن خود زینجالت با نودم
 بچا نودن خود زینجالت با نودم

ایضا مسک
 بیاید بیاید بکند ار بکند
 بر نقطه اقبال چو پیکار بکند
 بیاید که امر و زبا قبال
 چو غشاق تو اسونید این با بکند
 چو غشاق تو اسونید این با بکند

دیوان مولوی وم

آن یار وفادار نکو کار بگویم
 چو تو نوزش بر خیم ز بوشن بگویم
 یکجایان خجانه شمار بگویم
 درین غم چو نزاریم در اندام بگویم
 که کار نزاریم ازین کار بگویم
 چو بایست سر بیایم چو دوران بگویم
 بر آن نادره نوزش تو را بگویم
 چو دولا بگویم بر آن نادره بگویم
 چو نوزش تو را بگویم

مستم و آن بوا د غرقم لے از جوا و
 از لعل او وزر و او و گلشگر پرور و دم
 در جام می آویختم اندیشه را خون بختم
 بیا رخودا بختم با او درون چرخم
 در جسم من جان دگر در جان جانان دگر
 با آن من آن دگر زیر آیان بکرده ام

مکن اید دست فریم سر سودا تو دارم
 بمن خسته نظر کن که متناسے تو دارم
 ز تو سرست خام خبر از نونین تدارم
 سر خود نیز بخارم که تقاضا تو دارم
 دل من روشن و مقلبل چه شد با تو بگویم
 که درین آئینه دل رخ زیبا تو دارم
 مکن اید دست ملاست بگر و زرقیا
 همه موجد هم جو شوم سر دریا تو دارم
 مشوق قول طلیحان که نشکر زاهد صفا
 بشکر دار و کمن کن چه که صفر تو دارم
 بر در بیان تو اکیم نهد بار و براند
 جبرش نیست پنهان چو نماشا تو دارم

بله زین پس خرو شوم نه کنم فتنه بخوشم
 بدلم حکم که دار و دل گویاے تو دارم

مستم آن نیازمند که بتو نیاز دارم
 اگر از تو باز دارم مکه چشم باز دارم
 تویی آفتاب چشم بچال تست روشن
 غم چو نونا زینتی بهزار ناز دارم

وله رحمه الله

هو می است در سر من که سر نزارم
 من این هو می چنانم که سر نزارم

بجز آنکه بگفتن بین این دو عالم / کجایین و کجاست این دو عالم
بجز آنکه بگفتن بین این دو عالم / کجایین و کجاست این دو عالم
بجز آنکه بگفتن بین این دو عالم / کجایین و کجاست این دو عالم

عجب آسمان چه بار که زمین طبع نبود / تو چو من اگر بجوی بشمار خاک یابی
تو چو من اگر بجوی بشمار خاک یابی / نفس وجود دارم که ترا سجود آرم
نفس وجود دارم که ترا سجود آرم / تو بگفتیم که دل را ز بهان بیان فرو نشوی
تو بگفتیم که دل را ز بهان بیان فرو نشوی / من چو من کم آید کمی و جانپساری

بسحر تویی بسحر تویی بسفر تویی فتوح هم / بسحر تویی بسحر تویی بسفر تویی فتوح هم
بسدل تویی بهستم بعل تویی تو اجم / بسدر تویی بهستم بعل تویی تو اجم

خبری اگر شنیدی ز جمال و حسن یارم / شب و روز می بگویم که برهنه لب و شرم
شب و روز می بگویم که برهنه لب و شرم / عمل بد است مستی و دوزخ است باو
عمل بد است مستی و دوزخ است باو / بچه میخندم آنرا که قضا از او کنشاید
بچه میخندم آنرا که قضا از او کنشاید / دلی بدین غلطی بگویم در نیخند
دلی بدین غلطی بگویم در نیخند / بسر منارا اشتز رود و وفان آید
سر منارا اشتز رود و وفان آید / شتر است مرد عاشق سر آشفته عشق است

معمولم ام که از این عالم / کجایین و کجاست این دو عالم
معمولم ام که از این عالم / کجایین و کجاست این دو عالم
معمولم ام که از این عالم / کجایین و کجاست این دو عالم

و من
و من
و من

دیوان مولوی دم
دیوان مولوی دم
دیوان مولوی دم

مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم

چشمه ام که بگفتن نمانم
چشمه ام که بگفتن نمانم
چشمه ام که بگفتن نمانم
چشمه ام که بگفتن نمانم
چشمه ام که بگفتن نمانم
چشمه ام که بگفتن نمانم
چشمه ام که بگفتن نمانم
چشمه ام که بگفتن نمانم
چشمه ام که بگفتن نمانم
چشمه ام که بگفتن نمانم

ایدل و دلدار چونت یافتم
ایدل و دلدار چونت یافتم
ایدل و دلدار چونت یافتم
ایدل و دلدار چونت یافتم
ایدل و دلدار چونت یافتم
ایدل و دلدار چونت یافتم
ایدل و دلدار چونت یافتم
ایدل و دلدار چونت یافتم
ایدل و دلدار چونت یافتم
ایدل و دلدار چونت یافتم

شمس تبریزی توئی خورشید جان

در چنان انوار چونت یافتم

چو کیسه ساغر مردی زخم بار بارم
چو کیسه ساغر مردی زخم بار بارم
چو کیسه ساغر مردی زخم بار بارم
چو کیسه ساغر مردی زخم بار بارم
چو کیسه ساغر مردی زخم بار بارم
چو کیسه ساغر مردی زخم بار بارم
چو کیسه ساغر مردی زخم بار بارم
چو کیسه ساغر مردی زخم بار بارم
چو کیسه ساغر مردی زخم بار بارم
چو کیسه ساغر مردی زخم بار بارم

مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم
مکن از آن که بکنم کز عشق بکنم

ماچیر علی که آغا خان دولت
 از خانه مروی گنجینه داران شیرازند
 از خانه مروی گنجینه داران شیرازند
 از خانه مروی گنجینه داران شیرازند

ما طوطی فقریم و شکرتواره مهریم
 در یاب دل خسته شمس الحق تیریز
 ما خود بجز این شیوه و گفتار نداریم

بله دوشنت یله گرم شب دویله گرم
 بده امشب هم از انم خورم عشوۀ انم
 چو همه نور و صنیائی بدل دیده درآ
 نفسۀ شاخ نیاتم نفسۀ پیش توایم
 چوروی مست و پیاده قدرت درهیم
 مکن ایجان همه ساله تو بغیر و اماله
 خود اگر قول و سلیم نور و اداری باید
 بخدا که مگذارم کم ازین نیز نباشد
 که نهی چهره سرخست نفسه برخ زدم

و که از لطف و رانی که برین هم افزائے
 بیکیه بوسه ز شادی و جهان را بنور دم
 آغا خان که صد بار در آن مایه خورم
 جز کرد و حوالے که آن خانه نگهیم

انجا بکس همه عورتیست
 انجا بکس همه عورتیست
 انجا بکس همه عورتیست
 دیوان مولوی دم
 این است که از این بیک
 این است که از این بیک
 این است که از این بیک
 این است که از این بیک

این قاعده است از این قاعده
 این قاعده است از این قاعده
 این قاعده است از این قاعده
 این قاعده است از این قاعده
 این قاعده است از این قاعده
 این قاعده است از این قاعده
 این قاعده است از این قاعده
 این قاعده است از این قاعده

من کیم تو را کینه کشیدن
عانه صبح آفریدن
عانه شب آفریدن
عانه آب و گل پذیردن
ن دلم بر تو نشیندن
ن بگو زبان مغان

ومن کلامه

در ویش بدن اندر واند نفس گهر
اوتنگ چرا دار و از در بدر قناد
مست آمد ووش آمده افکنده کرد
اگر بندارستی اواز کمر افاد
گفتم که دلایر جوی بر کف جابریز
کافا چنین تفتی وقتت را قناد
بالبل بستانی همدست شدن دینی
باطوطی روحانی اندر شکر افاد
من بیدل و دل داده در راه نوا قناد
وانده که نمیدانم جا و گزافاد
گر جام نوش گفتم و انده صفا مسم
مستم مهمل از دشم اندر خطر افاد

یار نشوید یار بین دل نشوید یار بین
دیسپله سرور و ان چمنه و گلزار بین
برهت و غافل میانش در ره نقل میانش

این قاعده نوزاده و نیرسم نوا قناد است
شیشه شکنی کردن در شیشه گرافادون

دیوان مولوی دم

عشق است در آسمان پریدن
صد پیرده بهر نفس دیدن
اول نفس از نفس گستن
آخر قدم از قدم بریدن
نا دیده گرفتن این جهان را
مرویده خویش را نه دیدن
گفتم که دلا مبارکت باد
در حلقه عاشقان رسیدن
ز آنسو نظر نظاره کردن
در کوچه سینها دویدن
ایجان ز کجا رسیدت ایندم
ایدل ز کجاست این طپیدن

چیکو شکی کشش رفتن بجایین
جمله تجار ابل و زبیا
همه این کار و ان جان غافل
همه بیا زید و رجب و یار
آند محمود و باز و رجب و یار
عشق گزین عشق باز دولت یار

عشق پاکیزه است چون عیش
عشق شکر است چون عیش
عشق پاکیزه است چون عیش
عشق شکر است چون عیش
عشق پاکیزه است چون عیش
عشق شکر است چون عیش
عشق پاکیزه است چون عیش
عشق شکر است چون عیش
عشق پاکیزه است چون عیش
عشق شکر است چون عیش

خداوند جانکاهی و کنی باطل
 وادل من دل من دل من
 خداوند جانکاهی و کنی باطل
 وادل من دل من دل من
 خداوند جانکاهی و کنی باطل
 وادل من دل من دل من

گوهر پیشش بنه تا کدت میزد
 کهنه ده و نوستان دانه انبارین

این سخن در شمار هم سخن ده سپار
 پس تو ز هر جزو خویش نکته و گفتار بپار

چون بجا تو میتانی چون شکست مرد
 با تو ز جهان شیرین شیرین است مرد

بردار این طلق را ز اخیل حق را

باغنت و آب جیوان گرد است مرد

زین سر نشان مردن انشا خداوند

ز انسر که نمیرد گر زین مهر است مرد

بگداز جسم و جان شور قضا انجها

مگر یز اگر چه جلای شور و شر است مرد

از جان چرا اگر نبرم جانت چاشنیر

از کان چرا اگر نبرم کان ز راست مرد

چون زین نفس برستی در گذشت نشستی

چون این حدف شکستی چون گوهر است مرد

چون حق ترا بخواند سو خودش کشاند

چون جنت است فتن چون کونرا

مرگ آینه است و جنبش را آینه بود

آینه با تو گوید خوش منظر است مرد

گر مومنی و شیرین هم مومن است

ور کافری و تلخی هم کافر است مرد

خامش که خوش بیانی چون خضر جادو

کز آب ز تیکانی کور و کراست مرد

دیوان مولوی و م
 دیوان حکمت حق چهره خادول
 دیوان حکمت حق چهره خادول
 دیوان حکمت حق چهره خادول
 دیوان حکمت حق چهره خادول

کاش تو دزد زبان و دانا ملین
 کاش تو دزد زبان و دانا ملین
 کاش تو دزد زبان و دانا ملین
 کاش تو دزد زبان و دانا ملین

و همه ز جمله اهل

69

دارالسلام مارا دارالسلام گردان
دارالسلام مارا دارالسلام گردان
این را بهی بنیاد است
از فضل بنیاد است
انعام عام خود را گردان
انعام خاص خود را گردان
و

و منبسط
صد گز پیش نویم بلیان دراز نشین
بلی بود منتهی توان زار و چون
گفتار و چون باد بهار آمد به باغ
کاه و گلگرد و همه جزا نشنودن
همه جزا نشنودن چو طلیعت

دیوان مولوی اسم

و نیکوگران بجام و قمار برآیند
آواز قیصر شنیدیم و فریاد است
این باید جان را اگر از نیل کم شود
تا چند دین ابر به نال کم شود
جانا لب لب مدید و وقت

سکالین رو نوروزی

کتابخانه عمومی
توسعه و فرهنگ
توسعه و فرهنگ
توسعه و فرهنگ

گفتم بخدا اگر تو بروی
آخر تو بشی رحیمی ز کنی
رحیمی نمک چشم خوش تو
گفتا چکیم چون ریخت قضا
مریم و جز خون می نمود
عودی نشود مقبول خدا
من عشقم و چون ریزم ز تو نهون
این گفت و بشد چون باد صبا
گفتم چه شود گر لطف کنی
گفتا که خوش کاین خنک فلک

خامش کہ اگر خامش تکی
در پیشہ فتہ این آدمی

انگشت مارا مردام گردان و آنکه مردام در ده مارا مردام گردان
و خدمت با چیز تیار ایجان چون تو غائبها دی هم خود تمام گردان

گودان او بام و در ان مقام زودون
بس نماشته گید که مراد است
بس تا خوش شود از ان انچه نمودن
چون اید بر این خوشنودن
در انست کوئی ماه حرامست غودن
سای قوتی که غودن
اسا بنسب

دین بیدست ابله من دلم کن
بر گدای سیر هوار ییختن کن
دو چشم مانگ ازین غوغای پیرین
نار سوار اشتر دایب من کن
یک رنگ گدین تن باوین دایب
با او حساب فرستاد و اند کن
صبر گشت گیتی آنجا میم نو
و آنجا کجاده خاری آنجا فلک کن
ایدل خوش کن تو جگر کن
بے بعیت عالم چون و چون کن

ومن

چون خشتان بگند رو بر آسان کن
دوش چه خورده تبارا بگو نهان کن
بوسه شراب میزند نخلخه در دهان کن
باده خاص خورده نقل خلاص رده
باز چو من گرفتت برو دگر بهمان کن
دوش شراب بختی وزیر ماگر بختی
بیگنم سزا کن روزش و گران کن
خصم نیم جزا کن کبر نیم غدا کن
باقوچو تیر راستم تیر مرا کمان کن
من بگی تراستم مست می وفاستم

ومن

منی تو آرد قیام بر او اول من
دیوان ملودی و دم

باده عام از برون باده عارف اندرو
آنکه نباشدش درون بپزد بیا کن

در حلقه های زلف دلم را کند کن
ساقی بیار باده و بنجم بلند کن
آتش بیار و چاره مشت سپید کن
مجلس خوش است ما در یغان خوشیم
در بخودی سزا دل خود پسند کن
ز انجام بید بلیغ بر اندیشنها بریند
آزاکر هو شیار بیا بے گزند کن
اسه غم بر و بر و برستان کز نیت
آن کا و نشد مسلم آنرا نژند کن
نظم همیز پسته و با دام قند کن
مستان مسکنند ز اندیشها و غم
با دام چشم و پسته دهان و قنداب

گنیم هیچ غم بر سر کشت
راز می از سر خوش چو جادو
تلیخ و کوانده خوش و دامن
از غم نه روح آید و دامن
پیش ویدیم کردی هر نما
لغت که لیس غار وی هر نما

باز نشاید بیکم بنیاد دل من چوین
سودای فیه شده شدی بے نشین
شکر خور و نشا بر چاکل من
طیبت که ان پاره شود و آید در زمین
شکر خور و نشا بر چاکل من
طیبت که ان پاره شود و آید در زمین

چو خنده سنا قیامت فتح گشاید
 بخت چو بیند بر این بخت گشاید
 بخت که باده دادش در دل جانان
 بخت که باده دادش در دل جانان
 بخت که باده دادش در دل جانان
 بخت که باده دادش در دل جانان

گویم کان لطف تو کو بنده خود را تو بگو
 گوید تازه شوی چید و انداز نه شوی
 گویم آوازه دلا لایق هر سنج و غنا
 گوید تازه شوی چید و انداز نه شوی

میدوی هر شاخ و شجر هست گواه دل او
 هر دو چو ز را شک چو در هست گواه دل او

من طرب خم زهره زند تو کس
 عشق چو مست و خوش شو و چو کس
 آه که روز دیر شد آه لطف تیر شد
 یار برقت و ماند دل شب بخت آب شد
 ناز مرا بجان کشد بر رخ من کشد
 من سر خود گرفته ام من وجود گرفته ام
 تا که صبح دم زند شمس فلک علم زند
 باز شود دکان دل یا کند تیر و گل
 ساقی جان خوبرو شرح دهد بسو بسو

عشق میان عاشقان شیوه کند را
 فاش کند چو بیدلان بر بندگان
 دلبر و یار سیر شد از سخن و دکان
 تلخ خماری طعم ناب صبح و دکان
 چرخ فلک حسد بر روز آنچه کند بجان
 ذره بندره میزند دیدنه فنا من
 یاز چو سر و بر شود پشت خم و دکان
 نای عراق با دهل شرح دهد شانه من
 تا سر و پای کم کند زاهد تر نفس من

دیوان مولوی دم

ایضا

تازه شدر ز بوی غنچه در من
 مثل گل من نیلوفر من
 گشته است روان در چو کاف
 آب حیوان از کوزه من
 اسیر کوفت پیغمبر من
 اسیر کوفت پیغمبر من

اینکه کند اینک
 اینک کند اینک
 اینک کند اینک
 اینک کند اینک
 اینک کند اینک
 اینک کند اینک

و انکس

با چون که زان نظر خارست کن
 نداد قطره خون بد که لطف دین نازد
 بهمان روح جاننا چو آب بر دل نازد
 ز دزدان گمان بر باد فنا نازد
 در حرف بر محاکم و اماست کن
 ز کرم کردن بود این دم پویش کن
 ز کرم زبانی را سبب جود کن
 ز کرم شمشاد دینی تریز نازد کن
 به ظهور ریز تو دوطن اصرار کن
 ایضا

و آنکس که منم یا بسته او
 باد و خورم و رز آنکه خورم
 پستان و فاکه که وسیه
 از من دو جهان صد بر بخورد
 دزد دار فلک قلعه بدهد
 چون گردد او سر لشکر من
 بر بند و بان غماز مشو
 غماز ولایت آن گوهر من

در حرف بر محاکم و اماست کن
 ز کرم کردن بود این دم پویش کن
 ز کرم زبانی را سبب جود کن
 ز کرم شمشاد دینی تریز نازد کن
 به ظهور ریز تو دوطن اصرار کن
 ایضا

دیوان منوچهر

صنایع چشم شوخت که بچشم اشارت کن
 دل و جان شهید عشقت بدرون کوفا
 تو چو یوسف رسیده همه مهر کف برید
 و اگر قدم مشردی بجفا و نذر کردی
 تو لگو کزین شمارم ز شما چه سود دام
 رخ چو زعفران از چو گل و چو لاله گردان
 چو غلام تست دولت کشد ز امر تو سر
 نفس خراب خود را بنظر عمارتی کن
 سوگواری این شهبان بگذر ز سار کن
 بنما جمال و لبان دل و جان بچشم کن
 بشکن تو نذر خود را چه شود کفایت کن
 تو ز سوخته نیازی بده و حسرت کن
 سه چهار قطره خون را دل با بشارت کن
 بمیان ما و دولت ملک استار کن

با ضعیف استن یا علی اکبر کن
 با قریب العبدین شرب البین
 ما شعی العبدین شرب البین
 ما شعی العبدین شرب البین
 ما شعی العبدین شرب البین
 ما شعی العبدین شرب البین

سن یا ای روحین خانه البین
 مع عند الناس ای عاشقین
 عزیزان یار عاشقین
 قطع عشق و دل
 با دجانی شرب البین
 ما شعی العبدین شرب البین
 ما شعی العبدین شرب البین
 ما شعی العبدین شرب البین

پیشتر عشق تو رنگ بجا
 سر عشق تو رنگ بجا
 دیان که عشق خدا غم سلیمان
 سبکست غل سلیمان
 لباس حکمت دانند شهاب بران
 سر آفتاب شهاب بران
 پیاپی تو از زلف شمس شهاب بران
 سر آفتاب شهاب بران

ویند محمد المده
 چای سنگ شوی اسکور کوران
 چای سنگ شوی اسکور کوران
 چای سنگ شوی اسکور کوران
 چای سنگ شوی اسکور کوران

ای چاک من چو یک سبب چایجان
 ای چاک من چو یک سبب چایجان
 ای چاک من چو یک سبب چایجان
 ای چاک من چو یک سبب چایجان
 ای چاک من چو یک سبب چایجان
 ای چاک من چو یک سبب چایجان
 ای چاک من چو یک سبب چایجان
 ای چاک من چو یک سبب چایجان

دیوان مولوی روم

من بنده ویرن مفرش میوزم من خوش خوش
 میر قصم در آتش مانند سپند اے جان

دلا تو شهید منه در دهان رنجوران
 اگر چار رک کردن بینه نزدیکت
 درون خویش سپرد از برون تا نایند
 اگر چه گم شدی از خویش و از بهان
 اگر تو ماه وصال نشان بده از فصل
 ز ساع و بر سیمین و چهره حوران

سپهر از پیر نیت با ستوران
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت

دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت

14

بیت کار و دانی بی پرست بون
مهر و نیکویم و آشتی یارینان
بی پرستم ساقم میکشاند
ناله ای از من غرق شد و طالع

صفا یار باد به نشان خوارستان
 می که نه را کشان کن به صبح و گلستان
 بدو آن قرار جانرا گل و لاله زار جانرا
 قدحی به دست برده گفت شکر یار
 صفا چشم منت دل جان عالم است
 چو شراب لاله رنگت بد ما غبار آید
 چو جناح و قلب مجلس شراب یافت
 که سیر عشق و دوست همگی قرار است
 که بجوش اندر آمد فلکات غفار است
 ز نبات و قند پر کن دهن کنایه است
 بنشان تر آید حمت بکرم غبار است
 بی خوشی که بهشت بیاختیار است
 گل سرخ شرم دار و سرخ و غدار است
 بر و گلوسه غم را سرخ و الفجار است

دیوان کلاسی دوم
صفا نور و زمانی غم و غصه سوزنا می
بکشان تو گوش شنیدان چون تر قطرات
ز عقیق جام داری نکی تمام داری
چو غریب دام داری چو تبه شکارستان
بخش بماند و جان که تو بے بدل بانی
که تور شک ساقیانی سرفرازستان

من از که پاک دارم خاصه که یار من
 که خشک لب با تم کان جوهر آویزان
 از سوزنی چترسم و آن ذولفقار
 که غم خور و دل منج آن نگار

چون آموخت مرا چو بخت خندان
 عشق آموخت مرا چو بخت خندان
 چو آموخت مرا چو بخت خندان
 چو آموخت مرا چو بخت خندان

کارخانان بود رخ و طغیان
 کیش بدشاق من و آموخت
 جان بر شام و چو بخت خندان
 گزشتش روی چو بخت خندان

عادت برق بود و وقت
 چو بخت خندان

مكتبة دار الفقه

و کلمه اولی
باز آمد استبدین قشمان
آن چنین جان و عقل و ایمان
خاستن صد هزار خانه

دیوان مولوی روم

ویران کن صلیب ہزار وکان
شورندہ صر

آن دایم "عقل و دانش عقل
آن مونس جان و دل

کتابخانه

ویرانہ

میل رسیدن بکمان جلوه دوزخ
دور آمد از دم خایه زلفت کاین
زمن شد اگر نه شرم زلفت کاین
میدویم ایست ایست ایست ایست
درد دل من در آید و دینا ایست
الشی رفت به سرم سوخته شد کلاه
گفت که از سماع منست چاه کم کشود
چاه ترا که عشق او سخت منست چاه
عقل نخواهم و خود آتش او را زنیست
نور رخسار منیم غم بهیگاه من

معمور شود بعد از سلطان
ویرانه زلفت چون تو رفتی
اندر پس می مباحش پنهان
جیلت کمن و مگو که رفتم
تا زنده شوی بروح انسان
چون مرده ساز خوشبین را
آن گفت تو بست عین قرآ
گفتی که تو در میان نباشی
اگر دهنه حق بود یقین ان
کار یکله کنی تو در میانه

ومن او در استقاره
باز نگار میکند خوشتر از این

باقی غزل بسره گویم
نتوان گفتن به پیش خا مان

سیر می شوم ز تو نیست جز این گناه من
سیر و بلول شد ز من خست و شک
تشنه تراست هر زمان باسی خواب من
در شکم کوزه را پاره کنی شک
جانب بجز میر و دم پاک کنی راه من
چند شود فلک سیر از غم و دوداه من
چند نبال داین لبم پیش خیال شاه من
چند شود و قطره دم و مراویک
غرقه نگر موج او خانه و خالگاه من
یوسف من فتادی ایچو قمر بگاه من
آب حیات موج زد دوشن صوفی نام

دیوان مولوی دوم
باز می شوی است او را زنیست
باز می شوی است او را زنیست
باز می شوی است او را زنیست
باز می شوی است او را زنیست
باز می شوی است او را زنیست
باز می شوی است او را زنیست
باز می شوی است او را زنیست
باز می شوی است او را زنیست
باز می شوی است او را زنیست
باز می شوی است او را زنیست

بیاغ دیواره را بکلاف خوشی
و انحنای نور او قبله و او پیشین
سب و قمر را وید و صبر و قرین
کشته خیال نور او قبله و او پیشین
کشته خیال نور او قبله و او پیشین
کشته خیال نور او قبله و او پیشین
کشته خیال نور او قبله و او پیشین
کشته خیال نور او قبله و او پیشین
کشته خیال نور او قبله و او پیشین
کشته خیال نور او قبله و او پیشین

شاهنما سر سبز در قاصد آباد
اسه من می کنی اسه من می کنی
با همت سبز در قاصد آباد
پیرا چاه و پیشین رود کان سوزید

ایضا من

یادیم من گنج قدس در گداز
مست که گیت کیان بختی بختی
توقی آدمی بختی بختی
نظر کسی که بختی بختی
نظر کسی که بختی بختی
نظر کسی که بختی بختی

ومن

بیا بوسه بچند است از آن لعل شبنم
چو آن بوسه پاکست اندر خو خاکست
مرا بچرخ گفت که کامی ز رفت
پس بوسه گل را که فرو بختدل را
غلط که همه شاهید چو خورشید و چو ماه
در آیمه آفاق که روز کن شادوم

در گفت فرو بند و کنار وزن دل

ز به بوسه نیاید گر از ره روزن

ذکر فردا نیاید باشد نیاید را اگر روزن
ایدل این عیش و طرب چو نیاید روزن
گر ترا باو رناید سنگ بر آهون
بر سر این جوان نشین کاسه روزن
جان روشن را سبک باد و روشن

دیوان مولوی دهم سبک
تو موی خورشید را نشان در سبک
تو موی خورشید را نشان در سبک
تو موی خورشید را نشان در سبک
تو موی خورشید را نشان در سبک
تو موی خورشید را نشان در سبک

بیا بوسه بچند است از آن لعل شبنم
چو آن بوسه پاکست اندر خو خاکست
مرا بچرخ گفت که کامی ز رفت
پس بوسه گل را که فرو بختدل را
غلط که همه شاهید چو خورشید و چو ماه
در آیمه آفاق که روز کن شادوم

دست نشان کرده کجا پیوندد
پیش من آئی اسے بجایان

چچا شو و در و جغت و غلج جان
بر سر کردی دار و در گردن ساسن

ایضاً

چون دست اندختی شمشیر زان
هند دیکشانی را شکسته و پا بود
در دوسه وجودت را صلیبی و پا بود
در آن شمشیر منی ای پنهان
یا مار ز زمین باشی کی باهی و پنهانی

وقت آمد تو به راسکستن
دست و دل جانها کشادون
معشوقه روح را بدیدن
در آب حیات غسل کردن
بر خاست قیامت صالش
گر گبلسد آن نگار بگر
وز دام هزار توبه بستن
دست غم را از پیش تن
لعل لب او به برون بستن
در و سے تن خویش را بستن
تا که بامید ورنشستن
صد پیوند است درستن

مخدومی شمس حق به تیرنه
ایجان تور میرده ز لبش

دیوان مولای دم

باید چو نندی بایلی حمله یکن
اندیشه توان بنگر سر و زمین دارد
گر آدمی را خود سر جانب بالا کن
در مدد رسد آدم یا حق پو نندی خرم
بر حد رفک پیشین تدبیر را بیان
چون سلطنت آفرینی بر لاری

جان منی جان منی جان من
شاه منی لایق خکاه من
در منی باش درین چشم من
گل چو ترا دید لبوسن بگفت
زین دو پرانده تو چونی بگوے
اے سر زلفین تو زنجیر من
آن منی آن منی آن من
قت منی بابت دندان من
چشم من و چشمه حیوان من
سرو من آمد بگلستان من
زلف تو و حال پریشان من
چاه ز نخدان تو زندان من

در زمانگی کنی ملک ببطام خردان
پیشانی تو مستطاف کاوردی و دیر
هر چند نغوی عالی بویید باطلان
بسیار بیا نشدن بر باد بود و روشن
دیو نو سوار دندان پر داز تو هتاک
قاعدہ

یازیریدند اشترکین دارمن
باز هم ماه شد نوبت دیوانگیست
تو بام را بخت باز دلم پیدار من
بار در گرفته ز او جره دیگر فدا

دیوان مولوی روم

آه ای سرای نیکو دشت بسیارین
صبر خواب بود عقل مرآب پ
کار مرآب نیز خاچه شود که عین
سلسله عشاقان با تو بگویم که عین
شود و هر دلداری من
خفت

پیشہ و پسند
نیر خندان گلستان چوین گلشن
بکستخ آن گلستان گلزار

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

بر قاعده مجنون سرفتنه بخون عاشو
 هم آتش سوزان شو هم بچنه و پریا
 همسر شو و محرم شو هم دمن هم سن
 تار و نبر و تر ساد و دیده بدیر تو
 کاین عشق همیگوید که بخفتن شر اکبر
 هم مست شو و بخود و با هر دو تو کبر اکبر
 هم ماشو و هم مارا هم بندگی ما کن
 که عاشق زیناری که قصه چلیپا کن

موسیٰ خضر سیرت شمس الحق تبریزی
از سر تو قدم سازش قصد بند خدا گن

سیر غیشوم ز تو ایمه لبر پاک من
باستم و جفا خوشم گر چه در آب آتش
چونکه کند شکر فشان عشق میان خوشا
عود مدزد و دمن کور شود حسودان
آن نفس این زمین جان چرخ زبا چو کوسان
آمدی خیال تو گفتم مرا که غم مخور
گفتم که من غلام تو هر دو بهای کام تو
گفتم چو ابل رسد جان به پذیرین

ساخته اسرار باغ و قل و فاخته
نوشت عشرت رسید اتن مجوس
خلعت صحت رسید لیلیان کاسین
چرخ ارات بین از چرخ کاکلین
روگردی نبه خورشید و دستان

سارا از نوزدین پیران
 ایها که پیشرو عالم گران
 ست زینان چو باد نوزدین
 سادداشت کرد ببال افکار
 سادداشت کرد ببال افکار
 سادداشت کرد ببال افکار
 سادداشت کرد ببال افکار

ترک من خراب شبگه و بنگلن کن
 خواهی بیاینجشا خواهی برو و بنگلن
 بگذرین ره سلامت ترک ه بلا کن
 برآب دیده همد جاے آسیان کن
 بکشند کش نگویدند پیر خونبها کن
 اسے زرد و عا شق نوصبر کن کن کن
 پس سن چکونه گویم کاین جوراد کن
 بادست اشارتے کر یعنی که بقدر کن
 روسرینه ببالین تنهار مارها کن
 ما شیم موج سودا شنبه بروز تنهار
 از من گریز هم تو تا در بلا نیستے
 ما شیم و آب دیده در کنج غم خریدہ
 خیرہ کشی است مار دار و دچو خارا
 بر شاه خویر و بیان واجب فانی شدہ
 در دلیت غیر مرد کل نژاد و انباشدہ
 در خواب و ش تری در کو د و ست بادیم
 دیوان مولوی دوم

گرا از دهاست بر ره عشق است چون ز مرد
 اند برق این ز مرد وین دفع از دها کن
 چون خوش و غم شدیم و شمع و شمع
 پیش رخ آن نگار و قص کن آن آیدند
 باده چو اروج بخش جریه چو من شکبا
 روغنے میسرانی سو گلے می نگر
 گلبن رعنا و یار ساقی زیبا و من
 از طرفی ارغوان و ز طرفے پاسن
 صبح چو اودرنش طاشع چو من رلکن
 رو طرے میفرانی شاخ گلے می نگر

ایضا
 چو بیا بکن و با بختی از خوشی
 چو بیا بکن و با بختی از خوشی
 چو بیا بکن و با بختی از خوشی
 چو بیا بکن و با بختی از خوشی
 چو بیا بکن و با بختی از خوشی
 چو بیا بکن و با بختی از خوشی
 چو بیا بکن و با بختی از خوشی
 چو بیا بکن و با بختی از خوشی

خداوند ازین خوشتر نیست
 بدین رویت پیشتر
 ز دل بکشیدم و بکشیدم
 ازین خانه زندان
 پیام آسمانها رخت بدین

و منته رحمة الله
 هر شب که بود قاعده سطره نهاد
 ما از خیال تو بود در و نه جان
 صد لطف ترا از بهر بدو ده شایان

دیوان مولوی هم
 مانندی کار فلک بیدار دادان
 چون قوت دل از تیغ سودا بیاوراند
 باید زمینان رفیق دور دور شودان
 مدار هم زمان امش دل آفتابان
 بر آتش وینا و بسوزیم چو لادن
 کار چو انست منکار دل و جان
 در خاک پویدان و از خاک بزدان

رو سے موسے کہ تبار است در غنبدان
 نامشان را تو فخر سے دزره رو گن

دل خوشخواره را بیکبارہ بتان
 بکن جان مرا امر و چارہ
 زخم صد پاره شد یکپارہ بتان
 و گرنہ جان این بچارہ بتان
 تو دامن ازین خوشخواره بتان
 تو خون من ز سنگ خارہ بتان
 بدست دل فرستادم دوسہ خط
 یکے خط را از آن آوارہ بتان
 در آن خط صورت و اسکا عشق
 بر اسے عجرت نظارہ بتان

دلہم با عشق ہم استارہ افتاد
 سخا ہی جرم از استارہ بتان

نشايد از تو چندین جور کردن
 مرا بہر تو باید زندگانے
 نشاید خون مظلومان بہ کردن
 اگر نہ سہل باشد جان سپردن
 از آن روزے کہ نام تو شنیدم
 شدم عاجز من از شہا شہردن
 رد ابا شد کہ از چون تو کریمے
 نصیب من بود اندوہ خوردن

ہست عاقل ہر زمان اندر پیدائش
 ہست عاشق ہر زمان بخود دیند
 عاشقان از غنہ گزین در گینہ دوز
 عاشقانہ کار و پیشہ غنہ و دیند
 عاشقانہ کار و پیشہ غنہ و دیند
 عاشقانہ کار و پیشہ غنہ و دیند

عاشقانہ

سخت خوش تو را منم که
 درین خور و دار است گوی جانم
 بیا بر است نامم تو را منم که
 در آن خور و دار است گوی جانم
 بیا بر است نامم تو را منم که
 در آن خور و دار است گوی جانم

گفتم ایر و ز فرشته است عجب این نیت
 گفتم این چیت گویر و ز بر خواهم
 گفت این بدیل پدر سے کن نه که این صفت
 گفت این هست و جهان پدر هیچ گو

هرشش جہتم ایجان من خوش حال تو
 آئینہ ترا ایند اندازہ عرض خود
 نور شید ز خورشیدش پر سیکیتم
 رہوار شانی شد آنسوے که چون ناله
 ای عقل کیے دانہ از خرمن عشق تو
 در بحر حیات خود خور وی تو یک غوطه
 نکلش بچکار آید با ملک عشق تو
 صد حلقه زین بین گوش جہا کنو

خامان که ز ریخته از دست تو باید نشان
 شاد و ندید بچسے زر با سنگ سفال تو

تا کجا گذرم از مستی بے مان تو
 صبر بید از دم عقل بید از دم تو
 از می ایتم بیا نمان حق خدا منور دهم
 که در قضا دل مرا عاشق و کفر زمان تو

دیوان مولوی دم
 نقل مکرر شده را در دم و استخوان تو
 بر تهر می تو ابدی بام از شکایت تو
 بیا که کم بیا بین انک ز آستان تو
 مشرق و مغرب را در دست آستان تو
 نیست نشان از منی تا ز سر نشان تو
 رها کردی بدم و اعطای بزم تو

کلیان و دیوان صبر بید از دم عقل بید از دم تو
 تا کجا گذرم از مستی بے مان تو
 از می ایتم بیا نمان حق خدا منور دهم
 که در قضا دل مرا عاشق و کفر زمان تو

[illegible]

دوست

سنگ شکاف میکند از بهوس لغاتو
آتش آب میشود عقل خراب میشود
جامه صبر سید روانه اجزش می برد
بند کن دونه را که به کن تو خنوا
چیت غدا عشق تو از جگر کباب
ایبه جوش میکند کیت که نوش میکند
عشق در آید از دم دست نهاده بر سر

جان پر وبال میزند و رطوف هوا
دشمن خواب می شود دیده من بر آفتاب
مردم و سنگ میخورد عشق چو از دیده
بجو رکن تو بنده را نیست کس بجای تو
چیت دل خراب من کار که وفا تو
چنگ خروش میکند در صفت بناتو
دیدم مرا که بنیوا هم گفت مرا که دانه

دیہم سخت منزلیں درہم و سخت مشکلیں

رفتم و ماندہ ام و لے گشتہ ہدست و پا تو

بنو و پنهان در چهار ایدان هین جانم
 باجم هست ایندی زبان باد و کاسیر
 شند و دم مست رو او نذر ننگ مست
 چشم تو وقف بلغ او گوشه رخ وقف لغ

از جنگ نیر سایم گر جنگ شد گویا
 تو عافیه وفا ضلعه در بند نام و ننگ
 خواهی بسوزم رو خواهی بسوزم ننگ
 از و نخل چون او نخل شوا نخل و نخل

دست بر دل برون آن
 عظمی که در کف است
 از زلف آن برون آن
 ترغیم که در کف است
 چرا که بوسه که در کف است
 ترغیم که در کف است

ستم نیت بدست من
 بسند و دست خدایم
 او با بلیغ بود و پاک است
 نشان و نشان سلطان سواد
 بر سرش نشانی او
 ای چو بیدیدنیاید چاکه
 عاشق کجا بماند و در درگاه

ایش دین مفرز بر جهان ماست
 در حلقه و فاسی ز در و سکه کشان تو

بل طبل و قازن که برپا دادان تو
 می چون از خوان بد که شکفت رخا
 بقشایم شیر از لشکر انکور باغ تو
 بفتا نیم سیدها ز درخت هوان تو
 بهر ان جان و عقل از سر خان فعل خود
 چه خور دیباچه کم کند مگس گر خوان تو
 طبع جمله طامحان بود از خرمیت جو
 دود مختصر بود و جهان دیها تو
 همه روز آفتاب اگر ز قیامت میزند
 بکم از ذره می شود ز نهیب نشان تو
 چو زمین بوس میکند پل تو جهان سما
 بچه پر پر بر دین بسوسه سما تو
 ز گذشت در جهان ز شب شکر گمان
 که دمی آتشین نشد ز دم پاستو
 چو بد ان چشم مهری بسو بندگی
 بیروانش از مکان بسو لامکان تو
 بنوازش کای حنین بخور اندوه بخت
 که خروشید آسمان ز خروش فغان تو

دیوان مولوی دم

تپاند کول که دی آواره بسو بسو
 ناپا عیمرت با سبب بافتار
 تپایش شاه داشت اعزاز و بار
 بتم ره و مان و کشاد هم زمان
 دتم زنگ فتنه و سودا گفتگو

وله قسده

منم از مادر و پدر بنوازش بهیم تر
 بهست بچگی تو بر سد استخوان تو
 رفتم بکوسه خواجه و گفتم که خواجه کو
 گفتا که خواجه عاشق و مت سیکو

کاه جهان هر چه شد کار تو کار تو
 گدو جهان بچگی شدان بست کار تو
 گیر که خط است بهایت و کار تو
 ای پشید و نهان یکله و انار تو
 گیر که خدایست نهان کدوم داری تو
 ای طرب شادی جهان گلزار تو

گیر

در آن کوهستان بستاند آن عارض بستان
 آن کوهستان بستاند آن عارض بستان
 آن کوهستان بستاند آن عارض بستان
 آن کوهستان بستاند آن عارض بستان

گیر که خود مرد سخا گشت بخجیه همه را
 گیر که دمانه نبود گفت زبانی نبود
 این همه بگذارد که ماست و صایم تھا

بر سرستان ابد خار و خنسه راه زند
 شنگی چون نه کنی زخم تو کو دار تو کو

هم آگه و هم ناگه مهان من آداو
 او آید و رفانه ما حمله چو دیوانه
 او نعره زنان گشته از خانه که اینجا
 آن بلبل مست است او در گلشن و ناله
 هر نیمه بسته خلق که چه وز دیدند
 آیمخته شد با نگش بایا نگش ایشان
 و هو حکم یعنی بات و برین جن
 دل گفت که آمد که جان گفت که مهر
 اندر طلب آمده آمدیسان کو
 ما غافل زین نعره هم نعره زنان
 چون فاخته او پیران فریادکنان کو
 آن وز دهم بگوید و زو آمده و آن
 پیدا نشود با نگش در عاقل شان
 آنکس که تو میجویی هم در طلب آنجو

نزدیکتر است از تو با تو چه روی بیرون
 چون برف گدازان شو تو و رالتو ز خود پیشو

و من کمال الصبا
 چون جان تو شد در هوا فاخته شین
 یکم چو فرین کج جوی فریاد تو نشین
 یکم چو فرین کج جوی فریاد تو نشین

آن کوهستان بستاند آن عارض بستان
 آن کوهستان بستاند آن عارض بستان
 آن کوهستان بستاند آن عارض بستان
 آن کوهستان بستاند آن عارض بستان

دیوانه روی دم
 کشته چو نیستی شاد شو شاد شو
 کشته چو نیستی شاد شو شاد شو
 کشته چو نیستی شاد شو شاد شو

یکم چو فرین کج جوی فریاد تو نشین
 یکم چو فرین کج جوی فریاد تو نشین
 یکم چو فرین کج جوی فریاد تو نشین
 یکم چو فرین کج جوی فریاد تو نشین

ملک ستم بری ملک بی شکی
چنانکه هر دشتی خال آستان
چونکه مرغ را کشته در آستان
نشان از غایت زیارت حاتم
چونکه هر کلام بدست جان تو
چونکه هر کلام بدست جان تو
چونکه هر کلام بدست جان تو

جان سکر تو ای سپهر کیت بگو بجای تو
بوسه بد بر کو خود را ز بگو بگوش خود
نیست مجاز راز تو نیست گزاف نا ز تو
خیز زیشیم ایخرد تا بر هم ز نیک بد
هم پدری و هم پسر هم تو می هم شکر
پسته لب تو بر کثا چیت عقیق پر بها
آینه بخود نگر کیت بگو بجای تو
هم تو بین جمال خود هم تو بگو بجای تو
راز بر اے گوش تو ناز تو هم بر اے تو
خیز و لا تو نیز هم تا ند هم سر اے تو
کیت بگو کسی در نیت کی بجای تو
کان عقیق هم تو می من چه هم بها تو

سایه لبت اے پسر هر چه پاست
سایه فکند اے پسر هر چه جهان جا تو

للم از عشق لبت چو نسیم نشان تو
که بود بهشتین تو که بیاید گزین تو
لشاکار مشکلم تو دلم ده که بیلم
ان غلیبت در آتش زلفا تو شیم
لم از عشق بهجو ز تو بر من هزار اثر
بیاید بکوی تو صما جز بر بے تو
خودم راه گم کند ز فراق گران تو
که ره دار کمین تو که شد خود کمان تو
لکن اید دست نزل هم جز از گلستان تو
نه چنانم که سر کشم ز غم بلان تو
صما سو من نگر که چنیم بجان تو
سبب جستجوے تو چه بود گل فشان تو

من و تو را این عالم باستان من تو
من و تو را این عالم باستان من تو
من و تو را این عالم باستان من تو
من و تو را این عالم باستان من تو
من و تو را این عالم باستان من تو
من و تو را این عالم باستان من تو
من و تو را این عالم باستان من تو

دیوان مولوی
منطق بنان تو مشو و اینان تو
حسن ایدل در گوهر اسرار باجو
کندانی بهنای آن که بداند نهان تو

من

14

[illegible]

آن دلبر عیب آر جگر خواره ماکو
بے صورت او مجلس را سکنه نیت
باریک شده است از غم و ماه فلک نیز
از فرقت دلبر غم و در دیت رین
جان میجو بسج است بگهواره فال
هر کج یک پر غم و محو ز شسته است
تو آسم و آماره جنگند شب و روز
ماشت گل و رک قدرت متقلب

شمس الحق تیریز کجا بود و کجا رفت
و اندر پے او ایندل آوارہ ماگو

قوتی من گناه من سستین من بر او
 شایخ درخت غفلت یاقان بر او
 آب حیات طاهرانیت بر او
 مرد که خود پندش بر او که وی پندش
 تا نشود در قوتی بر نشود که او
 سایه که بارینست و در او نشود
 دیوان مولوی ام
 هست از اوقات آن قوت خجسته
 سایه نیست و در او جمع نیست و در او
 سبزه نیست و در او سبزه نیست
 قوتی در قوتی قوتی قوتی
 ای من نشود باشد پیش قوتی
 در قوتی قوتی

بهرین چنانچه که در این عالم است
 و در این عالم که در این عالم است
 و در این عالم که در این عالم است
 و در این عالم که در این عالم است

با تو حرفت که شوم چشم و چراغ روشنم
 راست یگو بجان ایدل جهانم آن
 در طلب صال خود و دش میا بچون
 چون شناخت بنده را بنده کج رویه را
 عمر تو رفت در سفر در بد و نیک

خفیه چو با همیان رو حوضه بوضه بگو
 زیندل بچو بنشین من خوروه زر کرد
 می شناخت بنده را سنگ لیت برو
 گفت بیا بخوان من چند رو تو لیت
 بهچو زنان خیره سر خانه بجان شو لیت

در مدح چلبی حسام الدین روی قونیوی گوید

و ده چلبی زد دست تو ز لب چشم مرت
 روز ز بهر ناخوشم شب به شب ام لشم
 چند مرا فریفتی و ز بر من گر سختی
 جور و جفا بمانی با و گران فاکسی
 خوب لطیف و بکر و گدزی و نگر
 پائی وصال بسته شد بند دلم شکسته
 باز من چه دیده مهر من بریده

صد چو دلم شکست تو ده چلبی زد دست تو
 بار فراق میکشتم و ده چلبی زد دست تو
 خون دلم بر سختی و ده چلبی زد دست تو
 این بنده را چرا گشتی و ده چلبی زد دست تو
 این سچ غم بخوری و ده چلبی زد دست تو
 رشته غم گشته شد و ده چلبی زد دست تو
 غیر مرا گزیده و ده چلبی زد دست تو

دیوان مولوی دم

ای شکر گندل قونی که در این عالم است
 و در این عالم که در این عالم است
 و در این عالم که در این عالم است
 و در این عالم که در این عالم است

گفت بر آنم این زن من ملک زانرا
 عشق بود دیر با نفس نماند بر ما
 عشق بود دیر با نفس نماند بر ما
 عشق بود دیر با نفس نماند بر ما

نفسه بگوشه بگوشه در دست تو
دل جان لطیف منده همایند
طرب چون خنجر من در میان
سندار چونک زبده سر من
از ارادت و ارادت
خون من در دهن تو
نفسه بگوشه بگوشه در دست تو
دل جان لطیف منده همایند
طرب چون خنجر من در میان
سندار چونک زبده سر من

بس کن اگر چه که سخن سهل نماید همه را
از دوهزاران بنود یک کس استخوان

ای شفته نور افق در قبه مینا تو
ای میلهها در میلهها ای سیلهها در سیلهها
پیمانه خون شفق پیکان خون بیجا تو
غلطان و رقصان آمده تا ساحل دیار
بارفت آهنگت مه راز سرافند کله
چون ماه رو بالا کند تا بنگرد با لاق
در هر صبحی بلبلان فغان کند چون بیدار
بر سپردن واصلان در روضه حضر تو
جانها همه دیدار جو دلهای همه دلدار تو
ای بر کنشاده چار جو در باغ بی پنهان
یکجور و ان مایه معین یکجور دیگر انگبین
تو مهلتی که میدی می بر من می
من خود که باشم آسمان و زمین گل
ایماه سحین منطقه عاشق داری نشا
دل گفت من تانی ویم نالان و میادیم
کوسر که تافته حبه دهم از سرده صبا تو
بکدم نمی یابا دمان از عشق استغنا تو
آسمان هم عاشقی پیدا است در سما تو
گفتم که نالان شو کون جانیده سودا تو
اتفاقش با بکرم لاهتجر و اصحابکم
حد العشق شامل بگرفته ستر پایا تو

ببین حال بالوب از اینان بزرگ
یکدانه باغی که قفادار دیاغی
یکجور گناه شوی طبعش را تو
پوه و دوزخ باد شد در دوزخ تو

دیوان مولی و م
نفسه
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش

ای صید شخ تو شیر و آهو
پیکان کجاست می چکان ده

و من

ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش
ببین که سر بکش

خاموش نگریختن آن لب
بیا با بدبوم تر که بدبو دار

ولہ العجب

ایضا بارانیکه داری در سینه
گر تو می بایستی با عاشقان بار
قدحین در گوش مگر گویان
یاد دل پوچون با پیغام دلاری

چند آنکه توانیش تپس
در وزن سپینها بتابید
اندر عدم و وجود افکند
اے قند و حل تو جگر سوز
سی بیت و گریختن است گفتن
می بند نقاب تو ی بر تو
خورشید مطلع ترا زو
صد غلغلہ عشق که تعالو
وے تیر و چشم تو جگر جو
مستیش کشید گوش ازین سو

من هیچ عشق دارد تیر و تاب
بکسی که عشق را بکسی
بناگ بزرگ عاشقی بکسی
سگر در شربت با دانه
ایضا خوش آمدی بیا بگر دی

سی بیت فرو ختم بیک بیت
بیت که کشا و ه شد در آن گو

دیوان مولوی اردم

سیر نیم سیر از لب دندان تو
بچک سیر شد اے پس از جانش
تشنه و مستقیم مرگ و حیاتم ز آب
پیش کسی سیکشی پیش خودم کش تمام
عشق تو گفت اے کیا در حرم بابیا
گفتم اے ذوالقدم حلقه ایند نند
گفت که هم بر در و واقف هم در بر
ایک هزار آفرین بر لب خندان تو
جان منی چون بکیت جان جان تو
دور بگردان که من بندہ دورا تو
تا که بر آ و سرم سر و گریبان تو
تا نکنه هیچکس قصد حرم دال تو
تا که نرنجذر من خاطر در بان تو
خارج داخل ترے هر دو وطن آن

حال من در دیده اندک گوش ثقیل
سو منی با صد زار حال من با بکیت
تو نور گریختن زبان را چشم از سر گریخت
پایان غیرت که با دانه بکیت
شش تیر نی نایم گفت جان از بکیت

و همه رحمة الله
اسم ابیودہ آن بالا تو
والن لیسیم خوش و در عین تو
کرده سودا در سوا می تو
مژده ای تو در سوا می تو
بیکو زلفت پیچ تو در سوا می تو
بیا بکیت پیچ تو در سوا می تو
نمایم بکیت پیچ تو در سوا می تو

شمار

و من

ایمان بندم تو کار من
و زنگار بیان بخت زنگار تو
ایم زبوس تو هم لایق زلف تو
دیو گرچه شان او بیاد کار تو

بخت روزی جان بخت جان
نمی نویسد بخت باز در جهان
مروا دوست خوبان پیش چشم بخت
بخت رسد کن این بخت پیش چشم بخت
اگر دهم بخت شوق اگر دهم بخت
اگر بستم بخت شوق اگر دهم بخت
بخت بخت بخت بخت بخت بخت

گشته ام سرت و بخود و سماع
زود گوگر جان همچو ای من
اے میان عاشقان و بخت
شغلها اندر فساد هر طرف
ز آنکه دم دم بیدار می باشم
تا کتم آنچه که با شکر رستم
فخته با از غمزه و ایامه تو
از فروغ آتش سوداے تو

یورخا نم اشک بار و چشم مهر
بچو کو از غم لاله تو

بقدر تو آن رسد که بود بخت تو
مکل سوسن از آن تو بهر گلشن از آن
همه سودا پرست تو همه عالم بدست تو
همه زیر و زبر تو همه گمان بخیر تو
مهم از کار مانده ز خریدار مانده
بگذارم دزد بجز و پل بجز و کل
چکتم عمر مرده راتن و جان منور
پس ازین جان که دارم پیش تو
که بگذارد نور سدل خسته بخار تو
تلفش از خزان تو طربش از بهار تو
نفسه پست و مت تو نفسی در خار تو
چه قریب است نظر تو چه خوش انظار تو
بفرغت نظر کنان بسو کار و بار تو
چکتم من عذار گل که ندارد و عذار تو
دوسه روز شمرده را چونیم در شمار تو
ز کجا خاشاکش باید هوس جان سپار تو

دیوان مولوی روم
بختی بختی بختی بختی
بختی بختی بختی بختی
بختی بختی بختی بختی
بختی بختی بختی بختی
بختی بختی بختی بختی
بختی بختی بختی بختی
بختی بختی بختی بختی

و قد

فانست از منی فاعلم ما با
فانست از منی فاعلم ما با
فانست از منی فاعلم ما با
فانست از منی فاعلم ما با

چون شکر زان درین عالم کلمه نیست
چون شکر زان درین عالم کلمه نیست
چون شکر زان درین عالم کلمه نیست
چون شکر زان درین عالم کلمه نیست

گاه در صومعه با اهل عبادت همدم
گاه ساکن شده چون ارض کجاست
من بتقدیرم و تقدیر هم از ذات
تن من زره بدره همه زانوارند
شمس تبریز که تبریز از مهور است
شمس تبریز محمد بدو هم بود علی
گاه در دیر مقام تللا یا یا هو
چون سما گاه روانم تللا یا یا هو
قادر هر دو جهانم تللا یا یا هو
زانکه خورشید خام تللا یا یا هو
اوست نور دل و جانم تللا یا یا هو
این صفت هست عیانم تللا یا یا هو

من صفتی که شکر ازین در حدیث نیست
من صفتی که شکر ازین در حدیث نیست
من صفتی که شکر ازین در حدیث نیست
من صفتی که شکر ازین در حدیث نیست

چونکه نموده رخ از تنق غیب شهود

بست دم راه دها نم تللا یا یا هو

دیوان مولی دم

چونکه شکر ازین در حدیث نیست
چونکه شکر ازین در حدیث نیست
چونکه شکر ازین در حدیث نیست
چونکه شکر ازین در حدیث نیست

ایمطرنجش قافا تو قی و من تو
ایشاخ درخت گل ساطق امر قیل
چون مست شوم جانادر بحر سخن گویم
چون روح صفت میدم چو روح صفت
صامت مشوا ز گفتن باطن مشوا دید
تا زمره وحدت از ذات برار بود
تودق دق و من حق حق تو یی حق
تو یک صفت بود من نیند سا کو
من کان و لو کان یا من لا هو
یا چشم صفت یمن یا نطق صفت سکو
والله یجا سیکم او تبدوا و تخفوا
چه ایندم و چه آندم چه اینسو و چه آنسو

و نه زحمه الدرد

والله اعلم
بما في صدوركم

١٢

والله اعلم من كون ارباع مغرور که
کوساتی دیدن تا جام سازد از بسو
هر بابی غیر مرگنی که در مجلس
از آن دیکه باشد پیشانی در گنج
من خوش تر بودم نه از این
دیوان مولوی هم

چون بجهت خنده ز من خنده نهاندارم
باز نشان لعل گسی خنده زنی چون شک
شهر ز رگت تنم غم طریقه من طریقه
باز نشان ترشم باشکد انش شکرم
طوطی قند و شکرم غیر شکری نخورم
سجداقصی است دلم جنت ما و دلم
هر که حقش خنده دهد از دلش خنده
گر ترشی داد ترا شهید و شکرم داور

از سوخته تبریز اگر شمس حقم باز رسد
شرح شود و کشف شود جمله گفتارم از او

تشته است و طبا جانم ایاتی جا بر
سیریت سمندر از آتش بدی تپید

زبان غمزه چون نیز تن ابرو و خمالیکش
بشو خرمستان از دست زبردستان

پین سلسله در جعبان ایجان جهان بر گو
جاست قلندر انیکو تر از آن بر گو

اسرار سلشوری زان تیر و کمان بر گو
بارطل گران نشین از ضرب گران بر گو

کہ تین حلقہ بڑے جو بیہم گروہوں
 از آسمان خدا کا ہی بڑا ناما خدا
 کھلی کھلی کھلی کھلی کھلی
 ہستی از انقضاع الفجر سے
 زینب فوج زالسوفج گشتہ کی جاو
 کس ناما خدا خود فوج بیدار
 از دست زینب کس کس
 من مستحق

[illegible]

پند پیران ناله جانب چرخ
 سرشت غدا فاش کنه پیش
 جاننا اسمای سحر شب
 گنجینه پنهانی و گنجینه پنهانی
 منما از آنچه خودی بهالند
 غم تو بهیچ باره و خراب
 که غم تو خود را از غم و غم
 بشب بشاردی از غم و غم
 بشب بشاردی از غم و غم
 بشب بشاردی از غم و غم
 بشب بشاردی از غم و غم

ومن

آن یار غریب من آمد بسو خانه
 یار غریب من آمد بسو خانه
 یار غریب من آمد بسو خانه
 یار غریب من آمد بسو خانه
 یار غریب من آمد بسو خانه
 یار غریب من آمد بسو خانه
 یار غریب من آمد بسو خانه
 یار غریب من آمد بسو خانه

دیوان مولوی دم

ز عراق و از سیاهان و پیچک نافه
 سرخ و یونک و دی و دوزخ و دست نشانه
 قبح و کد و پیاده که مراده و مراده
 بنظره جوانان بنشته اند پیران
 بی جوان تازه و دوسپیر بر اعصاده
 بصلح دین بزاری بر سازه بهیاری

بار و گریبان تو زنجیر بنسبان تو
 در دور تماشا کن بر مردم دیوانه
 از بسکه مطرب دل از عشق کرد ناله
 انگشت در سهرن آبخیز سهرم بر کرد
 نقد است وین و کشیم من است و خوشیم
 ایضه نه مانه بر هم بن تو خانه
 بر بند این دمانه بکشد و مان جان

ومن طایب ترا

از آن عشق و ناله جان و ناله جان
 از آن عشق و ناله جان و ناله جان
 از آن عشق و ناله جان و ناله جان
 از آن عشق و ناله جان و ناله جان
 از آن عشق و ناله جان و ناله جان
 از آن عشق و ناله جان و ناله جان
 از آن عشق و ناله جان و ناله جان
 از آن عشق و ناله جان و ناله جان

نقل خود را بر بیان معیار

مختار میک بهانه کرد آن یگانه
ولی ایضاً

ما را بفروخت ما را بفروخت

قامت با چو چنگ شد سینه ما چنان
وین سگی در خنارسته شده ز دانه
گره کند وصال تو یار و گر بهانه
گشته خدنگ حمدی معجزه گناه
بهر فرد و م تیر تو به قوه دل نشانه
یوسف جان نه بهانه تن رفته در آینه

زہرہ عشق چونکہ زہ پوچھ خودی راں گل
باغ و بہار بخت بین عالم پروریت
لطف عطا و رحمت طیل صباں منزل
کشتہ کمان سرمدی پردہ تیر ہائے
پیشکینے ہمیں ہنری ہر کس میں ہند رہے
جذبہ حق یکے رسن تا فترت راہ توں

ان حرکات را به این
آن سلسله که بدست دارد
بریند گردان زمانه
بست او گری میسان ابرو

خامش کن ازین سرت غارش نطق میکنند
هست براسه جعد تو صبر گزیده شانه

بیدت دل نشتم دستت را برین دلم نه
از ره مرا بر و نبرد در صدد منفر دلم نه
شوریده ز لطف خود را بکار مشکلم نه
بسیلاب عشق خود را بر کار وصل دلم نه
ز آن آتشی که داری پیش قبا دلم نه
گوئی بیا درخ را بر بدر کا دلم نه

آپ کا ز آب گلِ پائے درین کلمہ نہ
من آب نیر گشته در راہ خیر گشته
کارم بیچ زلفت شوریده شکل
ہر حاصلے کہ دارم بجا صلت جز تو
خواہی کہ گرد شمع پر و اندہ روح با
کے باشند آن زمانے کا بنابر رنگ

دیوان مولوی ابراهیم
سگم گشت خرد در آن میدان
برد که او ست دل پیما
پیر و خسته خوید استانه
از شرم عمیق و فغانش
ادانه ادانه

در یک یادداشت
محمود زاده قدح که با هم
چیزهای دیگر را می بینند
و در دست می گیرند
اندر دهنش که بود و
نقش است و دو بیج و در

بہشت ہمارا تیرا ہے جہاں
 تیرا ہے کبھی دیکھو ہوا
 تیرا ہے کبھی دیکھو ہوا
 تیرا ہے کبھی دیکھو ہوا

بس وہ مہم کہ سیل پر بود
 چہ سیل کہ بھر بے کرانہ

اہر روز فقیر از اہم عید وہم آوینہ
 عیدانہ بچو شہیدہ چوں عید ایمان
 مانند عقل و دین پرہیز و درون
 در پوش چین خیز و میگردد و چلق
 در بکروان جان خاشاک کجا بخند
 نے عہد کہن گشتہ و آوینہ و دیکھ
 از نور جمال خود چرخ و پشیمینہ
 نے سیر در آگندہ اندر دل لوزینہ
 مانند دل روشن در پیشکینہ
 در جان و در فان ایمان چون نہ گشتہ

و روپہ قدس ایندم شاخے انت تر زمانہ
 و روپہ خمس ایندم افشانہ دیرینہ

دیدم نگار خود ایکشت گرد خانہ
 باز شمع چو آتش میزد و ترانہ خوش
 در پرہیز عرقی میزد و بنام ساقی
 ساقی ماہر و سورد دست او بہو
 پر کرد و جام اول زان باوہ مشعل
 برداشتنہ ریاضے میزد و یکے ترانہ
 مست و خراب و کش از باوہ شبا
 مقصود بارہ بودن ساقی بدش شبا
 از گوشہ و آمد نہاد و در میانہ
 از آب بیج دیدی کائناتش نہاد

جانناہ و فنی بائد بے مہی جانناہ
 ہم گوشہ یکدیگر دست زدہ و بستی
 زان ساقی ہر ساقی با ساقی جانناہ
 تو وقت خرابانے وقت و وقت
 زان وقت ہوشیاران پسایک جانناہ
 اسے کولوس بر بلان زان پسایک جانناہ

در ہر نظرش منعم ہوا
 چون کنی تیرا فکر ازیندوم تیرا
 در ہر تیرا فکر ازیندوم تیرا
 کہم ز کجائی تو گشتہ زد و کف ایمان
 کہم ز کجائی تو گشتہ زد و کف ایمان

برای این نیست که با او اندک کلام
 در حقش بگویم چنانچه در حق
 دیگران بگویم و در حق او
 در حق او در حق او در حق او

رندان همه جفت و برین و برمنه	درو تو یکے رطل بدان پیریکانه
نمک پرده برانداخته آتش ابد عظم	از پرده برون افته همه اهل زمانه
آن حن که عشاق و رآن پرده فتاده	چه جا کے امان باشد و چه جا بهانه
کی سر دشو و عشق ز آواز ملامت	هرگز نه بد شیر ز آواز زنانه
پُر کن تو یکے رطل بر آن نفس محشده	تا ناطقه اش هیچ گاه پیر فسانه
چون بند شو و نطق یکے سیل در آید	کز کون و مکان هیچ بینی تو نشانه
پُر کن تو یکے رطل ز می ها خدای	مگذار خدایان طبیعت بیسانه

از اندیشی شوم نهی است
 بین شوم نهی است
 نه با کارم نه با کارم
 نه با کارم نه با کارم

دیوان مولوی دوم

شمس الحق تبریز چه آتش که برافروخت
 احسن ز به آتش شایا باش زیانه

مسلمانان چرا چندین بکوی فساد و زنا	ندانم تا چه بودستم که نه خوشتم نه بیگانه
نه چو زهاد و نه زهدم نه چون عباد و عطا	نه چون فساق و نه قسم نه چون مدعیخانه
نه پاکیشتم نه بی کیشتم نه با خوشتم نه بی خوشتم	نه سلطانم نه درویشم نه فرنگم نه فرزانم
نه با هویشتم نه بی هویشتم نه گویایم نه خاموشم	نه بهیارم نه مبهوشم نه با عقلم نه دیوانم
نه ملکیشتم نه دلشادوم نه مملو کم نه آزادوم	نه دست خود بفریادم نه آبادم نه ویرانم

ایضاً
 کمن رانده مرا ایجان فسانه
 شیندستی مجالس بالامانه
 شیندستی که الدین الضمینه
 یقینت پیست جنتن از میانه
 شیندستی که افرقه عذاب
 ذاقش آتش آمد از زبانه

په تو لا اله الا الله
 سنانده دین بخوام و دانه
 په تو فرمود است حق کا حق
 بهان با جارا اسکے یگانه
 بهان با جارا اسکے یگانه
 بهان با جارا اسکے یگانه

هائک

ان غل و دل گم گویا جان سپردن به کوه و دریا
بجای خروقی که یک کوه و دریا را ببرد
بسیار مری که کوه و دریا را ببرد
در جهان سفر کن در کوه و دریا
انہی ہی دیہاتشان زلف و کوفی گم جان
نقل و شرباب و در کوه و دریا

چرا تو تنگ داری زمین نه
چرا باشد گر کم آید خشک تانہ
در آن زلف و آگہ نے چو شام
بخوان قرآن یسوء ماہیا

چہ گفته است الصلوٰۃ یطوٰی جان
بہر خاموش و دما آشیانہ

یکی ماہی ہی مہیم برون از دید و
زبان جان و دلا من می مہیم مگر بخود
گر افلاطون بدید ستے جہان حرا نہ
قدم آئینہ حوادث حدت آئینہ قد
یکی ابری چنان مہنی کہ بارانش ہمہ جا
قر و بیان کردی بدیدہ عکس خاش
ابد دست ازل گرفت و سو قمر آرنہ
کہ گرداگرد قمر او چو شیر اندک ز غیر

چرا تو تنگ داری زمین نه
چرا باشد گر کم آید خشک تانہ
در آن زلف و آگہ نے چو شام
بخوان قرآن یسوء ماہیا

دیوان لوی و مہیم
چون دوش گریختی و زلفه
باقی این بودی چوین
ایندم فرودم بہر چوین
تا آن زمانیکہ دلمہ باشد از آن
شہ صفتی است کہ

این منم که در این عالم
 جان بکار چندی رفتم سرود
 این منم که در این عالم
 جان بکار چندی رفتم سرود

بش طره پا او که جعد و شلخ و شلخ اند
 دل من شلخ شلخ آمد چو دندان شلخ
 چو بر هم گشته است ایندم چو لیا دل از
 بر آ و ز جایت امیر و سر اندر کن نجات
 اگر سانی ندوت و لا و رگل چو قنادی
 و گر آن مشک نکشاد و چو پر گشت
 بیا ایلمس تیریزی که در رفعت سیلجالی
 که در عفت هم مرغان شدند و دم از دانه

ایدل تو بگو هم چون ماهی در تنای
 کاستنیزه میگرد و او را گلزار لای
 نه نال تو نال ایدل نه بر که من سکین
 بی صورت او هم چون صورت گریه
 شد خانه چو زدا هم شنباب نمیدم
 ما اول نشو و با من هخانه و هجوایه
 حق تو عشق من در شهر شده شهر
 برداشته هر مطرب آن بردف و سنج

اے در هوست غرق هم صوفی و هم خرقه
 هم بنده بیچاره هم خواجه نسا به

ساقی قنچ رخ من جام چو گلناریده
 بهر من ارمی ندی بهر دل یاریده
 ساقی دلدار تو بی چاره این کار تو بی
 شربت شادی و شفا زود بهر یاریده
 با ده در آن جام فلک گردن اندیشیده
 پس ل مارا شکن ایدل دلداریده

این منم که در این عالم
 جان بکار چندی رفتم سرود
 این منم که در این عالم
 جان بکار چندی رفتم سرود

دیوان برادی روم
 جام و قنچ را بشکن بیداریده
 دله ایض

هم اندازان می بیای کلان عکس
 دلم بر دی نمیدانم چه آوروی گلزاره
 فغان از نیم مکارش اول و ثان
 کیا بیچاره پیش لی و بیای و دانه
 بیار آن جام بر آن که در پیش تو
 عشق رسوا آن هوش بر او این خنده
 زدن آن بخت فلک نام
 کار عشق آن بخت که کاش او را
 اگر نمی دانی از کین بخت و این کار
 زدن کاظم بودار و چه فایده بخت و این کار

ایدهای عطا فرست
هر و لغزید بر تن سال آید
دشمنم ز قش عده فردا
بی تو منم ز قش عده فردا
مدان کشیشا که کشید
مدان کشیشا که کشید
مدان کشیشا که کشید
مدان کشیشا که کشید

دلم شد چای اندیشه و یادگان پر شیشه
سگواش بنزیری دولت سنگت
بلا بس کن دل مسکین نشو تسلیم در تحزین
بود باشد ترا حکین ز شاه جان دگر باره

صد نشا ط است و طریقه آن دیده
که در آرزوی نظر کرده بود دزد
صد خمار است و هوس سر آن سخی
که رخ خود بکف پا تو بر مالیده
عشوه و مکر زمانه پذیرد گوشتی
که سلام از لب آن یار بود نشیده

پیچ آشفته ندیدی تواران مغدوری
ای تو در نیک بد و در بهمانی
تی نوازیت که اندلس صورت بدید
پیچ دیدی توئی بے نفی نالیده
ور بداند که حریف چه کسی خواهد شد
کے بر خیزد بر بدین قلم پالیده

ور پیر سن چه فرقت میا تو و عیب
فرق آن بس که توئی فرق فردا
بر عه کن فیکون بر سر آشاک بر بخت
لب عشاق جهان خاک درت لییده

کجا شد عهد و پیمان که دی و تن باند
که با و اعهد و بد عهد و حسن برباند
نبرد عهدی چه غم دار که تنه شای
بهرانے را بیک غمزه قرانی را بیک غمزه

ایضا
ناگاه در افتادم ز انقصر و مکر
دشمنم ز قش عده فردا
دشمنم ز قش عده فردا
دشمنم ز قش عده فردا

چو بیا که مایه دیم ز یکا شوق او
چو بیا که مایه دیم ز یکا شوق او
چو بیا که مایه دیم ز یکا شوق او
چو بیا که مایه دیم ز یکا شوق او

این کسیت این کسیت این کسیت این کسیت
 خانه در او حیران شده اندیشه سرگردان
 آمد بیک آن لعل لب کفیه آتش طلب
 ای صحن آتش بی آتش چه چو نی نما
 رو پوش چون پوشش ترا روی شمس
 آ یوسف از با لاجه بر آب چه زد و تل

گلگون چه آید آن خارب بددا
 باتار گل آمد و بند فرو بسته
 مگر تو بخنانش ساق سپیش را بین
 دوست بشوی از او ای صوفی رفته
 فریاد و رس سبجانان ما را زگر جانان
 بدست گرا سجانان کا و سخت از جود

کاتخار فرو رفته در هر جگر و گرده
 ابر و خود از و سده آن کور سیه کرده
 خوش آمده شب بازی لیکن روشن
 دلار بتر از وی ای مرد سراسیمه
 ای از عدی ما را در جمع و آرد
 در بند بزرگی اند میوز چون خور

خاموش سخن میرا زان خوشندم بے پایان
 تا چند سخن سازی تو زین دم بشمر ده

سرت تعلین در نعل در خانه آمده
 عقل جان اندر پیش حیدت و پا آمد
 تا خود کراسوز و عجب آن یازها آمده
 و اندک که مراست و عا این که اینجا آمده
 ای کج خانه از رخت چون و صحر
 آن آب چزار عشق تو جو شیده بالا آمده

صوفی ایو او پیشه تنگاییده
 عالم زیلا او دستار کشان کرده
 سالوس بنان کردن مقتضای بودن
 از دست چنین راند سخراف رفیق بود

این کسیت این کسیت این کسیت این کسیت
 خانه در او حیران شده اندیشه سرگردان
 آمد بیک آن لعل لب کفیه آتش طلب
 ای صحن آتش بی آتش چه چو نی نما
 رو پوش چون پوشش ترا روی شمس
 آ یوسف از با لاجه بر آب چه زد و تل

ای دل ای خوشای عطا قدر
 هر وقت که بیدار باشی ز خواب
 دریندم زلفش زده فرو
 می آید ز کجای که بیدار باشی

دلم شد جاک اندیشه و یادگان پریشنه
 بگویشم تیریزی دلت سنگینه
 بلباس کن دل مسکین بنوع تسلیم و تحسین
 بود باشه ترا نمکین ز شاه جان و گریه

همدنشا طاست و طریقه آن دید
 که در آتروئی نظر کرده بود در
 صد خمار است و هوس سر آن مستی
 که رخ خود و کیف پاک تو بر مالید
 عشوه و مکر زمانه پذیرد گوشتی
 که سلام از لب آن یار بود نشینی

هیچ آشفته ندیدی تو از این مغدوری
 اسی تو در نیک بد و ور بهان
 نمی نواز لیت که اندر نه صورت بدید
 هیچ دیدی توئی بے نفسه نال
 و ربداند که حریف چه کسی خواهد شد
 که بر خیزد بر یزدین قلم پالید
 و رپر سندی چه فرقت میا تو و عیب
 فرق آن بس که تویی فرق نما

جرعه کن فیکون بر سر آشاک بر بخت
 لب عشاق جهان خاک درت لبیده

کجا شد عهد و پیمان که دی و تن بانه
 که با و عهد و بد عهد و حنت
 ز بد عهدی چه غم دارد که شهنا کسی
 بهانه را بیک غمزه قرانی را بیک

دست چه بیا که بودیام بر تارم
 دست در عالم که بودیام بر تارم
 دست در عالم که بودیام بر تارم
 دست در عالم که بودیام بر تارم

دیوان مولوی روم
 جانش در حق خفته
 جانش در حق خفته
 جانش در حق خفته
 جانش در حق خفته

ایضا
 ناگاه در افتادم ز انقضای عمر
 ز غم و غم و غم و غم و غم

کاش که در این دنیا بودی که در این دنیا بودی
کاش که در این دنیا بودی که در این دنیا بودی
کاش که در این دنیا بودی که در این دنیا بودی
کاش که در این دنیا بودی که در این دنیا بودی

گلگونچه آید آن خا بر بدن
بانا رک گل آمد و بند فرو بسته
نگر تو بختناش ساق سبیش را بین
روست بشوی از وای صوفی روست
فریاد رس ای جانان ما را ز گرانجامان
بدخت گرانجامان کاه بخت از وجود
کاشخار فرو رفته در هر جگر گرده
ایم و خود از و سمس آن کوریه کرده
خوش آمده شب بازی لیکن پس
دل را بتر از وی ای مرد سرا سترده
ای از عدی ما را در جمع در آورده
در بند بزرگی است میبوز و چون خورده

و من کلام
هر روز بنویسد از سحر سحر

خاموش سخن میرا زان خوشدم بے پایان
تا چند سخن سازی تو زین دم بشمرده

دیوان مولوی روم

این کیت این کیت این کیت این کیت
خانه در او حیران شده اندیشه سرگردان
آمد بکدام حال لب کفایت آتش طلب
ای معدن آتش بیا آتش چه چو نیل
روپوش چون پوشیده ترا روی شمس
آیوسف از بالا چه برآب چه ز دست
سست نعلین در نعل در خانه آمده
مغفل جان اندیشه پیش پیدت و پاد
تا خود کراسوز و مجب آن یازنها آمده
واقعه که مکر است و غایتی که اینجا آمده
ای کج خانه از رخت چون تو و محفل
آن آب چو از عشق تو خوشیده بالا آمده

مار او چو از در رقص در آورده
صوفی ایو او پیشه تنگاییده
عالم زیلا او در تار کشان کرده
سالوس نشان کردن مقتدر بودون
از دست چنین رند سحر سحر
دکتر شمس گلست در مرده زنده نور

تا نهند و نگرند ای کیم
نم فیکرت راسن بیان جگر
بمکان بکیم تران کیم بکیم
داند که نیکند دم و در نیک
ایم یان عالم چندان پیغم
معدوم و ام تو من کیم از مرده
هر روز بدون آید سحر نیک و کیم
داند که نیکند دم و در نیک
ایم یان عالم چندان پیغم
معدوم و ام تو من کیم از مرده

بچه خشتی که تراشیده بود
سرشود با بچه که خنجر
در بین دانه های قدیم
بخت بد و شانس بد

چون گنج جان بکنج خانه آمد
بگردش می تنیدم همچو جواه
خمش کن تا که قفل ما شست گویم
ولیکن لا تطالبه بینه

چو آفتاب برآمد ز قهر آب سینه
ز آفتاب چه دَره که چون آفتاب جا آمد
ز آب گل چو برآمد مد دل آدم وار
سری ز خاک برآورد که کم ز مورت
از آن بدانه پوشیده موز قفل نشد
بگویم بر بهار است و دست پا داری
چه جا سور میلان درید جامه شوق
و لے بقدر ضرر یار میبیرند قبا
بیافق و رانی کن تا فرو بریم
خمش کردم ازین پس که از خمش من
جدا شود خنجر و باطل چنانکه دانه زکاه

دیوان مولوی روم

ز آنکه تو زندگی صومعه و مبدعه
دل دیوان داد دده آقا خانی شوق
که خراج از ده دیوان علم بسته
اییل ساده من داد ز که کی تو خای
فون سبح است بختی اگر این راه
داد و ستاد زانکه از ده جان پرور

تو در اندیشه و در رویه
تو که فضا فضا فروید و دده
تو که فضا فضا فروید و دده
تو که فضا فضا فروید و دده
تو که فضا فضا فروید و دده
تو که فضا فضا فروید و دده
تو که فضا فضا فروید و دده
تو که فضا فضا فروید و دده

و منہ ایضاً
ایکدوینکی یاد بھلا کدش
دیواری عتوہ دی سر کن پیر
تکداندک شہ پیکر سان یکند
م غم غمش دہ و غمش دہ دیر
پندر و زنی بہم بخت پیکار ک

تا مروز نظر باشی نے مردم نظارہ
خورشید چودرتا بد فانی شود اشارہ
زیرا تو کنون طغی و نیعالم گہوارہ
آسج زمین گشتہ وز شہر دل وارہ
وندان خرد و نیما لغت خور ہوارہ
تا شیر خور و ز لیشاں نبود شہ پیوارہ
ہر خط پر ارد ستر تازان بگوخارہ
جاندا مرا آتش یکبارہ دو صبارہ

گم در رہ او مردم ہم زندہ بد و کردم
خود پارہ دہم او ساتا او کندم پارہ
آ تو برے آب رو آب تیار رختہ
مست و خرابی انجین چرخ ندلی ازین
روح شو و جہتہ مجذبات شو و صفت
آہ و درج مغر تو در رہ پوست تانہ

آہ درین شاہ تو در غم مات رختہ
زہر گرفتہ درد بان قند و نبات نختہ
از پی آب پارکین آب فرات نختہ
ز آتشہ بیجہتہ نگر جملہ جہات رختہ
آہ و درج مغر تو در رہ پوست تانہ
زہر گرفتہ درد بان قند و نبات نختہ
از پی آب پارکین آب فرات نختہ
ز آتشہ بیجہتہ نگر جملہ جہات رختہ

همیشه و بدلت شده منین
 هر که خود زینک بدست
 بر خورند از آب و جانی
 بر خورند از آب و جانی
 بر خورند از آب و جانی
 بر خورند از آب و جانی

بر خورند از آب و جانی
 بر خورند از آب و جانی
 بر خورند از آب و جانی
 بر خورند از آب و جانی

من

من و قاتل السک
 من و قاتل السک
 من و قاتل السک
 من و قاتل السک

اندان بی مای دریا بنهان گشته
 از گرفت آند سیا چون زهر شده
 در بیشه در افتادی درین شیشه آتش
 از شعله آن بیشه تابان شده
 گر مایه ره عالی آخ چیر پی نما
 از بهر چنین سحر در سوسنهایگر
 انبه شده قابلهها تا پرده جان گشته
 زهر از هوس دریا آب جان گشته
 در چنین این شیران تا مغز نگران گشته
 تا قابله جان بیشه بجا و مکان گشته
 و نیوالم گورستان چون خست کنان گشته
 دستور می گفتن به سر حله زبان گشته

دیوان مولوی دم

عکس گویای دگر گشته
 خاک چون آتش بیاورد و دگر گشته
 دگر گشته و آب و دگر گشته
 دگر گشته و آب و دگر گشته
 دگر گشته و آب و دگر گشته
 دگر گشته و آب و دگر گشته

شمس الحق تبریزی سزنا فتنه زدن
 تا آنچه نیدارم گفت چون ماه عیان گشته
 گفتن بسیار حریف شو گفتم آدم م
 چرخ زند روی او بر سر چرخ سبده
 روح کشتش شد عقل شکسته بلبله
 قفل کشا کید نه کنده هزار سلسله
 آنکه زند ز پیله پله راه مبرز قافله
 آمد باز بر کفش جام می چون مشعل
 جام می که تابش جان ببرد ز مشعل
 کوه از و سبک و غراز و گران شود
 پاکش و پدید نیاید در و جهان سبک
 تازه کند ملول رای و بد فضول را

زانکه تو تشنه و دانه تو تشنه
 زانکه تو تشنه و دانه تو تشنه
 زانکه تو تشنه و دانه تو تشنه
 زانکه تو تشنه و دانه تو تشنه
 زانکه تو تشنه و دانه تو تشنه
 زانکه تو تشنه و دانه تو تشنه

چشمه

تبریز
شیراز
اصفهان
تهران

کے باشندین یا نوباد کب دفعہ وہ
تجربہ دہ و سن بدہ من خرد گردید
ویر شدہ من خرد چون خان غرور
پس از اوقات و جیانی ہے پیر

عبدالحق صاحب

[illegible]

از نور و روشنایی

سید محمد تقی میرزا

نام و نام خانوادگی

ديوان مرثويہ

حیوان مرلوی دم

تاریخ ۱۳۰۲

یہاں بھی بھائی ایک

عاقبت در دستهای من

ظلمت ز تو نماز در آید

پس از آنکه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتابخانه عمومی

شیرین شکر فروشی و کان من گرفته
 سوداگریست لوزون میزان من گرفته
 من خوسه ادر گرفته اوان من گرفته
 بنگر خیال اورا خرگان من گرفته
 تا در داد بدیدم دران من گرفته
 گرگر در در گردی فرمان من گرفته
 زمین بجز سر آری مرجان من گرفته
 تا شرق و غرب بین سلطان من گرفته
 پیما نه جام کرده پیمان من گرفته
 از گریه عالمی بین طوفان من گرفته
 نو یار و غار و آنکه یاران من گرفته
 عشاق روح گشته ریحان من گرفته
 ستان دمه پرستان پسمان من گرفته
 نه چون سگان عو که دان من گرفته

اینجا کسی است پنهان اند قد و ر
جادو چشم بندی چشم کشش ندیده
چون گلشن کس وادور همگر سرشته
در چشم من نیاید خوبان حبله عالم
این خسته دل عالم در مان کن بیند
تو نیز دل کبابی در مان ز دور یابی
در بحر نا امیدی از خود طمع بریدی
بشکن طلسم صورت بخشای چشم سیر
ساتی غیب بینی پیدا سلام کرده
من دانش کشیده کای فوج دید
تو تاج ماد و انگه سر سائے ما بر نه
گفتا بگریه منگر ز آنسو گریه نگر
یاران دل شکسته بر صدر دل نشسته
پس چون سگان تازی می کشد رویشان

بی فکر و بوج و ادب و شرف
زندہ دولت محض آید

در فکر سخن
دام کی بخیر بزمی بشنود
ناله کفایت بیان

بین فکر و اعوانی جلسہ گزشتہ

بیان

تبریز
شهرستان
اشرفی

کے باشندین یا نو آباد کیلئے جو غرض ہے

شیرین شکر فروشی دکان من گرفته
سوداگرینت موزون میزان من گرفته
من خوشے او گرفته ادا من گرفته
بنگر خیال اور اترنگان من گرفته
تا دور داو بدیدم در مان من گرفته
گر گرد دور گردی فرمان من گرفته
یا خود چرخون سرفنی پاکش شد او خدا

دیوان مرکوی مردم

تفاوت در جفا فی باخار که در تیره
یک کلمه بخندانی یک خط بیانی
آباد در صفتها در صفت و آواره
عقل و توان از در آواره و گشت
ظلمت در صفتها در آواره و گشت
لس غن

دین فکرو اعوانی جلسے گردنہ
و منہ
سین

اینجا کسی است پنهان مانند قند در
 جاود چشم بندی چشم کشش ندیده
 چون گلشن کس واد و در همدگر سرشته
 در چشم من نیاید خوبان جماع عالم
 این خسته دل عالم در مان کن بیند
 تو نیز دل کبابی در مان ز در دیابی
 در بحر نا امیدی از خود طمع بریدی
 بشکن طلسم صورت بختی چشم سیر
 ساقی غیب مینی پیدا اسلام کرده
 من دانش کشیده کای فوج دید
 تو تاج ماد و انگه سراسر ما برین
 گفتا بگریه منگر ز آنسو گریه منگر
 یاران دل شکسته بر صدر دل نشسته
 همچون سگان تازی سبک دل روختن

شیرین شکر فروشی و کان من گرفته
سوداگریست نوزدن نیزان من گرفته
من خوشه ادا گرفته اوان من گرفته
بنگر خیال و راخرگان من گرفته
تاورداد بدیدم در مان من گرفته
گرگرد و در گردی فرمان من گرفته
زین بحر سربلاری مرجان من گرفته
تا مشرق و غرب بینی سلطان من گرفته
پیمان جام کرده پیمان من گرفته
از گریه عالمی بین طوفان من گرفته
نویار و غار و آنگه یاران من گرفته
عشاق روح گشته ریحان من گرفته
ستان دے پرستان پیمان من گرفته
چون سگان عمو که دان من گرفته

بیان

در این دین و دهر چه دارد
 به پند و اندرز این دیدار
 بهار و دهر کان ایمنه
 در پند و اندرز این دیدار
 بهار و دهر کان ایمنه
 در پند و اندرز این دیدار

میان خلوت بیار و جماع و توختن
 ازین سپس منم و شبروی و طلقه
 بزور پرده درند آن تبار و سوزا
 بجواب کن همه را طاق شو ازین جفتا
 بدانکه خلوت شب مثال یابیت
 رخ چو کعبه نما شاه شمس تبریزی
 که باشد عوض خجسته پذیرفته

قند و بند اندر دهر کان ایمنه
 شمس تبریزی همی برید و دل
 کی بنیاد این جهان ایمنه
 و من

در این اولوی آدم

عشق بین با عاشقان ایمنه
 چند گوی بے نشان و بان نشان
 چند مینی این دوان و نیک بد
 چند گوی اینجهان و آنجهان
 دل چو شاه آمدن بان چو ترجمان
 اندر آمیزند زیر باهر ماست
 آب و آتش بین و باد و خاک را

در حرم
 خیمه بلبلان بین با مدحی
 خواب بین فتنه بار
 ز روی رخ نشان زوینت
 لبان شده کور نشان زوینت
 سرگرد

روح بین با خاکدان ایمنه
 بے نشان بین بان نشان ایمنه
 بنگر آخرین و آن ایمنه
 اینجهان بین و آنجهان ایمنه
 شاه بین با ترجمان ایمنه
 این زمین با آسمان ایمنه
 دشمنان با دشمنان ایمنه
 در این عالم نبارست و نیاید
 در این عالم نبارست و نیاید

کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم
 کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم
 کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم کجایم

پیمانہ چو شد خالی ز انبار بیاید حبست
 ز انبار جهان کا بجا پوسیده نشد دانه

آمدہ کہ راز من بہ کہن بیان کنی
 دوش خیال مست تو آمد بجام کفش
 گفتم ترسم از خورم عقل سپردارم
 دید کہ ناز میکشم گفت بیایع کے
 باہم سچ پلاسی با چونی پلاس ہم
 گنج دل زمین منم سرچینی تو بر زمین
 سو شہ نہ کہ او نور نظر ہد ترا
 بچو خر و س باش تو نشانی و پیشہ
 گرد و سہ روز چشم رہ بند کنی مانقا
 و رہ نشان باروی راست چو نیر سہ
 و رہ مثال اقرضہ اقرض ہی قرضہ
 کج بندیشیں راست گور ابود نہر

و آن نشہ بے نشانہ را جلوہ دی نشان کنی
 گفتم می منچورم گفت کن بیان کنی
 دست ز من بچید تو زو د ز من گنجی
 جان بتور و سے اور دروازہ در کنی
 خالصگی نہان منم راز زمین نہان کنی
 قبلہ آسمان منم رچو با سمان کنی
 و رہستیزہ سر کشی روراجان جمان کنی
 حیف بود خر و س مادہ چو مالک کنی
 چشمہ چشم حس را بحر در عیان کنی
 قامت تیر چرخ را بر زہ خود کنی
 نیم قراضہ قلب گنج کنی و کان کنی
 جان در وان تو منم سو گر برہ کنی

عاشق مست ہر سو تالویش
 میگردد مست تو زان کجایم
 اسے جہان زندہ تو زو نو کا کمری
 روز شدہ کاشان نشوید از گشتن

دیوان مولوی اردم

میکنی دستان نشوہ دستانی
 نشوہ با سیم کن سر بچیان چنان کن
 فایہ ز لگین کن یون شکر سیم
 ز کس دست گنجی یا فزشتہ
 با شکر در دست نشوہ پچہ گلستانی
 بایں سانی قی با خودی کم نظری

روز و شب
 دست خدائی اکبر کش بندارستانی
 نام اوجان جانیا دایم نامی
 عشق او در دایم نامی
 یون درم نام او در دایم نامی
 اسم مندلس نام او در دایم نامی

چند مستند

وین

صفا خضر که تو اسم که سبانی می پند
 بنده منم که در پیش تو ای درازی
 صفا خضر که تو اسم که سبانی می پند
 بنده منم که در پیش تو ای درازی

بنگر قطره خون که دلش لقب نهاده
 بنگر بنور دیده که زنده بر آسمانها
 بخش از سخن گذاری تو مگر قدم نه داری
 تو اگر بزرگواری چه اسیر تنگنایه

اینا بفریبتان چندین ز چو پینائی
 مدنامه فرستادم صد راه نشاندادم
 از آنکه در آن مجلس قدر تو ندانند
 ای از دل و جان سینه دست از دل
 آبی و هم جوئی هم آب سبجوی
 دست ز تو تا جان طوفانی با جان
 نمری در شب تشنگی در لب
 یارب چه کسی یارب عجب و دورانی

از عشق تو جان بردن و ز ما چو شکر مردن
 زهر از کف تو خوردن سهر چشمه حیوانی

بنده منم که در پیش تو ای درازی
 صفا خضر که تو اسم که سبانی می پند
 بنده منم که در پیش تو ای درازی
 صفا خضر که تو اسم که سبانی می پند

دیوان مولوی روم

دگر خاک نام چه صفت آنی
 بیگانه از آفتاب چه داشتند کن
 تو که بنام تو گویم که زاده و در که در کنی
 که بدم برین بود که تو در که در کنی
 تو که بنام تو گویم که زاده و در که در کنی
 که بدم برین بود که تو در که در کنی

دل و قدر

ایم شکر اندر شکر اندر شکر اندر شکر
 ایم شکر اندر شکر اندر شکر اندر شکر
 ایم شکر اندر شکر اندر شکر اندر شکر
 ایم شکر اندر شکر اندر شکر اندر شکر

وله ایضاً

سو سے فلک حلقہ کنی زہرہ و زحل
 چند صفت گشت دلم تا تو بد و بد
 تیر بلا از نور سد هم تو بار اسپر
 لاله رخا تو ز یک لاله ستار گوی
 چونکه صلاح دل و دین مجلس دلراشد این
 ما در دولت بکند دختر جانرا پدر

در کو سخرات آنا در کشت
 بر بند دو چشم ستر یا چشم نهان
 بشکن بست خاکی را تا روست
 وز بهر سه نان تا که شمشیر
 بر بند و بان از خورتا طعم
 رو ترک فلان کن تا بیت
 اندیشه جانان بکند نشانه
 از جهان جهان بگذر تا جان

از در طبع جان بکلیله آوردی
 سر بر غنای باغی تو چو گل آوردی
 از در طبع جان بکلیله آوردی
 سر بر غنای باغی تو چو گل آوردی

هر که در دین بکشد هر که در دین بکشد
 هر که در دین بکشد هر که در دین بکشد
 هر که در دین بکشد هر که در دین بکشد
 هر که در دین بکشد هر که در دین بکشد

دیوان سولی سوم
 از کتب کور و کور
 از کتب کور و کور
 از کتب کور و کور

و من

بگویم که زنی که نیت است
بگویم که نیت است که نیت است

و

بگویم که نیت است که نیت است
بگویم که نیت است که نیت است

این چیت در پنهان کان یاد در دنیا
زان حب که انداختی تو بر آن قیام
شد محرز و شد محرز از داد تو هر عابر

نه تری و نه خشکی نه گرمی و نه سردی
کان مسکن علیی شد آخر تو بدان
لاغر نشود هرگز آنرا که تو پروردی

بگویم که نیت است که نیت است
بگویم که نیت است که نیت است

از جانیر و چیزه آنرا که تو جادادی
غم نتر و آند را که در از غم استودی

خبریت نور سیده تو مگر خبر نداری
قریب ر و نموده پر نور بر کشوده
رسد از کسان پنهان شب و زیتیر
من سیت چو موسی نه کیسایش بد
بد رو تست مصری که توئی شکوفش
بجز اجمال خود را چو در آینه بینی
خیزد آن طالی تو که در اچماه گوی
سرت چون چرخ بگردن نشسته
تن ت همچو اشتر که رو و بجه دل

جگر خود خون شد تو مگر جگر نداری
دل و چشم دام نتان ز کسی اگر نداری
بسیار جان به تیرش چکنی سپرداری
چه غم است اگر چو قارون بحوال نه نداری
تو چو یوسفی و لیکن سوخت و نظر نداری
بت خویش هم تو باشی بکمی گذر نداری
ز چهره روشن ماه گوی تو مگر بصیر نداری
همه شش ز چیت روشن اگر آن شیر نداری
ز خوی کج نه رفتی نه آنرا که خرد نداری

بگویم که نیت است که نیت است
بگویم که نیت است که نیت است

ای عشق که جانم را در دوزخ نداری
ای عشق که جانم را در دوزخ نداری
ای عشق که جانم را در دوزخ نداری
ای عشق که جانم را در دوزخ نداری

مومن

اقله .

دلم روید و دار کرده است از کلام
که در خانه رفتی و در درین گفتم
اگر جان تو اندم زار است گفتم
میجان بیدار است و تو پندیدی
دلم طالب ز راه
بست من بطنه گوید و میان روی
ایم اینهم بچین که دادی
تو آن قدم که بچشم میزدی
آن تشنه گفتم سرش که گفتم
هم از لب لبون قدره تو زدم
هم دور گفتم یکبار تو دینای
ایم شست که شرب از عشق

و ماتی فی حیاتی و حیاتی فی مالی
پله لشکر نفس بجان چو طبع کار خانی
برسان قوت جیاتم که تو یا قوتی
که نشد سیر و چشم ز تره نان پرا
مگرت نیست خبر که تو چه زیبا جوی
که نگنجد بصفت در که چه محمود صفاتی
حق بجر کف تو گهر یا شرف تو
آفتلونی یا ثقاتی آن فی قلبی حیاتی
آفتلونی ذاب جسمی فتح القهوه حی
چو بوی یار مرا تو بایزین دار مرا تو
چو بسط خطا کشیدم نهاده دعوت جیدم
حرکت کن حرکتهاست کلید در رو
بچین رخ که تو داری چه کنی سنجید
بحق بجر کف تو گهر یا شرف تو

مثل ساغر آخر تو خرابی و عقول

که پوختن بریه اول سرار کان صلاتی

بکارا چرا قول دشمن شنیدی
چه سوگند خوردی چه دل بستیدی
مهربار دیگر نظر کن بپا کر
تو آب جیلتی چو رویت بدیدم
که از دوستان بهر دشمن میدی
که گوئی تو سرگز مرا خود ندیدی
چنان دالان سیری کافر خریدی
چو می در تن بنده هر سود و پیدی
ر بودی مرا در هوا بر پریدی
تو باز سپیدی که بر من شستی

بجلیت تو توانی که در بار بنبی
نیای چو پند و سر را بنبی
که بیخبر و اندک که آن زود واری
که بیخبر از تو را بنبی
و سب
که نورج او نیلین در کیش ادی
که نورج او نیلین در کیش ادی

در دولت بیدار توئی / در دولت بیدار توئی / در دولت بیدار توئی
 ماست اینک دولت بیدار توئی / ماست اینک دولت بیدار توئی / ماست اینک دولت بیدار توئی
 بران شوخ شایسته / بران شوخ شایسته / بران شوخ شایسته
 بران شوخ شایسته / بران شوخ شایسته / بران شوخ شایسته

گر آرزوی چو بگردد و نمانی / بصر جالت سحر را بپندی
 غلام صبحم و سحر ختم صبحم / که از بهر رستن کمر را بپندی

شب پریا با من تار و زبیداری / در خوردن و شکر وی خواهم گشتی
 من شیوه پریا را آموخته ام شبها / وقت خشر اندیشی در چالش میجاری

آنی به نهان باشد و رسترا مان باشد / پوشیده تر از پریان ما بستم تباری
 بر صورت ما واقف پریا و زجانان / در مکر خدا مانند آن قوم زنجاری

آن بتی ما بهتر زیبارخ و خوش نظر / از دیو و پری برو ده صد گوی تباری
 شب از مه او حیران و عاشق انیسرا / نه میزه و رنگی پا لوده بازی

ریح کباب و ز جام شراب او / در چنگ و رباب و ز شیوه خماری
 دیوانه شده شبها آلوده شده لبها / و ز جمله مذہب ها او راست شکاری

خواب شب مرده شلو اگر و کر / کس نیت و رین پرده تو پشت کیمی
 بروی ز حدای کمتر بر بند و مان آخر / نه عاشق عشقی تو تو عاشق گفتاری
 ای دوست ز شرم بانا کی بسوزنی / و له ایضا
 مان ندیم و تو در کان شکرانی / و ذاقاب بکنند و دارا مانی
 ای دشمنی و تو بگریز ز شمنی / بگفت و ناله عالم اسرار مانی
 از گفت تو که دم ایش گواه باش / از گفت تو که دم ایش گواه باش

در خیز و کشتی بیدار توئی
 آواز قشص صفتش ز قمار توئی
 بر چیده که هست سر پیر توئی
 از چیده چاره باشد ناچار توئی
 دل را هرگز بگو و از ناچار توئی

دیوان مولوی هم
 تا آفتاب بدل که گشت راتوئی
 گنگان بزم که ایخدا غفل است
 این هم زنت یار بیدار ماتی
 چیز سانی کیم که مار توئی کشتی
 چیز سانی کیم که مار توئی کشتی
 از گفت تو که دم ایش گواه باش

چو در غایت غم و اندوه
چو در غایت غم و اندوه
چو در غایت غم و اندوه
چو در غایت غم و اندوه
چو در غایت غم و اندوه
چو در غایت غم و اندوه
چو در غایت غم و اندوه
چو در غایت غم و اندوه
چو در غایت غم و اندوه
چو در غایت غم و اندوه

گه بسینه در آئی گه ز روح بری
گه به جمال بتائی گه زبت شکنائی
در اندکی که گزینی خیال از دود
چه د و لته چه سود و چه آتشی و چه دودی
چه محبوس و چه خودی چه آفتی چه بلایی

هست در حلقه ماحلقه ربائی محبی
هست در حلقه ماحلقه ربائی محبی
این چه جالست از عین سربرز
هر که از ظلمت غم بردل ویند بود
از کج تافت چنین باه و برین قانین
چون دل ز خانه و هم خندان نبرد
مینموزد از در دیوار سر او تماش
شمس تیریند از نیخوف و رجا با زبان
تا بر آید ز عدم خوف و رجا بی محبی

دل کفر از دلش بپوشد
سود را بهوش بودی عیار گشت
آرزو چه بود که سست نفی
تو در صد یوسف جان از دل
نیکی و ز خوبی کنی صحت

دیوان مولوی روم

که ز بند و فتنه از کوه پستی
کنش طمع غامی که شود سبزه قناری
بر پدید آید ز نجاست بود در درج و درجی
ای دل بمار و پیکر آگاه ضار و
پیکر آگاه ستورال قیامی پندیردی
تو هم طمع در دونه که در دینت پندیردی
که ز بند و فتنه از کوه پستی
کنش طمع غامی که شود سبزه قناری
بر پدید آید ز نجاست بود در درج و درجی
ای دل بمار و پیکر آگاه ضار و
پیکر آگاه ستورال قیامی پندیردی
تو هم طمع در دونه که در دینت پندیردی

دمن

ای جان بهمان آواز و نوا
یکدم به زبان دارد در گویا

القصاص

طوطی و طوطی چه قند بختی
از شکستان ازل آید پری
قند تو تر قند بود و قند کوه
زرم ز آغازیم چون باغازی
بجز ریتان احد است شکستان آید

دیوان مولوی روم

هم طرب و طرب و طرب
چو سنی اندیشی با یکدوری
بیاورند فرزندش غنچه
سای این کاینده خوشتر
از خودشان

مجلس ششمین

[illegible]

بابا ایچھا ہے دیدہ نوید ستوارو

چون ابرہہ باری کن در شکست باری

یا ورس توئی لیکن بہر خدا یاربے
 نامی بر آسمن کند و رشتہ زنائے
 کے بشار دی دست غنی و غنی
 دیدہ ہیو ایندین اشک ان پیکار
 دست و راز کردی گوش فلک غنی
 از سر ماہ من گلہ لہندے رود

[illegible]

صفت خود چنانچه
 نامی جام زلی
 طبعش پاک
 باده بیست
 مرده شایان باده بیست

راهب آفاق شدم از همگان طاق شد
 باغمت آموخته ام ششم رشود و ختام
 داوود عشق مرا و زور انصاف در
 من تو نام فلک ساکنم وزیر و زبر
 تا انشوی خاک در شش و در بختاید بر فنا
 حاضر آلی که از دور سفر و در حضری

از یک سو دست از بار و دیوار ده کنده کن
 سر زدی یک کس که
 خاشاکش با شایسته نام
 با کجاست

ده چو خستند ساعتی که صفا مینویسی
 آن سر زدن و کشتن گفته مرا که شب تو
 کی بود آفتاب در و دل چون حل شد
 چهار تو با شکر از زبان شده باشد از زبان
 اگر چه غمت چون من چاکت پیوسته بود
 حسن تو پاس در نهید یوسف مصر سهرابند
 مرده ز گور بر جهد چون بس کن
 عارف گوینده اگر تا بحر صبر کنی
 از بهر نهشته دلال جان نگهبان نمی

دیوان مولوی روم
 من مقاله
 سبک باغ مسفر کن یک یک باری باری
 سحر را ناز کن بنظر نگار باری
 ز می بیاید زان سو سبک باری
 نگار گاه غیبی نظر نگار باری
 بنظر ده و تا شایسته عمل آید
 نشان زان و خوش در شایسته باری
 بیونگار کشت باید بکنند شاه ادب
 بیونگار کشت باید بکنند شاه ادب
 بیونگار کشت باید بکنند شاه ادب
 بیونگار کشت باید بکنند شاه ادب

دل من زبیده گلی ز دکان و کار بار
 دل دجان بیاد و او هم تو نگاها دار
 بد کان عشق روزی ز نفا گذار
 من از آن رنج گذشتم که مرا تو چار

دل من زبیده گلی ز دکان و کار بار
 دل دجان بیاد و او هم تو نگاها دار
 بد کان عشق روزی ز نفا گذار
 من از آن رنج گذشتم که مرا تو چار
 بهد پس گنم که شرش شه خوش بیان بگوید
 بهد مطلب معالی غزلے بیار بار می

اسی در لیا و ر اینجانه می بکنو
 چنم یعقوب بدیدار پس شاد شد
 ره نمودی که ستم شاد تو پاک غدار
 یکس ریشک نزدی که فلان رشت
 طالب جمله وی است و طلبش مطلوبی
 خام و نمودن ایمجد تن جان شما
 مونس خویش بدیدی دل هر موجود
 ساقی وصل شرب صدی پیو
 از زبان هیچ میندیش چو دیدی خود
 هرچین درچین روح حکام آسود
 عابد جلد وی است و نقشب موجود
 ساجدی گشته نهان در صفت موجود

اسے ایاز دل و جان شس حق تیریزی
 ینت ہر دو جهان چو نتوشہ محمودے

صنما چون ہمہ جانے دل بہوشیاری
 بت و تخانہ بسوزی دل دلداری
 صنما چونکہ فریبی ہمہ غیار فریبی
 سحری چون تمرا لی سحر بات دلی

دل من زبیده گلی ز دکان و کار بار
 دل دجان بیاد و او هم تو نگاها دار
 بد کان عشق روزی ز نفا گذار
 من از آن رنج گذشتم که مرا تو چار
 بهد پس گنم که شرش شه خوش بیان بگوید
 بهد مطلب معالی غزلے بیار بار می
 اسی در لیا و ر اینجانه می بکنو
 چنم یعقوب بدیدار پس شاد شد
 ره نمودی که ستم شاد تو پاک غدار
 یکس ریشک نزدی که فلان رشت
 طالب جمله وی است و طلبش مطلوبی
 خام و نمودن ایمجد تن جان شما
 مونس خویش بدیدی دل هر موجود
 ساقی وصل شرب صدی پیو
 از زبان هیچ میندیش چو دیدی خود
 هرچین درچین روح حکام آسود
 عابد جلد وی است و نقشب موجود
 ساجدی گشته نهان در صفت موجود
 اسے ایاز دل و جان شس حق تیریزی
 ینت ہر دو جهان چو نتوشہ محمودے
 صنما چون ہمہ جانے دل بہوشیاری
 بت و تخانہ بسوزی دل دلداری
 صنما چونکہ فریبی ہمہ غیار فریبی
 سحری چون تمرا لی سحر بات دلی
 دل من زبیده گلی ز دکان و کار بار
 دل دجان بیاد و او هم تو نگاها دار
 بد کان عشق روزی ز نفا گذار
 من از آن رنج گذشتم که مرا تو چار
 بهد پس گنم که شرش شه خوش بیان بگوید
 بهد مطلب معالی غزلے بیار بار می
 اسی در لیا و ر اینجانه می بکنو
 چنم یعقوب بدیدار پس شاد شد
 ره نمودی که ستم شاد تو پاک غدار
 یکس ریشک نزدی که فلان رشت
 طالب جمله وی است و طلبش مطلوبی
 خام و نمودن ایمجد تن جان شما
 مونس خویش بدیدی دل هر موجود
 ساقی وصل شرب صدی پیو
 از زبان هیچ میندیش چو دیدی خود
 هرچین درچین روح حکام آسود
 عابد جلد وی است و نقشب موجود
 ساجدی گشته نهان در صفت موجود
 اسے ایاز دل و جان شس حق تیریزی
 ینت ہر دو جهان چو نتوشہ محمودے
 صنما چون ہمہ جانے دل بہوشیاری
 بت و تخانہ بسوزی دل دلداری
 صنما چونکہ فریبی ہمہ غیار فریبی
 سحری چون تمرا لی سحر بات دلی

چنان

بلکہ

والله اعلم

نہاں بیسان میگودو سلطانہ
نندو حتر نوران افقہ بیلمے
می پیندو میدانی یکس بالانرا

گره راتو بکشایا شمس تبریز
گره از کمانست و تو صد عیانی

کجا شد عهد و پیمان که میکردی میگویی
دل نگاری که روی خود بخون ریخته
مثال تیر مرغانت شدم من سنجاب
چه بالذت جفا کردی که می کشی بدین
ز شیران جمله هوایان گریز اویدم و پویا
کسی را که و بجان دل ترا جوید نمی
چرا از و میداری دوست خود را
چرا ای چشم بخت من تو با من که چو ابر
پس آنکه عاشق کشته ترا گوید چو خوشی
دلایو با آن شیر خورده اند چه اوتو

[illegible]

امروز جمعی از دانشمندان و نویسندگان
موسسه عالی را که به نام هیئت مدیره
تأسیس شده است، در این مجلس
حاضر بودند.

و بعد حمد الله

برای جنگ و جدائی که
بسیار کینه در جان است
لا حول و لا قوة الا بالله
از خاک است باید در پناه
و شکر است
بسیار کینه در جان است
لا حول و لا قوة الا بالله
از خاک است باید در پناه
و شکر است

تو نفس نفس من دل هوس و گماری
میر این خدا داند که مرا چه میداند
بشکارگاه جنگ چه تر بون شدند شیران
توان و میگریزی تو بد و میگریزی
ز شب از خنداری که همی کند شکار
چو ترس هر کس را طرغی سپیدند
چه خوش است این صوری حکیم نمیکنداری
تو چه دانی آید آل عز تو برین چه دست
تو کجا گریزی آخر که چنین بون شکار
غلطی غلط اند آئی که میان این بکار
بشکار تو لحظه لحظه بشکار بیقراری
بنازین بنشیند ای جان که تو دل پیرو

بنمایست سپرده دل اگر دلم بخواد
دل خود دید و سپردم هم از و طلب بار
ای شاه مسلمانان که جان سگانه
ای آتش و آتش هم میکش هم میکش
شاهنشه هر شاهی صد اختر و صد ماه
گفتی که ترا یارم رخت تا نگهدارم
گر نیست و گر هستم گر عاقل و اگرستم
گر در غم و در رنجم در پوست بستم
دل خود دید و سپردم هم از و طلب بار
پنهان شده و انگنه در شهر پنهان
سلطان سلاطینه بر کرسی سلطان
هر حکم که خواهی میسکن که همدجانی
از شیر عجب باشد پس مادره چوپانی
و ریح نمیدانم دانه که تو میدانی
کز بهر چه تو عید من قمر باغم و غم باغی

ای که کینه در جان است
لا حول و لا قوة الا بالله
از خاک است باید در پناه
و شکر است
ای که کینه در جان است
لا حول و لا قوة الا بالله
از خاک است باید در پناه
و شکر است
ای که کینه در جان است
لا حول و لا قوة الا بالله
از خاک است باید در پناه
و شکر است

۲۶
 اے طوطا میری اہم ہنر تھیں تھیں
 خدمت شاہک اویسے تھیں تھیں
 آتش عشق او سرچرخ تھیں تھیں
 پیدائش آمد باطنی ہم عالم راہی
 بد و بدکاری ہم عالم راہی
 بد و بدکاری ہم عالم راہی
 بد و بدکاری ہم عالم راہی

فے المناجات

اسی بود تو از کی نی دے ملک تاکہ
 عشق تو و جان من جز آتش جزئی
 برگشتہ قیبت باشد آشا دی این گشتہ
 صد گشتہ ہو و دیدم امکاں کجی
 اسی دیدہ عجایبہا بنگر کہ عجب نیست
 معشوق بر عاشق یا و ی دی و ی
 امروز بہر بتان آدر حلقہ منان آ
 مستند نہ از ساغر تگر بگر بگر
 در مومن و در کافر بنگر تو بچشم سر
 جز نعرہ بار بے جز مالہ باجی
 آنجا کہ ہیجولی زانست کرد سپر
 زانجا کہ گر یزانی جز لطف پای
 نے کردہ فرعونست گنجی کہ درین کوشت
 قے کردہ سگ بود مار اسکران قی
 از اسجد اندیشہ یاربے بنو اوحم
 در مکتب و ایشان خود اسجد و طی

فی مقام الصدق
 مہمان مارا در پین روپن

شمس الحق تہریدی آنجا کہ تو افروری

در نایش خورشیدش ہرگز خطر نے نے

از آتش ناپیدا ارم دل بریانی فریاد مسلمان از دست مسلمانے

اے طوطا میری اہم ہنر تھیں تھیں
 خدمت شاہک اویسے تھیں تھیں
 آتش عشق او سرچرخ تھیں تھیں
 پیدائش آمد باطنی ہم عالم راہی
 بد و بدکاری ہم عالم راہی
 بد و بدکاری ہم عالم راہی
 بد و بدکاری ہم عالم راہی

عشق شکست دلی پیغمبر
 چرخ تبار از پیش
 در آتش سوزان
 در آتش سوزان

و من

سوخت گنج جهان ز غم آتش غم پدید
 صورت این طلسم را هیچ کس پدید
 میکشدم بهر طرف قوت کهر بادی او
 اسی عجب ابد بد کس آنکه مرا کشید
 استماع و چنگ نه مست شرابا و
 صد قرح است بر قرح آنکه قرح پیید
 عشق قرا به باز و من در کف او پیید
 آنکه میان مردمان شهره شد و پدید
 شیشه شکست زیر پا پاکس طعید
 در قدم روندگان شیخ و مرید
 در نفس یگانگی شیخ و مرید
 در نفس یگانگی شیخ و مرید

در آتش سوزان
 در آتش سوزان
 در آتش سوزان
 در آتش سوزان

دیوان مولوی دم

خرده دہید عاشقان عید وصال میرسد
 ز آنکہ ندید هیچکس جز رمضان عید

از دہر نہانی گربوسے جان بابی
 در صد جہان گنجی گریک نشان بابی
 گنجی کہ تو شنیدی سودا او گزیدی
 گر در زمین نہ دیدی در آسمان بابی
 در عشق اگر بینی اسے بس پنا چینی
 ہم رایگان بر بینی ہم رایگان میایی
 در آئینہ مبارک آن صفا صاف پیشک
 نقش بہشت یکیک ہم در ہمایلی
 گر تیر عشق خست مشونی کرد
 ہم رایگان بر بینی ہم رایگان میایی
 نقش بہشت یکیک ہم در ہمایلی
 گر تیر عشق خست مشونی کرد

سید آں پہا را یستی
 دل من شیر بیشہ را ماند
 شیر در مرغزار یاریستی
 تابو را نستی ز دشمن دوست
 زندگانی دو بار یاریستی
 دشمن عیب جوی یاریستی

دوست غمگین یاریستی
 دوست غمگین یاریستی
 دوست غمگین یاریستی
 دوست غمگین یاریستی

بیت کن و دیگر دست که درونی
برادر را بی تم تر بود و خرابی
الان بکمال من بدست و پند
بهاست اینان بود ز غمناک امر
پرده دیدی امروز نیز بختی
بیت کنی آنکس لطیف بولی
بیت بیای اگر چه عارف باشد

و من

بر بود عقل و دلم را جمال آن بی
نهر عقل و ادب آشتی من این خواه
مسبب سبب آنجا و سبب بر
پریر زخم سهرت بر سر کوبش
شکسته بسته بگفتم کی دو لفظ عرب
جواب داد کی خفته چه میگویی
برادر و پدر و اصل فصل من
در و ن غنزه مستش هزار بود معجب
کنونک مست و خرابم صلا یه
تو آب بین که سبب یکشد ز سببی
بختم گفت چه مکرده چه می طلبی
ابیت اطایف حکم مقام انب
به پیش عقل محمد پلاس بود لب
که خویش عشق بماند ز خویشی سبی

تسار علی و پاک هر دم درستی
ستایشی که غلط از کمالی
فقط اوصال

ابو ان مولوی هم

خمش که منخر فاق شمس تبریزی
بشت نام و نشان مرا خویش لقی

بجا عمر عزیز چو عمر با شامی
مسافران فلک تو آتشی و توانی
گراز قضا آمد مارا با اتفاق بیایی
ثواب کن سوا و رو اگر چه غرق توانی
بخاکپاسته تو ایامه هر آتشی که تابی
چو شهر وان هوس تو خشی و تو چرا
درین میان زلگردون رین طواپا یو
اگر چه روح جهان است و روح سوزد

تعبیه با کمال
تعبیه با کمال
تعبیه با کمال
تعبیه با کمال
تعبیه با کمال
تعبیه با کمال
تعبیه با کمال
تعبیه با کمال
تعبیه با کمال
تعبیه با کمال

خوار و خوار و خوار و خوار
خوار و خوار و خوار و خوار
خوار و خوار و خوار و خوار
خوار و خوار و خوار و خوار
خوار و خوار و خوار و خوار
خوار و خوار و خوار و خوار
خوار و خوار و خوار و خوار
خوار و خوار و خوار و خوار
خوار و خوار و خوار و خوار
خوار و خوار و خوار و خوار

سوز خفاشانی چون پند خورشیدی
سختی زنده بکس که پند خورشیدی
سختی زنده بکس که پند خورشیدی
سختی زنده بکس که پند خورشیدی

بر در دیهانت که عالم دل
لشکر آنکه با قبال و جنت پیوسته
خوش باش اگر چه که جمله سهم زمان
بآب زربزه بپسند هر چه گفته

ای که نماند تو آنکه که در در و دوشی
دم میدی تو که دم و دم سر و کشی
غالی است اندرون تو از بند لاجرم
غالی کننده دل و جان شوشی
نقش کنی بصورت مستحق هر کس
هر چه دانی تو به در و دوشی
است بصورت خفای کل اگر چه پرو
سر بر زبان از میان نه چون پوشی
ز چشم کشنده تو دود چشم کشنده جان
در دم شمش بپسند که تو دمساز هر
است تانی بر سر بیل که با شکر زبان
خوشن پستان خلق از آن کم که شمش
آتش قضا و قدر و عالم گرفت دود
زیر انداخته عشق زنی است آتش

بویست و دم تو ز تیر بر لاجرم
بس دل که میر بانی از حسن دانه کشی

ای خیره نظر و جو پیش آبی و کجالی
بهر و چه میگرددی بر آفتاب و کجالی
مهر است چرخ از شکر و ریاست پر از کجالی
یکچو نهری زین دوشه کوشش و آسبالی

فی مقام عشق و سلسله ای
سبزه و ای قیام تو ای قیام
من شازده قیام تو ای قیام
لحم غنیمت مرگت کشته تو ای قیام
من باغ بوستان تو ای قیام
باغ بوستان تو ای قیام

دیوان مولوی قاسم
بیرا که سینه قیام و سینه قیام
این بخش این دیوان و کلام و دیوان
کف نذر از آن ماست و سیمالی
ده داده بدم تو دود و سیمالی
دیوان با بیدارم آید و دود و سیمالی

لوئیدہ قبا صاف ہے مقدس
بارہ آدم شدہ عمار

از شرم تو گریخته دریا حیات

از لطف تو هر چه
بخواهم بگویم اقبال تو را میدهم

سید الغریب ماجمال

سلطان پیکر فرید و تاج ابد اسی
تاج پیکر فرید و تاج ابد اسی
آن میرا دل پخت اسی
دیوان مولوی دم

از آن
از آن
خام

بزرگوار باد و سوره از پیش
رسوئی که باشد در حق طلب
داشتن نقش تو کار معجزی
غیر از این که بر خلق بداند
که نیست چنین زلی
ایمان آوردیم
تعالیات

کتابخانه

پس چیت زار می تو چون کنایه
گفتا بر سرش را تو ذوالفقار
گفت ارچه در خار می در خار
گفت ارچه بقیر می بقیر
ایں باز آهناں کن گرا زواری
آخ تو هم غریب هم از دیاری
تو حصید آسمانی در مرغ آری
تو نور کردگاری یا کردگاری
سود زبان بچه دان چون شیر
مپار جان بهر گس چون جانپایی
ن ما و تو چه باشد

گفتا تو چنگ یابی و اندر ترنگ یابی
گفتم زہر خیالے و رو سہرست مارا
سہرا گرفتہ بودم یعنی کہ در خمار
گفتم چو چرخ گردان و اندک کی بقیہ را
شکر لبش بگفتم لب گزیدہ بینے
ای بلبل سحر گہ مارا پیرس گزگہ
نورغ آسمانی نے مرغ خاکدانی
از خویش نیست گشتہ و ز دست گشتہ
از آب گل نہادی و آتش فدا دی
خاموش کن کہ دارد ہر کشتہ تو بجانی
آخدا ولی نہ گنج

ان چون شما را می
بکشای کنار آمدن با کساری
ماهی تو عجب نیست که در گرد و غبار

این مردورلیک
برخیز که صبح است صبح است و کار
کنی تو عجب نیست که در توده خاک

مجموعه بیست و یکم

میں نے اپنے اہل خانہ کو دعا دی کہ وہ میری جگہ پر ہرگز نہ آئیں۔

کتابخانه

دل تو ہمو شنگ و من چو آہن ثابت اندیش
ایا آہن رہا تانکے سو سے آہن نمی آئی

پشان گشتم نہ مستی و خرابی
ورین خانہ تنی بایم کے را
چہیدانم کہ مجاہد تو بر پاست
از اندر خوش فوسنے کی کمی
بیاطن جان جان جان بجا
مرا خوشو سے کن زیر کہ را
تھے کہ بخندانی چمن را
بیامستان بچیدین بیازار
مشال برق گو نہ خندہ تو
تو خوش سے و لیکن پکانے

کہ خانہ کے را نہیدانم نہ آہیے
تویشاری بیاید میابی
ہمیدانم شرابے یا کیابی
از پیرا و پوسوزی کہ شہابی
بظاہر آفتاب آفتابی
مرا خوشو سے کن زیر کلابی
اگر چہ تشنگارا تو عنابی
اگر تو محتب و رخصتابی
از انجموس طلحات سحابی
تو بس خوبی و لیکن در تھا

دیوان ملکوسی روم
گاہ یوقی در بزم خلعت قل میں
نے السیاح

بسوے شہ پری باز سپیدیے
وگرہ پری گورستان غرابیے

پروستنی بجان نہ دوسم
پروستنی بجان نہ دوسم
پروستنی بجان نہ دوسم

اگر تہذیب دارانہ دوسم
اگر تہذیب دارانہ دوسم
اگر تہذیب دارانہ دوسم

وله ایضا

بج عن الکافی باصام الزمانی
بج سبل موت فی قلزم العالی
تفخ القضاة واصل لغت جم
اری و نوا اولی من الذلانی
لکدیس مرسه فی ردیه کما

دیوان مولی آدم شمس
سرب کعبه شمس فی مکتب نجیب
فی نور روحی صبح الوجود صبی
شیرین و خیر جوید الازمانی
فی باطنه سرب انا و انا
فی حلقه خلقی

بین الدارک فی حیات
مرد و پادشاه انانی
نیز اوکل یوم شرفی لا تاوانی
غریبی یکیک جیر من یلیک شخص

نار دکن فی ذلک الزمان
نار غاشی لکه نوا و حقایق را
نار کویت من لکده شمس
نار دکن فی ذلک الزمان
نار غاشی لکه نوا و حقایق را
نار کویت من لکده شمس

اگر تو یار نه داری چرا طلب کنی
اگر رفیق نه سازد چرا تو او نشوی
وگر خجل نه کند مر ترا ابو جله
بکامله نشینی که این عجب گریست
چو آفتاب جهار چه اسپاه دلی
مثال زرد تو بگوره انوار گز قناری
تو بیچ مجنون ویدی که باد و لیلی بود
شب وجود ترا در کیمین جان هست
اگر چه مست قدیمی دانه شراب نه
شرابم آتش محنت خاصه ز کف او
وگر بهیار رسیدی چرا طرب نه کنی
وگر بهیار نماند چرا دل نه کنی
چرا ستر ابله و بولبست کنی
عجب تی که هواست چنین عجب کنی
که تا دگر بوس عقد زنب کنی
که تا دگر طمع کیسه ذریب نه کنی
چرا هوای یک باغ و یک عنب کنی
چرا دعا و مناجات خیر شب کنی
شراب حق نه گذارد که توشفت کنی
حرام باد حیاتت که جان حط کنی

اگر چه موج سخن میرند و لے آن به
که شرح آن بدل دجان کنی بلب کنی
یکی گنجی برون آمد ازین کان ز کوی
زهی باز از زکوبان زهی سر زینت

سبحان من یلیک سبحان من یلیک
سبحان من دعائی من یلیک
سبحان من دعائی من یلیک
سبحان من دعائی من یلیک

خوشتر کس طبع بیدم از صفا به بود یکدیگر غفلت
که عیب و خنجر کجای ملک به بند زشت
خنده سر و دست که بخت زشت
که خنجر غایت زشت بخت زشت
خوشتر کس طبع بیدم از صفا به بود یکدیگر غفلت
که عیب و خنجر کجای ملک به بند زشت
خنده سر و دست که بخت زشت
که خنجر غایت زشت بخت زشت

اے بدیتو حرام زندگانی
بے رو سے خوش تو زندہ
خانہ ہر توی و زہر دنیا
گو ہر تو و اینجہاں چو حقہ
بے آب تو گلستان چو شورو
بے خوبی حسن یا قوامت
باجملہ مراد و کام بے تو
تا داد سلامت مند ادک

خامش کردم بکن تو شاہی
پیش تو غلام زندگانی

ہم اہی پر شب رو کہ خلق نابید
نہ زیاد ہا ہمیر و نہ زخم یکے پذیرد
ہم آسمان عالی ز تو خوش ہر حوالی
تو بگو و گر شگونی بخدا کہ من جویم

بخدا ہیچ خانہ تو چین چرخ دیدی
نہ ز موزگار گیر و کہنے و یا قدید
سفری دراز کردی بہمنان ہدی
کہ چرا شکار گناہ اسو کہ گشتان کشیدی

خوشتر کس طبع بیدم از صفا به بود یکدیگر غفلت
که عیب و خنجر کجای ملک به بند زشت
خنده سر و دست که بخت زشت
که خنجر غایت زشت بخت زشت
خوشتر کس طبع بیدم از صفا به بود یکدیگر غفلت
که عیب و خنجر کجای ملک به بند زشت
خنده سر و دست که بخت زشت
که خنجر غایت زشت بخت زشت

داؤد روزگار ی با لغت زلفی
یا مصر میبانی یا یوسف بیانی
یعقوب پانسی پانی دین صومسی
باز آمدان قیامت یا قنہ و ملا
گفتم کہ خانی یا نوز نوزی
آسمان بریندم گردان و بختی

ای خاک ہم دین غم ناز یک و بختی
تو پیشیون برید تو در احوال
با آفتاب رویت از غفلت یاد زشت
باز آمدان یسکان بر غفلت یاد زشت
باز آمدان یسکان بر غفلت یاد زشت
باز آمدان یسکان بر غفلت یاد زشت
باز آمدان یسکان بر غفلت یاد زشت
باز آمدان یسکان بر غفلت یاد زشت

10/10/10

[illegible]

مازادہ دی پختانہ اس سے قبل نہانہ

والتقدم حاصل دوني بپوشنه و در راه بود

بلند پر شده است آفتاب آسمانی
جهان را نور نوا پیر شد چه پیر تو
زهی قلم که ترا نقش کرد در صورت
برون بری تو ز خراگه شش بهشت
ولا بچو باز نه پادشاه حیدر کرد ترا
در دیده سوزده ایمان و کفر و طغیان
چه تر جهان که کون بس بلند بی
هر سحر که در شش خروس جهان گوید

چیز روح من بفرود است شش تنه

پسوستے اوپر ہم از بارغ روح پیکانی

یا ننگی عجب آسمان در میرسد سرخست
ای سرفروز و باده چو خیزد آن بخت سرفراز

می نشود آن بانگ آلا که ضاحا هستی
یک لحظه بالا تر نگشت تا بگویم بیستی اینی

و من خانی و علم فوج ایام
کرمین در اولی شهر جادوی
گفت این سخن چون که از
مهراران بنیدین و خواستند
که با یار معون کرد که باز بماند

2

بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد

بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد

بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد

گر جنگ خواهی در شان بوند
در خانه سود در خوف چا بود
تو آب آبی تو تاب تاب
قارون بخت طمع گردد
جز در گدالی کس این نیاید
خاموشی که دم لیکن و انم
در اندر و دم گشته است بایی

حکم نو کن که شاه دورانی
حکم سلطان تراست در عالم
آنچه شاهان و بهر جستند
همه سرخان چو دانه چیدن تواند
بر بر آرد و افق دولت تو
شتر طهارت از عاشقان برگیر
دامهار از راه شان بردار
بسکه نازه زن که سلطانی
حاکمان قالب و توجانی
چون مسلم شدت آسانی
تو همایه میسان مرغانی
نه آنکه توصاف صفا انسانی
گر تو احوالشان همی بانی
خواه تقدیر و خواه شیطانی

دیوان مولوی روم

بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد

بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد
بخت بد بخت بد

و لایق است
 کس بجز زنده که در این دوزخ
 عابد گدازد چون علف از دهنی
 ابلای تو در خاک کی رسد

کمان نازینا زانچه بینی
 نه بینی بس و نه بویان
 کس درشت هم چو تنی
 با تو که آن ایست زبانت
 آن که بخت درین لوت

غمایت که چگونه است چارشته زتن
 و تن صیاح که روح را ح خاص
 قضا که تیر حوادث تنو می انداخت
 روان شده استیم از شکرتان ویا
 زباید ادبیا در و جام چون خورشید
 چو سخت است شدم گفت برین گندم
 بده بده ای جان ساقیان بها
 فشانده دامن خود از غبار جالور
 ترا خلاص غایم ز روز و شب شمری
 ترا کند بنایت این پس سپری
 که از حلاوت آن کم کند شکر سحر
 که جز و جز و من از دگر رفت قصری
 که تا میان من نونه میدان دگری
 که کم کریم نماید سر کند قمری
 تمام این تو بگو اسے تمام در خوبی
 که بسته کرد مرا سحر با و ده سحری

یوان ملوی دم
 بدتر از کاندیس
 شدی سحر شبی
 با خود را
 بن چو نای و کین
 در دکان چو پیچی
 سحر زنی بکار
 بیابن بین دست که ناز نبی

دخ عشق بگر تا بصفت مرو شوی
 از رخ عشق بگو چیز دیگر جز صورت
 چون کلوخی تو به شور بهو ایر شوی
 تو اگر لشکی آن کت بر شست او
 نذر سحر و ان منشی کنی دم شان مرو شوی
 کار آیت که با عشق تو سپرد شوی
 بهو ایر شوی و لشکی و گر و شوی
 چون که مرگت شکست که هر فرو شوی
 گر بیای بسراید دست در نخل
 جا تو صد ر بود و نه همگان قور شوی

چو دانش که قسم های گوهر
 شربت کبوتر و تو کاش که بوی
 شربت آتش شربت کیش
 گفت

صفت عباداری تو بوی
لک طوسیند نور سینه
صفت چرخ داری چو جامه
همه خانه نور گریه فرغ
صفت شمشیر ری تو بوی
دو بر لبه خود وقت کانی
صفت دو چاکه بر دایه
مهرش بر لبه کانی

و چون جهان فسرده باشد
 چه جهان را و چه که ز غیب
 ز تو است این قاضی و قاضی
 و گشت تیر و گشت این صفا
 خاک که در خاکست شب و روز
 و گشت تیر و گشت این صفا

در خانه خود یافتیم از شاه تشرافی
دوش آینه بود مرآت و آب پیروزه
لشکرت دو صد کوزه و پیایه من دو
امروز در نیخانه همه بگو نگار است
خود در تن من باده هفت این بگو
گوشی بند و نعره مستانه شنو تو

ہم بادہ و ہم آتش خرگاہ چونقد است
پیران طریقت نہ پذیرند جو اسے

ذیوان غولوی سوم

فلا زبانه نغزهای تو تو محمدن بیست
چو برب اگر گلی نهی و طایر
عجب اینک پادشاهی از گدازد گدایی
بتر ز ترش نین از او بگو که بره بمان
غنم گوشتها بهر سه رویه غنای

در شترایم چیز دیگر بختی
 باز رنگ تو بهاران بختی
 چه بیداری در سرم سواد تو
 طرہائے مشک و زنائی
 تو اگر منکر شوی گویم نشان
 اے قزح رضا من افروختی
 بادہ تنہا نیست این آمیختی
 بار دیگر قتنہ با انگبختی
 آمدی در گردنم آویختی
 تارہ ہائے صبر را انگبختی
 مشک شرفیہ می بختی
 دے غم آخر از دلم بگبختی

صدر اول و صف اولیٰ

وزارت ہمت وادھان
نیک بیداری نفعی

مفتی محمد رفیع

مجلس شورای اسلامی

انجمن

گہنی

چون عشق را بوی خوش
بپایش تن را بوی خوش

و من

چون زهر را بوی خوش
بپایش تن را بوی خوش

ای عشق چو زهر است که بپایش
تن را بوی خوش بپوشد
چون زهر را بوی خوش
بپایش تن را بوی خوش

مروح کن دل و جان را دل تنگ و پریشان را
گلستان ساز زندان را برین روح زندانی

اے ساکن جان من آخر کی فتنی در خانه نهان گشتی یا سو هو فتنی
چون عهد و دم دید از عهد بگریزی چون مرغ پتریدی ایستد کج فتنی
در روح نظر کردی چون روح سفر کردی از خلق صد کردی و از خلق جدا کردی
رفتی تو بدین زودی تو با صبا بودی از نور خدا بودی در نور خدا رفتی

از خواجه انجمنه چون شمع درین خانه
و ز تنگ چین خانه بر سقف سوار فتنی

از بهر مرغ خانه چون خانه کیازی اشتر در او گنجد یا اینهمه درازی
آفرین خانه عقلست و اینخانه این تنی اشتر جمال عشقت با قدر و سرفرازی
زطل لران شه را اینخ بر تناید بوی گران بیابی صد مغز زیبازی
از ما جو جانان سر این حقیقت زیر که غرق غرقیم در کشته مجازی
من سیکل بیدم طومار عشق درو کردم جمایل آنرا از رولان و باز
شد پرده ام و دیده تا پرده لبونم از آتش که خیزد در پرده ججاری

یک سو کیمیا خانه و دیوار و فردی
که عشق و کشتنای گنده گنده فردی
ایسر و کد و دیار و در گری در سرین
کتابی پیشانی را راه مراد ویدی
کو تشنه شنی گرا و دیار و فردی
بایسته ماشه چو سوزن آدی
از غرض و عمار و دیو سوزن آدی
هر روز من آینه و خطه کن آدی
این بمن علی آدی بی آدی
چون پامه این بمن فانی تو دانه دم
قطار ملک فانی آینه آدی

وله ایضاً

اے بر سر

در آستانه وانی نامی
 با وانا نامی وانی نامی
 در آستانه وانی نامی
 با وانا نامی وانی نامی

و در که تو در عالم هر که دید
 هر که نشد به من صورت او
 وین طرفه که از یک گشت
 هر عقل به یکویدین مست شد
 عقل از سر بخویشی انداخته
 بجز عاقل لا عقل قوم و گرد
 نه زحمت فرعون نی غصه
 گر چه سر خم بسته است از کمال
 دانند که این خوشتر بود بهمان کار

تو کعبه جهانهای شمس الحق تبریزی
 بر گرد و تو جان گردان مانده پر کار

آورده بپند انجم دانم که مرا بردی
 بر شمع که خندیدی در باغ که پروردی
 امروز چه خوشخوی
 امروز چه چیز می افقی و می چیز

در دولت تجلی از غزل شری
 با کعبه خاکی از غزل شری
 در دولت تجلی از غزل شری
 با کعبه خاکی از غزل شری

پیر زمان انجمن انجمن انجمن
پیر زمان انجمن انجمن انجمن
پیر زمان انجمن انجمن انجمن
پیر زمان انجمن انجمن انجمن

و مس

از کی بخت بد تو زنی بختی
از کی بخت بد تو زنی بختی
از کی بخت بد تو زنی بختی
از کی بخت بد تو زنی بختی

و مس

امروز دین شهر خوش است
از عیش و چشمت شعله خوانی
در شهر بگروشه بکعبه جوی است
از عیش و چشمت شعله خوانی
بے زخم نیایی تو دین شهر کی
از عیش و چشمت شعله خوانی
امروز دین شهر کی آن یوسف خوبی
از عیش و چشمت شعله خوانی
صد سیر و صد ساله این بخت
از عیش و چشمت شعله خوانی
او حکم و ابای و روانست و برین
از عیش و چشمت شعله خوانی
صد نور اهتسین جیده کن رو چو تاش
از عیش و چشمت شعله خوانی
جز حضرت او نیست فقیرانه صفوی
از عیش و چشمت شعله خوانی

هین دست ملزبان و فروکش قبح شوق

پانزهر چو داری نکتد زهر زبانی

صدما بر همه جهان تو چو خورشید سری
قرا میرسد ترا که چو خورشید رنگری
همه عالم چو جان شوق مکی گلستان
شکر که از آن شود چو تو بزبان بنگری
تن من چو درشته شد بدلم هر گشت
چو بر این نوشته شد تو کار بر سر

دیوان مولوی ربیع
از کی بخت بد تو زنی بختی
از کی بخت بد تو زنی بختی
از کی بخت بد تو زنی بختی
از کی بخت بد تو زنی بختی

از کی بخت بد تو زنی بختی
از کی بخت بد تو زنی بختی
از کی بخت بد تو زنی بختی
از کی بخت بد تو زنی بختی

دینار و نوبت و دینار و نوبت
 دینار و نوبت و دینار و نوبت
 دینار و نوبت و دینار و نوبت
 دینار و نوبت و دینار و نوبت

گریه سفر خواهی نک یار سفر باری
 خاموش و گنجین بر خیز و سفر باری

شمس الحق تبریزی از ناز دلاویزی
 گر خسته جگر خواهی نک خسته جگر باری

آخ آخ چو من فاداری
 آن جفا که کرده با من
 آخ آخ طیب خونریزی
 گفتش قصه جان من اری
 عشق جز بیگناه می نکشد
 هر زمان گلشنه همیوزد
 شهر ما از سپاه من ویران
 گفتش از کینه بازی تو
 اے زهر مار موئے طره تو
 در تنائے چو نود لدا رے
 نمکنه هیچ یار یا یار رے
 بر زار زار بیجا رے
 بیخدا و گناه گفت آ رے
 عقل پر و سرگناه کار رے
 تو چه باشی به پیش من حاکم
 تو چه باشی سخته دیوار رے
 سر بر زده استن هیچ عیار رے
 سرنگون سار بنه طرار رے

گر بیازم و گر که نه زمین شرح
 ماتم و مات مات من باری

سبب اود عالم عقیقے
 یار و گداز سوسه
 رسید یگوش اندیشه
 یار و گداز سوسه

دیوان مدایع
 سبب پیوسته
 سبب پیوسته
 سبب پیوسته

منگد بر کجای که نواختن
 بعضا شکاف و سبب
 میدان فامد که نوبت
 بعضا شکاف و سبب

و من
 و من
 و من

نیست که بیست و نه سال
 در پستی و بلندی
 در پستی و بلندی
 در پستی و بلندی

در خیمه مست
 در خیمه مست
 در خیمه مست
 در خیمه مست

بصف اندر آبی محمد که یار وقتی
 چو غلیل رود رانش که تو خالصی
 توبه روح یه زوالی ز درونه یا حیا
 تو چنان نهان دینی که می بر می
 دین تو زوالی غفاری تن تو غلاف
 تو باز پس بسته تن تو چون به بر پا
 در خاک سر بر آور که درخت سر بلند
 در خیمه مست
 در خیمه مست
 در خیمه مست
 در خیمه مست

دیوان مولوی روم

ز غلاف خود برون آ که تو تیغ آیداری
 ز کین کان برون آ که تو نقد بس دانی

تو خدایی خوبی تو صفات تهی
 همه یاوه گشته همه قبله شسته
 تو مرا نگویی ز کدام پاشی
 همه شاه دوری همه ماه سوئی
 تو اگر جیبی چه عجب جیبی
 تو اگر عدوی چه عجب عدوی

نم تو دین تو برین جهان دگر
 با زنهان جمله ایران جهان دگر
 تا بجهان کنی در برینده نظری
 اسم لوفات تو هم بجهان با تو چشم
 پیش زندهان جهان با تو چشم
 کاش بین دگر تو چشم
 کاش بین دگر تو چشم
 کاش بین دگر تو چشم
 کاش بین دگر تو چشم

در قیامت که تو دین تو
 در قیامت که تو دین تو
 در قیامت که تو دین تو
 در قیامت که تو دین تو

میدم نام با نور مصطفی
میدم ام معافم بیکد از پادشاه
اقباله پای بوزنه پانی
ان کاوش غدا کیست با تو پانی
بمادی بر سر دوش زاری
است تونی دیر سر دوش زاری
مده کاغذ از ده دوش

وله قدس

گفتم ایجان خبر بنویس را چکنم
بهر خبر خود که رود از تو مگر به خبری
چون ز کفت باد که شتم بخروم مست و مست
بخط و خوف کس به شتر و شتر نری
گفت بگو شمع خان چون سخن نهان
برو مرا شاه ز سر کرد مرا خبر و سربا

ای زبون یوی بیری
نذیشه دم پیدایش بیری
شکلی این بیری

قصه در از است به آه ز مکر و دغله
گر نماید کرش این شب مار اسحر

یک حمله و یک حمله کا دشت تاریکی
چتی کن و ترس کن شتر می تو یا یکی
داریم سر کا شتر لے تن برید چو سر
گر گردن ما دارد در عشق تو یا یکی
شاهیم نه شهر و نه علیم نه بهروزه
عشقیم نه سرتی منیم نه از سبکی
من بنده خوابم هر چند بدم گویند
بازشت نیامیزم هر چند کنی سکی
عشاقی بے دارد من از حد ایانا
بیگانه هیچا شتم از غایت نری سکی
رو پوش کن او هم از صرم نامحرم
گویند فلان بنده است گویند بوی سکی

نه کند زین کس
نه شتر نامور شتر سکی
نه در سبکی و سکی
نه در سبکی و سکی
نه در سبکی و سکی
نه در سبکی و سکی
نه در سبکی و سکی
نه در سبکی و سکی

طافه است سخن گفتن مردیت سخن کردن

تو رستم چالاکی نه کوک چا لیسکه

آند ز نای دولت بار در گروایه
ایجان بزن تو دوشی و دل بکوبی

چوین شتر جان شتر سکی
سرب بودان شتر سکی
سرب بودان شتر سکی
سرب بودان شتر سکی
سرب بودان شتر سکی
سرب بودان شتر سکی
سرب بودان شتر سکی
سرب بودان شتر سکی

سک

سینک سنجی بادل آبی
 سینک سنجی بادل آبی
 سینک سنجی بادل آبی
 سینک سنجی بادل آبی
 سینک سنجی بادل آبی
 سینک سنجی بادل آبی
 سینک سنجی بادل آبی
 سینک سنجی بادل آبی
 سینک سنجی بادل آبی
 سینک سنجی بادل آبی

وین فوطخانه نور الله
 مضجعه
 خواجہ بابا قسنت بابا شریف
 و سکنہ سیدہ و بنو سیدہ و بنو سیدہ

دیوان مولوی ثم

عاطلان طالب سند راجت
 آنکه جاوید حبت فرزانه است
 عاشقانه با هوای دیگر نیست
 جان ایشان خدا جانانه است
 عاشق با عاشقان علاء دوله
 دیو بر شمع دوست بر آید

یک لقمه نان چون یافته شد
 در برقیه من مرغ عجبه
 گز برقیه من سوراخ نشود
 سودا سے سفر از دگر بود
 جهان گشت کند با جانور
 در برقیه دری زان می نری
 هم پر بر نی هم جان ببری
 از ذکر شود مردم سفری
 چوں در حضری بر بند دہان
 در ذکر مرو چون در حضری

گاه چو اشتد در حل آبی
 کچکن اوغان چند گریزی
 در سوسے بے سومیر و میجو
 در طلبی تو در طرب افتی
 در دسر آید شور و شر آید
 نفع کند جان در دل آید
 چونکه قوی تر در دما آن
 بنگ بگیر ی بنگ پذیری
 که چو شکاری در محل آبی
 عاقبت آخو در محل آبی
 تا کی ایدل در محل آبی
 در غدی تو در محل آبی
 عاشق شو تا بخیل آبی
 مطرب بجوی در غزل آبی
 در رخ دلبر مختل آبی
 فاعل نبوی منتقل آبی

آنکه مرده حبت افرا
 هر کجا فلک نیست خانه اول
 فارغ از این فلاح و کلاش اول
 گنجدار دار و دهنان زان اول
 منزل گنجای پیمانہ است

10

پیشہ اور دودارہ سمرقندی
دور اخلاق اور پیچیدگی
و تباہی وقت گرا تو نشید

19

سرکار فاضل کتب و خط

و اما آنکه در بیان این است خود بگوید
 قلمی نیست که آن نه بینجامد است

ہر کہ این حرف را بود منکر

آشنا نیست بلکه یگانه است

قط

در خم آسمان نیگنجد
سرخم در بیان نیگنجد

بہتر ایسے کہ ملکش از عظمت
کہ نہ دوری و آرزو مندی

قطر

که دیدار بر خردمندی
 تو همی بخشی و همی خندی
 حرم تو دانش است و خرسند
 دوست قند است میکند قند
 تو چو مدست زهر می بندی
 که بس در فراق جان کنی
 بسنگر تا به پیش او چندی

آنکه چون ابر خواند کف ترا
گاه بهی بخت و همیشه گریه
به چو بوسه گناه تو خوبی است
او چو سر که است میبندد تری
خشم رخ دارد آن دشمن
است دل اندر وصول اصل گریه
قطره بازر و سوسه دریا

دیوان مولوی محمد
محمد علی شاہ صاحب

مجلس شورای اسلامی

فولاد و مسیخ
آتش نیر از لطف نبوت سر
چون چرخ بر خیزد گشت سر
چون من هر که نوشتم این کلام

(سایه)

ریاضی

باید مرا بویست
چنانکه آن بباد
ریاحی
شبی است طریقی
از راه عشق و شوق
این کا و در ما خفته
نیاید نشسته از جلیبته

ریاحی
کون زود نوشته بود حق فرقت یا
از بهر چه بود جنگ و آن و شت یا
گرید بودم برستی از رحمت ما
وزیک بدم یا و کنی صحبت ما
ول
زباده چو حل ناب شد گوهر ما
آمد یقینان ز دست سبغ غما
از بسکه بهیچوریم می بر سر می
ما در سر می شدایم می در سر ما
ول

وله
بدر و در و نواز و نعت از دل
بدر و نعت مرغ ز سر
بدر و نعت مرغ ز سر
بدر و نعت مرغ ز سر

وله
اوتاه کند زمانه این و مدد ما
وز هم بدر و گرگ فنا این رستا
بدر سر هر کس غور است و
سیله اجل قضا زنده این همه را
وله

دیوان مولوی
عالم که ظهور است شیخ دوست
عالم که ظهور است شیخ دوست

وله
انهار دلا بخود ره غم را
مگزین بجهان صحبت نامحرم را
تازه و مانع چو قناعت کردی
بر تره منج سبب عالم را
وله

وله
عشق آواز غم پیرواخت مرا
مرد داشت با لطف کون بیدار مرا
شکر است قدر آرا که ماند شکر
در آب وصال یزدی بگداخت مرا

وله
بر گنذر بلا نهادم دل را
خاص از پی او پای کشادم دل
وله

وله
گیا تو دم غم از باری ما
در پی تو دم غم از باری ما
بحال اندر و در شب بدارم
تو فری که میان بیداری ما

بمقامت از بارگاهت وارفت

نستین باوقوشی در قلم زمان باوقوشی است

منشی من زیبا

رباعی

اے رو سے ترانہ گنگنا رنج
ای میل لبان تو گہر بار رنج

بیاورد و در قفس می زند

من اسم کرمه

4

ایدل دوسه روز تا سحرگاهه مخپ
چود لاورین ظلمت چه ره میکن
در فرقت آفتاب چون باد مخپ
باشد که برای لبسریا مخپ

۱۰۰

9

آنی که ملک با تو در آید بطرب
گر آدمی شیفته گردد چه عجب
ناجان بودم بندگیت خواهم کرد
خواهی بطلب مراد خواهی مطلب

یوان کولوی روم

ول

در مذہب عاشقان قرار نمی گیر است
وین بادۀ ناب انخامی دیگر است

بر علم که در مدرسه حاصل گردد
کار دیگر است و عشق کار دیگر است

پیشہ ورانہ

۱۹

من بیت که جمال زینت است در مجلس ندرت ندانم که کجاست

مکتبہ اسلامیہ

[illegible]

عاشق که بجا لعل از نوخیز
 باغچه تر از دینار و دینار
 اندر دو جهان دلیر و دلیر
 هم پرتو زشت هر جا بگذرد
 سلطان ملاحت نه موزر
 در سلسله شش و پنجاه
 بیجا گذشت خون جگر
 بهر خنجر که خاک و بار خون

تا عرش ز سودا رخت و لوله است
 از بادۀ او بر کف جان بلبهاست
 در سینه ز بار زرخش غلغلهاست
 در گردن دل ز زلف او سلسله است

رباعی

سرمایه عشق سردیوانگی است
 دیوانه عشق مرد فرزانگی است
 آنکس که شد آشنای دل در درد
 با خویشش هزار بیگانگی است
 غنچه بلبل در اندک وقت
 باز آمد رخت باز بنیاد و وقت

وله

این فصل بهار نیست و گراست
 مخموری هر چشم ز وصله و گراست
 هر چند که شاخها همه قصاصند
 جبیندن هر شاخ ز اصله و گراست

وله

یار خاندانکه پایار بساخت
 منفس نشد آنکه با خریدار بست
 روزمان آن گرفت کز شب نرسید
 گل بوئے از آن یافت که باخار بست

وله

انه همه خنده و سیماش خوش است
 خشم و مخطوبه و صفرش خوش است
 خواست زمن اگر دهم باندیم
 سر را چه محل یک تقاضاش خوش است

دیوان مولوی دم
 لقمه تنگف دوسه در پیشین
 بنشین و کون نقش آباد وقت
 نوزدین رخت ز آسمان پیروز است
 چون تو که ز شمع جویان پیروز است
 عشق تو درون جان من دارد
 دین طوفان که از قیام جهان پیروز است

آنکس که سرت پیر غنچه تو دوست
 آنکس که کلوت نهاد طراد تو دوست
 آنکس که ز بار پدیدار تو دوست
 آنکس که ز این پیکر یار تو دوست

در غم بسیار ادا افتاد
 و در غم نیز دیوانه شود
 چون زرق بود که دیده در خون
 میگوید زار و یار گوید زرق است
 تو پنداری که هر دلی چون دل تشنه
 نیت زار که این را دقت

رباعی
 دلنگم و دیدار تو در مان من است
 بے رنگ رخسار زمانه زندان
 بهر بچ و لے مباد و بهر بچ تنه
 آنچه از غم هجران تو بر جان من است

وله
 در تبکده تا خیال معشوقه است
 رفتن بطواف کعبه از عین خطا
 گر کعبه از دبوذار و کنش است
 با بوسه وصال او کنش کعبه است

وله
 تار سیر تو طبع بد آموز بود
 بخت تو پندار که پیرد ز بود
 تو خفته بصبح و شب عمرت کوته
 ترسم که چو بیدار شوی ز د بود

وله
 در مسلخ عشق جز نکور نکشند
 لاخر صفای تو زشت شود نکشند
 گر عاشق صادقی ز کشتن بگیرد
 مردار بود هر آنچه او مار نکشند

ز عشق تو دیباچه شود آگین
 و بی تو ایبا در منبرین
 این دو دور آسمان آذران خسته
 از عشق تو بختی زین آینه است

کعبه بود بخیر از منی زنده
 اکبر پیر یاف از آن پند
 وان مولوی فم
 متن قدس
 و در غم نیز دیوانه شود
 و در غم نیز دیوانه شود
 و در غم نیز دیوانه شود
 و در غم نیز دیوانه شود

دینبدم از آن دوزخ نیند
چون نام از آن دوزخ نیند
از چهر حساب رو پاک دوزخ
من که خجسته انداید نیند

از شنیم عشق خاک آدم گل شد صد فتنه و شور در جهان حال شد
صد نشتر عشق بر برگ روح زدند یک قطره از و یکید و نامش دل شد

رباعی

عشق تو بهر صومعه مستی دارد بازار بنیان از تو شکستی دارد
دست غم تو بهر دو عالم برسد الحق غم تو در از دستی دارد

وله

مستان غمت باردگر شوریدند دیوانه دلانت سر مره را دیدند
آمد سر مره سلسله جنبانیدند پیراهن صبر و عقل را بدریدند

وله

اکنون که رخت جان جهان بر بود در خانه نشنت بمجادار و سو
آرزو که مره شدی نیند انتی کاگشت نمای عالمی خواهی بود

وله

امشب شب آن نیست که از خانه بروند از یار یگانه سو یگانه روید
امشب شب آنست که جهانهاست در آتش اشتیاق مستانه روید

وله

آن صورت عشقی که جهانهاست معلوم شود بیک خطه از نفس تو معلوم شود
در آینه غم تو بهیوم شود علم همه اینیات معلوم شود

وله

وجودت

از چهر حساب رو پاک دوزخ
من که خجسته انداید نیند

دیوان مولوی دوم

ای بخاری مقامی باید کرد
بیامات شوی یا بیری یا ببرز

وله

از لطف تو بچمنده نوید شد
مقبول تو بچمنده نوید شد

لطفت یکدم زنده پوشت شد
کان دزه به از هزار توید شد

بیک خطه از نفس تو معلوم شود
علم همه اینیات معلوم شود

آن صورت عشقی که جهانهاست معلوم شود
در آینه غم تو بهیوم شود

بہ زویدگان پیکرین گم
تو آرام کنم زین پیکر
تو اندم رسیدن گم
ولہ
جو دشت ہمہ آن کند کہ دریا نکند
ویندم کرمست وعدہ فرو نکند
عاجت نمود از تو تقاضا کردن
کز شمس کسے نور تقاضا نکند
ولہ

رباعی
خون در دل عاشقان چو چگون
عاشق چو کفی بر سر آں خون گردد
جسم تو چو آسیا و آیش عشق است
چون آب نباشد آسیا چون گردد
ولہ

از یاد خدا چو مرد مطلق خیزد
این باطن مردوان چه عجایب است
بنگر کہ ز نور برق چہ رونق خیزد
چون موج زند از وانا الحق خیزد
ولہ

ہر گاہ کہ غمزه تیر زن می آید
اعضا از بسکہ میر ما بیدار ہم
جانم زیارت بدن می آید
یک تیر تو بر تمام تن می آید
ولہ

ہر محطہ کہ غمزه آن دلاویز کند
یاد است نصیحت بہان در گوشت
عاشق ز بلا چگونہ پرہیز کند
اما بادی کہ آتشم تیز کند
ولہ

آنجا کہ خفہ انما این در گاہ اند
نشد دل لکن دل چو پیکر گاہ اند
آنجا کہ خفہ انما این در گاہ اند
نشد دل لکن دل چو پیکر گاہ اند
آنجا کہ خفہ انما این در گاہ اند
نشد دل لکن دل چو پیکر گاہ اند

دل بهر جهان شادمانی
دل بهر جهان شادمانی
دل بهر جهان شادمانی
دل بهر جهان شادمانی

مهر فقر و دوسوی فقر
مهر فقر و دوسوی فقر
مهر فقر و دوسوی فقر
مهر فقر و دوسوی فقر

عاشق چون میشود بر چشم برین
عاشق چون میشود بر چشم برین
عاشق چون میشود بر چشم برین
عاشق چون میشود بر چشم برین

عالم کله ضلع و دوزخ
عالم کله ضلع و دوزخ
عالم کله ضلع و دوزخ
عالم کله ضلع و دوزخ

از هر چه رسد چو نیت پابنده تر
از هر چه رسد چو نیت پابنده تر
از هر چه رسد چو نیت پابنده تر
از هر چه رسد چو نیت پابنده تر

دور از سعادست و دوزخ
دور از سعادست و دوزخ
دور از سعادست و دوزخ
دور از سعادست و دوزخ

گر او باشی جز بر او باش مباحش
گر او باشی جز بر او باش مباحش
گر او باشی جز بر او باش مباحش
گر او باشی جز بر او باش مباحش

دیوان بولای و دوزخ
دیوان بولای و دوزخ
دیوان بولای و دوزخ
دیوان بولای و دوزخ

آن دل که من آن خویش پنداش
آن دل که من آن خویش پنداش
آن دل که من آن خویش پنداش
آن دل که من آن خویش پنداش

دینار و دینار و دوزخ
دینار و دینار و دوزخ
دینار و دینار و دوزخ
دینار و دینار و دوزخ

در آتش عشق تو همیوز و دوش
در آتش عشق تو همیوز و دوش
در آتش عشق تو همیوز و دوش
در آتش عشق تو همیوز و دوش

بهاره و سوخته محنت کش
بهاره و سوخته محنت کش
بهاره و سوخته محنت کش
بهاره و سوخته محنت کش

چون دیدم از آن گنج
چون دیدم از آن گنج
چون دیدم از آن گنج
چون دیدم از آن گنج

سلطان گل از سر و پا
سلطان گل از سر و پا
سلطان گل از سر و پا
سلطان گل از سر و پا

رباعی
 ز عشق اگر جهان بدیم جای
 چوکان سوز فراق بگریه
 طایع نیم و شاعران
 از فضل لافم و غم آن

عشقه دارم پاکتر از آب لال
 عشق و گران بگرد از حال کمال
 این باختن عشق مرا گشت هلال
 عشق من و محشوق مرا نیت زوال

رباعی

نومیدم شو امیدمیدار ای دل
 گر جمله جهان فصد بجان تو کند
 در غیب عجب بیست بسیار ایدل
 تو دامن دوست را بگذاز ایدل

رباعی

عشقه بکمال و در بای بی جمال
 این ناد و نر کجا بود هرگز حال
 دل پر سخن و زبان ز گفتن شال
 من نشسته و پیش من دان آلال

وله

گفتم که مگر غمش بود در مانم
 او از مهر لطف گفت در ماتو صیت
 که دانستم که با غمش در مانم
 گفتم وصلت گفت بدین مانم

وله

در باغ شدم پر پر گل مجیدم
 ناگه سخنی ز باغبان بشنیدم
 از دیدن باغبان همی ترسیدم
 گل را چه محل باغ بنویشیدم

دیوان مولوی روم
 ای کمال ای که دوی بی تو
 بر عکس تو من دوی بی تو
 من دوستم ز دوست آیدم
 دل بر کنم ز دوست آیدم
 از دوست یادگار و دوام

ای کمال ای که دوی بی تو
 بر عکس تو من دوی بی تو
 من دوستم ز دوست آیدم
 دل بر کنم ز دوست آیدم
 از دوست یادگار و دوام

ای کمال ای که دوی بی تو
 بر عکس تو من دوی بی تو
 من دوستم ز دوست آیدم
 دل بر کنم ز دوست آیدم
 از دوست یادگار و دوام

ایدل

وہ کہ بگویند کہ اس کو ہلاکت ہو
 وہ کہ بگویند کہ اس کو ہلاکت ہو
 وہ کہ بگویند کہ اس کو ہلاکت ہو

وہ کہ بگویند کہ اس کو ہلاکت ہو
 وہ کہ بگویند کہ اس کو ہلاکت ہو
 وہ کہ بگویند کہ اس کو ہلاکت ہو

ایدل جو بہر کسے نشینی چہ کنم
 وز باغ ملاح گل چینی چہ کنم
 عالم ہمہ از جمال نور روشن شد
 تو دیدہ نداری کہ بہ بینی چہ کنم

رباعی

دشمار سر وجہ من ہر سہ ہم
 قیمت کردند یکدم چیزے کم
 تشنیدنی تو نام من در عالم
 من سچیکم نہ سچ ہم چیزے کم

ولہ

ایدوست قبولم کن و جانم بستان
 مستم کن و از ہر دو ہانم بستان
 باہر چہ دلم قرار گیر و بے تو
 آتش بمن اندر زن و انم بستان

ولہ

ایدل تو بہر خیال مغرور مشو
 پروانہ صفت گشتہ ہر نور مشو
 تا خود بینی تو از خدا دور شوی
 نزدیک خود آئی و از خدا دور مشو

ولہ

ای زندگی تن و تو انم ہمد تو
 جانے و دلے ای دل و جانم ہمد تو
 تو ہستی من شدی از آنی ہمین
 من نیست شدم در تو از آنم ہمد تو

وہ کہ بگویند کہ اس کو ہلاکت ہو
 وہ کہ بگویند کہ اس کو ہلاکت ہو
 وہ کہ بگویند کہ اس کو ہلاکت ہو

وہ کہ بگویند کہ اس کو ہلاکت ہو
 وہ کہ بگویند کہ اس کو ہلاکت ہو
 وہ کہ بگویند کہ اس کو ہلاکت ہو

وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں
 وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں
 وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں

اے میری جان زمانِ شہی اللہ
 اے آنکہ ہر صبح خیالِ رخ تو
 وے راحت و آسائش جانِ شہی اللہ
 میگوید خورشیدِ جہان شہی اللہ

باز چچ کو دکان گویا کردی
 وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں
 وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں

رباعی

بد میکنی و نیک طع میداری
 با آنکہ خداوند کریمیت و رحیم
 ہم بد باشد سراسے بد کرداری
 گندم نہ بد پارچو جو میکاری

ولہ

عاشاکہ بجاہ گویمت میمانی
 مہ را لب لعل شکرا نشان ز کجا
 یا چون قد تو سرو بود بتانی
 در سرو کجاست جنبش روحانی

ولہ

رفتم بہ طبیب گفتم اے بینائی
 ترک صفت و محو وجودم فرما
 افتادہ عشق را چه میفرمائی
 یعنی کہ زہرِ چہست بیرون آئی

ولہ

خواہی کہ ہمیشہ شاد و خرم باشی
 پاکیزہ نشو و راست بزی علم آمو
 ہر جا کہ روی عزیز و محرم باشی
 نتائجِ نیکرکان آدم باشی

دیوان مولوی روم
 اندر رہے طبع اشکم و دلتے گلے
 این سخنِ نجیبِ بفریبِ دینان
 وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں
 وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں
 وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں

وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں
 وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں
 وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں
 وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں
 وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں
 وہ بے شمار شمعیں جلا رہی ہیں

آئینہ

آنکس که بنگشت نما بدرخ او
از رشک و عاصی بدکنم پیشش

والله اعلم

بیاضی

زیر دفت دست سہ ماہی

4

دیوان مولوی محمد

49

ول

رباعی
 سبکدوشی بخت و شان
 بیاپان حدیث نالو شوق
 چون ابرو را بزم و چون
 غمش نو و جان کنج و بزم

گر صبر کنی پرده صبرت بدریم
 و خواب شوی خواب چشمت بدریم
 اگر کوه شوی در آتش بگذریم
 و در بحر شوی بجله آبت بخوریم

رباعی
 ماهی فارغ ز چار و ده می بینم
 بجه جسم بسوئے ماه رومی بدیم
 گوئی که همه جهان از آب شد
 و ده که درین آب چه می بینم

ولہ
 ما یم که بے باد و بیجام خوشیم
 گر بزنایم و گر نکونام خوشیم
 گوئید سر انجام ندارید شما
 ما یم که بے پیچ سر انجام خوشیم

دیوان مولوی روم

ولہ
 من مهر تو بر تارک افلاک هنم
 دست سنت بر دل غمناک هنم
 هر جای که بر روی زمین پایی
 پنهان بروم دیده بر آشاک هنم

ولہ
 من یک جانم که صد هزار است
 خود را تکلف دگر ساخته ام
 چه جان و چیتن که هر دو هم خوشیم
 تا خوش باشد اندگرے راکه منم

ولہ
 از زویر یک سر ایم همه
 از یک گریز ایم همه
 از است قدرت فدایم همه
 از است توانی که ایم همه

ولہ
 اے تنگ تو رفیق طن داشته
 تو در این جهان خاک پیدا شده
 بر خاک تو نشو خوش نگاشته
 در خاک تو نشو خوش نگاشته

رباعی

درد تو من در خندان چنان یوسف و یوسفی
درد تو من در خندان چنان یوسف و یوسفی
درد تو من در خندان چنان یوسف و یوسفی
درد تو من در خندان چنان یوسف و یوسفی

تمام شد

اے درد من میل تننا ہمتو و ندر سر من مایہ سودا ہمتو
ہر چند بروے کار در مینگم امروز ہمتوئی و فردا ہمتو

رباعی

در کوئے خیال خود چہ بیوئی تو وین دیدہ بخوان دل چہ پیشوئی تو
از فرق سہرت تا بقدم حق دارد اے یغیر از خویش چہ میجوئی تو

ولہ

من بندہ تو بندہ تو بندہ تو من بندہ آن لبان پر بندہ تو
اے آب حیات کے زمرگ اندیشد ہر کس کہ چہ خضر گشت نوشدہ تو

ولہ

از کم خوردن زیر کم ہشیار شوی و ز پر خوردن ابلہ و بیکار شوی
پر خوار سی تو جملہ ز پر خوار سی کم خوار شوی اگر تو کم خوار شوی

ولہ

خواہی کہ در این زمانہ فردی گردی یاد رہ دل صاحب درد گردی
این را بجز از صحبت مراد طلب مردی کردی چہ کرد مردی کردی

بیاض و صواب
سخت و پاک و پرجا زانو
خاک و عالم کا لباس
میرا ساش گفت بجز عالم
ز قہر عرفان عجایب اسلام
۱۳۸۴

یہ بیاض و صواب
یہ سخت و پاک و پرجا زانو
یہ خاک و عالم کا لباس
یہ میرا ساش گفت بجز عالم
یہ ز قہر عرفان عجایب اسلام
۱۳۸۴

دیوان مولوی مس

ضمیمہ کتاب حال کتاب و مصنف

یعنی

حضرت مولانا جلال الدین مولوی وحی محمدی علیہ السلام

بسم اللہ الرحمن الرحیم

ابن نامہ کہ گنج پر ذوقی خوانند باغی است کہ پر گل و شقایق دانند
خورشید حقایقست زبرد کاغذ ہم نام بر آن شمس حقایق دانند
بنیش و ران ویدہ اند و دانشوران ہمیدہ اند کہ بزرگوار دراک حقایق و کتاب قایق و
وقوف بر منہاج تویم و ساوک پر سالک ستقیم نفس را ہیچے و نقل اللہ فی منہ سورۃ عینہ و ارباب
ذوق و اصحاب شوق دانند کہ سخن منظوم را بر منشور فزونی است و میان زیبا و حدیث و لکشی
مفرح خاطر و تقوی خیالات درونی علی ہذا سخن موزون مؤثر سے غریب و تصور سے عجیب
و مے شہر اہائے شوق و پرہیالہائے دل اہل ذوق و بزرگوں کے از آب وجود آتش شہود و رنج
اسرار بزرگ و صورت ترا در لباس حرف و صوت در آ و دو گو ہر ہائے معانی اور اصداف
اسماع و قلوب جمالی پرورد و خاصہ خلاصہ اشعار کلام ارباب قلوب اصحاب کمال است و
زبان ایشان کلید کوثر تحت الحرس خداوند و اجمال چنانکہ در خبر آہ ان تقدیر اللہ
کنوز و مخافتہا السنۃ اشعار بلانہ شکر از حکمت است کلام فضائے دین و عرفا بالیقین است
و قد وہ و زبرد آمان مولانا جلال الدین است چون دیوان حقایق بنیان آئینہ ناب بصر است
محیط و اسفست بیطیرون از اندازہ سیاحت است و افرون از مرتبہ سیاحت
مملو از چندین بزرگوار است و مشون بر چندین بزرگوار جوہر تابدار از تیش بزرگوار

از قاعده بعید است وند و پیش از تنبیهی مخالف قوانین بر
تقدیم و ما غیر حرف تنبیهی را رعایت نه کرده اند و از بدایت تا نهایت
مرتب آورده اند و قطع نظر ازین امر نموده غزلیات فصاحت قرین و تغزل
آئین و ترجیحات معارف همین او بیکدیگر اندر آویخته است و چون شیر و شکر بهم آید
است و غالباً اشعار نیست که در حالات مختلفه از عقل عشق و وجد و سکرو محو و سماع و ادب
شده فی الواقع مقبول هر جمعی و مطبوع هر سحر خواهد افتاد چنانکه بزرگ گفته
بهر فاسن کان من جنسنا و سایر الناس لنا منکرون

پیدا است که سخنان کامل در سبع جاہل فسانه آید و حالت عاشق و در چشم عاقل جنون نماید نغمه
داد و در گوش کران چنانچه حسن یوسف را در نظر کوران چنانچه پیر زمان از مرد
پور وستان چنانچه پادشاهان خود از وجد و سکرو مستان چه دانند و پیران در
صغارک نرگنازی کنند و کو دکان در معابر خاکبازی طفلان و پستان خویش از معلم علم
شمارند و خرازان دکان خود را از جوهریان اشرف بنده اند اگر طاعتی در ایات و
طعن کنند یا ناقصی در کمال و شستند زندان عدم استحضار و غفلت از اخبار است
جان چه باشد جز خبر درازمون هر کرا افزون خبر جانفش فزون

چونکه غزلیات سولانا در نظم و جد آئین عشق آینه ندیده ام و چنانکه بقدر دانش خود در
وادی تفکر و تدبیر شافتم که هیچکس را در مقام و مقال و ذوق و حال پیایه و سبب نیافتم
ام آنقدر حقایق و دقائق حکمت و معرفت که در سخنان او که در حقیقت واردات ربانی
است مندرج است در کتب سحر که از محققین عرفا و متقدمین فقهائے سابقه ندیده و همانا
بقول یکے از کابر مشایخ زمان ما لفظ معتبره و بر منیر بنیر مولوی معنوی وار و گردیده
غزلیات شیخ مصلح الدین عبداللہ السعدی شیرازی در کمال فصاحت و نهایت
ملاحت و بیکان غلب خیالات مجاز و مقالات ناز و نیاز خواهد بود و کشف حقیقتی و شرح

بن حلیبر و اندک در سخنان جناب مولوی منوی

باجل و کرم خاصه الهی قسمتی و حقیقه دیگر آری بر بست

پایان و فضل و کمال و عشق و حال از روزگار ظهور و ازل

حسین کامل و دقیق و اصل از سبزه برتری نیاید در سخنگویی نیز سخنگویی

به هری نشاید چون در ضمن اشعار مولانا اشعاری بنام شیخ شمس الدین تبریزی

صلاح الدین و شیخ برهان الدین و شیخ حسام الدین چلیبی شده اگر چه حکایت

و ملاقات او با مشیخ در همه کتب مفسلاً موطور است در اینجا اجمالاً اشارت به بداهت

پیشیده نمائیم نام مولانا جلال الدین محمد بن شیخ بهاء الدین بن شیخ حسن

بنی هاشم اجدادش از مجاد بود و اندو پدرش مرید شیخ نجم الدین کبری می بود و اولاد

مولوی در ششصد و چهار در بلخ اتفاق افتاد و والدش از خوارزمشاه ریخته و از

ن گزید و زینش پور شیخ فرید الدین عطار را ملاقات کرد و در آنوقت مولوی شمس

زبون نداشت شیخ عطار سفارش ویرای پدرش کرد و او سرانجامه بکبادگار داد

نفر که عمری در قزوین روم ساکن شدند و بهاء الدین رحلت یافت مولوی برسند

ست و چهار صد و شصت و داشت و در شصت و دو سالگی چون شیخ شمس الدین

که رسید پس از آن استادش گردی گزید مجذوب شد و مطعون آمد و روزگار را در

و مجنون خواندند و تا آخر الامر بمی پسرش علاء الدین محمد شمس الدین شهید شد

بنایت شوریده و آشفته گردید در حالات مختلفه دیوانه گردید و بیاورد بنام شمس الدین

ت و پس از آن با سید چلیبی حسام الدین مرید و محبوب خود دشمنی گوی می فرمود و بهاء الدین

که در ایام شباب مولوی رحلت کرد و دخترش در جهالت مکه پسر مولوی بود و

از زکوب هم از اصحاب مولوی است و عشق دارا و ست مولانا

ام الدین مرید و خلیفه مولوی بود و یکی مشیخ مولوی را تمجید

کتاب شمس الحقائق مطبوعه برسات فردوسیت کوکوارست بدوکان مولوی نیما علی خان کاکر قریب بابا کرم مطبوعه فخریه شهر لاهور
 بن کتاب شمس الحقائق مطبوعه برسات فردوسیت کوکوارست بدوکان مولوی نیما علی خان کاکر قریب بابا کرم مطبوعه فخریه شهر لاهور

فرموده اند یکے از آنها شیخ صدر الدین
 شیرازی بامولانا ملاقات و مقالات نمود
 و دو عالم را بدرو کرد و در کمال یافتی آموخت و از آثار
 دیگری رساله مسیله یافیه مافیه که قریب هزار بیت است و آن سر
 خطاب بعین الدین پروانه رومی است و نسخ آن کتاب کیابست و در
 که قریب پنجاه هزار بیت نظر آید و خود مقصود همین است اگر چه این دیوان را پیش
 بیت و لفظ و نظم نیکوست و چون هکلی آنها بر وفق مشرب تمنا این اتفاق افتاده است
 از ارباب فاعوا صاحب صفار بطلالہ آن میل تمام دیدم تیرتیب بھی از تغزلات قو
 و ترجعات شیرین تر از قدر و غزلیات دلنند و رباعیات ارجمند آن دیوان حقایق با
 هفت هزار بیت انتخابی است و چون آن کتاب کے فی الحقیقت شمس است پُر از الوار
 و معارف آئینہ و وقایع حکمیہ آراشمس الحقائق مناسب منت نام نمود و دیدن نام نیکو نام
 از کرم عظیم خداوند کریم امید مجسم دارد که این مجموعہ و دیوان مطبوعہ را از کید دیوان موصول
 دارد و ارباب وفق و کفایت را از دیدار آن مستفیض و محظوظ آرد و بدینجاست که بدان
 رفت اہل جرمان و خسارت زبان طعن برین مسکین بخشایند و فقیر را پیرادات وارده
 بار دہ ہدف سہام ملام فقر نمایند چرا کہ گفته اند لہو لہو
 در کلام این و چون کہ وحی منزلت کے بود بت یادمند یا رخص بلجہ این فلک گرچہ پرست
 سہمہ خشنده اند و پرنور اند گرنہ اندر میان شان فرقت زان میان مغفلت از
 خود ہم در بہشت نیک باند گرچہ در نیکوئی ہمہ حور اند

تاریخ تولد و وفات حضرت ذیل

شیخ بہاؤ الدین بلخی	مولوی جلال الدین رومی	شیخ شمس الدین تبریزی	شیخ محصام الدین حلی	شیخ فرید الدین عطار
وفات ۷۰۸ھ	وفات ۷۶۰ھ	وفات ۷۲۰ھ	وفات ۷۲۰ھ	وفات ۷۲۰ھ
شیخ بہاؤ الدین	شیخ نجم الدین کبری	شیخ صلاح الدین	شیخ نجم الدین رازی	مکتب حقیقی و شرح
وفات ۷۰۸ھ	وفات ۷۶۰ھ	وفات ۷۲۰ھ	وفات ۷۲۰ھ	

خواجہ

CALL No. ۸۹۱۵ ۵۱۳۱ ACC. NO. ۱۱۷۲۰
 AUTHOR رومی، جلال الدین
 TITLE دیوان شمس الحفائیک مہکوی رومی

۸۹۱۵ ۵۱۳۱		۱۱۷۲۰	
۳۲۲۲			
دیوان شمس الحفائیک			
Date	No.	Date	No.

MAULANA AZAD LIBRARY ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over-due.

